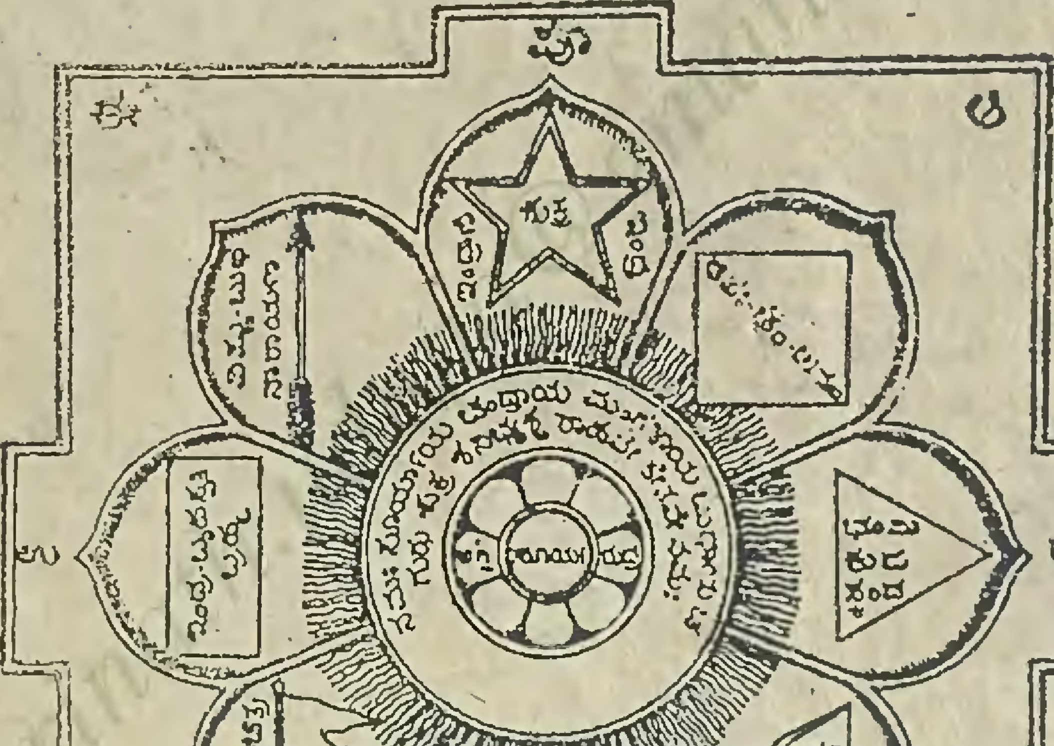
ಆಶ್ವಲಾಯನ
ಪೂರ್ವ ಪ್ರಯೋಗಃ

(ಕಾರಿಕಾ ಸಹಿತ)

ಶ್ರೀಃ

ಗ್ರಹದೇವತಾ ಮಂಡಲ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರಿಷದ್

ಕೋಟ–ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಶಾಖೆ

ಆಶ್ವಲಾಯನ
ಪೂರ್ವಪ್ರಯೋಗಃ

(ಕಾರಿಕಾ ಸಹಿತ)

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರಿಷದ್

ಕೋಟ-ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಶಾಖೆ

ĀSHWALĀYANA POORVA PRAYOGA
A book on Vedic samskars.

ಆಶ್ವಲಾಯನ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಯೋಗಃ (ಕಾರಿಕಾ ಸಹಿತ)

ಮುದ್ರಣ : 1996

ಬೆಲೆ: ರೂ. 60-00

ಪುಟಗಳು : xxx + 150

ಪ್ರತಿಗಳಿಗಾಗಿ :

ಜಿ. ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಅಡಿಗ

ಉಪನ್ಯಾಸಕ - ವಿವೇಕ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು

ಕೋಟ - 576221

ಮುದ್ರಣ :

ಚಂದನ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಶ್ರೀನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಮಾನವನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ದೈಹಿಕವಾಗಿಯೂ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಜೀವಿ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಋಷಿಪರಂಪರೆಯವರು. ''ಮಂತ್ರದ್ರಷ್ಟಾರಃ ಋಷಯಃ'' ಅಂತಹ ಋಷಿಗಳಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ವೇದಗಳೇ ನಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥ. ''ವೇದೋಽಖಿಲೋ ಧರ್ಮಮೂಲಂ'' ವಿದಜ್ಞಾನೇ ಎಂಬ ಧಾತು, ನಿಷ್ಪನ್ನವಾದ ವೇದ ಶಬ್ದ ಸಾರ್ಥಕವಾದುದೇ ಆಗಿದೆ. ಆರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತದನಂತರ ಜೀವ, ಸೃಷ್ಟಿ, ಜಗತ್ತು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ, ಮಾನವನ ಯಾವತ್ತೂ ವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪರಿಸರಗಳೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳೆಂದೂ ತಿಳಿದು ವೇದೋಕ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ತ್ವ ಕೊಟ್ಟರು. ಜೀವಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಅವಸಾನದ ತನಕವೂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಅವನ ಬೌದ್ಧಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದ್ದು, ಗೌತಮರು 48 ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ವಷೋಡಶ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾದರಣೀಯಗಳಾಗಿವೆ. 1) ಗರ್ಭಾದಾನ 2) ಪುಂಸವನ 3) ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನ 4) ಜಾತಕರ್ಮ 5) ನಾಮಕರಣ 6) ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ 7) ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ 8) ಚೂಡಾಕರ್ಮ 9) ಉಪನಯನ 10) ಮಹಾನಾಮ್ನಿ 11) ಮಹಾವ್ರತ 12) ಉಪನಿಷದ್ವ್ರತ 13) ಗೋದಾನ 14) ಸಮಾವರ್ತನ 15) ವಿವಾಹ ಇವೇ ಷೋಡಶಕರ್ಮಗಳು.

ಕಾಲ, ದೇಶ, ಸಮಾಜ ಇವುಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸರಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಇಂದಿಗೂ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿರುವುದು ಬೆಳೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಳಿದಿರುವುದು ಸಹ್ಯ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕಾರವೆಂಥವುವು? ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಷ್ಟು? 'ಫಲಮನುದ್ದಿಶ್ಯ ನಮಂದೋಽಪಿ ಪ್ರವರ್ತತೇ' ಎಂಬಂತೆ ಫಲವೇನು? ಈ ಅನುಬಂಧ ಚತುಷ್ಟಯದ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಕರ್ಮತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವಿನಿಂದಲಾದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರುವ ಜನರು ಚಿಂತಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇಂದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಕೈ ಹಾಕಲಾಯಿತು.

''ಏಕಃ ಶಬ್ದಃ ಸುಷ್ಠು ಪ್ರಯುಕ್ತಃ ಸ್ವರ್ಗೇ ಲೋಕೇ ಕಾಮಧುಕ್ ಭವತಿ'' ತಿಳಿದು ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪರಿಕರಗಳಾಗಲೀ, ದ್ರವ್ಯಗಳಾಗಲೀ, ಮಂತ್ರಗಳಾಗಲೀ ತೀರಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಣ

ಸಂಬಂಧಿತವಾದುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ವಂಚಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕುಹಕ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ತತ್ಕಾಲದ ಶಿಶುವಿಗಾದರೋ ದಾದಿಯರು ಯಾ ಮಾತೆಯರು ದೈಹಿಕ ಸೌಷ್ಠವಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಕೂಡಾ. ಹಾಗೇ ಮಾನಸಿಕ ಪಟುತ್ವಕ್ಕೂ ಇಂತಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಪುರಾಣ, ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವ, ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಪೋವನದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ದಿಲೀಪನಿಗೆ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆತನಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

''ಸುಜಾತ ಕರ್ಮಣ್ಯಖಿಲೇ ತಪಸ್ವಿನಾ
ತಪೋವನಾದೇತ್ಯ ಪುರೋಧಸಾ ಕೃತಾ ।
ದಿಲೀಪಸೂನುರ್ಮಣಿರಾಕರೋದ್ಭವಃ
ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇವಾಧಿಕಂ ಬಭೌ ॥''

ಚಿತ್ರಕರ್ಮ ಯಥಾನೇಕೈರುಗ್ಯೈರುನ್ಮಿಲ್ಯತೇಶನೈಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಮಪಿ ತದ್ವತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಸಂಸ್ಕಾರೈರ್ವಿಧಿಪೂರ್ವಕೈಃ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಇಂದು ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಗೌರವಾದರ ಇರುವುದಿದ್ದರೆ ಅವು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ವವಿದಿತ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯ ಮಾತಿರುತ್ತದೆ. ತೈತರೀಯ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ದೀಕ್ಷಾಂತ ಉಪದೇಶ ಉತ್ತಮ ದೃಷ್ಟಾಂತ. ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಪ್ರವಚನಾಭ್ಯಾಂ ನ ಪ್ರಮದಿತವ್ಯಂ। ಯದಿ ವೃತ್ತವಿಚಿಕಿತ್ಸಾವಾ ಕರ್ಮವಿಚಿಕಿತ್ಸಾವಾ ಸ್ಯಾತ್ ಯೇ ತತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸಂವರ್ಶಿನಃ'' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತೀ ವರ್ಷವೂ ಆಚರಿಸುವ ಉಪಾಕರ್ಮ ಕೂಡಾ ಅತೀ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಪುನರ್ವೇದಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧರ್ಥಂ ಎಂಬ ಮಾತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಸಂಕೇತವಾದುದು. ಉತ್ಸರ್ಗಶ್ಚಾಪ್ಯುಪಾಕರ್ಮ ಮಹಾಯಜ್ಞಾಶ್ಚ ನಿತ್ಯಕಾಃ ಸಂಸ್ಕಾರಾ ನಿಯತಾ ಹೇತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ ॥ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವ ಸ್ಮೃತಿವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರಿಷತ್ತು, ಕೋಟ-ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಶಾಲೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಈ ಹಿಂದೆ ನಿಯತವಾದ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಚಿತ್ರಪ್ರದರ್ಶನ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಪರಮಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಲ್ಲದೇ, ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸಿ, ಈ ಪರಿಸರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಸಿ, ಪರಿಣತರ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಕಟಣಾಕಾರ್ಯ ತುಂಬಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ

ವಾದುದಾದುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಪ್ರಯೋಗವೆಂದೇ ತಿಳಿದು, ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸಹೃದಯರಾದ ತಮ್ಮಂತಹ ಓದುಗರ ಸಹಾಯವನ್ನು ವಿನೀತವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಚಂದನ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಾಲೀಕರಾದ ಹೆಚ್.ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತಿಯವರನ್ನೂ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾ, ಶ್ರೀ ದೇವರು ಸರ್ವರಿಗೂ ಸನ್ಮಂಗಲಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇಂತು ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ,
ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರಿಷದ್
ಕೋಟ-ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಶಾಖೆ.

ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ,
ಧಾತೃ-ಶರನ್ನವರಾತ್ರಿ,
ದಶಮೀ
ತಾ: 21-10-96

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಸಂಖ್ಯೆ ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಖ್ಯೆ ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
1. ಗಣಪತಿ ಮಂಡಲ	1	26. ಹೋಮದ್ರವ್ಯ ಶುದ್ಧಿವಿಧಿಃ	7
2. ಪುಣ್ಯಾಹಮಂಡಲ ವಿಧಿಃ	1	27. ಆಘಾರ ಹೋಮಃ	7
3. ಪವಿತ್ರ ಲಕ್ಷಣಂ	1	28. ಹೋಮದ್ರವ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ	7
4. ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಿ ಲಕ್ಷಣಂ	1	29. ಮೃಗೀಮುದ್ರಾ ಲಕ್ಷಣಂ	8
5. ಪವಿತ್ರ ಪ್ರಯೋಜನಂ	2	30. ಹೋಮ ಸಾಧನಂ	8
6. ಪವಿತ್ರ ಧಾರಣಂ	2	31. ಹೋಮಕಾಲೇ ಅಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪಂ	8
7. ದರ್ಭ ಲಕ್ಷಣಂ	2	32. ಅಗ್ನೇ ಅವಯವ ನಿರ್ಣಯಃ	8
8. ಕೂರ್ಚ ಲಕ್ಷಣಂ	2	33. ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೋಮಃ	8
9. ಕಲಶ ಲಕ್ಷಣಂ	2	34. ಹೋಮಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ	8
10. ಧಾನ್ಯಾದಿಶಬ್ದಾರ್ಥಾಃ	3	35. ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಲಕ್ಷಣಂ	8
11. ಧಾನ್ಯಪರಿಮಾಣಂ	3	36. ಕರ್ಮವಿಶೇಷೇ ಜಲಸ್ಪರ್ಶನಂ	9
12. ಪ್ರಸ್ಥ ಪರಿಮಿತಿಃ	3	37. ಉಪಹೋಮ ವಿಶೇಷಃ	9
13. ಪುಣ್ಯಾಹವಸ್ತೂನಿ	3	38. ದಾನದ್ರವ್ಯವೈಷಮ್ಯೇ ವಿಶೇಷಃ	9
14. ಪಂಚರತ್ನಾನಿ	3	39. ಆಜ್ಯಭಾಗರಹಿತ ಸ್ಥಲಾನಿ	9
15. ಪಂಚಪಲ್ಲವಾನಿ	3	40. ಸ್ಥಂಡಿಲಾಕರಣಾವಶ್ಯಕತಾ	10
16. ಪುಣ್ಯಾಹೇವರ್ಜ್ಯ ಆಚಾರ್ಯಃ	4	41. ಅವದಾನ ಧರ್ಮಃ	10
17. ಪುಣ್ಯಾಹ ಕಾರಿಕಾಃ	4	42. ಹೋಮ ಪ್ರಕಾರಃ	10
18. ನಾಂದೀ ಕಾರಿಕಾಃ	4	43. ಅಗ್ನಿನಾಮಾನಿ	11
19. ವಿಶ್ವೇದೇವ ನಿರ್ಣಯಃ	5	44. ಚೌಲಾದೌ ಅಗ್ನಿನಿರ್ಣಯಃ	11
20. ನಾಂದೀವ್ಯಾಪ್ತಿ ನಿರ್ಣಯಃ	6	45. ಪ್ರೋಕ್ಷಣಾದಿ ಲಕ್ಷಣಂ	11
21. ಅಗ್ನಿಮುಖೇಸಮಿನ್ನಿರ್ಣಯಃ	6	46. ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ಋಷ್ಯಾದಿ ಸ್ಮರಣ ಅವಶ್ಯ	12
22. ಸೇಚನಾದಿ ಸ್ಥಾನಂ	6	47. ಅಗ್ನಿಮುಖಾನುಕ್ರಮಕಾರಿಕಾಃ	12
23. ಸ್ರುಕ್‌ಸ್ರುವ ವಿಧಿಃ	6	48. ಷೋಡಶ ಕರ್ಮಾಣಿ	13
24. ಚರುಶ್ರಪಣ ವಿಧಿಃ	7		
25. ಆಜ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಃ	7		

ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
49.	ನಾರೀಣಾಂ ಪ್ರಥಮೇ ಋತೌ ವಿಶೇಷಃ	13
50.	ರಾತ್ರೌರಜೋದರ್ಶನೇ ನಿರ್ಣಯಃ	13
51.	ಕರ್ಮಕಾಲೇಕಲ್ಪಸೂತ್ರಜ್ಯೋತಿ ಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಯೋರ್ವಿರೋಧೇ ನಿರ್ಣಯಃ	13
52.	ಗರ್ಭಾಧಾನಸ್ಯಾಕರಣೇ	13
53.	ಪುಷ್ಪಿಣೇ ಶುದ್ಧಿಃ	13
54.	ಲಗ್ನತ್ರಾ ಧಾನ್ಯಂ	14
55.	ತ್ರಿಕೋಣಸ್ಥಗೃಹೈಃ ಪಂಚಮಾರಿಸ್ಪ ದೋಷಃ	14
56.	ನಾಮಕರಣಕಾರಿಕಾಃ	14
57.	ನಕ್ಷತ್ರನಾಮಾನಿ	15
58.	ನಕ್ಷತ್ರ ನಾಮವಿಧಿಃ	15
59.	ನಾಮಕರಣ ವಿಷಯೇ ವ್ಯಾಸೋಕ್ತಿಃ	15
60.	ಜನನ್ಯಾಃ ಕರ್ಮಾನರ್ಹತ್ವ ವಿಷಯೇ	15
61.	ಬಾಲಕಾದಿ ಶುದ್ಧಿವಿಧಿಃ	16
62.	ಬಾಲಾದಿ ಶಬ್ದಾರ್ಥಃ	16
63.	ಕುಲದೇವತಾನಾವಂತು	16
64.	ಕರ್ಣವೇಧಸೂಚಿ ನಿರ್ಣಯಃ	16
65.	ಚೂಡಾಕರ್ಮ ಕಾರಿಕಾಃ	16
66.	ಮುಂಡನಾದಿ ಶಬ್ದಾರ್ಥಾಃ	17
67.	ಚೌಲಾತ್ಪ್ರಾಕ್ತನಕರ್ಮಲೋಪೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ	17
68.	ಉಪನಯನ ಕಾರಿಕಾಃ	18
69.	ಅಭಿವಾದನೇ ವಿಶೇಷಃ	19
70.	ಪ್ರತ್ಯಭಿವಾದೇ ವಿಶೇಷಃ	19
71.	ವಿವಾಹಕಾರಿಕಾಃ	19
	ಇತಿ ಕಾರಿಕಾಃ	
72.	ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಂ	23
73.	ನಾಂದೀ (ಮುಖಂ)	38
74.	ಅಗ್ನಿಮುಖಂ	41
75.	ಭುವನೇಶ್ವರೀ ಶಾಂತಿಃ	57
76.	ಪುನಃ ಸಂದಾನಂ	58
77.	ಔಪಾಸನಂ	61
78.	ಗರ್ಭಾಧಾನಂ	66
79.	ಕಲಶ ಗ್ರಹಣಂ	72
80.	ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪಣಂ	73
81.	ಪುಂಸವನಂ	86
82.	ಅನವಲೋಭನಂ	87
83.	ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನಂ	90
84.	ವಿಷ್ಣುಬಲಿಃ	92
85.	ಜಾತಕರ್ಮ	97
86.	ನಾಮಕರಣಂ	101
87.	ಪರ್ಯಂಕಾರೋಹಣಂ	102
88.	ಕರ್ಣವೇಧಃ	102
89.	ನಿಷ್ಕ್ರಮಣಂ	102
90.	ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಂ	103
91.	ಚೂಡಾಕರ್ಮ	104
92.	ಅಕ್ಷರಾರಂಭ	106

ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
93.	ಉಪನಯನಂ	107
94.	ಮೇಧಾ ಜನನಂ	114
95.	ಮಹಾನಾಮ್ನಿ ವ್ರತಂ	117
96.	ಮಹಾವ್ರತಂ	121
97.	ಉಪನಿಷದ್ವ್ರತಂ	121
98.	ಗೋದಾನ ವ್ರತಂ	121
99.	ಸಮಾವರ್ತನಂ	122
100.	ವರಸ್ಯ ವಧೂಗೃಹಗರ್ಮಂ	129
101.	ವಾಗ್ದಾನಂ	129
102.	ಕನ್ಯಾವರಣಂ	131
103.	ಮಧುಕರ್ಪ ವಿಧಿಃ	132
104.	ಕನ್ಯಾದಾನಾದಿ	134
105.	ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣಂ	138
106.	ತಂತುವೇಷ್ಟನಂ	139
107.	ವಿವಾಹ ಹೋಮಾದಿ	142
108.	ಗೃಹಪ್ರವೇಶನೀಯಂ	146
109.	ಮಹಾನಾಮ್ನಿ ಮಂತ್ರಾಃ	147
110.	ಮಹಾವ್ರತ ಮಂತ್ರಾಃ	147
111.	ಉಪನಿಷದ್ವ್ರತ ಮಂತ್ರಾಃ	148
112.	ವಿಶೇಷ ಸಂಕಲ್ಪ ಕ್ರಮಃ	148
113.	ಪರಿಶಿಷ್ಟಂ	
114.	ಅಶ್ವಧಾನಂ	
115.	ಸೂರ್ಯಮುಕ್ತಂ	
116.	ಮಹಾಸಂಕಲ್ಪ	

ಗಣಪತಿ ಮಂಡಲ ವಿಧಿಃ

ಶಕ್ರಾऽಸುರಾऽನಿಲಹುತಾಶನವಾರುಣೇಶ
ಭಾಗಾಶ್ರಿತಂ ಪರಿಲಿಖೇದಥ ಮಧ್ಯಭಾಗೇ।
ಸತ್ಕರ್ಮಸುಪ್ರಮಥನಾಯಕಸೂನುಯಂತ್ರಂ
ಪಾಶೀಶಪಾವಕ ಯುತಂ ಗುಣಮಂಡಲಾಢ್ಯಂ। (ವರ್ತುಲಾಢ್ಯಂ)

ಪುಣ್ಯಾಹ ಮಂಡಲ ವಿಧಿಃ

ಚತುರಶ್ರ ಮುದಗ್ದೀರ್ಘಂ ಉದಗ್ರೇ ಖೇಚ ಮಧ್ಯತಃ।
ಪ್ರಾಗ್ರೇಖಾಃ ಷಣ್ಮಧ್ಯತಸ್ಯುಃ ಚತಸ್ರಃ ಕೋಣತೋಲಿಖೇತ್ ॥
ಉದಗ್ದಕ್ಷಿಣ ಮಧ್ಯಾಚ್ಚ ಪ್ರಾಕ್‌ಪಶ್ಚಾನ್ಮಧ್ಯತೋಷ್ಟಕಂ।
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ ರೇಖಾಸ್ಯುಃ ಯುಗ್ಮತಾಗ್ರೇಷು ಯೋಜಿಕಾ ॥
ಪ್ರಾಗಾಯತಾ ಉದಕ್ಸಂಸ್ಥಾಃ ಪ್ರಾಕ್ಸಂಸ್ಥಾ ಉದಗಗ್ರಕಾಃ ॥

ಪವಿತ್ರ ಲಕ್ಷಣಂ

ಚತುರ್ಭಿರ್ದರ್ಭ ಪಿಂಜೂಲೈಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಪವಿತ್ರಕಂ।
ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಾ ಭವೇದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪವಿತ್ರಂ ಯತ್ರಕುತ್ರಚಿತ್ ॥

ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಿ ಲಕ್ಷಣಂ

ಅತ್ರೋಕ್ತ ಸಂಖ್ಯಾ ಪಿಂಜೂಲಾನೇಕೀಕೃತ್ಯ ಸಮಂಯಥಾ।
ಮೂಲಾನಿ ದಕ್ಷಿಣೇ ಹಸ್ತೇ ಧೃತ್ವಾಗ್ರಾಣ್ಯನ್ಯಪಾಣಿನಾ ॥
ದಕ್ಷಹಸ್ತೇನ ತದ್ವಾಮಮನುವರ್ತ್ಯ ಯಥಾಪೃಥಂ।
ಏಕೀಕೃತ್ಯಾಥ ಮೂಲಾಗ್ರಾಣ್ಯನುವರ್ತ್ಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ॥
ತಥೈವಾಗ್ರೇಣ ಚಾವೇಷ್ಟ್ಯ ಕುರ್ಯಾದ್ಗ್ರಂಥಿಂ ಯಥಾದೃಢಂ।
ಅಗ್ರಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ಪೂರ್ವರಂಧ್ರಾದ್ಬಹಿರ್ನಯೇತ್ ॥
ಅಧೋರಂಧ್ರಾದ್ಬಹಿರ್ನೀತ್ವಾ ಮೂಲಂ ಚೇತಿ ಪವಿತ್ರಕಂ।
ವಲಯಂ ಸ್ವಾಂಗುಲೀಮಾನಂ ಗ್ರಂಥಿರೇಕಾಂಗುಲಿಪ್ರಮಃ ॥
ಚತುರಂಗುಲಮಗ್ರಂಸ್ಯಾದಸ್ಯಸ್ಥಾನಮನಾಮಿಕಾ ॥

ಪವಿತ್ರ ಪ್ರಯೋಜನಂ

ಜಪಹೋಮಹರಾಹ್ಯೇತೇ ಅಸುರಾ ದಿವ್ಯರೂಪಿಣಃ।
ಪವಿತ್ರಕೃತ ಹಸ್ತಸ್ಯ ವಿದ್ರವಂತಿ ದಶೋದಿಶ।
ಸಗ್ರಂಥಿಕುಶಹಸ್ತೇನ ನಕದಾಚಿದುಪಸ್ಪೃಶೇತ್॥

ಪವಿತ್ರ ಧಾರಣಂ

ಮಂತ್ರಂ ವಿನಾಧೃತಂ ಯತ್ತತ್ಪವಿತ್ರಮಫಲಂ ಭವೇತ್।
ಧೃತಂ ಪವಿತ್ರಂ ಕರ್ಮಾಂತೇ ಗ್ರಂಥಿಂ ಮುಕ್ತ್ವಾ ತತಸ್ತ್ಯಜೇತ್॥
ಶಮಲಪ್ರಸ್ರವೋತ್ಸೃಷ್ಟೌ ಚಂಡಾಲಾಂತ್ಯಜಭಾಷಣೇ।
ಪವಿತ್ರಂ ಕರ ಶಾಖಾಸ್ಥಂ ದಕ್ಷಿಣ ಶ್ರವಣೇ ನ್ಯಸೇತ್॥

ದರ್ಭ ಲಕ್ಷಣಂ

ಅಚ್ಛಿನ್ನಾಗ್ರಾನ್ ಪವಿತ್ರಾಂಶ್ಚ ಸಮೂಲಾನ್ ಕೋಮಲಾನ್ ಶುಭಾನ್।
ಪಿತೃದೇವಜಪಾರ್ಥಂ ತು ಸಮಾದದ್ಯಾತ್ ಕುಶಾನ್ ಬುಧಃ॥
ಅಹನ್ಯಹನಿ ಕರ್ಮಾರ್ಥಂ ಕುಶೋತ್ಪಾಟಃ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ।
ದರ್ಶೇ ಶ್ರಾವಣಮಾಸಸ್ಯ ಸಮಂತ್ರೋತ್ಪಾಟಿತಾಃ ಕುಶಾಃ॥
ಆಯಾತಯಾಮಾಸ್ತೇ ದರ್ಭಾಃ ನಿಯೋಜ್ಯಾಸ್ಯುಃ ಪುನಃ ಪುನಃ
ಪಿಂಡಕರ್ಮಣಿ ಯೇ ಯುಕ್ತಾಃ ಕುಶಾಶ್ಚ ಪಿತೃತರ್ಪಣೇ॥
ಉಚ್ಛಿಷ್ಟೇ ಪಿಚಯೇ ಯುಕ್ತಾಃತೇ ಯೋಗ್ಯಾಃ ನಹಿಕರ್ಮಸು॥

ಕೂರ್ಚ ಲಕ್ಷಣಂ

ಕೂರ್ಚಗ್ರಂಥಿದ್ವ್ಯಂಗುಲಂ ಸ್ಯಾತ್ ವಿಧಾನಂ ತು ಪವಿತ್ರವತ್।
ಪ್ರಾಗಗ್ರಮುದಗಗ್ರಂ ವಾ ಸ್ಥಾಪಯೇತ್ ಕೂರ್ಚಮಾಸನೇ॥
ಋಷ್ಯರ್ಥಂ ದೇವತಾರ್ಥಂಚ ಪಿತ್ರರ್ಥಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಕಂ॥

ಕಲಶ ಲಕ್ಷಣಂ

ಹೈಮರಾಜತತಾಮ್ರಾ ವಾ ಮೃನ್ಮಯಾಃ ಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತಾಃ।
ಮೃತೋದ್ವಾಹಪ್ರತಿಷ್ಠಾದೌ ಕುಂಭಾಸ್ಸ್ಯುರಭಿಷೇಚನೇ॥
ಪಂಚಪಾಂಗುಲಿ ವೈಪುಲ್ಯಂ ಉತ್ಸೇಧಃ ಷೋಡಶಾಂಗುಲಃ।

ದ್ವಾದಶಾಂಗುಲಿಕಂ ಮೂಲಂ ಮುಖಮಷ್ಟಾಂಗುಲಂ ತಥಾ ॥
(ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನೇ ಚೈವಯಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಕಲಶಾರ್ಚನಂ)
ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥಃ ಸ್ಥಿರಶ್ಚೈವ ಉತ್ತರಸ್ಥಃ ಚರಸ್ತಥಾ ।
ನ ಚಾಲಯೇದ್ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥಮುತ್ತರಸ್ಥಂ ತು ಚಾಲಯೇತ್ ।
ಯಾಮ್ಯಾಂ ದಿಶ್ಯಸ್ಥಿರೇ ಕುಂಭೇಚರಕುಂಭಃಸ್ಥಿರೋಭವೇತ್ ॥

ಧಾನ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಾರ್ಥಾಃ

ಸಸ್ಯಂ ಕ್ಷೇತ್ರಗತಂ ಪ್ರಾಹುಃ ಸತುಷಂ ಧಾನ್ಯಮುಚ್ಯತೇ ।
ಆಮಂ ವಿತುಷಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಸ್ವಿನ್ನಮನ್ನಮುದಾಹೃತಂ ॥
"ಧಾನ್ಯಮಸಿಧಿನುಹಿದೇವಾನ್'' ಇತಿ ವೈಶ್ವದೇವೇಷು ತಂಡುಲೇಷು ಧಾನ್ಯ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗಾತ್ ಧಾನ್ಯಶಬ್ದೇನ ತಂಡುಲಸ್ಯಾಪಿ ಗ್ರಹಣಂ ॥

ಧಾನ್ಯ ಪರಿಮಾಣಂ

ಗೋಮಯೇನೋಪಲಿಪ್ಯೋರ್ವೀಂ ರಂಗವಲ್ಲೀಕಯಾರ್ಚಯೇತ್ ।
ಪ್ರಸ್ಥಧಾನ್ಯೋಪರಿಸ್ಥಾಪ್ಯಂ ಪೂರ್ಣಂ ಹಿ ಕಲಶದ್ವಯಂ ॥

ಪ್ರಸ್ಥ ಪರಿಮಿತಿಃ

ಪ್ರಸೃತಿ ದ್ವಿತಯಂ ಮಾನಂ ಪ್ರಸ್ಥಂ ಮಾನಚತುಷ್ಟಯಂ ॥

ಪುಣ್ಯಾಹವಸ್ತೂನಿ

ಕಲಶದ್ವಯ ಧಾನ್ಯ ಪಲ್ಲವಾನ್ ಕುಶ ಮುಷ್ಟಿಂ ಕುಸುಮಾದಿ ಕೂರ್ಚಕಾನ್ ॥
ಕ್ರಮುಕಾದಿ ಹಿರಣ್ಯಶರ್ಕರಾಃ ಫಲಯುಗ್ಮಂ ಜಲಶುಭ್ರಮೃತ್ತಿಕೇ ॥

ಪಂಚರತ್ನಾನಿ

ಸುವರ್ಣಂ ರಾಜತಂ ಮುಕ್ತಾ ರಾಜಾವರ್ತಂ ಪ್ರವಾಲಕಂ ।
ಪ್ರವಾಲಮುಕ್ತಾವೈಢೂರ್ಯ ವಜ್ರನೀಲಾನಿ ವೈಕ್ರಮಾತ್ ॥

ಪಂಚಪಲ್ಲವಾನಿ

ಅಶ್ವತ್ಥೋದುಂಬರಃ ಪ್ಲಕ್ಷೋನ್ಯಗ್ರೋಧಶ್ಚೂತ ಏವ ಚ ।

ಪುಣ್ಯಾಹೇ ವರ್ಜ್ಯ ಆಚಾರ್ಯಃ

ಯತ್ಕಿಂಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಿಕಂ ಭುಂಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ವಾಶುಚಿಃ ॥
ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ಚ ಪುಣ್ಯಾಹೇ ನಾರ್ಹಸ್ಸ್ಯಾದಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ॥

ಪುಣ್ಯಾಕಾರಿಕಾಃ

ಗರ್ಭಾಧಾನಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರೇಷ್ವಿಷ್ಟಾಪೂರ್ತೇಕ್ರತುಷ್ವಪಿ ॥
ವೃದ್ಧಿಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀಯಾತ್ ಕರ್ಮಾದೌ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಂ ॥
ಪ್ರಾರಿಪ್ಸಿತಂ ಚತುರ್ಥ್ಯಂತಂ ಕರ್ಮ ವಾಚಯಿತಾ ತತಃ ।
ತತೋ ವಾಚಯಿತಾ ಪೂರ್ವಂ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತೀತ್ಯಭಿಧಾಯತು ।
ಪಶ್ಚಾದ್ಭವಂತ ಇತ್ಯೇವಂ ಬ್ರುವಂತ್ವಿತಿಚ ಭಾಷತೇ ।
ಓಂ ಸ್ವಸ್ತೀತಿ ತತ್ಸ್ವಾನ್ಯೇ ಪ್ರತಿಬ್ರೂಯುರತಃ ಪರಂ ।
ಸ್ವಸ್ತೀತ್ಯಾದಿ ಬ್ರುವಂತಂ ತಂ ಪೂರ್ವವತ್ಸಮುದೀರಯೇತ್ ।
ಪಕ್ತಾರಶ್ಚ ಚತುರ್ಥ್ಯಂತ ತತ್ತತ್ಕರ್ಮೋಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕಂ ॥
ಸ್ವಸ್ತೀತಿಚ ಪ್ರತಿಬ್ರೂಯುರಥ ಸರ್ವೇ ದ್ವಿಜಾತಯಃ ॥
ತತೋ ವಾಚಯಿತಾ ಋದ್ಧಿಂ ಭವಂತ ಇತಿ ಪೂರ್ವಕಂ ।
ಪುಣ್ಯಾಹಾದೇ ಸ್ತ್ರಿರಭ್ಯಾಸೇ ಮಂದ್ರಮಧ್ಯೋಚ್ಚನಿಸ್ವನಂ ।
ಅತ್ರಯೋರನ್ಯಮೇಸರ್ವೇ ಯಥಾಗಮ ಪರಂಪರಂ ॥

ನಾಂದೀಕಾರಿಕಾಃ

ಗಣಶಃ ಕ್ರಿಯಮಾಣಾನಾಂಮಾತೃಭ್ಯಃ ಪೂಜನಂ ಸಕೃತ್ ॥
ಸಕೃದೇವ ಭವೇಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಂ ಆದೌ, ನ ಪೃಥಗಾದಿಷು ॥
ಯಜ್ಞೋದ್ವಾಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸು ಮೇಖಲಾ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಯೋಃ ॥
ಪುತ್ರಜನ್ಮವೃಷೋತ್ಸರ್ಗೇ ವೃದ್ಧಿಶ್ರಾದ್ಧಂ ಸಮಾಚರೇತ್ ॥
ನಾಂದೀ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕೃತೇ ಪಶ್ಚಾತ್ ಯಾವನ್ಮಾತೃ ವಿಸರ್ಜನಂ ॥
ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞಂಚಾಧ್ಯಯನಂ ನದೀ ಸೀಮಾತಿ ಲಂಘನಂ ॥
ಉಪವಾಸ ವ್ರತಂ ಚೈವ ಪರಾನ್ನಂಚಾಽತಿತ್ರ ವರ್ಜಯೇತ್ ॥
ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಾದ್ಯಾ ಮಾತರಃ ಸಪ್ತ ದುರ್ಗಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗಣಾಧಿಪಾನ್ ॥
ವೃದ್ಧ್ಯಾದೌ ಪೂಜಯಿತ್ವಾತು ಪಶ್ಚಾನ್ನಾಂದೀ ಮುಖಾನ್ ಪಿತೃನ್ ॥

ಪೂರ್ವಂತು ಮಾತರಃ ಪೂಜ್ಯಾಃ ಭಕ್ತ್ಯೈವಸ ಗಣೇಶ್ವರಾಃ ||
ಸ್ಥಂಡಿಲೇಷು ಪವಿತ್ರೇಷು ಪ್ರತಿಮಾಸು ದ್ವಿಜಾತಿಷು ||
ಪೂಜಯಿತ್ವಾಮಾತೃಗಣಂ ಕುರ್ಯಾಚ್ಛ್ರಾದ್ಧ ತ್ರಯಂಬುಧಃ ||
ಮಾತರಃ ಪ್ರಥಮಂ ಪೂಜ್ಯಾಃ ಪಿತರಸ್ತದನಂತರಂ ||
ತತೋಮಾತಾಮಹಾಃ ಪೂಜ್ಯಾಃ ನಾಂದೀ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಸದೈವತಂ ||

ನಾಂದೀ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಗೃಹ್ಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟಾಽನುಸಾರೇಣ ಜೀವತ್ಪಿತ್ರಾದಿಕ ವರ್ಗಸ್ಯ ಯೇಭ್ಯ ಏವ ಪಿತಾದದ್ಯಾದಿತಿಕಲ್ಪಃ ನಾಂಗೀಕರಣೀಯಃ || ಕಿಂತುವರ್ಗಾದೌ ಜೀವತಿ ಸತಿ ತದ್ವರ್ಗಂತು ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ || ಕೇಚಿತ್ತುತಾದೃಶೇನ ದೇವನಾಂದೀಂ ಕಾರಯಂತಿ || ತನ್ನವಿಚಾರಸಹಂ || ಅಯಂತು ವಿಶೇಷಃ || ಜೀವನ್ಮಾತಾ ಮಹಪಿತೃಕಸ್ಯ ಕೇವಲ ಮಾತೃವರ್ಗ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪ್ರಸಕ್ತೇ ಅದೈವಂಸ್ಯಾದಿತಿ || ವರ್ಗತ್ರಯೇಪಿ ಆದಿಮಸ ದ್ಭಾವೇ ನಾಂದೀಲೋಪಃ || ಮಾತೃಶ್ರಾದ್ಧಂತು ಯುಗ್ಮೈಸ್ಸ್ಯಾತ್ ಸದೈವಂ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೈಃ ಪೃಥಕ್ || ಇತಿಚ || ಪಿತರಿ ಪ್ರೋಷಿತೇ ಜೀವತ್ಪಿತೃಕಸ್ಯ ಉಪನಯನಂ ಕುರ್ವನ್ಮಾತುಲಾದಿಃ ಯೇಭ್ಯ ಏವ ಪಿತಾದದ್ಯಾದಿತಿ ಕಲ್ಪಮೇವಾಽನುಸರೇತ್ || ನತುಪರಿಶಿಷ್ಟೋಕ್ತಂ ||

ವಿಶ್ವೇದೇವನಿರ್ಣಯಃ

ಇಷ್ಟಿಶ್ರಾದ್ಧೇಕ್ರತುರ್ದಕ್ಷಃ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯೌ ವೈಶ್ವದೇವಕೌ ||
ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧೇಸತ್ಯವಸೂ ಕಾಮ್ಯೇಚ ಧೂರಿಲೋಚನೌ ||
ಪುರೂರವಾದ್ರವೌಚೈವ ಪಾರ್ವಣೇಸಮುದಾಹೃತೌ ||
ನೈಮಿತ್ತಿಕೇಕಾಲಕಾಮಾವೇವಂ ಸರ್ವತ್ರ ಕೀರ್ತಯೇತ್ ||
ಪಿತೃನಿತಿ ಪದಾದೂರ್ಧ್ವಂ ವದೇನ್ನಾಂದೀ ಮುಖಾನಿತಿ ||
ಸ್ವಧಾನಮಃ ಪದಸ್ಥಾನೇವದೇತ್ಸ್ವಾಹಾನಮಃ ಪದಂ ||
ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋಽತ್ರೋಪವೀತೀಸ್ಯಾತ್ ಉಪಚಾರಾಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ||
ತಿಲಕಾರ್ಯಂಯವೈಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಯುಗ್ಮಾನತ್ರನಿಮಂತ್ರಯೇತ್ ||
ನಿಪಾತೋನಹಿಸವ್ಯಸ್ಯಜಾನುನೋ ವಿದ್ಯತೇಕ್ವಚಿತ್ ||
ಸ್ವಪಿತೃಭ್ಯಃ ಪಿತಾದದ್ಯಾತ್ ಸುತಸಂಸ್ಕಾರ ಕರ್ಮಸು ||
ಪಿಂಡಾನೋಽದ್ವಹನಾತ್ತೇಷಾಂ ತಸ್ಯಾಽಭಾವೇತು ತತ್ಕ್ರಮಾತ್ ||

ಅತಃ ಸುತಕರ್ತೃಕನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧೇ || ವರ್ಗಾದೌಜೀವತಿಸತಿ ತದ್ವರ್ಗಂತು ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ || ''ನ ಜೀವಂತಮತಿಕ್ರಮ್ಯಕಿಂಚಿದ್ದದ್ಯಾದಿತಿಶ್ರುತಿಃ'' || ಇತ್ಯುಕ್ತೇಃ || ಉದ್ವಾಹೇಪುತ್ರಜನನೇ ಪುತ್ರೇಷ್ಟ್ಯಾಂಸೌಮಿಕೇಮಖೇ || ತೀರ್ಥೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆಯಾ ತೇಷದೇತೇ ಜೀವತಃ

ಪಿತುಃ ॥ ಯೇಭ್ಯ ಏವ ಪಿತಾ ದದ್ಯಾತ್ ತೇಭ್ಯಃ ಕುರ್ವೀತ ಸಾಗ್ನಿಕಃ (ತ್ರೇತಾಗ್ನಿಮಾನ್) ॥ ಸಾಗ್ನಿಕೋಽಪಿ ನ ಕುರ್ವೀತ ಜೀವತಿ ಪ್ರಪಿತಾಮಹೇ ॥

ನಾಂದೀವ್ಯಾಪ್ತಿ ನಿರ್ಣಯಃ

ಏಕವಿಂಶತ್ಯಹರ್ಯಜ್ಞೇ ವಿವಾಹೇ ದಶವಾಸರಾಃ ।
ತ್ರಿ, ಷಟ್, ಚೌಲೋಪನಯನೇ ನಾಂದೀ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ವಿಧೀಯತೇ ॥
ಆರಂಭೋ ವರಣಂ ಯಜ್ಞೇ ಸಂಕಲ್ಪೋ ವ್ರತ ಸತ್ರಯೋಃ ॥
ನಾಂದೀ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ವಿವಾಹಾದೌ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಾಕಪರಿಕ್ರಿಯಾ ॥

ಅಗ್ನಿಮುಖೇ ಸಮಿನ್ನಿರ್ಣಯಃ ॥

ಪಲಾಶಃ ಖದಿರೋಽಶ್ವತ್ಥಃ ಶಮೀ ವಟ ಉದುಂಬರಾಃ ॥ ಅಪಾಮಾರ್ಗಾರ್ಕ ದೂರ್ವಾಶ್ಚ ಕುಶಾಶ್ಚೇತ್ಯಪರೇ ವಿದುಃ ॥ ಸರಳಶ್ಚಂದನೋ ಬಿಲ್ವೋ ದೇವದಾರುಶ್ಚ ಯಜ್ಞಿಯಾಃ ॥ ದಶದ್ವಾದಶಕಾಂಗುಲ್ಯಃ ಆರ್ದ್ರಾಃ ಪಕ್ವಾಃ ಸಮಾಸ್ತಥಾ ॥ ಸತ್ವಚಃ ಸಮಿಧಃ ಕಾರ್ಯಾಸ್ತ್ವೃಜ್ವ್ಯಂಗುಲಿ ವರ್ತುಲಾಃ ॥ ಅಪಾಟಿತಾ ಅದ್ವಿಶಿಖಾ ದಜ್ವ್ಯಾಸ್ತ್ವೃಷ್ಟಾಃ ಶುಭಾವಹಾಃ ॥ ನಸಪರ್ಣಾಸಮಿತ್ಕಾರ್ಯಾ ಹೋಮಕರ್ಮಣಿ ಜಾನತಾ ॥ ತ್ರಯಃ ಪರಿಧಯೋಽತ್ರ ದ್ವೇಽನ್ಯೇ (ಇವೇ ಅತ್ರತ್ಯೈಃ ಅಶ್ವಲಾಯನ್ಯೈಃ ಶೃಂಗಪ್ರಕ್ಷೇಪಣಾರ್ಥಂ ಮುಪಯುಜ್ಯೇತೇ ಧಾನ ಸಮಿಧಾವಪಿ ॥ ಅನುಯಾಜ ಸಮಿಚ್ಚೈಕಾ ಆಧಾನೇ ದಶಪಂಚ ಚ ॥ ಏಕವಿಂಶತಿಸಂಖ್ಯೇದಮಿಧ್ಮಸನ್ನಹನೇ ಭವೇತ್ ॥

ಸೇಚನಾದಿ ಸ್ಥಾನಂ

8 9 10 11
ಸೇಚನಂ, ಪರಿಧಿಶ್ಚೈವ, ಸ್ತರಣಂ, ಪೂಜನಂ, ಕ್ರಮಾತ್ ॥
ಅಷ್ಟಮೇ, ನವಮೇ, ಚೈವ ದಶಮೇಕಾದಶೇ, ಭವೇತ್ ॥

ಸ್ರುಕ್‌ಸ್ರುವ ವಿಧಿಃ

ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಾದಯೋ ಗ್ರಾಹ್ಯಾಃ ಶಸ್ತ್ರಾ ಯಜ್ಞದ್ರುಮೋದ್ಭವಾಃ ॥ ಪ್ರಶಸ್ತಾ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಾರ್ಥೇ ದಾರು ಕಾಂಸ್ಯ ಮಯೌ ಮುಖೇ ॥ ಅಲಾಭೇತು ಪಲಾಶಸ್ಯ ಪರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಹೂಯತೇ ಹವಿಃ ॥ ಪಲಾಶಪರ್ಣಾಽಭಾವೇತು ಪರ್ಣೈರ್ವಾನ್ ಪಿಪ್ಪಲೋದ್ಭವೈಃ ॥

ಚರುಶ್ರಪಣ ವಿಧಿಃ

ನಾತಿಶೃತಂ ನವಿದಗ್ಧಂಪಾನಬಹಿರ್ಗತತಂಡುಕಂ॥

ಆಜ್ಯಪ್ರತಿನಿಧಿಃ

ಹವ್ಯಾರ್ಥೇಗೋಘೃತಂಗ್ರಾಹ್ಯಂ ತದಭಾವೇತುಮಾಹಿಷಂ। ಆಜ್ಯಂವಾ ತದಭಾವೇತು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತೈಲಂಗೃಹೀಷ್ಯತೇ ॥ ಕಾಮ್ಯೇಪ್ರತಿನಿಧಿರ್ನಾಸ್ತಿ ನಿತ್ಯೇನ್ಯೈಮಿತ್ತಿಕೇಹಿಸಃ ॥ ನಚಪ್ರತಿನಿಧಿರ್ದೇಶ ಕಾಲಯೋರಸ್ತ್ಯಥಾಪರಃ ॥ ಉಪಾತ್ತೇತುಪ್ರತಿನಿಧೌ ಮುಖ್ಯಂ ವೈಲಭ್ಯತೇಯದಿ॥ ತತ್ರ ಮುಖ್ಯಮನಾದೃತ್ಯಗೌಣೇ ನೈವಸಮಾಪ್ಯತೇ॥

ಹೋಮದ್ರವ್ಯಶುದ್ಧಿವಿಧಿಃ

ಅಪತ್ಸ್ವೇತಾನಿ ಪಕ್ವಾನಿ ಶ್ವಕಾಕಾದ್ಯೈರಪಿದ್ವಿಜಃ ॥ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಾನ್ಯೇಕದೇಶೇತು ತನ್ಮಾತ್ರಂ ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ ॥ ತಚ್ಛೇಷಮಗ್ನೌನಿಕ್ಷಿಪ್ಯಕಿಂಚಿತ್ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯವಾರಿಣಾ ॥ (ಕುಶಹಿರಣ್ಯಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟ ವಾರಿಣಾ) ವಿಪ್ರಾಜ್ಞಯಾತ್ತುಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ಸ್ವಲ್ಪಂ ಚೇತ್ಸರ್ವಥಾ ತ್ಯಜೇತ್॥

ಆಘಾರ ಹೋಮಃ

ಸ್ರುವೇಣಾಜ್ಯಂ ಗೃಹಿತ್ವಾಗ್ನೇಃ ಪ್ರತ್ಯಗುತ್ತರ ದೇಶತಃ ॥ ಆರಭ್ಯದಿಶಮಾಗ್ನೇಯೀ ಮಾಜ್ಯಧಾರಾಮೃಜುಂಹರೇತ್ ॥ ನೈಋತೀಂ ದಿಶಮಾರಭ್ಯತ್ವೈಶಾನೀಂ ಪೂರ್ವವದ್ಧರೇತ್॥

ಹೋಮದ್ರವ್ಯ ಪರಿಮಾಣ ವಿಧಿಃ

ಕರ್ಷ ಪ್ರಮಾಣಮಾಜ್ಯಂಸ್ಯಾತ್ ಮಧುಕ್ಷೀರಂಚ ತತ್ಸಮಂ।
ಅಜ್ಯಂಚ ಪೃಷದಾಜ್ಯಂಚ ದಧಿದುಗ್ಧಂ ತಥೈವಚ।
ಸ್ರುವವಕ್ತ್ರಪ್ರಮಾಣಂತು ಹೋತವ್ಯಂ, ಯಜ್ಞಕೋವಿದೈಃ॥
ತಂಡುಲಾನಾಂ ಶುಕ್ತಿಮಾತ್ರಂ ಪಾಯಸಂ ಪ್ರಸೃತೇಃ ಸಮಂ॥
ಇಕ್ಷುಃ ಪರ್ವ ಪ್ರಮಾಣಸ್ಸ್ಯಾತ್ ಸಮಿಧೋದ್ವಾದಶಾಂಗುಲಾಃ॥
ತಿಲಸಕ್ತುಕಣಾದೀನಾಂ ಮೃಗೀಮುದ್ರಾ ಪ್ರಮಾಣತಃ॥

ಮೃಗೀಮುದ್ರಾ ಲಕ್ಷಣಂ

ಮಧ್ಯಮಾನಾಮಿಕಾಂಗುಷ್ಠೈರ್ಮೃಗೀಮುದ್ರಾ, ಯುತಾಗ್ರಕೈಃ ||
ಸರ್ವಾಂಗುಲಿಃ ಸೂಕರೀಚ, ಹಂಸೀ, ಮುಕ್ತಕನಿಷ್ಠಿಕಾ ||

ಹೋಮ ಸಾಧನಂ

ದ್ರವಂಸ್ರುವೇಣಹೋತವ್ಯಂ ಪಾಣಿನಾ ಕಠಿನಂ ಹವಿಃ ||

ಹೋಮ ಕಾಲೇ ಅಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪಮ್

ಬಹುಶುಷ್ಕೇಂಧನೇ ವಾಽಗ್ನೌಸುಮಿದ್ಧೇ ವಿಧೂಮಕೇ ||
ಅಂಗಾರ್ಕೇಲೇಲಿಹಾನೇ ಚ ಹೋತವ್ಯಂ ನಾನ್ಯಥಾಕ್ವಚಿತ್ ||

ಅಗ್ನೇಃ ಅವಯವ ನಿರ್ಣಯಃ

ಯತ್ರಕಾಷ್ಠಂ ತತ್ರ ಕರ್ಣೌ ಧೂಮಸ್ಥಾನೇ ಶಿರೋಭವಾತ್ ||
ಯತ್ರಾಽಲ್ಪಜ್ವಲ ನಂ ನೇತ್ರಂಭಸ್ಮಸ್ಥಾನೇತುಕೇಶಕಾಃ ||
ಅಂಗಾರೇನಾಸಿಕಾಂ ವಿದ್ಯಾತ್ ಜಿಹ್ವಾಂ ಪ್ರಜ್ವಲನೇ ತಥಾ ||
ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಜಿಹ್ವಾಯಾಂ ಹೋಮಮಾಚರೇತ್ ||

ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೋಮಃ

ಬ್ರಹ್ಮಾಽಸೀನಃ ಸ್ಥಿತೋವಾಸನ್ ಅಗ್ನೇರುತ್ತರ ಪಶ್ಚಿಮೇ ||
"ಅಯಾಶ್ಚೇ"ತ್ಯೇಕ ಯರ್ಜಾಸು "ಅತೋದೇವಾಅವಂತುನಃ' ||
ಇತಿದ್ವಾಭ್ಯಾಂ "ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿ' ರ್ಹುತ್ವಾ ಚತಸೃಭಿರ್ಘೃತಂ ||

ಹೋಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ವಿಶೇಷಸ್ಯಯತ್ರನೋಕ್ತೋಭವೇ ದ್ವಿಧಿಃ ||
ಹೋತವ್ಯಾಽಜ್ಯಾಹುತಿ ಸ್ತತ್ರ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವರಿತಿದ್ವಿಜೈಃ ||

ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಲಕ್ಷಣಂ

ಆಜ್ಯಂ ದ್ವಾದಶ ಕೃತ್ವಸ್ತು ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪೂರಯೇತ್ಸ್ರುಚಂ ||
ಸ್ರುವೇಣಾಽಪೂರ್ಯಸ್ರುಗ್ಗರ್ಭ ಮೂರ್ಧ್ವ ವಕ್ತ್ರಸ್ರುಚಿಸ್ರುವಂ ||

ನಿಧಾಯಾಽಧೋಮುಖಂ ವಿನ್ಯಸ್ಯಸ್ರುವಾಗ್ರೇ ಕುಸುಮಾಕ್ಷತಾನ್ ॥
ಪಶ್ಚಾದ್ವಾಮಪುರೋದಕ್ಷಕರಾಭ್ಯಾಂ ಶಂಖ ಮುದ್ರಯಾ ॥
ಗೃಹೀತ್ವಾಸ್ರುಕ್ಸ್ರುವೌ ಮಂತ್ರೈಃ ಸ್ರುವಾಗ್ರನ್ಯಸ್ತಲೋಚನಃ ॥
ಋಜಕಾಯಃ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ಸಮಪಾದಃ ಸಮಸ್ಥಿತಃ ॥
ಸ್ಥಿರಧೀರ್ಜುಹುಯಾದಗ್ನೌಯೆವ ಸಂಮಿತಧಾರಯಾ ॥
ಪೂರ್ಣಾಹುತಿರಿಯಂಪ್ರೋಕ್ತಾ ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರಪೂರಣೀ ॥

ಕರ್ಮ ವಿಶೇಷೇ ಜಲಸ್ಪರ್ಶನಂ

ಛೇದೇ, ಭೇದೇ, ನಿರಾಸೇ, ಚ ಖನನೇ, ಪಿತೃರಕ್ಷಸೋಃ ॥
ರೌದ್ರಮಂತ್ರಜಪೇ, ಚೈವಹ್ಯಾಸುರೇ, ಷ್ವಾಭಿಚಾರಿಕೇ ॥
ರಾಕ್ಷಸಾದಿಜಪೇ, ಪಿತ್ರ್ಯೇ, ಕರ್ಮಕುರ್ವನ್ಸ್ಪಃ ಸ್ಪೃಶೇತ್ ॥
ವ್ಯಾಹೃತ್ಯಾಽಲಭ್ಯಚಾತ್ಮಾನಂ ಆಪಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾನ್ಯದಾಚರೇತ್ ॥

ಉಪಹೋಮ ವಿಶೇಷಃ

ಆಜ್ಯಂತಾವಸ್ರುದಿಸ್ರುವೇಣತದ ಭಾವೇ ಅಶ್ವತ್ಥಾದಿ ಯಜ್ಞಿಯ ಪರ್ಣೇನ ದಿಕ್ ನಿಯಮಶ್ಚ- ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಾಃ ಉದಙ್ಮುಖಾವಾ ಹೃದಯನಿಹಿತೋರ್ಧ್ವವಾಮ ಪಾಣ ಯೋಜುಹುಯುಃ ॥

ದಾನ ದ್ರವ್ಯ ವೈಷಮ್ಯೇ ವಿಶೇಷಃ

ದೇಯಾ ರ್ಥಾನಾಂ ವಿಷಮಮೂಲ್ಯಕತ್ವೇಪಿ ಸುವರ್ಣಾದಿದಾನೇನ ಲಾಭ ಸಾಮ್ಯಂ ಸಂಪಾದನೀಯಂ ॥ (ಇತಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೌಸ್ತುಭೇ)

ಆಜ್ಯಭಾಗ ರಹಿತ ಸ್ಥಲಾನಿ

ಚೌಲೋಪನಯನೋದ್ವಾಹ ಸಮಾವರ್ತವ್ರತೇಷುಚ ॥
ಬ್ರಹ್ಮೌದನೇ ಗ್ರಹಪ್ರಾಪ್ತೌನಾಽಜ್ಯ ಭಾಗೋದಶ ಸ್ವಪಿ ॥
ನಿಮಿಲ್ಯ ನಯನೇ ಕರ್ತುರಾಯುರಾದಿ ಪ್ರವೃದ್ಧಯೇ ॥
ಸ್ಮರತ್ಯಗ್ನಿರ್ಹೃದೀಶಾನಂ ಚೌಲಾದಿ ದಶಕರ್ಮಸು ॥
ಅನ್ಯತ್ರೋನ್ಮೀಲ್ಯ ನಯನೇ ಹವಿರ್ಗೃಹ್ಣಾತಿ ಹವ್ಯವಾಟ್ ॥

ಸ್ಥಂಡಿಲಕರಣಾವಶ್ಯಕತಾ

ವರಾಹ ಕೂರ್ಮ ನಾಗಾಶ್ವ ವಸಂತಿ ವಸುಧಾತಲೇ ||
ಪನ್ನಗಾಸ್ತತ್ರತಿಷ್ಠಂತಿತದರ್ಥಂ ಸ್ಥಂಡಿಲಂಸ್ಮೃತಂ ||

ಅವಧಾನ ಧರ್ಮಃ

ದರ್ವ್ಯಾಮುಪಸ್ತೃಣಾತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಗ್ನೇಯಚರು ಮಧ್ಯತಃ ||
ಅವದ್ಯಹವಿರಂಗುಷ್ಠ ಪರ್ವ ಮಾತ್ರಂ ತದೋಽಪ್ಯಚ ||
ಅಸ್ಯೈಃಪೂರ್ವತತ್ತದ್ವತ್ ಅವದ್ಯಾಽಸ್ಯಾಂತದಾಽವಪೇತ್ ||
ಅರ್ಧಾಧಾನಿನಾ ಕೇವಲ ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿಮತಾಚ |
ಪಾತ್ರಸ್ಥಮಭಿಘಾರ್ಯಾಥ ದರ್ವೀಸ್ಥಂಚಾಭಿಘಾರಯೇತ್ ||
ಪಂಚಾವತೀತುಪಶ್ಚಾರ್ಧಾದಪ್ಯವದ್ಯತಿವೃತತಃ ||
ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಾ, ವತ್ಸವಿದಾ, ಆರ್ಷ್ಟಿಷೇಣಾ, ಸ್ತಥೈವಚ ||
ಭಾರ್ಗವ, ಚ್ಯಾವನಾ, ಔರ್ವಾಃ, ಪಂಚಾವತ್ತಿನ ಈರಿತಾಃ ||
ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಿತು ಪಾತ್ರಸ್ಥಂನಾಭಿಘಾರಯೇ ದಿತಿ ನಿಷೇದಾತ್ ||
ಚತುರವತ್ತಾ ಸಿದ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮೇವ ದ್ವಿರಭಿಘಾರಯೇತ್ ||
ಅರ್ಧಾಧಾನಿನಾ ಕೇವಲ ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿಮತಾಚ |
ತಿರಶ್ಚೀನಾಭಿರುದಗಗ್ರಾಭಿ ರಂಗುಷ್ಠ ಮಧ್ಯಮಾನಾಮಿಕಾಭಿಃನಖ ಸ್ಪರ್ಶಮಕುರ್ವನ್
ಪಂಚಾವತ್ತಿತು ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ್ಯುತ್ತರಾರ್ಧಸ್ಯ ಪುರಸ್ತಾದಪ್ಯವದ್ಯತಿ.||

ಅತ್ರದೇವತಾಭೇದೇನ ಹವಿಃ ಪೃಥಕ್ತ್ವೇಽಪಿ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದರ್ಥತ್ವಾಕಾರೇಣ ಏಕತ್ವಾತ್ಸರ್ವೇಭ್ಯೋಹವಿಭ್ಯಃ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ಅವತ್ತಮಪಿ ಏಕಮೇವ ಹವಿರಿತಿ, ನ ಚತುರವದಾನ ಭಂಗಃ|| (ಇದಂತು ಬೋಧ್ಯಂ) ಚೌಲಾದಿಷು ಅರ್ಧಾಽನಾಹಿತಾಗ್ನಿನಾ ಸ್ವೀಯೌಪಾಸನಾಗ್ನೌ, ತತ್ತನ್ನಾಮಕಾಗ್ನಿ ಧ್ಯಾನಮಾತ್ರಂ ಸರ್ವಾಧಾನಿನಸ್ತು ಲೌಕಿಕಾಗ್ನೌ ತತ್ತನ್ನಾಮಕಾಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಸಂಭವತೀತಿ ||

ಹೋಮ ಪ್ರಕಾರಃ

ಉತ್ತಾನೇನೈವ ಹಸ್ತೇನ ಅಂಗುಷ್ಠಾಗ್ರೇಣ ಪೀಡಿತಂ ||
ಸಂಹತಾಂಗುಲಿ ಪಾಣಿಸ್ತು ವಾಗ್ಯತೋಜುಹುಯಾದ್ಧವಿಃ ||

ಅಗ್ನಿನಾಮಾನಿ

ಪಾವಕೋಲೌಕೋಹ್ಯಗ್ನಿಃ ಪ್ರಥಮಃ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥
ಅಗ್ನಿಸ್ತುಮಾರುತೋನಾಮ ಗರ್ಭಾಧಾನೇ ವಿಧೀಯತೇ ॥
ತತಃಪುಂಸವನೇಜ್ಞೇಯಃ ಪವಮಾನಸ್ತ ಥೈವಚ ॥
ಸೀಮಂತೇಮಂಗಲೋನಾಮ ಪ್ರಬಲೋ ಜಾತಕರ್ಮಣಿ ॥
ನಾಮ್ನಿವೈ ಪಾರ್ಥಿವೋಹ್ಯಗ್ನಿಃ ಪ್ರಾಶನೇತುಶುಚಿಃಸ್ಮೃತಃ ॥
ಸಭ್ಯೋನಾಮ ಸಚೌಲೇತುವ್ರತಾದೇಶೇ ಸಮುದ್ಭವಃ ॥
ಗೋದಾನೇ ಸೂರ್ಯನಾಮಾಗ್ನಿಃ ವಿವಾಹೇಯೋಜಕೋಮತಃ ॥
ಆವಸತ್ಥ್ಯೇದ್ವಿಜೋಜ್ಞೇಯಃ ವೈಶ್ವದೇವೇತು ರುಕ್ಮಕಃ ॥
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇ ವಿಟಶ್ಚೈವ ಪಾಕಯಜ್ಞೇಷು ಪಾವಕಃ ॥
ಶಾಂತಿಕೇವರದಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃಪೌಷ್ಟಿಕೇ ಬಲವರ್ಧನಃ ॥
ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗೇಽಧ್ವರೋನಾಮ ಕ್ರವ್ಯಾದೋಮೃತದಾಹನೇ ॥

ಚೌಲಾದೌ ಅಗ್ನಿನಿರ್ಣಯಃ

ಚೌಲಕರ್ಮಾದಿತಶ್ಚೈವಯಾವದ್ವೈವಾಹಿಕಂ ಭವೇತ್ ॥
ಜ್ಞಾತ್ವೈವಮಗ್ನಿನಾಮಾನಿ ಗೃಹ್ಯಕರ್ಮ ಸಮಾರಭೇತ್ ॥
ವೈಶ್ವದೇವಂನಗೃಹ್ಯಏವೇತಿ ನಿಯಮಃ ಪ್ರಾಗ್ವಿಧಾನಾತ್ ವಿವಾಹಾಗ್ನೇಃ ॥ (ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ ವೃತ್ತಿ ಪು. 6) ಅನೇನಾನ್ಯೇಷಾಂನಿಯಮ ಇತಿ ಪ್ರತೀಯತೇ ॥ (ಗೃಹ್ಯ ಕರ್ಮಣಿತಾವತ್ ಆಹಿತಾಗ್ನೇರಪೀಷ್ಯಂತೇ॥ ಅಧಾನೇ ಔಪಾಸನಾಗ್ನೌ॥ ಸರ್ವಾಽಧಾನೇತು ಕರ್ಮಣಿ ಕರ್ಮಣಿ ಪುನಃ ಸಂಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ (ಗೃ. ಸೂ. ಪು. 25) ಅತ್ರಸಂಸ್ಕುರ್ಯಾದಿತ್ಯುಕ್ತೇಃ ಲೌಕಿಕ ಪುರುಷಾಭಿನ್ನ ಇತಿ ಪ್ರತೀಯತೇ॥

ಪ್ರೋಕ್ಷಣಾದಿ ಲಕ್ಷಣಂ

ಉತ್ತಾನೇನೈವಹಸ್ತೇನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಭವೇತ್ ॥
ಅರ್ವಾಚೀನೇನ ಹಸ್ತೇನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಸ್ಯಾದವೋಕ್ಷಣಂ ॥
ತಿರ್ಯಗ್ಭೂತೇನ ಹಸ್ತೇನ ಕೃತಂ ಪರ್ಯುಕ್ಷಣಂಭವೇತ್ ॥
ಮುಷ್ಟೀಕೃತೇನ ಹಸ್ತೇನ ಕೃತಮಭ್ಯುಕ್ಷಣಂ ಭವೇತ್ ॥
ಪಾಣಿನಾಸೋದಕೇನಾಗ್ನೇಃ ಸಮಂತಾತ್ ಪರಿಮಾರ್ಜನಂ ॥

ತತ್ಸಮೂಹನಮ್ರತೇಷ್ಟಂ ಜಯಂತ ವಚನಂಯಥಾ ||
ಪಾಣಿನೋದಕಮಾದಾಯ ಪ್ರಾಗುದಕ್ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ||
ಆರಭ್ಯೋಕ್ಷತಿಯತ್ತೂಷ್ಣೀಮಾಹುಃ ಪರ್ಯುಕ್ಷಣಂಬುಧಾಃ ||
ಪಾಣಿನಾಪೂರ್ಣತೋಯೇನಸೇಚನಂ ಪೂರ್ವವತ್ ಕ್ರಮಾತ್ ||
ಜಾತಕರ್ಮಾದಿ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಯೋವ್ಯಾಹೃತಿಭಿ ರಾಹೃತಃ |
ಸೋಽಗ್ನಿಃಪೌರುಷ ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಶಾಲಾಗ್ನಿರ್ತಾಕಿಕಸ್ತಥಾ ||
ಪರಿಷೇಚನಮಿತ್ಯಾಹುಃ ಸರ್ವತ ಸ್ತ್ರಿಭಿರಂಭಸಾ ||

ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ಋಷ್ಯಾದಿ ಸ್ಮರಣಾವಶ್ಯಕತಾ

ಅವಿದಿತ ಆರ್ಷೇಯ ಛಂದೋ ದೈವತಸ್ಯಯಾತಯಾಮಾನಿ ಛಂದಾಸಿ ಭವಂತಿ || ಇತಿ ಪರಿಭಾಷಾಯಾಂ ಆಸ್ಮರಣೇನಿಂದಾಶ್ರವಣಾತ್ || ಅಸ್ಯಾಪವಾದಃ || ನಚಸ್ಮರೇ ದೃಷಿಚ್ಛಂದಃ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ವೈತಾನಿಕೇಮಖೇ || (ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞೇಚ)

ಅಗ್ನಿಮುಖಾನುಕ್ರಮಕಾರಿಕಾಃ

ಪುಣ್ಯಾಹನಾಂದೀ ಸಂಕಲ್ಪವರಣದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಾಃ ||
ಗಂಧಪುಷ್ಪ ಸಮಿದಕ್ಷತದರ್ಭಾನಂಧನವ್ಯಜನತೋಯಘೃತಾದ್ಯಾನ್ ||
ಪಾತ್ರಸೈಕತಜುಹೂಸ್ರುವ ಪೀಠಾನ್ಯಾಲಿಖೇಚ್ಚಲದಲಾಷ್ಟದಳಾಢ್ಯಂ ||

ಉಲ್ಲಿಖ್ಯಾಽವಾಹನೋದ್ವರ್ಂಶಕಲ ನಿರಸನೇ ಸ್ಪೃಷ್ಟತೋ ಯೋಗ್ನಿಮಾಗ್ನೇಯ್ಯಾಮಾವಾಹ್ಯಾಽಭಿವಂದ್ಯಾಽ ಸ್ಪೃಪಿಹಿತಮನಲಂವ್ಯಾಹೃತ್ಯೈಃ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ || ಪಾತ್ರೇಕ್ಷಿಪ್ತಾಕ್ಷತಾಂಭಃ ಶುಚಿಸಮಿಧಸಮಿದ್ಧಾಽಗ್ನಿ ಮುಜ್ವಲ್ಯಮೂರ್ತಿಂಧ್ಯಾತ್ವಾ ಸಾಮ್ಮುಖ್ಯಕೃತ್ಯಂ ಕ್ರಮುಕಯುತಸತಾಂಬೂಲದಾನಂಸ್ತ್ರಿಯೈಸ್ಯಾತ್ || ಸಂಕಲ್ಪಾಽನ್ವಾಹಿತೇಗ್ನೌ ಸಮಿಧೆ ಘೃತಹುತೀರ್ಜಾತ ವೇದಾಽಜ್ಯ ದೃಷ್ಟೀನ್-ಸಪ್ರಾಧಾನ್ಯೋತ್ತರಂ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಮರವಿರಿಂಚೀನ್ವಸೂಮೇಶ ಸೂರ್ಯಾದನ್ || ರುದ್ರಂವಿಶ್ವಾಂಶ್ಚದೇವಾನನಲಸುರಹರೀನಗ್ನಿರ್ವಾಯ್ವರ್ಕ : ಧಾತೃನ್ || ಅಗ್ನಿಂದೋಷದ್ವಯಾರ್ಥಂ ತ್ರಿರಥಚ ಮರುತಶ್ಚೇಧ್ಮಯುಗ್ಮಸ್ಯ ಹೋಮಃ|| ಸಮೂಹನಂಸ್ತರಃ ಪರ್ಯುಕ್ಷಣಪಾತ್ರಾದಿಸಾಧನಂ || ಉತ್ಪೂಯ (ಚಮಸ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಪೂತಾಜ್ಯ) ಸ್ಥಿತಿ ಮಾರ್ಜನೇ | ಅವಲೋಡ್ಯಾಽಭಿಘಾರ್ಯಾಥಪರಿಧೀನ್ ಶೃಂಗಪೂಜನೇ || ಇಧ್ಮ ಹೋಮಾದ್ಯಥೋ ಪೂಜಾಫಲ, ವ್ಯಾಹೃತಿ ಪೂರ್ಣಕಾಃ) ನಿನೀಯೋದ್ವಾಸಿತ ಬ್ರಹ್ಮಮಾರ್ಜನೋಪ ಸ್ಥಿತೀ ಕ್ರಮಾತ್ || ಸಮೂಹ ನಸ್ತರೋತ್ಸರ್ಗದಾನ(ಸೇಕಾಶ್ಚ) ದಕ್ಷಿಣಾಃ|| ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಹುತಾದ್ಯಸ್ಮಪ್ರಸಾದಂಚ ದಿಶೇದ್ವಿಜಃ || (ಆಪೂರ್ವಿಕ ತಂತ್ರೇತು) ಪ್ರಣೀತಾಬ್ರಹ್ಮ ಪರಿಧೀನ್ ಇಧ್ಮಾದಾನಂವಿನಾತಥಾ|| ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಹುತೀಸ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತಂತ್ರಮಾಪೂರ್ವಿಕಂಸ್ಮೃತಂ||

ಷೋಡಶಕರ್ಮಾಣಿ

ಗರ್ಭಾಧಾನಂ, ಪುಂಸವನಂ, ಸೀಮಂತೋ, ವಿಷ್ಣುಬಲಿರೇವಚ ||
ಜಾತಕೃತ್ಯಂ, ನಾಮಕರ್ಮ, ನಿಷ್ಕ್ರಮೋಽನ್ನಾಶನಂ, ಪರಂ ||
ಚೌಲಕರ್ಮೋಪನಯನಂ (ತದ್ವ್ರತಾನಾಂ ಚತುಷ್ಟಯಂ) ||
(ಮಹಾನಾಮ್ನೀ ಮಹಾವ್ರತ, ಉಪನಿಷತ್, ಗೋದಾನಾ, ಖ್ಯಾನಿ)
ಸಮಾವರ್ತನಂ ಸ್ನಾನೋದ್ವಾಹೌ, ಕ್ರಮಾದೇತೈರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಮುಪಜಾಯತೇ ||

ನಾರೀಣಾಂ ಪ್ರಥಮೇ ಋತೌ ವಿಶೇಷಃ

ಪ್ರಥಮಾರ್ತೌತಃಪ್ರಷ್ಟಿ[illegible] ಪತಿಪುತ್ರವತೀ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ||
[illegible]ರಾಸನಂ ಕುರ್ಯುಸ್ತಸ್ತ್ರಿಂಸ್ತಾ ಮುಪವೇಶಯೇತ್ ||
ಹರಿದ್ರಾ[illegible] ಗಂಧಾದೀನ್ ವಸ್ತ್ರತಾಂಬೂಲಕಂಸ್ರಜಂ ||
ಆಶಿಷೋ[illegible] "ಪತಿಪುತ್ರವತೀಭವ ||"
[illegible] ಸಮೀಪೇ ವಾಸಯೇತ್ ಗೃಹೇ ||

[illegible]ದರ್ಶ[illegible]ತೇ ನಿರ್ಣಯಃ

[illegible] ರಾತ್ರೌ ಚೇತ್ ಜನನಂ, ಮರಣಂ, ರಜಃ ||
[illegible]ದಿಷ್ಟಂ ತೃತೀಯೇ ತೂತ್ತರೇಽಹನಿ ||

ಕರ್ಮ[illegible] ಕಲ್ಪಸೂತ್ರ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಯಾಸ್ತ್ರಯೋರ್ವಿರೋಧೇ ನಿರ್ಣಯಃ

ಯಸ್ಮಿನ್ಕಾಲೇ ವಿರೋಧೋಸ್ತಿ ಜ್ಯೋತಿಷೋಕ್ತಾಗಮೋಕ್ತಯೋಃ ||
ಜ್ಯೋತಿಷೋಕ್ತಂ ವಿಹಾಯೈವ ಶ್ರುತಿ ಚೋದಿತಮಾಚರೇತ್ ||

ಗರ್ಭಾಧಾನಸ್ಯಾಕರಣೇ

ಗರ್ಭಾಧಾನಸ್ಯಾಕರಣಾತ್ ತಸ್ಯಾಂಜಾತಸ್ತುದುಷ್ಯತಿ
ಅಕೃತ್ವಾಗಾಂದ್ವಿಜೋದತ್ವಾ ಕುರ್ಯಾತ್ಪುಂಸವನಂಪತಿಃ

ಪುಷ್ಪಿಣೀ ಶುದ್ಧಿಃ

ಭರ್ತುಃ ಶುದ್ಧಾ ಚತುರ್ಥೇಹ್ನಿಸ್ನಾತಾನಾರೀ ರಜಸ್ವಲಾ
ದೈವೇಕರ್ಮಣಿ ಪಿತ್ರ್ಯೇ ಚ ಪಂಚಮೇಽಹನಿ ಶುಧ್ಯತಿ

.ಲಗ್ನಪ್ರಾಧಾನ್ಯಂ

ಚಂದ್ರಲಗ್ನಂ ಶರೀರಂಸ್ಯಾತ್ ಲಗ್ನಂಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಾಣಸಂಜ್ಞಿತಂ
ತೇ ಉಭೇ ಸಂಪರೀಕ್ಷ್ಯೈವ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಶ್ರೇಯ ಇಚ್ಛತಾ

ತ್ರಿಕೋಣಸ್ಥಗ್ರಹೈಃ ಪಂಚಮಾರಿಷ್ಟದೋಷಃ

ತಾತಾಂಬಿಕಾ, ಸೋದರ, ಮಾತುಲಾಶ್ಚ, ಮಾತಾಮಹ, ಸ್ತಾತಪಿತಾ, ಚಸೂನು ||
ಸೂರ್ಯಾದಿ ಖೇಟಾಃ ಕ್ರಮಶಃ.ಪ್ರದಿಷ್ಟಾಃ ತ್ರಿಕೋಣಗಾಸ್ತೇಪಿಚತಾನ್ನಿಹನ್ಯುಃ ||
ರಾಹುರ್ಬಲಿಷ್ಠೋನವ ಪಂಚಮಸ್ಥಃ ಕ್ರೂರೇಣ ದೃಷ್ಟಃ ಪಿತೃಹೇತಿಕೇಚಿತ್

ಅಥ ನಾಮಕರಣಕಾರಿಕಾಃ

ನಾಮಕರಣೇ ಕುಮಾರಸ್ಯನಾಮಾನಿ ತತ್ರಮಾರ್ಗ ಶೀರ್ಷಾದಿ ಕ್ರಮಃ ಕೃಷ್ಣೋಽನಂತೋಽಚ್ಯುತ,ಶ್ಚಕ್ರೀ,ವೈಕುಂಠೋಽಥ ಜನಾರ್ಧನಃ || ಉಪೇಂದ್ರೋ, ಯಜ್ಞಪುರುಷೋ, ವಾಸುದೇವ, ಸ್ತಥಾಹರಿಃ || ಯೋಗೀಶಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷೋ, ಮಾಸನಾಮಾನ್ಯನುಕ್ರಮಾತ್ || (ತಥಾಚಗಾರ್ಗ್ಯಃ) ಚೈತ್ರಾದಿಮಾಸನಾಮಾನಿ ವೈಕುಂಠೋಥ, ಜನಾರ್ದನಃ || ಉಪೇಂದ್ರೋ, ಯಜ್ಞಪುರುಷೋ, ವಾಸುದೇವಸ್ತಥಾ ಹರಿಃ || ಯೋಗೀಶಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷೋ ಕೃಷ್ಣೋಽ ಸಂತೋಽ ಚ್ಯುತಸ್ತಥಾ || ಚಕ್ರಧಾರೀತಿ ಚೈತಾನಿಕ್ರಮಾದಾಹುರ್ಮನೀಷಿಣಃ ||

(ಕುಮಾರ್ಯಸ್ತು) ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇಚ ವಾಗ್ದೇವೀ ಪುಷ್ಯೇ ಪದ್ಮಾವತೀ ಭವೇತ್ || ಶ್ರೀದೇವೀ, ಚಾಪಿಸಾವಿತ್ರೀ, ಭೂಮಿ, ಕಲ್ಯಾಣಿಕಾ ತಥಾ || ಸತ್ಯಭಾಮಾ, ಪುಣ್ಯವತೀ, ರೂಪವತೀಂದುಮತ್ಯಪಿ || ಚಂದ್ರವತೀಚ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಸ್ತ್ರೀನಾಮ ಕರಣಾನಿತು ||

ನಾಮಕರಣೇ ಕುಮಾರಸ್ಯ ನಾಮಾನಿ – ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಾದಿಕ್ರಮಃ

ಕೃಷ್ಣೋಽನಂತೋಽಚ್ಯುತಶ್ಚಕ್ರೀ ವೈಕುಂಠೋಥ ಜನಾರ್ದನಃ |
ಉಪೇಂದ್ರೋ ಯಜ್ಞಪುರುಷೋ ವಾಸುದೇವಸ್ತಥಾಹರಿಃ
ಯೋಗೀಶಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷೋ ಮಾಸನಾಮಾನ್ಯನುಕ್ರಮಾತ್

ತಥಾಚ ಗಾರ್ಗ್ಯಃ

ಚೈತ್ರಾದಿಮಾಸನಾಮಾನಿ ವೈಕುಂಠೋಥ ಜನಾರ್ದನಃ
ಉಪೇಂದ್ರೋ ಯಜ್ಞಪುರುಷೋ ವಾಸುದೇವಸ್ತಥಾ ಹರಿಃ
ಯೋಗೀಶಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷೋ ಕೃಷ್ಣೋಽನಂತೋಽಚ್ಯುತಸ್ತಥಾ

ಚಕ್ರಧಾರೀತಿ ಚೈತಾನಿ ಕ್ರಮಾದಾಹುರ್ಮನೀಷಿಣಃ

ಸ್ತ್ರಿಯಾಸ್ತು

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇ ಚ ವಾಗ್ದೇವೀ ಪುಷ್ಯೇ ಪದ್ಮಾವತೀ ಭವೇತ್

ಶ್ರೀದೇವೀ ಚಾಪಿ ಸಾವಿತ್ರೀ ಭೂಮಿಕಲ್ಯಾಣಿಕಾ ತಥಾ ।

ಸತ್ಯಭಾಮಾ ಪುಣ್ಯವತೀ ರೂಪವತೀಂದುಮತ್ಯಪಿ

ಚಂದ್ರವತೀಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀಚ ಸ್ತ್ರೀ ನಾಮಕರಣಾನಿತು

ಅಥನಕ್ಷತ್ರ ನಾಮಾನಿ

ಅಶ್ವಯುಗಾಶ್ವಯುಜೋವಾ, ಅಪಭರಣಃ ಆಪಭರಣೋವಾ, ಕಾರ್ತಿಕಃ ಕೃತ್ತಿಕೋವಾ, ರೌಹಿಣಃ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಕಃ ॥ ಆರ್ದ್ರಕಃ ಪುನರ್ವಸ್ತುಃ ಪುಷ್ಯಃ ಆಶ್ಲೇಷಃ ಮಾಘಃ ಪೂರ್ವಫಲ್ಗುನಃ ಉತ್ತರಫಲ್ಗುನಃ ಹಸ್ತಃ ಚೈತ್ರಃ ಸ್ವಾತಿಃ ವಿಶಾಖಃ ಅನುರಾಧಃ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಮೂಲಕಃ ಪೂರ್ವಾಷಾಢಃ ಉತ್ತರಾಷಾಢಃ ಶ್ರವಣಃ ಶ್ರಾವಣೋವಾ, ಶ್ರವಿಷ್ಠಃ (ಧನಿಷ್ಠಃ) ಶತಭಿಷಕ್, ಶಾತಭಿಷಜೋವಾ, ಪೂರ್ವಪ್ರೌಷ್ಠಪಾದಃ, ಉತ್ತರಪ್ರೌಷ್ಠಪಾದಃ ರೈವತಃ ॥

ನಕ್ಷತ್ರ ನಾಮವಿಧಿಃ

ರೋರೇಮುವೃಜ್ಯೇಚಿ ಷುವೃದ್ಧಿರಾದೌ, ಷ್ಠಾತ್ವೇಚ, ವಾಂತ್ಯಽಶ್ರ, ಶ, ಕ್ರಶ್ವಯುಕ್ಷಂ ।
ಶೇಷೇಷುನಾಽಽಮ್ರ್ವೋಃ ಕಪರಃ ಸ್ವರ್ೋಽತ್ಯಃಸ್ವಾ, ಷ್ವೋರದೀರ್ಘಃ ಸವಿಸರ್ಗ ಇಷ್ಟಃ ॥

ನಾಮಕರಣವಿಷಯೇ ವ್ಯಾಸೋಕ್ತಿಃ

ನಾಮಧೇಯಂದಶಮ್ಯಾಂತುಕೇಚಿದಿಚ್ಛತಿ ಸೂರಯಃ

ದ್ವಾದಶ್ಯಾಮಾಹುರನ್ಯೇತುಮಾಸೇ ಪೂರ್ಣೇತಥಾಽಪರೇ

ಅಷ್ಟಾದಶೇಽಹನಿ ತಥಾಪೂರ್ಣೇ ಸಂಪತ್ಸರೇಪಿವಾ

ಅಮಾಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವಿಷ್ಟ್ಯಾದೌಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲೇ ಪಿತ್ರಾಽಚರೇತ್ ॥

ಜನನ್ಯಾಃಕರ್ಮಾನರ್ಹತ್ವ ವಿಷಯೇ

ಚತ್ವಾರಿಂಶದ್ದಿನಾನಿಸ್ಯುಃ ಜನನ್ಯಾಃ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಸೂತಕೇ ॥

ತ್ರಿಂಶತ್ಪುಂಪ್ರಸವೇಜ್ಞಾತೇರ್ದಶಾಹಮುಭಯೋರಪಿ ॥

ತಥಾಚಮಾಸೇ ನಾಮಕರಣಪಕ್ಷೇ ಕನ್ಯಾಯಾಃಚತ್ವಾರಿಂ

ಶದ್ದಿನೇಷ್ವತೀತೇಷು ಶಿಷ್ಟಾಃ ನಾಮಕರಣಂ ಕುರ್ವಂತಿ ॥
ನಾಮಾಂತೇ ಶರ್ಮದೇವಶ್ಚವಿಪ್ರಸ್ಯ, ವರ್ಮರಾಜಾಚ ಭೂಭುಜಃ॥
ಗುಪ್ತೋದತ್ತಶ್ಚ ವೈಶ್ಯಸ್ಯದಾಸಾಂತಂ ಶೂದ್ರನಾಮತಂ ॥

ಬಾಲಕಾದಿ ಶುದ್ಧಿವಿಧಿಃ

ಶಿಶೋರಭ್ಯುಕ್ಷಣಂಪ್ರೋಕ್ತಂ ಬಾಲಸ್ಯಾಚಮನಂ ಸ್ಮೃತಂ ॥
ರಜಸ್ವಲಾದಿ ಸಂಸ್ಪರ್ಶೇ ಸ್ನಾನಮೇವ ಕುಮಾರಕೇ ॥

ಬಾಲಾದಿ ಶಬ್ದಾರ್ಥಃ

ಪ್ರಾಕ್ಚೂಡಾಕರಣಾದ್ಬಾಲಃ ಪ್ರಾಗನ್ನಪ್ರಾಶನಾಚ್ಛಿಶುಃ ॥
ಕುಮಾರಕಸ್ತುವಿಜ್ಞೇಯೋ ಯಾವನ್ಮೌಂಜೀನಿಬಂಧನಂ ॥

ಕುಲದೇವತಾನಾಮತು

ಕುಲದೇವತಾನಾಮತು ತತ್ತತ್ಕುಟುಂಬೀಯ ಕುಲದೇವತಾನಾಂ ನಾಮ ಭವೇತ್ ॥ ವ್ಯವಹಾರನಾಮತು ತದಾಬಂಧುಭಿರ್ನಿರ್ಣೀತಮೇವ ಭವತಿ ॥ ಯುಗ್ಮಾಕ್ಷರಂ ಪುಂಸಾಂ ಅಯುಗ್ಮಾಕ್ಷರಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ॥ ಜನ್ಮತಃ ಏಕಾದಶೇ ದ್ವಾದಶೇ ವಾ ಯಥಾಚಾರಂ ನಿಯುತದಿನೇ, ವಾದಶರಾತ್ರೇ ವ್ಯಷ್ಟೇಶತರಾತ್ರೇ ಸಂವತ್ಸರೇವಾ, ಕಿಂಚ ಜನ್ಮತಃ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಏಕತ್ರಿಂಶದ್ದಿನೇ, ಕುಮಾರ್ಯಾಃ ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶದ್ದಿನೇ ಗ್ರಹಣ ಸಂಕ್ರಾತ್ಯಮಾವಾಸ್ಯಾ ಶ್ರಾದ್ಧದಿನಾದಿ ಭಿನ್ನೇಕಾರ್ಯಂ ॥ ನಿಯತಕಾಲಾಽತಿಕ್ರಮೇ ಶುಭದಿನೇ ಕಾರ್ಯಂ॥

ಕರ್ಣವೇಧಸೂಚೀ ನಿರ್ಣಯಃ

ಸೌವರ್ಣೀರಾಜ ಪುತ್ರಸ್ಯ ರಾಜತೀ ವಿಪ್ರವೈಶ್ಯಯೋಃ॥
ಶೂದ್ರಸ್ಯಚಾಽಯಸೀಸೂಚೀ ಮಧ್ಯಮಾಷ್ಟಾಂಗುಲಾತ್ಮಿಕಾ॥
ಸತಿವಿಭವೇ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸುವರ್ಣಸೂಚೀ ಪ್ರಶಸ್ತಾ॥

ಚೂಡಾಕರ್ಮಕಾರಿಕಾಃ

ಕುಂಭೇಋತು ತ್ರಯಾದರ್ವಾಕ್ ಮುಂಡನಾನ್ನತು ಮುಂಡನಂ ॥ ಪ್ರವೇಶಾನ್ನಿರ್ಗಮೋನೇಷ್ಟೋ ನ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಂಗಲತ್ರಯಂ ॥ ಅಬ್ದಭೇದೇತು ನ ದೋಷಃ ॥ ಫಾಲ್ಗುನೇ ಚೈತ್ರಮಾಸೇತು ಪುತ್ರೋದ್ವಾಹೋಪನಾಯನೇ।

ಭೇದಾದಬ್ದಸ್ಯ ಕುರ್ವೀತ ನರ್ತುತ್ರಯ ವಿಲಂಬನಂ ||

ಮುಂಡನಾದಿ ಶಬ್ದಾರ್ಥಾಃ

ಪುತ್ರೋದ್ವಾಹಃಪ್ರವೇಶಾಖ್ಯಃ ಕನ್ಯೋದ್ವಾಹಸ್ತು ನಿರ್ಗಮಃ ||
ಮುಂಡನಂ ಚೌಲಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ವ್ರತೋದ್ವಾಹೌತು ಮಂಡನಂ ||
ಅನುಪನೀತಸ್ಯಾಪಿ, ಕೃತಚೂಡಸ್ಯ, ಪೈತೃಮೇಧಿಕೇ ಅಧಿಕಾರಃ ||
ಅನುಪೇತೋಪಿ ಕುರ್ವೀತ ಮಂತ್ರವತ್‌ಪೈತೃ ಮೇಧಿಕಂ ||
ಯದ್ಯಸೌಕೃತ ಚೂಡಸ್ಯಾತ್ ಯದಿಸ್ಯಾ ಚ್ಚತ್ರಿವತ್ಸರಃ ||
ಸ್ವಜನ್ಮಮಾಸೇಬಾಲಾನಾಂ ಚೌಲಮಾಯುಕ್ಷಯಾವಹಂ ||
ತತ್ರಾಪಿ ಕೇಚಿತ್ಕುರ್ವಂತಿ ಸಹೋಪನಯನೇನತತ್ ||

ಚೌಲಾತ್ ಪ್ರಾಕ್ತನ ಕರ್ಮಲೋಪೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ

ಆರಭ್ಯಾಽಧಾನಮಾಚೌಲಾತ್ ಕಾಲಾತೀತೇತು ಕರ್ಮಣಾಂ ||
ವ್ಯಾಹೃತ್ಯಾಜ್ಯಂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ಹುತ್ವಾಕರ್ಮಯಥಾ ಕ್ರಮಂ ||
ಏತೇಷ್ವೇಕೈಕಲೋಪೇಪಿ ಪಾದಕೃಚ್ಛ್ರಂ ಸಮಾಚರೇತ್ ||
ಚೂಡಾಯಾಶ್ಚಾರ್ಧಕೃಚ್ಛ್ರಂಸ್ಯಾತ್ ಆಪದಿತ್ವೇವಮೀರಿತಂ ||
ಅನಾಪದಿತುಸರ್ವತ್ರ ದ್ವಿಗುಣಂ ದ್ವಿಗುಣಂ ಚರೇತ್ ||
ಜಾತಕರ್ಮಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಾಃ ಸ್ವಕಾಲೇ ನಭವೆಂತಿಚೇತ್ ||
ಚೌಲಾದರ್ವಾಕ್ಕುಕುರ್ವೀತ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದನಂತರಂ ||
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇಕೃತೇಪಶ್ಚಾತ್ ಅತೀತಮಪಿ ಕರ್ಮವೈ ||
ಕಾರ್ಯಮಿತ್ಯೇಕ ಆಚಾರ್ಯಾಃ ನೇತ್ಯನ್ಯೇತುವಿಪಶ್ಚಿತಃ ||
ಮಧ್ಯೇಶಿರಸಿ ಚೂಡಾಸ್ಯಾತ್ ವಾಸಿಷ್ಠಾನಾಂ ತುದಕ್ಷಿಣೇ ||
ಉಭಯೋಃ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋರತ್ರಿಕಶ್ಯಪಾನಾಂಶಿಖಾಮತಾ ||
ಸರ್ವೇಽಪ್ಯಯಂ ಚೂಡಾವಿಕಲ್ಪಃ ಉಪನಯನಾತ್ಪ್ರಾಗೇವ ||
ಅನಂತರಂ ಸರ್ವೇಷಾಮೇಕಶಿಖಾ ತ್ವಮೇವ ||
ಶಿಶೋರ್ಮಾತರಿ ಗರ್ಭಿಣ್ಯಾಂ ಚೂಡಾಕರ್ಮ ನಕಾರಯೇತ್ ||
ಪಂಚಮಾಬ್ದಾದಧೋರ್ಧ್ವಂತು ಗರ್ಭಿಣ್ಯಾಮಪಿಕಾರಯೇತ್ ||
ಸಹೋಪನೀತ್ಯಾಕುರ್ಯಾಚ್ಚೇತ್ ತದಾದೋಷೋನವಿದ್ಯತೇ ||

- ಆಪದಿತ್ಯೇವ

ಅಥಾಕ್ಷರಾರಂಭಃ

ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋಗುರುರಾಸೀತ, ಗುರೋರಾಶಾಮುಖಂಶಿಶುಂ॥
ಅರ್ಧೇಂದುಮೋನ್ನಮಃಶಿವಾಯೇತಿ ಷಡಕ್ಷರಂ॥
(ಸಿದ್ಧಂ ನಮಃ ಇತಿಚ) ಆದೀಕ್ಷಾಂತಂಚ ಪಂಚಾಶದ್ವರ್ಣಾನಧ್ಯಾಪಯೇಚ್ಛಿಶುಂ॥
ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಂತುತತಃ ಕೃತ್ವಾತ್ರಿರ್ಲೇಖ್ಯಂ ವಾಚಯೇಚ್ಛತಂ॥
ಗಣೇಶ ವಿಷ್ಣುವಾಗ್ರಮಾಃ ಪ್ರಪೂಜ್ಯ ಪಂಚಮಾಬ್ದಕೇ॥
ತಿಥೌಶಿವಾರ್ಕದಿಕ್ ದ್ವಿಷಟ್ ಶರತ್ರಿಕೇರವಾ ಉದಕ್॥

ಲಘುಶವೇನಿಲಾಂತ್ಯಬಾಽದಿತಿಶತಕವಿ ತಭೇಚರೋ ನಸತ್ತನೌಶಿಶೋರ್ಲಿಪಿಗ್ರಹಃ ಸತಾಂದಿನೇ॥
ತತಃಪ್ರಣಮ್ಯ ಸೂರ್ಯಾದೀನ್ ವಿಪ್ರಾನ್ ಸಂತೋಷ್ಯಭೂರಿಶಃ॥
ಲಡ್ಡುಕಾದ್ಯೈರ್ದಕ್ಷಿಣಾಭಿರ್ವಿಸೃಜೇದ್ದೇವತಾದಿಕಾನ್ ॥ (ದರ್ಪಣ ಪ್ರಯೋಗ ತಾಳೀ ಪುಸ್ತಕೆ)

ಅಥಉಪನಯನಕಾರಿಕಾಃ

ನಾಭೌವಾಮಕರಂನ್ಯಸ್ಯ ಶಿರಸ್ಯಾಧಾಯ ದಕ್ಷಿಣಂ॥
ಉಲ್ಬಸಂವೇಷ್ಟಿತೋ ಗರ್ಭೇ ಧ್ಯಾತ್ವಾತಿಷ್ಠತಿ ಬೋಧವಾನ್॥
ಗರ್ಭಾಷ್ಟಮೇಬ್ದೇ ಕುರ್ವೀತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯೋಪನಾಯನಂ॥
ಗರ್ಭಾದೇಕಾದಶೇರಾಜ್ಞೋ ಗರ್ಭಾದ್ವೈದ್ವಾದಶೇ ವಿಶಃ॥ ೧॥
ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಮಾಸೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ಯನ ಕಾರ್ಯಂ॥
ಅತ್ರೋಪನಯನೇ ಆಚತುರ್ಥದಿನಂ ನಾಂದೀ ಸ್ಥಾಪನಂ ಕಾರ್ಯಂ॥
ತ್ರ್ಯಂಗುಲಂಚ ಬಹಿರ್ಲೋಮಯದ್ವಾಸ್ಯಾಚ್ಚತುರಂಗುಲಂ॥
ಅಜಿನಂಧಾರಯೇದ್ವಿಪ್ರಃ ಚತುರ್ವಿಂಶಾಷ್ಟಷೋಡಶೈಃ ॥ ೨॥
ಬಹ್ವೃಚಾಃ ಸಾಮಗಾಶ್ಚೈವಯೇಚಾನ್ಯೇಯಜುಃ ಶಾಖಿನಃ॥

(ತ್ರೇಷಾಂ ದಂಡಾಃ) ಪಾಲಾಶೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯೌದುಂಬರಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಸ್ಯ ಬೈಲ್ವೋ ವೈಶ್ಯಸ್ಯ ॥ ಕೇಶಸಂಮಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ, ಲಲಾಟಸಂಮಿತಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಸ್ಯ, ಘ್ರಾಣ ಸಂಮಿತೋ ವೈಶ್ಯಸ್ಯ ॥ (ಗೃ.ಸೂ.ಪು.೪೫) ಸರ್ವೇವಾಸರ್ವೇಷಾಂ॥

(ಅನ್ಯೇ=ತೈತ್ತಿರೀಯ, ಕಠ, ಕಣ್ವ, ಚರಕ, ವಾಜಸನೇಯೀ ಭಿನ್ನಾಃ) ಕಂಠಾದು ತ್ತಾರ್ಯ ಸೂತ್ರಂತು ಪುನರರ್ಹಂತಿ ಸಂಸ್ಕ್ರಿಯಾಂ ॥ ೩ ॥ (ಸಂಸ್ಕ್ರಿಯಾಂ= ಉಪವೀ ತಾಂತರ ಧಾರಣಂ)

ಅಭಿವಾದನೇ ವಿಶೇಷಃ

ದಕ್ಷಶ್ರೋತ್ರ ಸಮಂಬಾಹುಂ ದಕ್ಷಿಣಂತು ಪ್ರಸಾರ್ಯಚ ||
ಬಾಹೂಪರಿಶಿರೋನಮ್ರಮುಕ್ತ್ವಂತದಭಿವಾದನಂ ||
ಅಭಿವಾದನೇ ಗೋತ್ರಾದಿ ಪರಿಚಯಾರ್ಥಂ ಪ್ರವರಾದಿ ಕೀರ್ತನಮಪಿ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ವೃದ್ಧಾಃ || (ಇತಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೌಸ್ತುಭೇ)

ಪ್ರತ್ಯಭಿವಾದೇ ವಿಶೇಷಃ

ಅಕಾರಶ್ಚಾಸ್ಯನಾಮ್ನೋಂತೇ ವಾಚ್ಯಃ (ಪೂರ್ವಾಕ್ಷರಃ) ಪ್ಲುತಃ
ಇತಿ ಮನೋಕ್ತೇಃಪಾಣಿನೀಯ ಸೂತ್ರಾನುಸಾರೇಣ ಅಕಾರಾಂತನಾಮ್ನೋಂತೇ ಅಂತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ಲುತತ್ವಂ, ಹರೇ, ಶಂಭೋ, ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಮಾಂತೇ ಸಂಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿಶ್ಲೇಷೇಣ ಪೂರ್ವಭಾಗಾತ್ಮಕ ಅಕಾರಸ್ಯಪ್ಲುತತ್ವಮಿತಿ ಮನುವಾಕ್ಯಸ್ಯಾರ್ಥಃ ||

ಅಥವಿವಾಹಕಾರಿಕಾಃ

ತಂಡುಲಾಜ್ಯ, ಸಮಿದಂಶುಕ ದರ್ಭೈಃ, ನಾಳಿಕೇರ ಫಲ, ಪೂಗ, ಸುಪುಷ್ಪೈಃ ||
ತಾಳಪತ್ರ, ಘಟ, ದರ್ಪಣ, ಸೂತ್ರೈಃ ಭಾರತಂಡುಲಯಗೇನ ಸಪರ್ಣೈಃ ||
ದರ್ಪಣಃ, ಕಲಶಃ, ಕನ್ಯಾ, ತಥಾಸುಮನಸೋಽಕ್ಷತಾಃ ||
ದೀಪಮಾಲಾ, ಧ್ವಜೋಲಾಜಾಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಂಚಾಷ್ಟ ಮಂಗಲಂ ||
ಉತ್ಸವೇಷು ವಿವಾಹಾದೌಪ್ರಶಸ್ತಂಚಾಷ್ಟಮಂಗಲಂ ||
ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಕನ್ಯಾಯಾಃ ವಿವಾಹೋನ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ ||
ತಯೋರನ್ಯತರೇಜ್ಯೇಷ್ಠೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಮಾಸಃ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ ||
ದ್ವೌಜ್ಯೇಷ್ಠೌಮಧ್ಯಮೌಪ್ರೋಕ್ತಾವೇಕಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಸುಖಾವಹಂ ||
ಜ್ಯೇಷ್ಠತ್ರಯಂ ನ ಕುರ್ವೀತ ವಿವಾಹೇ ಸರ್ವಸಂಮತಂ ||
ಯತ್ತುವಿವಾಹೇ ಸಾರ್ವಕಾಲ ವಚನಂ ತದಾಸುರಾದ್ಯ ಧರ್ಮ್ಯ ವಿವಾಹ ವಿಷಯಂ ||
ತೇಚ ಗಾಂಧರ್ವಾ, ಸುರ, ಪೈಶಾಚ, ವಿವಾಹಾರಾಕ್ಷಸಶ್ಚಯಃ ||
ಪೂರ್ವಂ ಪರಿಗ್ರಹಸ್ತೇಷಾಂಪಶ್ಚಾದ್ಧೋಮೋ ವಿಧೀಯತೇ ||
(ಹೃಡಿಂಬಿಕಾ, ರಾಜಮಾಷಾ, ಮಾಷಾ, ಮುದ್ಗಾ, ಮಸೂರಿಕಾಃ ||
ಲಂಕ್ಯಾಽಢಕ್ಯಾಶ್ಚನಿಷ್ಪಾವಾಃ ತಿಲಾದ್ಯಾಃ ಕ್ಷಾರ ಸಂಜ್ಞಿತಾಃ ||) ||

ಇತಿಕಾರಿಕಾಃ

ಯಜ್ಞೋಪವೀತಕಾರಿಕಾಃ

ಸಿಸೃಕ್ಷುರೇಕ ಏವಾಗ್ರೇ ಸಮಾಸೀನಃ ಶಿವಃ ಸ್ವಯಂ॥
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗುಣ ಮಯೀಂ ಮಾಯಾಂ ಸೂತ್ರರೂಪಾಮಿವಾ ಕರೋತ್॥
ತತ್ಸೂತ್ರಮುಪವೀತತ್ವಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೂತ್ರಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಂ॥
ಯಜ್ಞೇನ ಚೋಪವೀತತ್ವಾತ್ ಯಜ್ಞ ಸೂತ್ರಂ ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ॥
ಯೇನಾಂಸೇಧೃತ ಮಾತ್ರೇಣ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೂತ್ರೇಣ ತೇದ್ವಿಜಾಃ॥
ಭವಂತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಮ ವೇದಾರ್ಹಾಶ್ಚತ್ರಯಸ್ತ್ವಿಹ॥
ಗ್ರಾಮಾನ್ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಸಂಖ್ಯಾಯ ಷಣ್ಣವತ್ಯಂಗುಲೀಷು ತತ್॥
ತಾವತ್ರಿಗುಣಿತಂ ಸೂತ್ರಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯಾಬ್ಲಿಂಕಕೈಸ್ತ್ರಿಭಿಃ॥
ದೇವಾಗಾರೇಥವಾಗೋಷ್ಠೇ ನದ್ಯಾಂವಾಽನ್ಯತ್ರವಾಶುಚೌ॥
ಸಾವಿತ್ರ್ಯಾ ತ್ರಿಗುಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ನವಸೂತ್ರಂ ತುತದ್ಭವೇತ್॥
ಕಾರ್ಪಾಸಮುಪವೀತಂ ಸ್ಯಾತ್ ವಿಪ್ರಸ್ಯೋರ್ಧ್ವ ವೃತಂತ್ರಿವೃತ್॥
ಶಣಸೂತ್ರಮಯಂ ರಾಜ್ಞೋ ವೈಶ್ಯಸ್ಯಾಽವಿಕ ಸೂತ್ರಜಂ॥
ತ್ರಿವೃದೂರ್ಧ್ವವೃತಂ ಕಾರ್ಯಂ ತಂತುತ್ರಯ ಮಧೋವೃತಂ॥
ತ್ರಿವೃತಂಚೋಪವೀತಂ ಸ್ಯಾತ್ತಸ್ಯೈಕೋಗ್ರಂಥಿ ರಿಷ್ಯತೇ॥
ಉಪವೀತಂಬಟೋರೇಕಂ ದ್ವೆತಥೇಽತರಯೋಸ್ಮೃತೇ॥
ಏಕಮೇವ ಯತೀನಾಂ (ಕುಟೀಚಕ) ಸ್ಯಾದಿತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಃ॥
ಯಜ್ಞೋಪವೀತೇದ್ವೇಧಾರ್ಯೇ ಶ್ರೌತೇ ಸ್ಮಾರ್ತೇ ಚಕರ್ಮಣಿ॥
ತೃತೀಯಮುತ್ತರೀಯಾರ್ಥೇ ವಸ್ತ್ರಾಭಾವೇ (ಅಧೋವಸ್ತ್ರ) ಚತುರ್ಥಕಂ॥
ಆಯುರ್ಹರತ್ಯತಿ ಹ್ರಸ್ವಮತಿ ದೀರ್ಘಂ ತಪೋಹರಂ ಯಶೋಹರ
ಮತಿಸ್ಥೂಲಮತಿಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಧನಾಪಹಂ॥
ಪೃಷ್ಠದೇಶೇಚನಾಭ್ಯಾಂಚ ಧೃತಂ ಯದ್ವಿಂದತೇ ಕಟಿಂ॥
ತದ್ಧಾರ್ಯಮುಪವೀತಂಸ್ಯಾತ್ ನಾಽತಿಲಂಬಂ ನಚೋಚ್ಛ್ರಿತಂ॥

ಪಂಚಮಾರಿಷ್ಟ ಶಾಂತಿ ಕಾರಿಕಾಃ

ಅಥತತ್ರಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪಂಚಮಾರಿಷ್ಟ ಶಾಂತಯೇ॥
ಯಸ್ಮಿನ್ ಹುತೇತು ತತ್ಕರ್ತುರಾಯುರ್ವೃದ್ಧಿಫಲಂ ಭವೇತ್॥
ಜನ್ಮಲಗ್ನಾಚ್ಚಶೂಃ ಖೇಟಾಃ ಪಂಚಮಸ್ಥಾನ ಗಾಯದಿ॥

ಸೂರ್ಯಾದೀನಾಂ ಫಲಂ ಸಮ್ಯಕ್ ಪೃಥಕ್‌ಪೃಥಗುದಾಹೃತಂ॥
ಏತಃ ಪಂಚಮಗೋ ಲಗ್ನಾತ್ ಪಂಚಾಬ್ದೇನಫಲಂ ಭವೇತ್ ॥
ದ್ವೌಗ್ರಹೌ ಪಂಚಮ ಗತಾವಬ್ದದ್ವಯ ಫಲಪ್ರದೌ ॥
ತ್ರಯೋಗ್ರಹಾಃ ಪಂಚಮಸ್ಥಾ ಅಬ್ದತ್ರಯ ಫಲಪ್ರದಾಃ॥
ಚತ್ವಾರೋ ಯದಿ ವೈವರ್ಷೇ ಷಟ್ಸುಮಾಸೇಷುವೈಪುನಃ॥
ಪಂಚಗ್ರಹಾಃ ಪಂಚಮಗಾಃ ಜನ್ಮಲಗ್ನಾದ್ಯದಾಶಿಶೋಃ॥
ಸದ್ಯಃ ಶಿಶೋರ್ನಿಹಂತಾರಃ ತತ್ತದುಕ್ತಫಲಪ್ರದಾಃ॥
(ಯದಿಜೀವಜ್ಞ ಶಕ್ರೈಶ್ಚದೃಷ್ಟಂಸ್ಯಾತ್ ಜನ್ಮಲಗ್ನಕಂ॥
ತದೈತತ್‌ಪಂಚಮಾರಿಷ್ಟ ಭವದೋಷೋ ನ ವಿದ್ಯತೇ) ॥
ಪಲಾಶ ಸಮಿಧಾಜ್ಯೇನ ಚರು, ವ್ರೀಹಿ, ತಿಲೈಃ ಶುಭೈಃ॥
ಯತಇಂದ್ರೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಹುನೇದಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ॥

ಅಥಕಲಶಪಟಲಂ ಲಿಖ್ಯತೇ

ಸ್ಯೋನೇತಿ ಭೂಮಿಂ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಶಂನೋದೇವೀತಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ ॥
ಆರಂಗರೇವ ಮಂತ್ರೇಣ ಯೇನತೋಕಾಯ ಇತ್ಯಥ॥

ಧಾನ್ಯಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ವಿಧಿವತ್ ಪವಿತ್ರಂತೇ - ಕುಶಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ । ಆಕಲಶೇಷ್ವಿತ್ಯನೇನ ಸಿತ ಮೃದ್ಭಿರ್ವಿಲೇಪ ಯೇತ್ ॥ ವೇಷ್ಟಯೇತ್ತತ್ರಿವೃತ್ಸೂತ್ರಂ ತಂತುಂತನ್ವನ್ನಿತಿ ತ್ರಿವೃತ್ । ತ್ವೇಷಸ್ತೇ ಇತ್ಥಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಕಲಶಂ ಧೂಪಯೇತ್ತಥಾ ॥ ಆಧಸ್ವನಾದಿತ್ಯನೇನ ಘಟಂ ಕುರ್ಯಾದಧೋಮುಖಂ ॥ ಊರ್ದ್ವಊಷುಣ ಮಂತ್ರೇಣ ಕೃತ್ವಾ ಚೋರ್ಧ್ವ ಮುಖಂ। ಘಟಂ ತತ ಕ್ಷೀರಂದಧಿ ಭವ್ಯೈರ್ವಾಥ ಸರ್ಪಿರ್ವಾ ಶುಭವಾರಿಣಾಂ ॥ ಪ್ರಸುವ ಆಪವರ್ಗೇಣ ಶ್ರೋಣಾಮೇಕಋಚಾ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ಇಮಂಮೇ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಜಲಮಾ ಪೂರಯೇತ್ಸುಧೀಃ ॥. ಸಹಿರತ್ನಾನಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪಂಚರತ್ನಾನಿ ನಿಕ್ಷೇಪೇತ್ ॥ ಕ್ಷೀರಂ ದಧಿ ಘೃತಂ ಚೈವ ತಥೈವ ಮಧು ಶರ್ಕರಾಂ ॥ ಪಂಚಾಮೃತಂ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಶತ್ತನ್ಮಂತ್ರೈರ್ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ ರುವತೀತಿ ತ್ವಚಃಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ದೂರ್ವಾಂಕಾಂಡೇತಿ ಮಂತ್ರತಃ । ಬಳಿತ್ಥಾಪರ್ವತಾನಾಂಚ ಮೃತ್ತಿಕಾಂಚಕ್ಷಿಪೇದಥ ॥ ಯಾ ಓಷಧೀಶ್ಚ ದೂರ್ವಾಗ್ರೈರೋಷಧೀಶ್ಚ ಕಷಾಯಕಂ ॥ ತಪೋಷ್ಪವಿತ್ರ ಮಂತ್ರೇಣ.ಷಟ್‌ತ್ರಿಂಶದ್ದರ್ಭ ಕೂರ್ಚಕಂ ॥ ಅನಂತರತ್ನ ಖಚಿತಂಸೌವರ್ಣಂ ಚಾಂಗುಲೀಯಕಂ ॥ ಅಶ್ವತ್ಥೇವೋಽಥ ಕೇಶ್ಯಾಗ್ನಿಂ ನಿಕ್ಷೇಪೇತ್ಪಂಚ ಪ್ರಾರ್ಚತ । ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪೂರ್ಣಾದರ್ವೀತಿ ಚಾಽಕ್ಷತಾನ್ ॥ ಯಾಃಫಲಿನೀ ರಿತ್ಯನೇನ ನಾರಿಕೇಳ ಫಲಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ ಬೃಹಸ್ಪತೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಸ್ಥಾಪಯೇ ದಥ ॥ ಯುವಂ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಮಂತ್ರೇಣ ವಸ್ತ್ರಯುಗಂ ಚವೇಷ್ಟಯೇತ್ ॥ ಗಂಧದ್ವಾರೇತ್ಯಷ್ಟ ಗಂಧಾನರ್ಚತಪ್ರಾರ್ಚ

ತಾಕ್ಷತಾನ್ ॥ ಆಯನೇತೇತಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪವಿತ್ರಂ ಚೇತಿ ಕೂರ್ಚಕಂ ॥ ತತ್ವಾಯಾಮೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ವರುಣಾವಾಹನಂ ತತಃ ॥ ಅಕ್ಷೀಭ್ಯಾಮಿತಿ ವರ್ಗೇಣ ಅಂಗಾದಂಗಾನಿ ಸಂಸ್ಪೃಶೇತ್ ॥ ಅಸುನೀತೇ ಪುನರ್ಧ್ವಾಭ್ಯಾಂತತ್ತದ್ದೇವಾಂಶ್ಚ ಸಂಸ್ಮರನ್ ॥ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ವಿಧಿವತ್ ಪಶ್ಚಾತ್ಪಂಚೋಪಚಾರತಃ॥ ತತಃಕುರ್ಯಾತ್ ಷೋಡಶಭಿರುಪಚಾರೈಃ ಪ್ರಪೂಜನಂ ॥ ದೇವತಾಂ ಯಜಮಾನಂ ವಾ ಅಭಿಷೇಕಂ ಚಕಾರಯೇತ್ ॥ ಆಪೋಹಿಷ್ಠೇತಿ ವರ್ಗೇಣ ಸಮುದ್ರ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವರ್ಗಕೈಃ ॥ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಚೈವಾ ಪಯಿದ್ವೇತಿ ಮಂತ್ರೈ ರಬ್ಲಿಂಗ ಕೈರಪಿ ॥ ದೇವ ಪೂಜಾ ವಿಧೌ ಕುರ್ಯಾದ್ಧೋಮ ಶಾಂತಿ ವಿಧೌ ತಥಾ ॥ ಏವಮುಕ್ತ ವಿಧಾನೇನ ಕಲಶಂ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಬುಧಃ॥ ಇತಿ ಕಲಶ ಪಟಲಂ॥

ಅಥಃ ಪಂಚಗವ್ಯ ಮೇಲನ ಕ್ರಮಃ

ಗೋಮೂತ್ರಂ, ಗೋಮಯಂ, ಕ್ಷೀರಂ, ದಧಿ, ಸರ್ಪಿಃ ಕುಶೋದಕಂ॥
ನಿರ್ದಿಷ್ಟಂ ಪಂಚಗವ್ಯಂತು ಪವಿತ್ರಂ ಕಾಯಶೋಧನಂ ॥
ಗೋಮೂತ್ರಂತಾಮ್ರ - ವರ್ಣಾಯಾಃ ಶ್ವೇತಾಯಾಶ್ಚಾಪಿ ಗೋಮಯಂ॥
ಪಯಃ ಕಾಂಚನ ವರ್ಣಾಯಾ, ನೀಲಾಯಾಶ್ಚತಥಾ ದಧಿ॥
ಘೃತಂಚ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಾಯಾ, ಸ್ಸರ್ವಂಕಾಪಿಲಮೇವವಾ॥
ಅಲಾಭೇ ಸರ್ವವರ್ಣಾನಾಂ ಪಂಚಗವ್ಯೇಷ್ವಯಂ ವಿಧಿಃ॥
ಗೋಮೂತ್ರಂ ರವಿ ದೈವತ್ಯಂ ಗೋಮಯಂವಾಯು ದೈವತಂ ॥
ಕ್ಷೀರಂತು ಸೋಮ ದೈವತ್ಯಂ ದಧಿ ಶುಕ್ರಾಧಿ ದೈವತಂ॥
ಅಜ್ಯಂತುವಹ್ನಿ ದೈವತ್ಯಂ ಗಾಂಧರ್ವಂತು ಕುಶೋದಕಂ॥
ಗೋಮೂತ್ರಂ ಸ್ಥಾಪಯೇ ತ್ಪೂರ್ವಂ ಗೋಮಯಂ ದಕ್ಷಿಣೇತಥಾ॥
ಪಶ್ಚಿಮೇಽಥಪಯಃ ಸ್ಥಾಪ್ಯಂಉತ್ತರೇದಧಿ ಕೀರ್ತಿತಂ॥
ತನ್ಮಧ್ಯೇತು ಘೃತಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯಮೈಶಾನ್ಯಾಂತು ಕುಶೋದಕಂ॥
ಏವಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ವಿಧಿವತ್ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾಃ ದೇವತಾಃ ಕ್ರಮಾತ್ (ಆವಾಹಯೇದಿತಿ ಅಧ್ಯಾಹಾರಃ ಕರ್ತವ್ಯಃ) ॥
ಗೋಮೂತ್ರಂ ಮಾಷಪಟ್ಕಂಚ ಗೋಮಯಂ ಚಾಥಷೋಡಶ॥
ಕ್ಷೀರಂತು ದ್ವಾದಶಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದಶೇತಿ ದಧಿ ಕೀರ್ತಿತಂ॥
ಘೃತಂ ಚಾಷ್ಟಕ ಸಂಯುಕ್ತಂ ತದರ್ಧಂಚ ಕುಶೋದಕಂ॥
ಗಾಯತ್ರ್ಯಾದಾಯ ಗೋಮೂತ್ರಂ, ಗಂಧದ್ವಾರೇತಿ, ಗೋಮಯಂ॥
ಆಪ್ಯಾಯಸ್ವೇತಿಚ ಕ್ಷೀರಂ, ದಧಿ ಕ್ರಾವ್ಣೇತಿಪ್ಯೆದಧಿ॥
ಶುಕ್ರಮಸೀತಿ, ಚೈವಾಜ್ಯ ದೇವಸ್ಯತ್ವಾ ಕುಶೋದಕಂ॥

ಮಂಥತಾನರ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮಂಥಾನಂಕಾರಯೇದ್ಬುಧಃ ||

ಅಥಾऽವಾಹನ ಋಚಾಃ ||

ಇರಾವತೀ, ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಾನ ಸ್ತೋಕೇತಿ. ಶಂಪತೀಃ ||

ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ಚೈವ-ಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಾಂಕುರ್ಯಾ ದ್ವಿಚಕ್ಷಣಃ ||

ಗೋಮೂತ್ರಂ ನಿಜವಾಂ- ಛಾಯಾ ಪರಿಮಿತಂ ಮೂತ್ರಾರ್ಧಕಂ ಗೋಮಯಂ ||

ಕ್ಷೀರಂ ಸಪ್ತಗುಣಂ ದಧಿತ್ರಿಗುಣಿತಂ ಗೋಮೂತ್ರ ಮಾತ್ರಂ ಘೃತಂ ||

ಇತಿ ಪಂಚಗವ್ಯ ವಿಧಿಃ

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ ||

ಪೂರ್ವ ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಾರಂಭಃ ||

ಅಥ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಂ

ಆಚಮ್ಯ || ಓಂಪವಿತ್ರಂತೆವಿತತಂಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ವತೇಪ್ರಭುರ್ಗಾತ್ರಾಣಿಪರ್ಯೇಷಿವಿಶ್ವತಃ |

ಅತಪ್ತತನೂರ್ನತದಾಮೋಅಶ್ನುತೇಶೃತಾಸಇದ್ವಹಂತಸ್ತತ್ಸಮಾಶತ ||

ತಪೋಷ್ಪವಿತ್ರಂ ವಿತತಂದಿವಸ್ಪದೇಶೋಚಂತೋಅಸ್ಯತಂತವೋವ್ಯಸ್ಥಿರನ್ |

ಅವಂತ್ಯ ಸ್ಯಸವೀತಾರಮಾಶವೋದಿವಸ್ಪೃಷ್ಠಮಧಿತಿಷ್ಠಂತಿಚೇತಸಾ || ಇತಿಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ||

ನಮೋಮಹದ್ಭ್ಯೋನಮೋಅರ್ಭಕೇಭ್ಯೋ ನಮೋ ಯುವಭ್ಯೋನಮಆಶಿನೇಭ್ಯಃ |

ಯಜಾಮದೇವಾನ್ಯದಿಶಕ್ನವಾಮಮಾಜ್ಯಾಯಸಃಶಂಸಮಾವೃಕ್ಷಿದೇವಾಃ ||

ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ನಮಃ || ಕರಿಷ್ಯ ಮಾಣಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ಸುಮುಹೂರ್ತಮಸ್ತು
ಇತಿ ಭವಂ ತೋಬ್ರುವಂತು | ಸುಮುಹೂರ್ತಮಸ್ತು ||

ದೇವೀಂವಾಚಮಜನಯಂತದೇವಾಃ ಸ್ತಾಂವಿಶ್ವರೂಪಾಃಪಶವೋವದಂತಿ।

ಸಾನೋಮಂದ್ರೇಷಮೂರ್ಜಂದುಹಾನಾಧೇನು ರ್ವಾಗಸ್ಮಾನುಪಸುಷ್ಟುತೈತು॥

ತದೇವಲಗ್ನಂಸುದಿನಂತುದೇವತಾರಾಬಲಂಚಂದ್ರ ಬಲಂತುದೇವ।

ವಿದ್ಯಾಬಲಂ ದೈವಬಲಂತುದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇತೇಂಽಘ್ರಿಯುಗಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ॥ ಸುಮೂರ್ತಮಸ್ತು । ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಸ್ತು ॥ ಉತ್ತರೇಕರ್ಮಣ್ಯ ವಿಘ್ನಮಸ್ತು ॥ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ನಿರ್ವಿಘ್ನೇನ ಪರಿಸಮಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಆದೌಶ್ರೀಗುರುಗಣೇಶ ಪೂಜಾಂಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ''ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ'' ॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಕಾರೋಪರಿ ಅಕ್ಷತಾನ್ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ । ಸುಮುಖ ಶ್ಚೈಕದಂತಶ್ಚ ಕಪಿಲೋಗಜಕರ್ಣಕಃ। ಲಂಬೋದರಶ್ಚವಿಕಟೋವಿಘ್ನರಾಜೋ ಗಣಾಧಿಪಃ।

ಧೂಮಕೇತುರ್ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಭಾಲಚಂದ್ರೋ ಗಜಾನನಃ॥

ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮನಿಯಃ ಪಠೇಚ್ಛೃಣುಯಾದಪಿ।

ವಿದ್ಯಾರಂಭೇ ವಿವಾಹೇಚ ಪ್ರವೇಶೇ ನಿರ್ಗಮೇ ತಥಾ।

ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ವಿಘ್ನಸ್ತಸ್ಯ ನ ಜಾಯತೇ॥

ಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಶಶಿವರ್ಣಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ।

ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸರ್ವ ವಿಘ್ನೋಪಶಾಂತಯೇ॥

ಗಣಾನಾಂತ್ವಾಗೃತ್ಸಮದೋಗಣಪತಿರ್ಜಗತೀ। ಗಣಪತ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ॥

ಗಣಾನಾಂತ್ವಾಗಣಪತಿಂಹವಾಮಹೇ ಕವಿಂಕವೀನಾಮುಪಮಶ್ರವಸ್ತಮಂ।

ಜ್ಯೇಷ್ಠರಾಜಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಃ ಆನಃಶೃಣ್ವನ್ನೂತಿಭಿಃಸೀದಸಾದನಂ॥

ಅಸ್ಮಿನ್‌ಮಂಡಲೇ ಓಂಭೂಃಗಣಪತಿಂಆವಾಹಯಾಮಿ ಭುವಃಗಣಪತಿಂ ॥ ಸ್ವಃಗಣಪತಿಂ ॥ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ ಗಣಪತಿಂ॥ ಗಣಪತಯೇನಮಃ॥ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ॥ ಧಾನ್ಯಂಸಮರ್ಪಯಾಮಿ॥

ಆವಾಹಯಾಮಿ || ಆವಾಹನಂಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ಸ್ವಾಗತಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ಪಾದ್ಯಂ || ಅರ್ಘ್ಯಂ || ಆಚಮನೀಯಂ || ಸ್ನಾನಂ || ವಸ್ತ್ರಂ || ಉಪವೀತಂ ||
ಆಭರಣಂ || ಗಂಧಂ || ಅಕ್ಷತಾನ್ || ಪುಷ್ಪಾಣಿ || ಧೂಪಮಾಘ್ರಾಪಯಾಮಿ ||
ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ || ನೈವೇದ್ಯಾರ್ಥೇ || ಓಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ | ಓಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ ||

ದೇವಸ್ಯತ್ವಾಸವಿತುಃಪ್ರಸವೇಶ್ವಿನೋರ್ಬಾಹುಭ್ಯಾಂಪೂಷ್ಣೋಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ||

ಗಣಪತಯೇ ನಮಃ || ಶರ್ಕರಾಂ ನಿವೇದಯಾಮಿ ||
ಕ್ರಮುಕತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ಮಂಗಲ ನೀರಾಜನಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ ||
ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ನಮಸ್ಕಾರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಹಿರಣ್ಯರೂಪಸ್ಸಹಿರಣ್ಯಸಂದೃಗಪಾನ್ನಪಾತ್ಸೇದುಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಃ ||

ಹಿರಣ್ಯಯಾತ್ಪರಿಯೋನೇರ್ನಿಷದ್ಯಾಹಿರಣ್ಯದಾದದತ್ಯನ್ನಮಸ್ಮೈ ||

ಗಣಪತಯೇ ನಮಃ ಸುವರ್ಣ ಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ವಕ್ರತುಂಡ ಮಹಾಕಾಯ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯ ಸಮಪ್ರಭ ||
ಅವಿಘ್ನಂ ಕುರುಮೇದೇವ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ಸರ್ವದಾ ||
ಗಣಪತಯೇ ನಮಃ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿ ||
ದರ್ಭೇಷ್ವಾಸೀನೋ ದರ್ಭಾಂಧಾರಯಮಾಣಃ || ಗುರವೇ ನಮಃ ||
ಇತ್ಯಾದ್ಯಾಸನಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾದಿಕೃತ್ವಾ || ಚತುರ್ವಿಧ ಪುಣ್ಯಫಲ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ
ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ (ಅಮುಕ) ಕರ್ಮಕರ್ತುಂತದಾದೌಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ
ಅಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಂಚ ಏಭಿರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

ಮಹೀದ್ಯೌಃಪೃಥಿವೀಚನ ಇಮಂಯಜ್ಞಂಮಿಮಿಕ್ಷತಾಂ ||

ಪಿಪೃತಾಂನ್ನೋಭರೀಮಭಿಃ ||

ಓಷಧಯಃಸಂವದಂತೇಸೋಮೇನಸಹರಾಜ್ಞಾ ||

ಯಸ್ಮೈಕೃಣೋತಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತಂರಾ ಜನ್ ಪಾರಯಾಮಸಿ ||

ಆಕಲಶೇಷುಧಾವತಿಶ್ಯೇನೋವರ್ಮವಿಗಾಹತೇ ||

ಅಭಿದ್ರೋಣಾಕನಿಕ್ರದತ್ ||

ತಂತುಂತನ್ವನ್ರಜಸೋಭಾನುಮನ್ವಿಹಿಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತಃಪಥೋರಕ್ಷಧಿಯಾಕೃತಾನ್ ||

ಅನುಲ್ಬಣಂವಯತಜೋಗುವಾಮಪೋಮನುರ್ಭವಜನಯಾದೈವ್ಯಂಜನಂ

ಇಮಂಮೇಗಂಗೇಯಮುನೇಸರಸ್ವತಿಶುತುದ್ರಿಸ್ತೋಮಂಸಚತಾಪರುಷ್ಣ್ಯಾ ||

ಅಸಿಕ್ನ್ಯಾಮರುದ್ವೃಧೇವಿತಸ್ತಯಾರ್ಜೀಕೀಯೇಶೃಣ್ಯಹ್ಯಾಸುಷೋಮಯಾ ||

ಸಹಿರತ್ನಾನಿದಾಶುಷೇಸುವಾತಿಸವಿತಾಭಗಃ ||

ತಂಭಾಗಂಚಿತ್ರಮೀಮಹೇ ||

ಅಶ್ವತ್ಥೇವೋ ನಿಷದನಂಪರ್ಣೇವೋವಸತಿಷ್ಕೃತಾ ||

ಗೋಭಾಜಇತ್ಕಿಲಾಸಥಯತ್ಸನವಥಪೂರುಷಂ ||

ಪೂರ್ಣಾದರ್ವಿಪರಾಪತಸುಪೂರ್ಣಾಪುನರಾಪತ ||

ವಸ್ನೇವವಿಕ್ರೀಣಾವಹಾ ಇಷಮೂರ್ಜಂಶತಕ್ರತೋ ||

ಯಾಃಫಲಿನೀರ್ಯಾಅಫಲಾಅಪುಷ್ಪಾಯಾಶ್ಚಪುಷ್ಪಿಣೀಃ ||

ಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾನೋಮುಂಚಂನ್ತ್ವಂಹಸಃ ||

ಗಂಧದ್ವಾರಾಂದುರಾಧರ್ಷಾಂನಿತ್ಯಪುಷ್ಟಾಂಕರೀಷಿಣೀಂ ||

ಈಶ್ವರೀಂಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾಮಿಹೋಪಹ್ವಯೇಶ್ರಿಯಂ ||

ಅರ್ಚತಪ್ರಾರ್ಚತಪ್ರಿಯಮೇಧಾಸೋಅರ್ಚತ ||

ಅರ್ಚಂತುಪುತ್ರಕಾಉತಪುರನ್ನಧೃಷ್ಣ್ವರ್ಚತ ||

ಆಯನೇತೇಪರಾಯಣೇದೂರ್ವಾರೋಹಂತುಪುಷ್ಪಿಣೀಃ ||

ಹ್ರದಾಶ್ಚಪುಂಡರೀಕಾಣಿಸಮುದ್ರಸ್ಯಗೃಹಾಇಮೇ || ಪವಿತ್ರಂತೇ... ಮಾಶತ ||

ತತ್ತ್ವಾಯಾಮಿತ್ಯಸ್ಯತುನಃಶೇಪೋವರುಣಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಕಲಶೇವರುಣಾವಾಹನೇವಿ...ಗಃ ||

ತತ್ತ್ವಾಯಾಮಿಬ್ರಹ್ಮಣಾವಂದಮಾನಸ್ತದಾಶಾಸ್ತೇಯಜಮಾನೋಹವಿರ್ಭಿಃ।

ಅಹೇಳಮಾನೋವರುಣೇಹಬೋಧ್ಯುರುಶಂಸಮಾನಆಯುಃಪ್ರಮೋಷೀಃ॥

ಅಸ್ಮಿನ್‌ಕಲಶೇಭೂಃ ವರುಣಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಭುವಃ ವರುಣಂ ॥ ಸ್ವಃ ವರುಣಂ ॥
ಭೂರ್ಭುವ ಸ್ವಃ ವರುಣಂ ॥

ಕಲಶಸ್ಯ ಮುಖೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಂಠೇ ರುದ್ರಸ್ಸಮಾಶ್ರಿತಃ॥

ಮೂಲೇ ತತ್ರಸ್ಥಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಮಧ್ಯೇಮಾತೃಗಣಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ॥

ಕುಕ್ಷೌತು ಸಾಗರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾ ವಸುಂಧರಾ॥

ಋಗ್ವೇದೋಥ ಯಜುರ್ವೇದ ಸಾಮವೇದೋಹ್ಯಥರ್ವಣಃ॥

ಅಂಗೈಶ್ಚಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇಕಲಶಂತು ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ॥

ಅತ್ರಗಾಯತ್ರೀ ಸಾವಿತ್ರೀ ಶಾಂತಿಃ ಪುಷ್ಟಿಕರೀತಥಾ॥

ಆಯಾಂತುಕರ್ಮ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ದುರಿತ ಕ್ಷಯಕಾರಕಾಃ॥

ಸರ್ವೇ ಸಮುದ್ರಾಸ್ಸರಿತಸ್ತೀರ್ಥಾನಿಜಲದಾನದಾಃ॥

ಗಂಗೇಚ ಯಮುನೇಚೈವ ಗೋದಾವರಿ ಸರಸ್ವತಿ॥

ನರ್ಮದೇ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರಿ ಜಲೇಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು॥

ಆವಾಹಿತದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಧ್ಯಾಯಾಮೀತ್ಯಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್॥

ಸರ್ವೇಷು ಕಾಲೇಷು ಸಮಸ್ತ ದೇಶೇಷ್ವಶೇಷು ಕಾರ್ಯೇಷು ತಥೈಶ್ವರೇಶ್ವರಃ॥

ಸರ್ವಸ್ವರೂಪೀರ್ಭಗವಾನನಾದಿರ್ಮಮಾಸ್ತು ಮಾಂಗಲ್ಯವಿವೃದ್ಧಯೇ ಹರಿಃ॥॥

ಯತ್ರಯೋಗೇಶ್ವರಃ ಕೃಷ್ಣೋಯತ್ರಪಾರ್ಥೋ ಧನುರ್ಧರಃ॥

ತತ್ರ ಶ್ರೀ - ರ್ವಿಜಯೋಭೂತಿರ್ಧ್ರುವಾನೀತಿರ್ಮತಿರ್ಮಮ॥

ಅನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಯಂತೋಮಾಂಯೇಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ॥

ತೇಷಾಂನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂವಹಾಮ್ಯಹಂ ॥

ಸರ್ವೇಷ್ವಾರಬ್ಧ ಕಾರ್ಯೇಷು ತ್ರಯ ಸ್ತ್ರಿಭುವನೇಶ್ವರಾಃ॥

ದೇವಾದಿಶಂತುನಃಸಿದ್ಧಿಂ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾನ ಜನಾರ್ದನಾಃ ॥

ಸ್ಮೃತೇಸಕಲ ಕಲ್ಯಾಣ ಭಾಜನಂ ಯತ್ರಜಾಯತೇ॥

ಪುರುಷಸ್ತ್ವಮಜಂ ನಿತ್ಯಂ ವ್ರಜಾಮಿ ಶರಣಂ ಹರಿಂ॥
ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ನಾಸ್ತಿತೇ ಷಾಮ ಮಂಗಲಂ॥
ಯೇಷಾಂಹೃದಿಸ್ಥೋ ಭಗವಾನ್ ಮಂಗಲಾಯತನಂ ಹರಿಃ॥
ಸರ್ವಮಂಗಲ ಮಾಂಗಲ್ಯೇ ಶಿವೇ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಿಕೇ॥
ಶರಣ್ಯೇ ತ್ರ್ಯಂಬಕೇ ಗೌರಿ ನಾರಾಯಣಿ ನಮೋಸ್ತುತೇ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ॥ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ವಾಣೀ ಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭಾಭ್ಯಾಂ ॥ ಶಚೀ ಪುರಂದರಾಭ್ಯಾಂ ॥ ಆರುಂಧತೀವಸಿಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ॥ ಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ॥ ಮಾತೃಭ್ಯೋ ॥ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ॥ ಆಚಾರ್ಯೇಭ್ಯೋ ॥ ಇಷ್ಟ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ॥ ಕುಲದೇವತಾಭ್ಯೋ ॥ ಗ್ರಾಮಾಧಿದೇವತಾಭ್ಯೋ ॥ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಕರಿಷ್ಯ ಮಾಣಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ಸುಮುಹೂರ್ತಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋಬ್ರುವಂತು ॥ ಸುಮುಹೂರ್ತಮಸ್ತು ॥ ಆಶಿಷಃ ಪ್ರಾರ್ಥಯತೇ ॥ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಾಹ ॥ ದೀರ್ಘಾನಾಗಾನದ್ಯೋಗಿರಯಃ ॥ ತ್ರೀಣಿ ವಿಷ್ಣು ಪದಾನಿಚ ॥ ತೇನಾಯುಃ ಪ್ರಮಾಣೇನ ॥ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ದೀರ್ಘಮಾಯುರಸ್ತು ॥ ಶಿವಾ ಆಪಃ ಸಂತು ॥ ಸಂತು ಶಿವಾ ಅಪಃ॥ ಸೌಮನಸ್ಯಮಸ್ತು ॥ ಅಸ್ತು ಸೌಮನಸ್ಯಂ॥ ಅಕ್ಷತಂಚಾರಿಷ್ಟಂಚಾಸ್ತು ॥ ಅಸ್ತ್ವಕ್ಷತಮರಿಷ್ಟಂಚ ॥ ಗಂಧಾಃಪಾಂತು ॥ ಸೌಮಂಗಲ್ಯಂಚಾಸು ॥ ಅಕ್ಷತಾಃಪಾಂತು ॥ ಆಯುಷ್ಯಮಸ್ತು ॥ ಪುಷ್ಪಾಣಿಪಾಂಶು ॥ ಸೌ ಶ್ರೀ ಯುವ ಸ್ತ ॥ ತಾಂಬೂಲಾನಿಪಾಂತು ॥ ಐಶ್ವರ್ಯಮಸ್ತು ॥ ದಕ್ಷಿಣಾಃಪಾಂತು ॥ ಬಹುದೇಯಂಚಾಸ್ತು ॥ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ಶ್ರೇಯಃ ಶಾಂತಿಃ ಪುಷ್ಟಿಃ ಸ್ತುಷ್ಟಿಶ್ಚಾಸ್ತು ॥ ಶ್ರೀರ್ಯಶೋವಿದ್ಯಾವಿನಯೋ ವಿತ್ತಂಬಹುಪತ್ರಂಚಾಯುಷ್ಯಂಚಾಸ್ತು ॥ ಯಂಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವವೇದಯಜ್ಞ ಕ್ರಿಯಾಕರಣ ಕರ್ಮಾರಂಭಾಃ ಶುಭಾಶೋಭನಾಃ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ॥ ತಮಹಮೋಂಕಾರಮಾದಿಂಕೃತ್ವಾಋುಗ್ಯಜುಃ ಸಾಮಾಶೀರ್ವಚನಂ ಬಹ್ವೃಷಿಮತಂ ಸಂವಿಜ್ಞಾತಂಭವದ್ಭಿರನುಜ್ಞಾತಃ ಪುಣ್ಯಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂವಾಚಯಿಷ್ಯೆ ॥ ವಾಚ್ಯತಾಂ॥

ಭದ್ರಂಕರ್ಣೇಭಿಃಶೃಣುಯಾಮದೇವಾಭದ್ರಂಪಶ್ಯೇಮಾಕ್ಷಭಿರ್ಯಜತ್ರಾಃ॥

ಸ್ಥಿರೈರಂಗೈಃ ಸ್ತುಷ್ಟುವಾಂಸಸ್ತನೂಭಿರ್ವ್ಯಶೇಮದೇವಹಿತಂಯದಾಯುಃ॥

ದ್ರವಿಣೋದಾದ್ರವಿಣಸಸ್ತುರಸ್ಯದ್ರವಿಣೋದಾಃಸನರಸ್ಯಪ್ರಯಂಸತ್ ।

ದ್ರವಿಣೋದಾವೀರವತೀಮಿಷನ್ನೋದ್ರವಿಣೋದಾರಾಸತೇ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ||

ಸವಿತಾಪಶ್ಚಾತಾತ್ಸವಿತಾಪುರಸ್ತಾತ್ಸನಿತೋತ್ತರಾತ್ತಾತ್ಸವಿತಾಧರಾತ್ತಾತ್ ||

ಸವಿತಾನಃಸುವತುಸರ್ವತಾತಿಂಸವಿತಾನೋರಾಸತಾಂದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ||

ನವೋನವೋಭವತಿಜಾಯಮಾನೋಽಹ್ನಾಂಕೇತುರುಷಸಾಮೇತ್ಯಗ್ರಂ ||

ಭಾಗಂದೇವೇಭ್ಯೋವಿದಧಾತ್ಯಾಯನ್ಪ್ರಚಂದ್ರಮಾಸ್ತಿರತೇ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ||

ಆಪಉಂದಂತುಜೀವಸೇ ದೀರ್ಘಾಯುತ್ವಾಯವರ್ಚಸೇ ||

ಯಸ್ತ್ವಾಹೃದಾಕೀರಿಣಾಮನ್ಯಮಾನೋಽಮರ್ತ್ಯಂಮರ್ತ್ಯೋಜೋಹವೀಮಿ ||

ಜಾತವೇಧೋಯಶೋಅಸ್ಮಾಸುಧೇಹಿಪ್ರಜಾಭಿರಗ್ನೇಅಮೃತತ್ವಮಶ್ಯಾಂ ||

ಯಸ್ಮೈತ್ವಂಸುಕೃತೇ ಜಾತವೇದಉಲೋಕಮಗ್ನೇಕೃಣವಸ್ಯೋನಂ ||

ಅಶ್ವಿನಂಸಪುತ್ರಿಣಂವೀರವಂತಂ ತಗೋಮಂತಂ ರಯಿನ್ನಶತೇಸ್ವಸ್ತಿ ||

ಸಂತ್ವಾಸಿಂಚಾಮಿಯಜುಷಾಪ್ರಜಾಮಾಯುರ್ಧನಂಚ ||

ವ್ರತನಿಯಮತಪಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಕ್ರತುದಮದಾನ ವಿಶಿಷ್ಟಾಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ । ಮನಃ ಸಮಾಧೀಯತಾಂ ॥ ಸಮಾಹಿತಮನಸಸ್ಮಃ ॥ ಪ್ರಸೀದಂತು ಭವಂತಃ ॥ ಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ಮಃ ॥ ಶಾಂತಿರಸ್ತು ॥ ಪುಷ್ಟಿರಸ್ತು ॥ ತುಷ್ಟಿರಸ್ತು ॥ ವೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥ ಅವಿಘ್ನಮಸ್ತು ॥ ಆಯುಷ್ಯಮಸ್ತು ॥ ಆರೋಗ್ಯಮಸ್ತು ॥ ಶಿವಂಕರ್ಮಾಸ್ತು ॥ ಕರ್ಮ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥ಧರ್ಮ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥ ವೇದ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥ ಪುತ್ರ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥ ಧನಧಾನ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥ ಇಷ್ಟ ಸಂಪದಸ್ತು ॥ ಐಶಾನ್ಯಾಂಬಹಿರ್ದೇಶೇ ಅರಿಷ್ಟನಿರಸನಮಸ್ತು ॥ ಯತ್ಪಾಪಂತತ್ಪ್ರತಿಹತಮಸ್ತು ॥ ಯಚ್ಛ್ರೇಯಸ್ತದಸ್ತು ॥ ಉತ್ತರೇಕರ್ಮಣ್ಯವಿಘ್ನಮಸ್ತು ॥ ಉತ್ತರೋತ್ತರಮಹರಹರಭಿವೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥ ಉತ್ತರೋತ್ತರಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ ಶುಭಾಃ ಶೋಭನಾಃ ಸಂಪದ್ಯಂತಾಂ ॥ ತಿಥಿಕರಣ ಮುಹೂರ್ತ ನಕ್ಷತ್ರಗ್ರಹಲಗ್ನಾಧಿ ದೇವತಾಶ್ಚಪ್ರೀಯಂತಾಂ ॥ ಶುಕ್ರಾಂಗಾರಕ ಬುಧ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಶನೈಶ್ಚರ ರಾಹುಕೇತು ಸೋಮಸಹಿತಾ ಆದಿತ್ಯ ಪುರೋಗಾಃ ಸರ್ವೇಗ್ರಹಾಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥ ಭಗವನ್ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥ ಭಗವಾನ್ ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

ಪುಣ್ಯಾಹಕಾಲಾನ್ವಾಚಯಿಷ್ಯೇ ॥ ವಾಚ್ಯತಾಂ ॥

ಉದ್ಗಾತೇವಶಕುನೇಸಾಮಗಾಯಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಇವಸವನೇಷುಶಂಸಸಿ ॥

ವೃಷೇವವಾಜೀಶಿಶುಮತೀರಪಿತ್ಯಾಸರ್ವತೋನಃ ಶಕುನೇಭದ್ರಮಾವದವಿಶ್ವತೋನಃ

ಶಕುನೇಪುಣ್ಯಮಾವದ ॥

ಮಹ್ಯಂ (ಸಹಶಬ್ದಃ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಚೀ) ಸಹಕುಟುಂಬಿನೇ ಮಹಾಜನಾನ್ನಮಸ್ಕುರ್ವಾಣಾಯಾಶೀರ್ವಚನಮಪೇಕ್ಷಮಾಣಾಯ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ ಅಮುಕಕರ್ಮಣಃ ಓಂಪುಣ್ಯಾಹಂಭವಂತೋಬ್ರುವಂತು ॥ ಓಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ॥ ಏವಂತ್ರಿಃ ॥

ಓಂಸ್ವಸ್ತಯೇವಾಯುಮುಪಬ್ರವಾಮಹೈ ಸೋಮಂಸ್ವಸ್ತಿಭುವನಸ್ಯಯಸ್ಪತಿಃ ॥

ಬೃಹಸ್ಪತಿಂಸರ್ವಗಣಂಸ್ವಸ್ತಯೇಸ್ವಸ್ತಯಆದಿತ್ಯಾಸೋಭವಂತುನಃ ॥

ಮಹ್ಯಂ... ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಾವಮುಕಕರ್ಮಣೇ, ಅಮುಕಕರ್ಮಭ್ಯಾಂ, ಅಮುಕಕರ್ಮೇಭ್ಯಃ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಭವಂತೋಬ್ರುವಯ ॥ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥ ಏವಂತ್ರಿಃ ॥

ಋಧ್ಯಾಮಸ್ತೋಮಂಸನುಯಾಮವಾಜಮಾನೋಮಂತ್ರಂಸರಥೇಹೋಪಯಾತಂ ॥

ಯಶೋನಪಕ್ವಂಮಧುಗೋಷ್ವಂತರಾಭೂತಾಂಶೋಽಶ್ವಿನೋಃಕಾಮಮಪ್ರಾಃ॥

ಮಹ್ಯಂ... ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಸ್ಯ ಕರ್ಮಣ ಓಂ ಋದ್ಧಿಂಭವಂತೋಬ್ರು ವಂತು ॥
ಓಂ ಋದ್ಧ್ಯತಾಂ॥ ಏವಂತ್ರಿಃ॥

ಶ್ರಿಯೇಜಾತಃಶ್ರಿಯಆನಿರಿಯಾಯ ಶ್ರಿಯಂವಯೋಜರಿತೃಭ್ಯೋದಧಾತಿ ॥

ಶ್ರಿಯಂವಸಾನಾಅಮೃತತ್ವಮಾಯನ್ ಭವಂ ತಿಸತ್ಯಾಸಮಿಥಾಮಿತದ್ರೌ॥

ಮಹ್ಯಂ...ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ (ಅಮುಕ) ಕರ್ಮಣಃ ಓಂ ಶ್ರೀರಸ್ತ್ವಿತಿಭವಂತೋಬ್ರುವಂತು॥ ಓಂ
ಅಸ್ತುಶ್ರೀಃ॥ ಏವಂತ್ರಿಃ॥

ವರ್ಷಶತಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಸ್ತು॥ ಗೋತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿರಸ್ತು॥ ಕರ್ಮಾಂಗದೇವತಾಶ್ಚಪ್ರೀಯಂ
ತಾಂ॥ ಸುಪ್ರೀಯಂತಾಂಕರ್ಮಾಂಗ ದೇವತಾಃ॥

ಶುಕ್ರೇಭಿರಂಗೈರಜಆತತನ್ವಾನ್ ಕ್ರತುಂಪುನಾನಃಕವಿಭಿಃಪವಿತ್ರೈಃ॥

ಶೋಚಿರ್ವಸಾನಃಪರ್ಯಾಯುರಪಾಂಶ್ರಿಯೋಮಿ ಮೀತೇಬೃಹತೀರನೂನಾಃ॥

ತದಪ್ಯೇಷಶ್ಲೋಕೋಭಿಗೀತೋಮರುತಃಪರಿವೇಷ್ಟಾ ರೋಮರುತ್ತಸ್ಯಾವಸನ್ ಗೃಹೇ।

ಆವಿಕ್ಷಿತಸ್ಯಕಾಮಪ್ರೇರ್ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃಸಭಾಸದ ಇತಿ॥

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತ್ತೇಪ್ರತಿಜಾನೀಹ್ಯಸ್ಮಾನ್ ಸ್ವಾವೇಶೋಅನಮೀವೋಭವಾನಃ।

ಯತ್ತ್ವೇಮಹೇಪ್ರತಿತನ್ನೋಜುಷಸ್ವಶಂನೋಭವದ್ವಿಪದೇಸಂಚತುಷ್ಪದೇ॥

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇಪ್ರತರಣೋನಏಧಿಗಯಸ್ಫಾನೋಗೋಭಿರಶ್ವೇಭಿರಿಂದೋ ॥

ಅಜರಾಸಸ್ತೇಸಖ್ಯೇಸ್ಯಾಮಪಿತೇವಪುತ್ರಾನ್ಪ್ರತಿನೋಜುಷಸ್ವ ॥

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇಶಗ್ಮಯಾಸಂಸದಾ ತೇಸಕ್ಷೀಮಹಿರಣ್ವಯಾಗಾತುಮತ್ಯಾ ॥

ಪಾಹಿಕ್ಷೇಮಉತಯೋಗೇವರನ್ನೋಯೂಯಂ ಪಾತಸ್ವಸ್ತಿಭಿಃಸದಾನಃ ॥

ಅಮೀವಹಾವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇವಿಶ್ವಾರೂಪಾಣ್ಯಾವಿಶನ್ ॥

ಸಖಾಸುಶೇವಏಧಿನಃ ॥ ಶುಭಂ, ಶುಭಂ, ಶುಭಂ ॥ ಇತಿಯಥಾ ದಕ್ಷಿಣವಾಮಂಧೃ

ತಕಲಶಾಭ್ಯಾಂ ಸಂತತಂನಿಷಿಂಚೇತ್ ॥

ಆಪೋಹಿಷ್ಠೇತಿ ನವರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಅಂಬರೀಷಃ ಸಿಂಧುದ್ವೀಪ ಆಪೋಗಾಯತ್ರೀ ॥
ಪಂಚಮೀವರ್ಧಮಾನಾ ಸಪ್ತಮೀಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಅಂತ್ಯೇದ್ವೇಅನುಷ್ಟುಭೌಮಾರ್ಜನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ

ಆಪೋಹಿಷ್ಠಾಮಯೋ ಭುವಃಸ್ತಾನಊರ್ಜೇದಧಾತನ ।

ಮಹೇರಣಾಯಚಕ್ಷಸೇ ॥

ಯೋವಃಶಿವತಮೋರಸಸ್ತಸ್ಯಭಾಜಯತೇಹನಃ ॥

ಉಶತೀರಿವಮಾತರಃ ||

ತಸ್ಮಾ ಅರಂಗಮಾಮವೋಯಸ್ಯಕ್ಷಯಾಯಜಿನ್ವಥ ||

ಆಪೋಜನಯಥಾಚನಃ ||

ಶಂನೋದೇವೀರಭಿಷ್ಟಯಆಪೋಭವಂ ತುಪ್ರೀಯತೇ ||

ಶಂಯೋರಭಿಸ್ರವಂತುನಃ ||

ಈಶಾನಾವಾರ್ಯಾಣಾಂಕ್ಷಯಂ ತೀಶ್ಚರ್ಷಣೀನಾಂ ||

ಅಪೋಯಾಚಾಮಿಭೇಷಜಂ ||

ಅಪ್ಸುಮೇಸೋಮೋಅಬ್ರವೀದಂತರ್ವಿಶ್ವಾನಿಭೇಷಜಾ ||

ಅಗ್ನಿಂಚವಿಶ್ವಶಂಭುವಂ ||

ಆಪಃಪೃಣೀತಭೇಷಜಂವರೂಥಂತನ್ವೇ೩ಮಮ ||

ಜ್ಯೋಕ್ಚಸೂರ್ಯಂದೃಶೇ ||

ಇದಮಾಪಃಪ್ರವಹತಯತ್ಕಿಂಚದುರಿತಂಮಯಿ ||

ಯದ್ವಾಹಮಭಿದುದ್ರೋಹಯದ್ವಾಶೇಪಉತಾನೃತಂ ॥

ಆಪೋಅದ್ಯಾನ್ವಚಾರಿಷಂರಸೇನಸಮಗಸ್ಮಹಿ

ಪಯಸ್ವಾನಗ್ನಆಗಹಿತಂಮಾ ಸಂಸೃಜವರ್ಚಸಾ ॥

ಸಮುದ್ರಜ್ಯೇಷ್ಠಾಃಸಲಿಲಸ್ಯಮಧ್ಯಾತ್ಪುನಾನಾಯಂತ್ಯನಿವಿಶಮಾನಾಃ ॥

ಇಂದ್ರೋಯಾವಜ್ರೀವೃಷಭೋರರಾದಸಾಆಪೋದೇವೀರಿಹಮಾಮವಂತು ॥

ಯಾಆಪೋದಿವ್ಯಾಉತವಾಸ್ರವಂತಿಖನಿತ್ರಿಮಾಉತವಾಯಾಸ್ವಯಂಜಾಃ ॥

ಸಮುದ್ರಾರ್ಥಾಯಾಃಶುಚಯಃಪಾವಕಾಸ್ತಾಆಪೋದೇವೀರಿಹಮಾಮವಂತು ॥

ಯಾಸಾಂರಾಜಾವರುಣೋಯಾತಿವ ಧ್ಯೇಸತ್ಯಾನೃತೇಅವಪಶ್ಯಂಜನಾನಾಂ ॥

ಮಧು ಶ್ಚುತಃಶುಚಯೋಯಾಃಪಾವಕಾ ಸ್ತಾಆಪೋದೇವೀರಿಹಮಾಮವಂತು ॥

ಯಾಸುರಾಜಾವರುಣೋಯಾಸುಸೋಮೋ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಯಾಸೂರ್ಜಂಮದಂತಿ ॥

ವೈಶ್ವಾನರೋಯಾಸ್ವಗ್ನಿಃಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ತಾ.... ವಂತು ॥

ತ್ರಾಯಂತಾಮಿಹದೇವಾಸ್ತ್ರಾಯತಾಂಮರುತಾಂಗಣಃ ॥

ತ್ರಾಯಂತಾಂ ವಿಶ್ವಾಭೂತಾನಿಯಥಾಯಮರಪಾಅಸತ್ ॥

ಆಪಇದ್ವಾಉಭೇಷಜೀರಾಪೋಅಮಿವಚಾತನೀಃ ॥

ಅಪಃಸರ್ವಸ್ಯಭೇಷಜೀಸ್ತಾಸ್ತೇಕೃಣ್ವಂತುಭೇಷಧಂ ॥

ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ದಶಶಾಖಾಭ್ಯಾಂಜಿಹ್ವಾವಾಚಃಪುರೋಗವೀ ॥

ಆನಾಮಇತ್ನುಭ್ಯಾಂತ್ವಾತಾಭ್ಯಾಂತ್ವೋಪಸ್ಪೃಶಾಮಸಿ ॥

ಇಮಾಆಪಃಶಿವತಮಾಇಮಾಃಸರ್ವಸ್ಯಭೇಷಜೀಃ ॥

ಇಮಾರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯವರ್ಧನೀರಿಮಾರಾಷ್ಟ್ರಭೃತೋಽಮೃತಾಃ ॥

ಯಾಭಿರಿಂದ್ರಮಭ್ಯಷಿಂಚತ್ಪ್ರಜಾಪತಿಃಸೋಮಂರಾಜಾನಂವರುಣಂ ಯಮಂ ಮನುಂ ॥

ತಾಭಿರದ್ಭಿರಭಿಷಿಂಚಾ ಮಿತ್ವಾಮಹಂರಾಜ್ಞಾಂತ್ವಮಧಿರಾಜೋಭವೇಹ ॥

ಮಹಾಂತತ್ವಾಮಹೀನಾಂಸಮ್ರಾಜಂಚರ್ಷಣೀನಾಂ ॥

ದೇವೀಜನಿತ್ರ್ಯಜೀಜನದ್ಭದ್ರಾಜನಿತ್ರ್ಯಜೀಜನತ್ ॥

ದೇವಸ್ಯತ್ವಾ..ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ॥

ಅಗ್ನೇಸ್ತೇಜಸಾಸೂರ್ಯಸ್ಯವರ್ಚಸೇಂದ್ರಸ್ಯೇಂದ್ರಿಯೇಣಾಭಿಷಿಂಚಾಮಿ ॥

ಬಲಾಯಶ್ರಿಯೈಯಶಸೇಽನ್ನಾದ್ಯಾಯ ॥ ಓಂಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ॥ ಸರ್ವಂಪವಿತ್ರಮಸ್ತು ॥
ಅತ್ರೈವ, ಸತಿ, ನಾಂದೀ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಅನಂತರಂ।

ಏಷವಾಂದೇವಾವಶ್ವಿನಾಕುಮಾರಃಸಾಹದೇವ್ಯಃ ॥

ದೀರ್ಘಾಯುರಸ್ತುಸೋಮಕಃ ॥

ತಂಯುವಂದೇವಾವಶ್ವಿನಾಕುಮಾರಂಸಾಹದೇವ್ಯಂ ॥

ದೀರ್ಘಾಯುಷಂಕೃಣೋತನ ॥

ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು ॥ ಮಂಗಲಮಸ್ತು ॥ ಉತ್ತರೇಕರ್ಮಣಿನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು ॥ ಆವಾಹಿತ ವರುಣದೇವಾತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಧ್ಯಾಯಾಮಿತ್ಯಾದಿಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಅನೇನಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಾಖ್ಯಕರ್ಮಣಾ ವರುಣರೂಪೀ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತೇ ದೇವಯಂತಸ್ತ್ವೇಮಹೇ ॥

ಉಪಪ್ರಯಂತುಮರುತಃ ಸುದಾನವಇಂದ್ರಪ್ರಾಶೂರ್ಭವಾಸಚಾ ॥

ಅಭ್ಯಾರಮಿದದ್ರಯೋನಿಷಿಕ್ತಂಪುಷ್ಕರೇಮಧು ॥

| |
ಅವತಸ್ಯವಿಸರ್ಜನೇ ||
_ _ _

ಯಾಂತುದೇವಗಣಾಃ ಸರ್ವೇಪೂಜಾಮಾದಾಯಮತ್ಕೃತಾಂ ||

ಇಷ್ಟಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಸಿಧ್ಯರ್ಥಂಪುನರಾಗಮನಾಯಚ || ಆವಾಹಿತದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ಯಥಾಸ್ಥಾನಮುದ್ವಾಸಯಾಮಿ ||

(ಪವಿತ್ರಂವಿನಾ)

| | |
ಆಪಇದ್ವಾ.. ಭೇಷಜಂ || ಅಪೋವೈಭೇಷಜಂಭೇಷಮೇವಾಸ್ಮೈಕರೋತಿ |
|
ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ ||

ಪ್ರಾಶ್ಯ ಆಮಚನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ || (ಇತಿ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಂ)

ಅಥ ನಾಂದೀಮುಖ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಸ್ವಸ್ತಿ || ಆಚಮ್ಯ || ಪವಿತ್ರಂಧೃತ್ವಾ || ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತೈವಂ ಗುಣವಿಶೇಷಣವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಹಕುಟುಂಬಾನಾಂ ಕ್ಷೇಮ ಸ್ಥೈರ್ಯ ವಿಜಯಾಽಭಯಾಽಯುರಾರೋಗ್ಯಾನಂದೈಶ್ವಯಯಾಽಭಿವೃಧ್ಯರ್ಥಂ ಧರ್ಮಾಽರ್ಥಕಾವ ಮೋಕ್ಷ ಚತುರ್ವಿಧ (ಫಲಪುಣ್ಯ) ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ - ಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರ್ತುಂ ಆದೌನಾಂದೀ ಶೋಭನದೇವತಾಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮಾತೃಕಾಪೂಜನಂ ನಾಂದೀಸಮಾರಾಧನಂಚ ಕರಿಷ್ಯೆ ||

1 2 3 4
ಬ್ರಾಹ್ಮೀ, ಮಾಹೇಶ್ವರೀ, ಚೈವ ಕೌಮಾರಿ, ವೈಷ್ಣವೀ, ತಥಾ |
5 6 7
ವಾರಾಹೀ, ಚತಥೇಂದ್ರಾಣೀ, ಚಾಮುಂಡಾ, ಸಪ್ತಮಾತರಃ ||
1 2 3 4 5 6 7
ಗೌರೀ, ಪದ್ಮಾ, ಶಚೀ, ಮೇಧಾ, ಸಾವಿತ್ರೀ, ವಿಜಯಾ, ಜಯಾ ||
8 9 10 11 12
ದೇವಸೇನಾ, ಸ್ವಧಾ, ಸ್ವಾಹಾ, ಮಾತರೋ, ಲೋಕಮಾತರಃ ||
13 14 15 16
ಧೃತಿಃ ಪುಷ್ಟಿಸ್ತಥಾ, ತುಷ್ಟಿ, ರಾತ್ಮನಃ ಕುಲದೇವತಾಃ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಾದಿ ಸಪ್ತಮಾತೃಃ ಅವಾಹಯಾಮಿ || ಗೌರ್ಯಾದಿ ಷೋಡಶಮಾತೃಃ ಅವಾಹಯಾಮಿ || ಏತಾಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಷೋಡಶೋಪಚಾರಂ ಕೃತ್ವಾ ||

ಆನೋಭದ್ರಾಃಕ್ರತವೋಯಂತು ವಿಶ್ವತೋಽದಽಬ್ಧಾಸೋಅಪರೀತಾಸಉದ್ಭಿದಃ॥

ದೇವಾನೋಯಥಾಸದಮಿದ್ವೃಧೇ ಅಸನ್ನಪ್ರಾಯುವೋರಕ್ಷಿತಾರೋದಿವೇದಿವೇ॥

ಗೌರೀರ್ಮಿಮಾಯಸಲಿಲಾನಿತಕ್ಷತ್ಯೇಕಪದೀದ್ವಿಪದೀಸಾ ಚತುಷ್ಪದೀ॥

ಅಷ್ಟಾಪದೀನವಪದೀಬಭೂವುಷೀ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷರಾ ಪರಮೇವ್ಯೋಮನ್॥

ಸತ್ಯವಸುಸಂಜ್ಞಕಾಃ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಉಭಾಭ್ಯಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಭ್ಯಾಮಿದಂಪಃಪಾದ್ಯಮರ್ಘ್ಯಮಿದಂಚ ಸ್ವಾಹಾ ನಮಃ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವರಿಯಂಚ ವೃದ್ಧಿಃ ॥ ಮಾತೃಪಿತಾಮಹೀಪ್ರಪಿತಾಮಹ್ಯಃ ನಾಂದೀಮುಖ್ಯಃ ಉಭಾಭ್ಯಾಂ...ವೃದ್ಧಿಃ ॥ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಉಭಾಭ್ಯಾಂ...ವೃದ್ಧಿ ॥ ಸಪತ್ನೀಕಮಾತಾಮಹಮಾತುಃ ಪಿತಾಮಹಮಾತುಃ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಉಭಾಭ್ಯಾಂ...ವೃದ್ಧಿಃ ॥ ಸತ್ಯವಸುಸಂಜ್ಞಕಾಃವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಉಭಯೋರಿದಮಾಸನಗಂಧಾದ್ಯುಪಚಾರಕಲ್ಪನಂ ಸ್ವಾಹಾನಮಃ। ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವರಿಯಂಚ ವೃದ್ಧಿಃ ॥ ಮಾತೃಪಿತಾಮಹೀಪ್ರಪಿತಾ ಮಹ್ಯಃ ನಾಂದೀಮುಖ್ಯಃ...ವೃದ್ಧಿಃ ॥ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹ...ವೃದ್ಧಿಃ ॥ ಸಪತ್ನೀಕ ಮಾತಾಮಹ...ವೃದ್ಧಿಃ ॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ ॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ ॥ ಸತ್ಯಂತ್ವರ್ತೇನಪರಿಷಿಂಚಾಮಿ ॥ ಇದಂ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ॥ ಇದಂ ನಾಂದೀಮುಖ ಪಿತೃಭ್ಯಃ॥ ಸತ್ಯವಸುಸಂಜ್ಞಕಾಃ... ಯುಗ್ಮಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಪರ್ಯಾಪ್ತಮಿದಮಾಮಂ ಸೋಪಸ್ಕರಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ಸ್ವಾಹಾನಮಃ ॥ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವರಿಯಂಚ ವೃದ್ಧಿಃ ॥ ಮಾತೃಪಿತಾಮಹೀ...ವೃದ್ಧಿಃ ॥ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹ...ವೃದ್ಧಿಃ ॥ ಸಪತ್ನೀಕಮಾತಾಮಹ...ವೃದ್ಧಿಃ॥ (ತಿಷ್ಠನ್)

ಉಪಾಸ್ಮೈಗಾಯತಾನರಃಪವಮಾನಾಯೆಂದವೇ॥

ಅಭಿದೇವಾಂಇಯಯಕ್ಷತೇ॥

ಅಭಿತೇಮಧುನಾಪಯೋಥರ್ವಾಣೋಅಶಿಶ್ರಯುಃ ॥

ದೇವಂದೇವಾಯದೇವಯು ॥

ಸನಃಪವಸ್ವಶಂಗವೇಶಂಜನಾಯಶಮರ್ವತೇ ॥

ಶಂರಾಜನ್ನೋಷಧೀಭ್ಯಃ ॥

ಬಭ್ರವೇನುಸ್ವತವಸೇರುಣಾಯದಿವಿಸ್ಪೃಶೇ ॥

ಸೋಮಾಯಗಾಥಮರ್ಚತ ॥

ಹಸ್ತಚ್ಯುತೇಭಿರದ್ರಿಭಿಃಸುತಂಸೋಮಂಪುನೀತನ ॥

ಮಧಾವಾಧಾವತಾಮಧು ॥

ಅಕ್ಷನ್ನಮೀಮದಂತಹ್ಯವಪ್ರಿಯಾಅಧೂಷತ ॥

ಅಸ್ತೋಷತಸ್ವಭಾನವೋವಿಪ್ರಾನವಿಷ್ಠಯಾಮತೀಯೋಜಾನ್ವಿಂದ್ರತೇಹರೀ ॥

(ಉಪಾಂಶು) ಪ್ರಜಾಪತೇನತ್ವದೇತಾನ್ಯನ್ಯೋವಿಶ್ವಾಜಾತಾನಿಪರಿತಾಬಭೂವ ॥

ಯತ್ಕಾಮಸ್ತೇಜುಹುಮಸ್ತನ್ನೋಅಸ್ತುವಯಂಸ್ಯಾಮಪತಯೋರಯೀಣಾಂ ॥

ಇತ್ಯುಪಸ್ಥಾಯ, ಕೃತಸ್ಯ ನಾಂದೀ ಶ್ರಾದ್ಧಸ್ಯಸಾಂಗತಾಫಲಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ದ್ರಾಕ್ಷಾಮಲಕಕಂದಮೂಲನಿಷ್ಕ್ರಯಿಣೀಂ ದಕ್ಷಿಣಾತ್ವೇನ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಮಾತಾಪಿತಾಮಹೀಚೈವತಥೈವಪ್ರಪಿತಾಮಹೀ ||

ಪಿತಾಪಿತಾಮಹಶ್ಚೈವತಥೈವಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ||

ಮಾತಾಮಹಸ್ತತ್ಪಿತಾಚಪ್ರಮಾತಾಮಹಕಾದಯಃ ||

ಏತೇಭವಂತುಸುಪ್ರೀತಾಃಪ್ರಯಚ್ಛಂತುಚ ಮಂಗಲಂ ||

ಇಳಾಮಗ್ನೆ ಪುರುದಂಸಂಸನಿಂಗೋಃಶಶ್ವತ್ತಮಂಹವಮಾನಾಯಸಾಧ ||

ಸ್ಯಾನ್ನಃಸೂನುಃಸ್ತನಯೋ ವಿಜಾವಾಗ್ನೇಸಾತೇಸುಮತಿರ್ಭೂತ್ವಸ್ಮೇ ||

ಇಳಾಮುಪದ್ವಯತೇಪಶವೋವಾಇಳಾ | ಪಶೂನೇವತದುಪಹ್ವಯತೇ | ಪಶೂನ್ಯಜಮಾನೆ

ದಧಾತಿದಧಾತಿ || ಇತಿಸಂಕಲ್ಪ ಪಾತ್ರೇಸಂಘಟ್ಟನೇನ ಶಬ್ದಂ ಕುರ್ಯಾತ್ || ಅನೇನನಾಂದೀ ಸಮಾರಾಧನೇನ ಭಗವಂತಃ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಃ ಶ್ರೀನಾಂದೀಮುಖದೇವತಾಶ್ಚ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ||

ದೇವನಾಂದೀ ವಿಷಯೇ ವಿಶೇಷಃ

ಸತ್ಯವಸಂಸ್ಥಾನೇ ಕ್ರತುದಕ್ಷ.ಸಂಜ್ಞಕಾಃ || ಮಾತೃ ಪಿತೃ ಸಪತ್ನೀಕಮಾತಾಮಹ,

ಸ್ಥಾನೇ ಕ್ರಮೇಣ (ಅಗ್ನಿಷ್ವಾತ್ತಾಃ ಪಿತೃಗಣಾಃ ನಾಂದೀಮುಖಾಃ ಇತ್ಯಾದಿ)(ಅಗ್ನಿ

2 3 4

ಷ್ವಾತ್ತಾ, ಬರ್ಹಿಷದ, ಆಜ್ಯಪಾಃ ಸೋಮಪಾಸ್ತಥಾ || (ಪಿತೃಗಣಾ ಇತ್ಯಾದಿ)

ಏತೇಭವಂತುವೋಪ್ರೀತಾಃ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತುಚಮಂಗಲಂ)| ಇಳಾಮಗ್ನೇ... ತ್ವಸ್ಮೇ || ಇಳಾಮುಪಹ್ವಯತೆ...ದಧಾತಿ || ಅನೇನ...ಪ್ರೀಯತಾಂ ||

ಇತಿ ನಾಂದೀಮುಖ ಪ್ರಯೋಗಃ ||

ಅಥಾಽಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಸ್ವಸ್ತಿ || ಯಜಮಾನಃ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಃವಾಗ್ಯತಃ ಉಪವಿಶ್ಯದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ, ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯಿತ್ವಾ ||

ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ॥ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ರಾಶಿನಕ್ಷತ್ರ ಸಂಕೀರ್ತನ ಪೂರ್ವಕಂ। ಅಮುಖಹೋಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೆ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ॥ ತದಂಗತ್ವೇನಋತ್ವಿಗ್ವರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೆ

ಓಂ ನಮೋ ಮಹದ್ಭ್ಯೋ... ದೇವಾಃ ॥ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥

ಮಯಾಸಂಪೂಜಿತೈರತ್ರದಕ್ಷಿಣಾಭಿಃಶ್ಚತೋಷಿತೈಃ ॥ ಶ್ರೀ

ಕ್ರಿಯತಾಂ ಕರ್ಮಯಾಗಸ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿ ಪ್ರಸೀದತ ॥

ಆಚಾರ್ಯಸ್ತು ಯತಾಸ್ವರ್ಗೇ ಶಕ್ರಾದೀನಾಂ ಬ್ರಹಸ್ಪತಿಃ ॥

ತಥಾತ್ವಂ ಮಮಯಾಗೇಸ್ಮಿನ್ ಆಚಾರ್ಯೋಭವ ಸುವ್ರತ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್‌ಕರ್ಮಣಿ ಅಚಾರ್ಯಂತ್ವಾಮಹಂವೃಣೇ ॥ ವೃತೋಸ್ಮಿಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯಾಮಿ (ಇತಿಪ್ರತಿವಚನಂ) । (ಯದಿಸ್ವಯಮಾಚಾರ್ಯಃಸ್ಯಾತ್ ತದಾತದ್ಭಾಗಂ ಕಲ್ಪವಿದೇದದ್ಯಾತ್ ॥)

ಯಥಾ ಚತುರ್ಮುಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ್ವರ್ಗೇಲೋಕೇ ಪಿತಾಮಹಃ ॥

ತಥಾತ್ವಂ ಮಮಯಾಗೇಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಭವದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್‌ಕರ್ಮಣಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂತ್ವಾಮಹಂವೃಣೆ ವೃತೋಸ್ಮಿ... ಮಿ ॥

ಸೋಮಂರಾಜಾನಮವಸೇಗ್ನಿಂಗೀರ್ಭಿರ್ಹಮಹೇ।

ಆದಿತ್ಯಾನ್ವಿಷ್ಣುಂಸೂರ್ಯಂಬ್ರಹ್ಮಾಣಂಚಬೃಹಸ್ಪತಿಂ ॥

ಸರ್ವೇಭ್ಯೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ತತಃಋತ್ವಿಕ್‌ತತ್ರಶತ್ರಸ್ಥಾನೇ ಉಪವಿಶ್ಯಕರ್ಮ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಆಚಾರ್ಯಶ್ಚ ಉಪವಿಶ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ಚತುರ್ವಿಧಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂಅಮುಕ ಹೋಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರ್ತುಂ ಸ್ಥಲಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಸ್ಥಂಡಿಲಂಚತುರಶ್ರಂಇಷುಮಾತ್ರಾವರಂ { (ಇಷೋರ್ಮಾತ್ರೇವಮಾತ್ರಾ ಯಸ್ಯತದಿಷುಮಾತ್ರಂ ಇಷುಮಾತ್ರಂಚತದವರಚಂ ಇಷುಮಾತ್ರಾವರಂ) (ಕಡಿಮೆಯೆಂದರೆ ಒಂದು ಬಾಣದಷ್ಟು) }, ಗೋಮಯೇನೋಪ್ಯಲಿಪ್ಯತತ್ರದಕ್ಷಿಣೋಪಕ್ರಮಾತ್ ॥ ಉದಕ್ಸಂಸ್ಥಾಂ ಪ್ರಾದೇಶಮಾತ್ರಾಂ ಏಕಾಂ ರೇಖಾಂ ॥ ತಸ್ಯಾಃ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಯೋಃ ಪ್ರಾಗಾಯತೇ ಪೂರ್ವರೇಖಯಾ ಅಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೇ ಪ್ರಾದೇಶ ಸಂಮಿತೇದ್ವೇರೇಖೇಲಿಖಿತ್ವಾ ।

ತಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಪರಸ್ಪರಂ ಅಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಾಃ ಉದಕ್ಸಂಸ್ಥಾಃ ಪ್ರಾಗಾಯತಾಃ ಪ್ರಾದೇಶಸಂಮಿತಾಃ ತಿಸ್ರೋರೇಖಾಃ ಇತಿಷಡ್ರೇಖಾಃ ಯಜ್ಞಿಯ ಶಕಲಮೂಲೇನೋಲ್ಲಿಖ್ಯ ರೇಕಾಸುತಚ್ಛಕಲ ಮುದಗಗ್ರಂ ನಿಧಾಯಸ್ಥಂಡಿಲಮದ್ಭಿರಭ್ಯುಕ್ಷ್ಯ

ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣುಶ್ಚರುದ್ರಶ್ಚ ಉಮಾಲಕ್ಷ್ಮೀಸರಸ್ವತೀ ॥ ಇತಿ ರೇಖಾಸು ಯಥಾಕ್ರಮಂ ದ್ವಿತೀಯಾಂತೇನ ಅಕ್ಷತೈರಾವಾಹ್ಯ ಲಂಪೃಥಿವ್ಯಾದಿಪಂಚೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾದತ್ ॥ ತದ್ಯಜ್ಞಿಯ ಶಕಲಂಭಂಕ್ತ್ವಾ ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ ನಿರಸ್ಯ, ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ॥ (ಅಗ್ನಿರೇಕಪಾತ್ರೇಣ ಆಹೃತೋಯದಿ ಉದ್ಧರಣೀಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ॥) ಪಾತ್ರಸ್ಥಾಗ್ನಿನಾದರ್ಭಾಗ್ರೇ ಅವಜ್ವಲ್ಯ ಅಗ್ನಿಂತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀ ಕೃತ್ಯ ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂನಿರಸ್ಯ ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ॥

ಏಹ್ಯಗ್ನೇ ರಾಹುಗಣೋಗೌತಮೋಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಅಗ್ನ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಏಹ್ಯಗ್ನಇಹಹೋತಾನಿಷೀದಾದಬ್ಧಃ ಸುಪುರಏತಾಭವಾನಃ ॥

ಅವತಾಂತ್ವಾರೋದಸೀ ವಿಶ್ವಮಿನ್ವೇಯಜಾಮಹೇ ಸೌಮನಸಾಯ ದೇವಾನ್ ॥

ಜುಷ್ಟೋದಮೂನಾವಸುಶ್ರುತೋಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಅಗ್ನಿ ನಮಸ್ಕಾರೇ ವಿನಿ...ಗಃ ॥

ಜುಷ್ಟೋದಮೂನಾ ಅತಿಥಿರ್ದುರೋಣಇಮಂನೋ ಯಜ್ಞಮುಪಯಾಹಿ ವಿದ್ವಾನ್ ॥

ವಿಶ್ವಾಅಗ್ನೇಅಭಿಯುಜೋವಿಹತ್ಯಾಶತ್ರೂಯ ತಾಮಾಭರಾಭೋಜನಾನಿ ॥

ಆಚ್ಛಾದನಪಾತ್ರಂದೂರೀಕೃತ್ಯ ॥
ಸಮಸ್ತವ್ಯಾಹೃತೀನಾಂ ಪರಮೇಷ್ಠಿಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬೃಹತೀ ॥
ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವರೋಂ ಇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಆತ್ಮಾಭಿಮುಖಂ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಾಭ್ಯಾಂ ವೃತ್ತಸ್ಯ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ॥ ಅಗ್ನ್ಯಾಹರಣಪಾತ್ರಯೋರಕ್ಷತೋದಕ ಮಾಸಿಚ್ಯ, ಇಂಧನಂಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ॥

ಅಗ್ನಿನಾಗ್ನಿಃ ಕಾಣ್ವೋಮೇಧಾತಿಥಿರಗ್ನಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಅಗ್ನಿಸಮಿಂಧನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಅಗ್ನಿನಾಗ್ನಿಃ ಸಮಿಧ್ಯತೇ ಕವಿರ್ಗೃಹಪತಿರ್ಯುವಾ ॥

ಹವ್ಯವಾಡ್ ಜುಹ್ವಾಸ್ಯಃ ॥

ವಿಜ್ಯೋತಿಷೇತ್ಯಸ್ಯವೃಶೋಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಅಗ್ನಿಜ್ವಲನೇವಿ...ಗಃ ॥

ವಿಜ್ಯೋತಿಷಾಬೃಹತಾಭಾತ್ಯಗ್ನಿರಾವಿರ್ವಿಶ್ವಾನಿಕೃಣುತೇಮಹಿತ್ವಾ ॥

ಪ್ರಾದೇವೀರ್ಮಾಯಾಃಸಹತೇದುರೇವಾಶ್ಶಿಶೀತೇಶೃಂಗೇರಕ್ಷಸೇವಿನಿಕ್ಷೇ ॥ ಇತ್ಯಗ್ನಿಂಪ್ರಜ್ವಲ್ಯ ॥

ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗಾವಾಮದೇವೋಜಾತವೇದಾಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಗ್ನಿಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಚತ್ವಾರಿಶೃಂಗಾತ್ರಯೋಽಸ್ಯಪಾದ ದ್ವೇಶೀರ್ಷೇಸಪ್ತಹಸ್ತಾಸೋಽಸ್ಯ ॥

ತ್ರಿಧಾಬದ್ಧೋವೃಷಭೋರೋರವೀತಿಮಹೋದೇವೋಮರ್ತ್ಯಾಂಆವಿವೇಶ ॥

ಸಪ್ತಹಸ್ತಶ್ಚತುಃ ಶೃಂಗಃ, ಸಪ್ತಜಿಹ್ವೋ ದ್ವಿಶೀರ್ಷಕಃ ॥
ತ್ರಿಪಾತ್ಪ್ರಸನ್ನವದನಃ, ಸುಖಾಸೀನಃ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಃ ॥
ಸ್ವಾಹಾಂತು ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ದೇವೀಂವಾಮೇ ಸ್ವಧಾಂತಥಾ ॥
ಬಿಭ್ರದ್ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೈಸ್ತು ಶಕ್ತಿಮನ್ನಂಸ್ರುಚಂಸ್ರುವಂ ॥
ತೋಮರಂವ್ಯಜನಂವಾಮೈರ್ಘೃತಪಾತ್ರಂಚಧಾರಯನ್ ॥
ಮೇಷಾರೂಢೋಜಟಾಬದ್ಧೋ ಗೌರವರ್ಣೋಮಹೌಜಸಃ ॥
ಧೂಮ್ರಧ್ವಜೋ ಲೋಹಿತಾಕ್ಷಃ ಸಪ್ತಾರ್ಚಿಃ ಸರ್ವಕಾಮದಃ ॥
ಆತ್ಮಾಭಿಮುಖಮಾಸೀನ ಏವಂರೂಪೋಹುತಾಶನಃ ॥

ಅಗ್ನೇಅಭ್ಯಾತಾಪಸೋಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್ ಅಗ್ನಿಪ್ರತ್ಯಭ್ಯುಖೇವಿ...ಗಃ ॥

ಅಗ್ನೇಅಚ್ಛಾವದೇಹನಃಪ್ರತ್ಯಜ್ನಃಸುಮನಾಭವ। ಪ್ರನೋಯಚ್ಛವಿಶಸ್ಪತೇಧನದಾಅಸಿನಸ್ತ್ವಂ॥

ಏಷಹಿದೇವಃಪ್ರದಿಶೋನುಸರ್ವಾಃ ಪೂರ್ವೋಹಿಜಾತಃ ಸಉಗರ್ಭೇಅಂತಃ॥

ಸವಿಜಾಯಮಾನಃಸಜನಿಷ್ಯಮಾಣಃಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಾಸ್ತಿಷ್ಠತುವಿಶ್ವತೋಮುಖಃ॥

ಅಗ್ನೇ, ವೈಶ್ವಾನರ, ಶಾಂಡಿಲ್ಯಗೋತ್ರ, ಮೇಷಾರೂಢ ವರಪ್ರದ, ಶ್ರೀಯಜ್ಞೇಶ್ವರ, ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋದೇವ, ಮಮಾಽಭಿಸಂಮುಖೋಭವ ॥ ಇತ್ಯಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ । ಅಗ್ನ್ಯಾಹೃತ ಸುವಾಸಿನ್ಯಾಃ ಹಸ್ತೇ ಅಕ್ಷತಾನ್‌ದತ್ವಾ ಸ್ವಯಂಚಗೃಹೀತ್ವಾ ॥ ಅಗ್ನಿಂಪ್ರಜ್ವಲಿತಂ ವಂದೇಜಾತವೇದಂ ಹುತಾಶನಂ । ಸುವರ್ಣವರ್ಣ ಮಮಲಂ ಸಮಿದ್ಧಂವಿಶ್ವತೋಮುಖಂ ॥ ಶ್ರೀ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ ॥ ಇತ್ಯಗ್ನಿಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ॥ ಅಗ್ನಿಮಾಹೃತವತ್ಯೈಕ್ರಮುಕ ತಾಂಬೂಲಂ ಪುಷ್ಪಂಚದದ್ಯಾತ್ । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ರಾಶಿನಕ್ಷತ್ರಪೂರ್ವಕಂ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಇಷ್ಟದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕ ಹೋಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೆ ॥ ಅಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪರಿಸ್ತರಣೇಯೋ॰ ಪರಿಪ್ರಾಗಗ್ರಂ ಸಮಿದ್ವಯಂ ನಿಧಾಯತತ್ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಅಸ್ಮಿನ್ನನ್ವಾಹಿತೇಗ್ನೌ ಜಾತವೇದಸಮಗ್ನಿಮಿಧ್ಮೇನ, ಪ್ರಜಾಪತಿಂ, ಪ್ರಜಾಪತಿಂಚ ಆಘಾರ ದೇವತೇ ಆಜ್ಯೇನ, ಅಗ್ನಿಷೋಮೌಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ॥ ಅತ್ರಪ್ರಧಾನಂ ॥ ಅಗ್ನಿ ಮಗ್ನೀಷೋಮೌಚ ಪ್ರಧಾನದೇವತೇಚರುದ್ರವ್ಯೇಣ, ದರ್ಶೇತು- ಅಗ್ನಿಮಿಂದ್ರಾಗ್ನೀಚೇತಿ । ಚರುಶೇಷೇಣಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಗ್ನಿಂ, ದೇವಾನ್ ನುಯಾಜೇನ, ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಚಾಜ್ಯೇನ, ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಾನ್ ಪರಿಧಿಭಿಃ ॥ ಇಧ್ಮಸನ್ನಹನೇನ ರುದ್ರಂ ವಿಶ್ವಾನ್ ದೇವಾನ್ ಸಂಸ್ರಾವೇಣ, ಅಯಾಸಮಗ್ನಿಂ, ದೇವಾನ್, ವಿಷ್ಣುಂ, ಅಗ್ನಿಂ, ವಾಯುಂ, ಸೂರ್ಯಂ, ಪ್ರಜಾಪತಿಂ, ಚೈತಾಃ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದೇವತಾಃ ಆಜ್ಯೇನ, ಜ್ಞಾತಾ ಜ್ಞಾತ ದೋಷನಿಬರ್ಹಣಾರ್ಥಂ, ಅಗ್ನಿಂದ್ವಿವಾರಮಾಜ್ಯೇನ, ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಪೂರ್ಣಾರ್ಥಂ ಅಗ್ನಿಮಾಜ್ಯೇನ, ಮಂತ್ರತಂತ್ರ ವಿಪರ್ಯಾಸಾದಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಮರುತಶ್ಚ ಆಜ್ಯೇನ, ಏತಾಃ ಅಂಗದೇವತಾಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಃ ತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸನ್ನಿಹಿತಾಃಸಂತು ॥ ಏವಂಸಾಂಗೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಸದ್ಯೋಯಕ್ಷ್ಯೇ ॥ ಇತ್ಯನ್ವಾಧಾಯತತ್ಸ ಮಿದ್ವಯಂ ಘೃತಾಕ್ತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾವ್ಯಾಹೃತೀನಾಂ ॥ಪರಮೇಷ್ಠೀ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬೃಹತೀ ॥ ಅನ್ವಾಧಾನ ಸಮಿದ್ಹೋಮೇವಿ...ಗಃ ॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂನಮಮ ॥ ಇತ್ಯನ್ವಾಧಾಯ, ಇಧ್ಮಾ ಬರ್ಹಿರ್ಬಂಧನಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ॥ ಸ್ಥಂಡಿಲಾದಷ್ಟಾಂಗುಲಿ ಮಿತೇದೇಶೇ ಸೋದಕೇನ ಪಾಣಿನಾ ಐಶಾನೀಮಾರಭ್ಯ ಐಶಾನೀ ಪರ್ಯಂತಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಅಗ್ನಿಂತ್ರಿಃ ಪರಿಸಮುಹ್ಯ, ಸ್ಥಂಡಿಲಾದ್ದಶಾಂಗುಲಿ

ಮಿತೇದೇಶೇ ಬಾಹುಮಾತ್ರೈಶ್ಚತುರ್ಭಿಃಶ್ಚತುರ್ಭಿರ್ದರ್ಭೈಃ ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪ್ರತಿದಿಶಂ ಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ, ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮಯೋರುದಗಗ್ರಯೋರುಪರಿಪ್ರಾಗಗ್ರಂ ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿಸ್ತರಣಂ ಏತಯೋರಧಸ್ತಾತ್ ಪ್ರಾಗಗ್ರಂ ಉತ್ತರಪರಿಸ್ತರಣಂ । ಸ್ಥಂಡಿಲಾದ್ದಶಾಂಗುಲಿ ಮಿತೇದೇಶೇ ಪುನಃಪುನರುದಕಮಾದಾಯ, (ತ್ರಿಃಪರಿಸಮುಹ್ಯ) ಸ್ಥಂಡಿಲಾದುತ್ತರತಃ ಪಾತ್ರಾಽಸಾದನಾರ್ಥಂ ದಕ್ಷಿಣತಃ ಬ್ರಹ್ಮಾಸನಾರ್ಥಂಚ ಕಾಂಶ್ಚಿತ್ ಪ್ರಾಗಗ್ರಾನ್‌ದರ್ಭಾನಾಸ್ತೀರ್ಯ, (ತೇಷು) ಉತ್ತರಾಸ್ತೀರ್ಣೇಷು ದರ್ಭೇಷು ಪಾತ್ರಾಣ್ಯಾಸಾದಯೇತ್ ॥ ಚರುಸ್ಥಾಲೀ, ಪ್ರೋಕ್ಷಣ್ಯೌ, ದರ್ವೀ, ಸ್ರುವೌ, ಪ್ರಣೀತಾಜ್ಯಪಾತ್ರೇ, ಆವಹನನ ಪಕ್ಷೇ - ಉಲೂಖಲಮುಸಲ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾತ್ರಟಿಕ ॥ ಇಧ್ಮಾಬರ್ಹಿಷೀಚೇತಿಅನ್ಯಂಚಿದಾಸಾದ್ಯ ॥ (ಯುಗಪದನೇಕ ಕರ್ತೃಕ ಆಜ್ಯಹೋಮ ಪ್ರಸಕ್ತೌ ಅನೇಕ ಸ್ರುವಾಸಾದನಂ ಕಾರ್ಯಂ) ಪ್ರೋಕ್ಷಣಿ ಪಾತ್ರಮುತ್ತಾನೀ, ಕೃತ್ಯ, ಪ್ರಾದೇಶಮಾತ್ರೇ ಉದಗಗ್ರೇಪವಿತ್ರೇನಿಧಾಯ, ಅಪ ಆಸಿಚ್ಯ, ಗಂಧಾಕ್ಷತಾದೀನ್‌ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ, ಉತ್ತಾನಪಾಣಿದ್ವಯಾಂಗುಷ್ಠೋಪಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಅಂತಯೋರಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಗೃಹೀತಾಭ್ಯಾಂ ಉದಗಗ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪವಿತ್ರಾಭ್ಯಾಂ, ಅಪಸ್ತ್ರಿಃಪ್ರಾಗುತ್ಪೂಯ, ಕಮಂಡಲೌ ಕಿಂಚಿದುತ್ಪೂತ ಜಲಂ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಪಾತ್ರಾಣಿ ತ್ರಿಃಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ಉತ್ತಾನೀಕೃತ್ಯ, ಇಧ್ಮಾಬರ್ಹಿರ್ಬಂಧನಂ ವಿಸ್ರಸ್ಯ ॥ ಪುನ ಸ್ತ್ರಿಃಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ಪ್ರಣೀತಾಪಾತ್ರಮಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಿಮತಃ ಆನೀಯ, ತತ್ರತೇಪವಿತ್ರೇ ನಿಧಾಯ, ಉತ್ಪೂತಾಭಿರದ್ಭಿಃ ತತ್ಪಾತ್ರಂ ಪೂರಯಿತ್ವಾ, ಗಂಧಾಕ್ಷತಾದಿ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಸರಸ್ವತೀಮಾವಾಹ್ಯ (ಕರ್ತಾ) ಅಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮಣಿ (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮಾಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂತ್ವಾಮಹಂವೃಣೇ ॥ ವೃತೋಽಸ್ಮಿಕ...ಮಿ ॥ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ಥಂಡಿಲಾದುತ್ತರೈಶಾನ್ಯಾಂ ತೀರ್ಥದೇಶಾತ್ತತ್ರ್ಯಕ್ ಸ್ಥಲೇ ಪಾಙ್ಮುಖ ಆಚಮ್ಯ, ಸಮಸ್ತಪಾಣ್ಯಂಗುಷ್ಠೋಭೂತ್ವಾಗ್ರೇಣಾಗ್ನಿಂ ಸವ್ಯಪಾದ ಪುರಸ್ಸರಂ ಪರೀತ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣತಃ ಉದಙ್ಮುಖಸ್ಥಿತ್ವಾ, ಆಸನಾರ್ಥ ದರ್ಭೇಷು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಸ್ಥಮೇಕಂದರ್ಭ ಮಂಗುಷ್ಠಾನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ, ''ನಿರಸ್ತಃಪರಾವಸುರಿ''ತಿ ನೈಋತ್ಯಾಂ ನಿರಸ್ಯ ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ, ''ಇದಮಹಮರ್ವಾವಸೋಸ್ಸದನೇ ಸೀದಾಮಿ'' ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಉದಙ್ಮುಖ ಏವವಾಮೋರೂಪರಿ ದಕ್ಷಿಣಪಾದಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯೋಪವಿಶ್ಯ, ಗಂಧಾಕ್ಷತಾದಿಭಿರರ್ಚಿತಸ್ಸನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿಕೃತೋಜಪೇತ್ ॥ ''ಓಂ ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಬ್ರಹ್ಮಸದನ ಆಶಿಷ್ಯತೇ ಬೃಹಸ್ಪತೇ ಯಜ್ಞಂಗೋಪಾಯಸಯಜ್ಞಂ ಪಾಹಿಸಯಜ್ಞಪತಿಂ ಪಾಹಿಸಮಾಂಪಾಹಿ ಇತಿ ಜಪಿತ್ವಾ, ಆಚಾರ್ಯಃ - "ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಸಿ ನಮಸ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ' ॥ "ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಪಃಪ್ರಣೇಷ್ಯಾಮಿ' ಇತಿ ಪ್ರಣೀತಾ ಪಾತ್ರಂನಾಸಿಕಾಂತಮುದ್ಧೃತ್ಯ । ಬ್ರಹ್ಮಾತು ಉಪಾಂಶು । "ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವ ರ್ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪ್ರಸೂತಃ' ॥ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ॥ ಉಚ್ಚೈಃ ॥ "ಓಂ ಪ್ರಣಯ' ॥ ಪ್ರಣೀತಾಪಾತ್ರಮಗ್ನೇರುತ್ತರತಃ ದರ್ಭೇಷುನಿಧಾಯ ಅನ್ಯೈರ್ದರ್ಭೈರಾಚ್ಛಾದ್ಯ, ಅಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಿಮತಃ ಆಸ್ತೀರ್ಣಕುಶೇಷು (ಶೂರ್ಪಂನಿಧಾಯ,) ತತ್ರತೇಪವಿತ್ರೇ ಉದಗಗ್ರೇ ನಿಧಾಯ, ಅಗ್ನಯೇತ್ವಾಜುಷ್ಟಂ (ನಿರ್ವಪಾಮಿ) ಇತಿ ಮಂತ್ರವೃತ್ತ್ಯಾ ಚತುರ್ವಾರಂ ವ್ರೀಹೀಣಾಂಯವಾನಾಂವಾ ಚತುರಶ್ಚತುರೋಮುಷ್ಟೀನ್ನಿರುಪ್ಯ,

ಅಗ್ನೀಷೋಮಾಭ್ಯಾಂ ತ್ವಾಜುಷಂ ನಿರ್ವಪಾಮಿ ॥ (ತಥೈವನಿರಪ್ಯ) ತೇ ಪವಿತ್ರೇ ನಿರುಪ್ತತಂಡುಲಾನಾಮುಪರಿಪ್ರಾಗಗ್ರೇ ನಿಧಾಯ ॥ ಉತ್ಪೂತಾಭಿರದ್ಭಿಃ ಅಗ್ನಯೇತ್ವಾಜುಷ್ಟಂ ಪ್ರೋಕ್ಷಾಮಿ ಏವಂ ಅಗ್ನೀಷೋಮಾಭ್ಯಾಂ ತ್ವಾಜುಷ್ಟಂ ಪ್ರೋಕ್ಷಾಮಿ। ಇತ್ಯುಭಯತ್ರಾಪಿ ನಿರ್ವಾಪಸಂಖ್ಯಯಾ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತಃ ಪ್ರಾಗ್ರೀವಮೂರ್ಧ್ವಲೋಮಕೃಷ್ಣಾಜಿನಮಾಸ್ತೀರ್ಯ, ತತ್ರೋಲೂಖಲಂ ನಿಧಾಯ, ವ್ರೀಹೀನ್ಪತ್ನೀಸ್ವಯಂವಾಮುಸಲೇನಾ ವಹತಾನ್, ತ್ರಿಷ್ಫಲೀಕೃತಾನ್, ತಂಡುಲಾನ್ (ತ್ರಿಃ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ಪಚೇದಾಜ್ಯಂ ಆಸಿಚ್ಯಸ ಪವಿತ್ರತೇ) ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ಅಗ್ನೌ ಶ್ರಪಯೇತ್ ॥ ತೇಪವಿತ್ರೇ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೇ ನಿಧಾಯ, ತತ್ಪಾತ್ರಂ ಸ್ವಪುರತಃ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ, ಆಜ್ಯಮಾಸಿಚ್ಯ, ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತಃ ಸ್ಥಿತಾಂಗಾರಾನ್ ಭಸ್ಮನಾ ಸಹ ಅಗ್ನೇರುದಕ್ ಪರಿಸ್ತರಣಾದ್ಬಹಿರ್ನಿರುಹ್ಯ, ತೇಷ್ವಾಜ್ಯಪಾತ್ರಮಧಿಶ್ರಿತ್ಯ, ಜ್ವಲತಾದರ್ಭೋಲ್ಮುಕೇನಾವಜ್ವಲ್ಯ, ಆಜ್ಯಪಾತ್ರೋಪರಿ ನಿಧಾಯ, ಅಂಗುಷ್ಠಪರ್ವಮಾತ್ರಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳಿತಂ ದರ್ಭಾಗ್ರದ್ವಯಂ ಆಜ್ಯೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ, ಪುನರ್ಜ್ವಲತಾತೇನೈವ ದರ್ಭೋಲ್ಮುಖೇನ ಚರುಣಾಸಹ ಆಜ್ಯಂತ್ರಿಃ ಪರ್ಯಗ್ನಿಕೃತ್ವಾ ತದುಲ್ಮುಕಂ ನೈಋತ್ಯಾಂ ನಿರಸ್ಯ, ಅಪಉಸ್ಪೃಶ್ಯ, ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲೀಂಭುವಿಕರ್ಷಯಿತ್ವಾ ಉದಗುದ್ವಾಸ್ಯ, ಅಂಗಾರಾನಗ್ನೌಪ್ರತ್ಯುಹ್ಯ, ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ, ತತ್ರಸ್ಥಮೇವಾಜ್ಯಂ ಉತ್ತಾನಪಾಣಿದ್ವಯಾಂಗುಷ್ಠೋಪನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಅಂತಯೋರಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಗೃಹೀತಾಭ್ಯಾಂ ಉದಗಗ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪವಿತ್ರಾಭ್ಯಾಂ॥

ಸವಿತುಷ್ಟ್ವ ಹಿರಣ್ಯಸ್ತೂಪಃ ಸವಿತಾಪುರ ಉಷ್ಣಿಕ್ । ಆಜ್ಯಸ್ಯೋತ್ಪವನೇವಿ...ಗಃ॥

"ಸವಿತುಷ್ಟ್ವಪ್ರಸವಉತ್ಪುನಾಮ್ಯಚ್ಛಿದ್ರೇಣ ಪವಿತ್ರೇಣವಸೋಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯರಶ್ಮಿಭಿಃ॥"

ಇತ್ಯೇಕಶ್ರುತ್ಯಾವಾ ಉಚ್ಚಾರಿತೇನ ಏಕವಾರಂ, ದ್ವಿಸ್ತೂಷ್ಣೀಂ, ಇತಿತ್ರಿಃ (ಪುನರಾಹಾರಂಬೋಧಾಯನಪಕ್ಷೇ) ಪ್ರಾಗುತ್ಪೂಯ, ತೇ ಪವಿತ್ರೇ ಅದ್ಭಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ಆತ್ಮನೋಗ್ರತಃ ಅಗ್ನೌ ಪ್ರಹರೇತ್ ॥ ಅಥಾಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪರಿಸ್ತರಣಾದ್ಬಹಿಃ ಭೂಮಿಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ತತಃಬರ್ಹಿಃಸನ್ನಹನೀಂ ರಜ್ಜುಮುದಗಗ್ರಾಂ ಪ್ರಸಾರ್ಯ, ತಸ್ಯಾಂಬರ್ಹಿಃ ಪ್ರಾಗಗ್ರಂ ಉದಗಪವರ್ಗ ಮವಿರಲಮಾಸ್ತೀರ್ಯ, ತತ್ರಾಜ್ಯಪಾತ್ರಂ ನಿಧಾಯ, ಸ್ರುವಾದಿಸಂಮಾರ್ಜಯೇತ್ ॥ ತದ್ಯಥಾ ॥ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇನ ಸ್ರುಕ್ಸ್ರುವೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ, ಸವ್ಯೇಸಕಾಂಶ್ಚಿದ್ದರ್ಭಾನಾದಾಯ, ಸಹೈವಾಗ್ನೌ ಪ್ರತಾಪ್ಯ, ಸ್ರುಚಂ ನಿಧಾಯ, ಸ್ರುವಂವಾಮಹಸ್ತೇನ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣ ಹಸ್ತೇನ ಸ್ರುವಸ್ಯ ಬಿಲಂದರ್ಭಾಗ್ರೈಃ ಪ್ರಾದಕ್ಷಿಣೇನ ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪ್ರಾಗಪವರ್ಗಂತ್ರಿಃ ಸಂಮೃಜ್ಯ, ಅಧಸ್ತಾದ್ದರ್ಭಾಗ್ರೈರೇವಾಭ್ಯಾಂತ್ರಂಬಿಲಪೃಷ್ಠಂತ್ರಿಃ ಸಂಮೃಜ್ಯ, ತದೋದ್ದರ್ಭಾಣಾಂಮೂಲೈಃ ದಂಡಸ್ಯ ಅಧಸ್ತಾತ್ ಬಿಲಪೃಷ್ಠಾದಾರಭ್ಯ, ಯಾವದುಪರಿಷ್ಟಾದ್ಬಿಲಂತಾವತ್ರಿಃ ಸಂಮೃಜ್ಯ, ಅದ್ಭಿಃಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ಅಗ್ನೌಪ್ರತಾಪ್ಯ, ಸ್ರುವಂ ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲ್ಯಾಃ ಉತ್ತರತಃ ಬರ್ಹಿಷಿಸ್ರುಗ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ನಿಧಾಯ, ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ, ತೈರೇವ ಉದಕ್ಸ್ಪೃಷ್ಟೈಃ

ದರ್ಭೈರ್ಜುಹೂಂಚ ಏವಮೇವ ಸಂಮೃಜ್ಯ, ಸ್ರುವಾದುತ್ತರತೋನಿಧಾಯ, ದರ್ಭಾನದ್ಭಿಃ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ, ಅಗ್ನೌಪ್ರಹರೇತ್ ॥ ತತಃಸ್ರುವೇಣಾಜ್ಯಮುಪಲೋಡ್ಯ ॥ ಶೃತಂಚರುಮಭಿಘಾರ್ಯ, ತದುಪರಿಮೇಕ್ಷಣಂ ನಿಧಾಯ, ಉದಗುದ್ವಾಸ್ಯ, ಅಗ್ನ್ಯಾಜ್ಯಯೋರ್ಮಧ್ಯೇನೀತ್ವಾ ಆಜ್ಯಾದ್ದಕ್ಷಿಣತಃ ಬರ್ಹಿಷ್ಯಾಸಾದ್ಯ, ಪುನರಭಿಘಾರ್ಯ, (ಪಾತ್ರಾಂತರೇವುದ್ಧಾರಾಭಾವೇ ಪಾತ್ರೈಕದೇಶೇ ಇದಮಗ್ನಯೇ, ಇದಮಗ್ನೀಷೋಮಾಭ್ಯಾಂ ಇತ್ಯಭಿಮೃಶ್ಯ) ನವಾಂಗುಲಿಮಿತೇದೇಶೇ ಇಧ್ಮಬಂಧನಾದಿಧ್ಮತ್ರಯಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ, ಮಧ್ಯಮಪರಿಧಿಮುದಗಗ್ರಂ, ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಪರಿಧೀಪ್ರಾಗಗ್ರೌಚೇತಿ ಪರಿಧೀನ್ ಪರಿಧಾಯ, ಇಧ್ಮಬಂಧನಾತ್ಪುನರಪಿ ದ್ವೇ ಸಮಿಧೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ॥

ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗಾ ವಾಮದೇವೋ ಜಾತವೇದಾಗ್ನಿಃ ಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥

ಅಗ್ನೌಶೃಂಗಪ್ರಕ್ಷೇಪಣೇವಿ... ಗಃ॥ ಚತ್ವಾರಿಶೃಂಗಾ... ವೇಶ॥

ಇತ್ಯೂರ್ಧ್ವಸಮಿಧಾವಗ್ನೌನಿದಾಯ॥

ವಿಶ್ವಾನಿನ ಇತಿ ತಿಸೃಣಾಂ ಅತ್ರೇಯೋನಸುಶ್ರತೋಗ್ನಿಃಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥

ಏಕಾದಶಾಂಗುಲಿ ಮಿತೇದೇಶೇದ್ವಯೋರರ್ಚನೇ ಅಂತ್ಯಾಯಾ ಉಪಸ್ಥಾನೇವಿ... ಗಃ॥

ವಿಶ್ವಾನಿನೋದುರ್ಗಹಾಜಾತವೇದಃ॥

ಸಿಂಧುನ್ನನಾವಾದುರಿತಾತಿಪರ್ಷಿ॥

ಅಗ್ನೇಅತ್ರಿವನ್ನಮಸಾಗೃಣಾನಃ॥

ಅಸ್ಮಾಕಂಬೋಧವಿತಾತನೂನಾಂ॥

ಯಸ್ತ್ವಾಹೃದಾತಕೀರಿಣಾಮನ್ಯಮಾನಃ॥

ಅಮರ್ತ್ಯಂ ಮರ್ತ್ಯೋ ಜೋಹವೀಮಿ ॥

ಜಾತವೇದೋಯಶೋಅಸ್ಮಾಸುದೇಹಿ ॥

ಪ್ರಜಾಭಿರಗ್ನೇ ಅಮೃತತ್ವಮಶ್ಯಾಂ ॥

ಉಪಸ್ಥಾನಂ- ಯಸ್ಮೈತ್ವಂಸುಕೃತೇಜಾತವೇದ ಉಲೋಕಮಗ್ನೇಕೃಣವಸ್ಯೋನಂ ॥

ಅಶ್ವಿನಂಸಪುತ್ರಿಣಂ ವೀರವಂತಂ ಗೋಮಂತಂ ರಯಿನ್ನಶತೇಸ್ವಸ್ತಿ ॥

ಆತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ ಅಂತರಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ ಅಗ್ನಯೇ ನಮಃ ॥ ಜಾತವೇದಸೇ ನಮಃ ॥ ಹುತಾಶನಾಯ ನಮಃ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ ॥ ವಸಿಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ॥ ತ್ರಯೀವಿದ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ ಇಧ್ಮಮೂಲಮಧ್ಯಾಗ್ರೇಷುತ್ರಿರಭಿಘಾರ್ಯ, ಸಕೂರ್ಚಂ ಸರಜ್ಜುಮುಪಯಾಜಂ ಪ್ರಣೀತಾಯಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಇಧ್ಮಮೂಲಮಧ್ಯಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ॥

ಅಯಂತಇಧ್ಮ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಾಮ ದೇವೋಜಾತವೇದಾಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ತತ ಇಧ್ಮಾಧಾನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಅಯಂತಇಧ್ಮಆತ್ಮಾ ಜಾತವೇದಸ್ತೇನೇಧ್ಯಸ್ವವರ್ಧಸ್ವಚೇದ್ಧವರ್ಧಯಚಾಸ್ಮಾನ್

ಪ್ರಜಯಾಪಶುಭಿರ್ಬ್ರಹ್ಮ ವರ್ಚಸೇನಾನ್ನಾದ್ಯೇನಸಮೇಧಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಜಾತವೇದಸೇಽಗ್ನಯಇದಂ ನಮಮ ॥ ಇಧ್ಮಮೂಲಂಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ । ಆಘಾರಾವಾಘಾರಯೇತ್ ॥ ಯಥಾ ॥ ಸ್ರುವೇಣ ಆಜ್ಯಮಾದಾಯ ಅಗ್ನೇರ್ವಾಯವ್ಯಕೋಣತಃ ಆಗ್ನೇಯಿಪರ್ಯಂತಂ (ಉಪಾಂಶು)

"ಪ್ರಜಾಪತಯೇ" (ಉಚ್ಚೈಃ) ಸ್ವಾಹಾ ॥ (ಉಪಾಂಶು) ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ॥ ಪುನರಾಜ್ಯಮಾದಾಯ, ನೈಋತೀಮಾರಭ್ಯ ಐಶಾನೀಪರ್ಯಂತಂ (ಉಪಾಂಶು)

"ಪ್ರಜಾಪತಯೇ' "ಸ್ವಾಹಾ ॥' ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ॥ ಅಥಚಕ್ಷುಷೀ ॥ (ಉತ್ತರಮಾಗ್ನೇಯಂ ದಕ್ಷಿಣಂ ಸೌಮ್ಯಂ) "ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥' ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ ॥ "ಸೋಮಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥' ಸೋಮಾಯ ಇದಂ ॥ ಚರುಂದ್ವೇಧಾ ವಿಭಜ್ಯ, ಇದಮಗ್ನಯೇ, ಇದಮಗ್ನೀಷೋಮಾಭ್ಯಾಂ, ಇತ್ಯಭಿಮೃಶ್ಯ, ಸ್ರುವೇಣ ಸ್ರುಚಿ ಆಜ್ಯ ಮುಪಸ್ತೀರ್ಯ, ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾ ಚರುಭಾಗಮಧ್ಯಾತ್ ಅಂಗುಷ್ಠಪರ್ವಮಾತ್ರಂ, ತಿರಶ್ಚೀನಾಬಿರಂಗುಷ್ಠಮಧ್ಯಮಾನಾಮಿಕಾ ಭಿರುದಗ್ರಾಭಿಸ್ತಾಭಿಃ ತಥೈವಾವದಾಯ, ದರ್ವ್ಯಾಮೋಪ್ಯ, ಪಾತ್ರಸ್ಥಂಹವಿರಭಿಘಾರ್ಯ, ದರ್ವೀಸ್ಥಮದತ್ತಂ ಚಾಭಿಘಾರ್ಯವಿಧೂಮಜ್ವಾಲಾsಗ್ನೌ (ಆಜ್ಯಭಾಗಯೋರ್ಮಧ್ಯೇಪ್ರತ್ಯಗ್ದೇಶೇವಾ) "ಓಂ ಅಗ್ನಯೇಸ್ವಾಹಾ ॥" ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ॥ ಪುನಃಪೂರ್ವವದುತ್ತರಹವಿರ್ಭಾಗಾದವದಾಯ,

।

"ಅಗ್ನೀಷೋಮಾಭ್ಯಾಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥" ಅಗ್ನೀಷೋ ಮಾಭ್ಯಾಮಿದಂ ॥ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಹವಿರ್ಭಾಗಯೋರುತ್ತರಾರ್ಧತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಪ್ರಾಗಗ್ರಾಭಿಃಸ್ತಾಭಿಃಸಕೃತ್ಸಕೃದವದಾಯ, ದರ್ವ್ಯಾಮೋಪ್ಯ, ದ್ವಿರಭಿಘಾರ್ಯ, ॥ ಯದಸ್ಯೇತ್ಯಸ್ಯಮಂತ್ರಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಋಷಿ- ಅಗ್ನಿಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದ್ದೇವತಾ ಅತಿಧೃತಿಶ್ಛಂದಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದ್ಧೋಮೇವಿ...ಗಃ ॥

"ಯದಸ್ಯಕರ್ಮಣೋ ತ್ಯರೀರಿಚಂ ಯದ್ವಾನ್ಯೂನಮಿಹಾಕರಂ ॥

ಅಗ್ನಿಷ್ಟತ್ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದ್ವಿದ್ವಾನ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವಿಷ್ಟಂಸುಹುತಂ ಕರೋತುಮೇ ॥

ಅಗ್ನಯೇಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತೇಸುಹುತಹುತೇಸರ್ವಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾ ಹುತೀನಾಂಕಾಮಾನಾಂಸಮರ್ಧಯಿತ್ರೇ ಸರ್ವಾನ್ನಃ ಕಾಮಾನ್ಸಮರ್ಧಯಸ್ವಾಹಾ ॥" (ಅಗ್ನಾವೈಶಾನದೇಶೇ) ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಇದಂ ತತ ಮೇಕ್ಷಣಂಚಹುತ್ವಾ, ಸ್ರುಚೌ ಜಲಮಾದಾಯ, ಪಶ್ಚಿಮಪರಿಧೇರಂತರ್ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಂ, ಸಿಂಚೇತ್ ॥ ತತಃಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ಅಗ್ನೌಪ್ರತಾಪ್ಯ ಪುನರುದಕಂ ಪೂರಯಿತ್ವಾ, ಬಹಿರುತ್ತರಾಭಿಮುಖಂ, ಸಿಂಚೇತ್ । ತಯೋರ್ಮಧ್ಯೇನಸೇತ್ವಾ - "ಸ್ವಾಯಾಮೇವದಿಶಿರುದ್ರಂನಿರವದಯತೇ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮಣಿ ಕಾಲಾಗ್ನಿ ರುದ್ರಃ ಸುಪ್ರೀತಃ ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ ವರದೋಭವತು ॥ ನಿರವದನ್ನೋವರದೋ ಭವತು ॥ ಇತಿತಮುಪರಿಲಿಕ್ಷತೋದಕಂದದ್ಯಾತ್ ॥ ಅನುಯಾಜಂ ॥

"ದೇವೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ॥ "ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ" ಪ್ರಜಾಪ್ತತಯ ಇದಂ ॥ ಸ್ರುವೇಣಾಜ್ಯಮಾದಾಯ, ವಸುಭ್ಯಸ್ತ್ವಾ, ಅಗ್ರೇ, ರುದ್ರೇಭ್ಯಸ್ತ್ವಾ ಮಧ್ಯೇ, ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ, ಆದಿತ್ಯೇಭ್ಯಸ್ತ್ವಾ ಮೂಲೇ, "ವಸುಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ ವಸುಭ್ಯಃ ಇದಂ ॥ "ರುದ್ರಾದಿತ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ ರುದ್ರಾದಿತ್ಯೇಭ್ಯ ಇದಂ ॥ ಇಧ್ಮಬಂಧನರಜ್ಜುಂವಿಸೃಸ್ಯಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, "ಪಶುಪಶತೇ ರುದ್ರಾಯ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ ಪಶುಪತಯೇ ರುದ್ರಾಯ ಇದಂ ॥ ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ, ಜುಹೂಸ್ರುವಾಭ್ಯಾಂ ಆಜ್ಯಮಾದಾಯ, "ಸಂಸ್ರಾವಭಾಗೇಭ್ಯೋ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ ಸಂಸ್ರಾವಭಾಗೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ॥

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಹುತಯಃ ॥

ಅಯಾಶ್ಚೇತ್ಯಸ್ಯವಿಮದೋಽಯಾ ಅಗ್ನಿಃ ಪಂಕ್ತಿಃ ॥ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಜ್ಯಹೋಮೇವಿ...ಗಃ ॥

ಅಯಾಶ್ಚಾಗ್ನೇಸ್ಯನಭಿಶಸ್ತೀಶ್ಚಸತ್ಯಮಿತ್ವಮಯಾಅಸಿ ॥

ಅಯಾಸ್ತ್ವಾವಯಸಾಕೃತೋಽಯಾಸನ್‌ಹವ್ಯಮೂಹಿಷೇಯಾನೋಧೇಹಿಭೇಷಜಂ, ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಅಯಾಸೇ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ॥ ಅತೋದೇವಾಮೇಧಾತಿಥಿರ್ದೇವಾಗಾಯತ್ರೀ ॥ ಪ್ರಾಯ...ಯೋಗಃ ॥

ಅತೊ ದೇವಾಅವಂತುನೋಯತೋವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ ॥

ಪೃಥಿವ್ಯಾಸ್ಸಪ್ತಧಾಮಭಿಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ॥

ಇದಂ ವಿಷ್ಣುಮೇಧಾತಿಥಿರ್ವಿಷ್ಣುರ್ಗಾಯತ್ರೀ ॥ ಪ್ರಾಯ... ಯೋಗಃ ॥

"ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇತ್ರೇಧಾನಿದಧೇಪದಂ ॥

ಸಮೂಳ್ಹಮಸ್ಯಪಾಂ ಸುರೇ ಸ್ವಾಹಾ'' ॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ॥

ವ್ಯಸ್ತಸಮಸ್ತವ್ಯಾಹೃತೀನಾಂ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಜಮದಗ್ನಿ, ಭರದ್ವಾಜ, ಪ್ರಜಾಪತಯ ಋಷಯಃ ॥ ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು, ಸೂರ್ಯ, ಪ್ರಜಾಪತಯೋ ದೇವತಾಃ ॥ ಗಾಯತ್ರ್ಯುಷ್ಣಿಗನುಷ್ಟುಬ್ಬೃಹತ್ಯಃಛಂದಾಂಸಿ, ಪ್ರಾಯ... ಯೋಗಃ ॥ ಓಂ ಭೂಃ ಸ್ವಾಹ ಅಗ್ನಯೇ ದಂ, ಭುವಸ್ವಾಹವಾಯವ ಇದಂ॥

ಓಂ ಸ್ವಃಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸೂರ್ಯಾಯ ಇದಂ ॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ॥ ತತೋಽಬ್ರಹ್ಮಾಕರ್ತಾರಂಪರೀತ್ಯ ಅಗ್ನೇರ್ವಾಯವ್ಯದೇಶೇ ತಿಷ್ಠನ್ ಋಷ್ಯಾದಿವರ್ಜಂ, ಅಯಾಶ್ಚಾಗ್ನೇತ್ಯಾದಿ ಸಪ್ತಾಜ್ಯಾಹುತೀರ್ಹುತ್ವಾ ॥ ತೇನೈವಮಾರ್ಗೇಣಗತ್ವಾ, ಪೂರ್ವವದುಪವಿಶೇತ್ ॥ ತ್ಯಾಗಂ ಯಜಮಾನೋತ್ರ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಅನಾಜ್ಞಾತಮಿತಿಮಂತ್ರದ್ವಯಸ್ಯಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್॥

ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತದೋಷನಿಬರ್ಹಣಾರ್ಥಂ ಪ್ರಾಯ... ಯೋಗಃ॥

ಅನಾಜ್ಞಾತಂಯದಾಜ್ಞಾತಂಯಜ್ಞಸ್ಯಕ್ರಿಯತೇ ಮಿಥು॥

ಅಗ್ನೇತ ದಸ್ಯಕಲ್ಪಯತ್ವಗ್ಂ ಹಿವೇತ್ಥಯಥಾತಥಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ॥ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ॥

''ಪುರುಷಸಂಮಿತೋಯಜ್ಞೋಯಜ್ಞಃ ಪುರುಷ ಸಂಮಿತಃ॥

ಅಗ್ನೇತದಸ್ಯಕಲ್ಪಯತ್ವಗ್ಂ ಹಿವೇತ್ಥಯಥಾತಥಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ'' ॥ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ॥

ಯತ್ಪಾಕತ್ರೇತ್ಯಸ್ಯ ಆಪ್ತ್ಯಸ್ತ್ರಿತೋಽಗ್ನಿಃಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಪರಿಪೂರ್ಣಾರ್ಥಂ ಆಜ್ಯಹೋಮೇಪಿ... ಗಃ॥

ಯತ್ಪಾಕತ್ರಾಮನಸಾದೀನದಕ್ಷಾನಯಜ್ಞಸ್ಯಮನ್ವತೇರ್ತ್ಯಾಸಃ॥

ಅಗ್ನಿಷ್ಟಧ್ಧೋತಾಕ್ರತುವಿದ್ವಿಜಾನನ್ಯಜಿಷ್ಠೋದೇವಾ ಋತುಶೋಯಜಾತಿ ಸ್ವಾಹಾ॥ ''

ಅಗ್ನಯ ಇದಂ॥

ಯದ್ವೋದೇವಾಅಭಿತಪಾಮರುತಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಮಂತ್ರತಂತ್ರ ವಿಪರ್ಯಾಸಾದಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಮಾಜ್ಯ ಹೋಮೇವಿನಿಯೋಗಃ॥

ಯದ್ವೋ ದೇವಾಅತಿಪಾತಯಾನಿವಾಚಾಚಪ್ರಯುತೀದೇವಹೇಡನಂ॥

ಅರಾಯೋಅಸ್ಮಾಅಭಿದುಚ್ಛುನಾಯತೇನ್ಯತ್ರಾಸ್ಮನ್ಮರುತಸ್ತನ್ನಿಧೇತನ ಸ್ವಾಹಾ॥

ಮರುದ್ಭ್ಯ ಇದಂ ॥ ಚತ್ವಾರಿಶೃಂಗಾ...ವೇಶ ॥ ಕಲ್ಪೋಕ್ತಫಲದೋಭವ ॥ (ಗಣಹೋಮಾದೌತುಸ್ವಸ್ತಿಕೇಪುನಃ ಪೂಜಾ, ಫಲ ಹೋಮ, ಮಹಾವ್ಯಾಹೃತಿ ಹೋಮಾಃ ಕರ್ತವ್ಯಾಃ) ಸ್ರುವೇಣಾಜ್ಯಂ ಸ್ರುಚಿ॥ ಏಕಂ, ದ್ವೇ, ತ್ರೀಣಿ, ಚತ್ವಾರಿ, ಪಂಚ, ಷಟ್ ಸಪ್ತ, ಅಷ್ಟೌ, ನವ, ದಶ, ಏಕಾದಶ, ದ್ವಾದಶ, ಇತಿಗೃಹೀತ್ವಾ॥

ಧಾಮಂತೇವಾಮದೇವ ಅಪೋಜಗತೀ। ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಹೋಮೇವಿ...ಗಃ॥

ಧಾಮಂತೇವಿಶ್ವಂಭುವನಮಧಿ ಶ್ರಿತಮಂತಃಸಮುದ್ರೇಹೃದ್ಯಾ ಅಂತರಾಯುಷಿ॥

ಅಪಾಮನೀಕೇಸಮಿಥೇಯ ಆಭೃತಸ್ತಮಶ್ಯಾಮಮಧುಮಂತಂತ ಊರ್ಮಿಂ ಸ್ವಾಹಾ॥

ಅದ್ಭ್ಯ ಇದಂ॥

"ಸ್ವಾಹಾಗ್ನಯೇ ವರುಣಾಯ ಸ್ವಾಹೇಂದ್ರಾಯ ಮರುದ್ಭ್ಯಃ॥

ಸ್ವಾಹಾದೇವೇಭ್ಯೋ ಹವಿಃ॥

ಯದಗ್ನೇಕಾನಿಕಾನಿಚಿದಾತೇದಾರೂಣಿದಧ್ಮಸಿ॥

ತಾಜುಷಸ್ವಯವಿಷ್ಠ್ಯ॥

ಯದತ್ತ್ಯುಪಜಿಹ್ವಿಕಾಯದ್ವಂಮ್ರೋಅತಿಸರ್ಪತಿ॥

ಸರ್ವಂತದಸ್ತುತೇ ಘೃತಂ ||

ಆಯಾಹ್ಯಗ್ನೇಸಮಿಧಾನೋ ಅರ್ವಾಙಿಂದ್ರೇಣದೇವೈಃಸರಥಂ ತುರೇಭಿಃ ||

ಬರ್ಹಿರ್ನಆಸ್ತಾಮದಿತಿಃಸುಪುತ್ರಾಸ್ವಾಹಾದೇವಾಅಮೃತಾಮಾದಯಂತಾಂ ||

ಆಜ್ಯಪಾತ್ರಮುತ್ತರತೋನಿಧಾಯ ||

ಬೋಧಾಮೇಅಸ್ಯವಚಸೋಯವಿಷ್ಠಮಂಹಿಷ್ಠಸ್ಯಪ್ರಭೃತಸ್ಯಸ್ವಧಾವಃ ||

ಪೀಯತಿತ್ವೋಅನುತ್ವೋಗೃಣಾತಿವಂದಾರುಸ್ತೇತನ್ವಂವಂದೇಅಗ್ನೇ ||

ತತಸ್ತಂಡುಲಕಣಾನ್ ಸಮಿದ್ದರ್ಭಶಕಲಾನದ್ಭಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ಅಗ್ನೌಪ್ರಹೃತ್ಯ || ಬರ್ಹಿಷಿಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಂನಿನಯೇತ್ || ಪಾಣಿನಾಂಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ |. ಪೂರ್ಣಮಸಿಪೂರ್ಣಂ ಮೇಭೂಯಾಃ ಸುಪೂರ್ಣಮಸಿ ಸುಪೂರ್ಣಂಮೇಭೂಯಾಃ ಸದಸಿಸನ್ಮೇಭೂಯಾಃ ಸರ್ವಮಸಿ ಸರ್ವಂಮೇ ಭೂಯಾಃ || ಅಕ್ಷಿತಿರಸಿಮಾಮೇಕ್ಷೇಷ್ಠಾಃ ||

ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂದಿಶಿದೇವಾಋತ್ವಿಜೋಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ||

"ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂದಿಶಿಮಾಸಾಃಪಿತರೋಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ" || ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ||

"ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂದಿಶಿಗ್ರಹಾಃಪಶವೋಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ" || ಉದೀಚ್ಯಾಂದಿಶ್ಯಾಪಓಷಧಯೋ

ವನಸ್ಪತಯೋ ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ || "ಊರ್ಧ್ವಯಾಂದಿಶಿಯಜ್ಞಃ ಸಂವತ್ಸರಃ

ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ'' ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣೇವರಂ ದದಾಮಿ ॥ (ಜಲೇನ ವಿನಾ ದಕ್ಷಿಣಾಂದದ್ಯಾತ್) ''ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಸಿ ನಮಸ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ'' ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮುದ್ವಾಸಯಾಮಿ ॥

ಆಪೋ ಅಸ್ಮಾನಿತ್ಯಸ್ಯ ದೇವಶ್ರವಾ ಆಪಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಮಾರ್ಜನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಆಪೋ ಅಸ್ಮಾನ್ಮಾತರಃ ಶುಂಧಯಂತು ಘೃತೇನನೋಘೃತಪ್ವಃ ಪುನಂತು ॥

ವಿಶ್ವಂಹಿರಿಪ್ರಂಪ್ರವಹಂತಿ ದೇವೀರುದಿದಾಭ್ಯಃಶುಚಿರಾಪೂತಏಮಿ ॥

ಇದ ಮಾಪಃಸಿಂಧುದ್ವೀಪ ಆಪೋನುಷ್ಟುಪ್ ॥ ಸ್ವಶಿರಸಿಮಾರ್ಜನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಇದಮಾಪಃ...ನೃತಂ ॥

ಸುಮಿತ್ರ್ಯಾನಆಪಓಷಧಯಃಸಂತು ॥

ದುರ್ಮಿತ್ರ್ಯಾಸ್ತಸ್ಮೈಸಂತು ॥

ಯೋಽಸ್ಮಾನ್ದ್ವೇಷ್ಟಿಯಂಚವಯಂದ್ವಿಷ್ಮಃ ॥ ಇತಿನಿಋತಿದೇಶೇಅಪಃ ಸಿಂಚೇತ್ ॥

ಮಾಹಂಪ್ರಜಾಂಪರಾಸಿಚಂಯಾನಸ್ಸಯಾವರೀಸ್ಥನ ॥

ಸಮುದ್ರೇವೋ ನಿನಯಾನಿಸ್ವಂಪಾಥೋಽಪೀಥ ॥

ಇತಿಮಂತ್ರಪೋಕಶ್ರುತ್ಯಾಪತ್ನ್ಯಾವಾಚಯನ್ ಸ್ವಯಂವಾಪಠನ್ ಯಜಮಾನಃ ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥಿತಪತ್ನ್ಯಂಜಲೌಪೂರ್ಣ ಪಾತ್ರಸ್ಥಂ ಜಲಂ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಂನಿಷಿಂಚೇತ್ ॥

"ತಜ್ಜಲೇನಪಾಪಾವನೋದನಾರ್ಥಂ ಯಜಮಾನಾದಿಕಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಕುಶಾಗ್ರೈಃ ಶಾಂತಿರಸ್ತ್ವಿತ್ಯಾದಿನಾಪ್ರೋಕ್ಷೇತ್ ॥ ತತೋಬ್ರಹ್ಮಾಕರ್ತಾರಂ ಪರೀತ್ಯ ಆಗ್ನೇರ್ವಾಯವ್ಯದೇಶೇತಿಷ್ಠನ್ ॥

ಆಗ್ನೇತ್ವನ್ನ ಇತಿಚತಸೃಣಾಂ ಗೌಪಾಯನಾಲೌಪಾಯನಾವಾಬಂಧುಸ್ಸು ಬಂಧುಃಶ್ರುತ ಬಂಧುರ್ವಿಪ್ರ ಬಂಧುಶ್ಚಋಷಯಃ ॥ ಅಗ್ನಿರ್ದೇವತಾ । ದ್ವಿಪದಾವಿರಾಟ್ ಛಂದಃ ॥ ಅಗ್ನ್ಯುಪಸ್ಥಾನೇವಿ...ಗಃ ॥

"ಅಗ್ನೇತ್ವಂನೋಅಂತಮಉತತ್ರಾತಾಶಿವೋಭವಾವರೂಥ್ಯಃ ॥

ವಸುರಗ್ನಿರ್ವಸುಶ್ರವಾಅಚ್ಛಾನಕ್ಷಿದ್ಯುಮತ್ತಮಂರಯಿಂದಾಃ ॥

ಸನೋಬೋಧಿಶ್ರುಧೀಹವಮುರುಷ್ಯಾಣೋಅಘಾಯತಃ ಸಮಸ್ಮಾತ್ ॥

ತಂತ್ವಾಶೋಚಿಷ್ಠದೀದಿವಃ ಸುಮ್ನಾಯನೂನಮೀ ಮಹೇಸಖಿಭ್ಯಃ" ॥

ಓಂ ಚಮೇ ಸಾರಸ್ವತೋಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್ ಅಗ್ನ್ಯುಪಸ್ಥಾನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಓಂ ಚಮೇಸ್ವರಶ್ಚಮೇಯಜ್ಞೋಪಚತೇನಮಶ್ಚಯತ್ತೇನ್ಯೂನಂತಸ್ಮೈತ ಉಪಯತ್ತೇತಿರಿಕ್ತಂ

ತಸ್ಮೈತೇ ನಮಃ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥ "ಶ್ರದ್ಧಾಂ... ಹವ್ಯವಾಹನ" । ಶ್ರೀ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ" ॥ ಗೋತ್ರಾಭಿವಂದನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಪುನಃ ಪರಿಸಮೂಹನಪರ್ಯುಕ್ಷಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಪರಿಸ್ತರಣಂ ಪ್ರಾಗಾದ್ಯುತ್ತರತೋವಿಸೃಜೇತ್ ॥ (ಕಾಮ್ಯಹೋಮೇತು ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯಹೋಮಾಂಗದಾನಂದತ್ವಾ ॥

"ಶ್ರಾವಯೇದಸ್ಯಕರ್ಣಾವಾಜಯಧ್ಯೈಜುಷ್ಟಾಮನುಪ್ರದಿಶಂಮಂದಯಧ್ಯೈ ॥

ಉದ್ವಾವೃಷಾಣೋರಾಧಸೇತುವಿಷ್ಮಾನ್ಕರನ್ನ ಇಂದ್ರಸ್ಸುತೀರ್ಥಾಭಯಂಚ ॥" ಇತಿ

ಮಂತ್ರೇಣ ಕಲಶಮಾನೀಯತೀರ್ಥ ಮಾರ್ಜನಂ, ಋತ್ವಿಗ್ಭ್ಯಃ ದಕ್ಷಿಣಾಂಚದತ್ವಾ)
ಹೋಮಾಂತೇಯಜ್ಞಪುರುಷಾಯ ನಮಃ ॥ ಧ್ಯಾಯಾಮೀತ್ಯಾದಿ ಪುನಃ ಪೂಜಾಂಕೃತ್ವಾ ॥
ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಇತಿ ಅಗ್ನಿಮುಖ ಪ್ರಯೋಗಃ ॥

ಅಥ ಭುವನೇಶ್ವರೀ ಶಾಂತಿಃ

ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಾಽಭ್ಯುದಯಿಕೇಕೃತ್ವಾ, ರಜೋದರ್ಶನಾ ನಂತರಂ ಪಂಚಮಾದಿ ದಿನೇ ಚಂದ್ರತಾರಾದ್ಯಾನುಕೂಲ್ಯೇಸುಸ್ನಾತಯಾಪತ್ನ್ಯಾಯುತಃ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶ ಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, ಮಮಪತ್ನ್ಯಾಃ, ಪ್ರಥಮ ರಜೋದರ್ಶನೇ, ದುಷ್ಟಮಾಸಾದಿ ಸೂಚಿತ ಸಕಲಾರಿಷ್ಟನಿರಸನ ದ್ವಾರಾ ಆಯುಷ್ಮತ್ಸುರೂಪ ಸುಗುಣಾನೇಕ ಸುಪುತ್ರಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ, ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ, ಸಗ್ರಹಮಖಾಂ (ದುಷ್ಟ ರಜೋದರ್ಶನ ಶಾಂತಿಂ) ಭುವನೇಶ್ವರೀ ಶಾಂತಿಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತದಂಗತ್ವೇನ ಆಚಾರ್ಯಾದಿ ಋತ್ವಿಗ್ವರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿದೃತ್ವಾ ॥ ಆಚಾರ್ಯಃ ಸ್ಥಂಡಿಲಾದ್ಯೈಶಾನ್ಯಾಂ ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಂಕಾರಯಿತ್ವಾ ॥ ತದ್ಯಥಾ ॥ ಕಲಶತ್ರಯಂ, ಮಧ್ಯೇ, ತದ್ದಕ್ಷಿಣತಃ, ತದುತ್ತರತಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ತದಭಾವೇ ಏಕಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕಲಶೇ ಮಧ್ಯಾದಿಭಾಗೇ ಆವಾಹಯೇತ್ ಹೋಮಾಂಗ ದೇವಾತಃ ॥ ಮಧ್ಯೇ ಕಲಶೇ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ಭುವನೇಶ್ವರೀಂ, ತದ್ದಕ್ಷಿಣತಃ, ತದುತ್ತರತಶ್ಚ, ಕ್ರಮೇಣ, ॥

ಇಂದ್ರಾಣೀವೃಷಾಕಪಿರಿಂದ್ರಾಣೀ ಪಂಕ್ತಿಃ ॥ ಇಂದ್ರಾಣ್ಯಾವಾಹನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಇಂದ್ರಾಣೀಮಾಸುನಾರಿಷುಸುಭಗಾಮಹಮಶ್ರಮಂ ॥

ನಹ್ಯಸ್ಯಾ ಅಪರಂಚನಜರಸಾಮರತೇಪತಿರ್ವಿಶ್ವಸ್ಮಾದಿಂದ್ರಉತ್ತರಃ ॥

ಓಂ ಭೂಃ ಇಂದ್ರಾಣೀಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ತ್ರಿಃ ।

ಇಂದ್ರತ್ವಾವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಇಂದ್ರೋಗಾಯತ್ರೀ । ಇಂದ್ರಾವಾಹನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಇಂದ್ರತ್ವಾವೃಷಭಂವಯಂಸುತೇಸೋಮೇಹವಾಮಹೇ । ಸಪಾಹಿಮಧ್ವೋಅಂಧಸಃ ॥

ಓಂ ಭೂಃ ಇಂದ್ರಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಇತೀಂದ್ರಂಚಆವಾಹ್ಯ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಆಚಾರ್ಯಃ

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ, ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಂತಂಕೃತ್ವಾ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಅಸ್ಮಿನ್ನನ್ವಾಹಿತೇಽಗ್ನೌ ಜಾತವೇದಸಮಿತ್ಯಾದ್ಯಾಽಜ್ಯಭಾಗಾಂತ ಮುಕ್ತ್ವಾ ವ ತ್ರಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾಂ ಭುವನೇಶ್ವರೀಂ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರೇಣ, ತ್ರಿಮಧು ಯುಕ್ತ ದೂರ್ವಾಭಿಃ (ದಧಿಮಧುಘೃತ) ತಿಲಮಿಶ್ರಗೋಧೂಮೈಃ, ಪಾಯಸೇನ, ಆಜ್ಯೇನಚ, ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಷ್ಟಾವಿಂಶತಿಸಂಖ್ಯಯಾ (ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಸಂಖ್ಯಯಾವಾ) ಪಾಯಸಶೇಷೇಣಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಇತ್ಯಾದಿಸದ್ಯೋಯಕ್ಷ್ಯೇ ॥ ತತಃ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾದಿಹೋಮಃ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಾಂತಂಕೃತ್ವಾ ॥ (ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಾವೇತಚ್ಛಾಂತಿ ಕರಣ ಪಕ್ಷೇಗ್ರಹಮುಖಾತ್ಪೂರ್ವಂ, ತತ್ಸಮಾರೋಪ ಕಾರ್ಯಃ॥ ಪೃಥಕ್‌ಸ್ಥಂಡಿಲೇವಾ । ಗ್ರಹಮುಖಃ ಕಾರ್ಯಃ । ಇತಿ ಭುವನೇಶ್ವರೀಶಾಂತಿಃ ॥ ವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಗ್ನಿಶ್ಚೇತ್ । ಪುನಃ ಸಂಧಾನಂಕಾರ್ಯಂ॥

ಅಥಪುನಃ ಸಂಧಾನ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಶುಭೇಕಾಲೇಪತ್ನ್ಯಾಸಹಪ್ರಾಙ್ಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ, ಆಚಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ । ಮಮವಿಚ್ಛಿನ್ನಸ್ಯಗೃಹ್ಯಾಗ್ನೇಃ ಪುನಃ ಸಂಧಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಋತುಶಾಂತಿ ಹೋಮಾರ್ಥಂ ಸ್ಥಾಪಿತೇಽಗ್ನೌ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಮಿತ್ಯಾದ್ಯಾರಭ್ಯ ಅನ್ವಾದಧ್ಯಾತ್ ॥ ದ್ವೇ ಸಮಿಧೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪುನಃ ಸಂಧಾನ ಹೋಮೇ, ದೇವತಾಪರಿಗ್ರಹಾರ್ಥಮನ್ವಾಧಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಅಸ್ಮಿನ್ನನ್ವಾಹಿತೇಗ್ನೌ, ಜಾತವೇದ ಸಮಗ್ನಿಮಿಧ್ಮೇನ, ಪ್ರಜಾಪತಿಂ, ಪ್ರಜಾಪತಿಂಚಾಘಾರ ದೇವತೇ ಆಜ್ಯೇನ (ಚಕ್ಷುಷೀನಸ್ತಃ) ತ್ರಿರಗ್ನಿಂ ಪವಮಾನಂ ಸಕೃದಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಚಾಽಜ್ಯೇನ, ಅರ್ಯಮಾಗ್ನಿಂ ವರುಣಾಗ್ನಿಂ, ಪೂಷಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂಲಾಜದ್ರವ್ಯೇಣ ॥ ಸೂರ್ಯಾಸಾವಿತ್ರೀಂಚತುರ್ವಾರಮಾಜ್ಯೇನ, ಆಜ್ಯ ಶೇಷೇಣಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದಿ ಸದ್ಯೋಯಕ್ಷ್ಯೇ ॥ ಪಾತ್ರಾಸಾದನೇ ವಿಶೇಷಃ ॥ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೀ, ದರ್ಭೌ, ದರ್ವೀಸ್ರುವೌ, (ಸ್ರುವಂ ಸ್ರುಚಂಚಪೂರ್ಣಾಹುತ್ಯರ್ಥಂ) ಪ್ರಣೀತಾಽಜ್ಯಪಾತ್ರೆ, ಲಾಜಶೂರ್ಪೇ, ಇಧ್ಮಾ ಬರ್ಹಿಷೀ, ಚೇತ್ವಾ, ಸಾದಯೇತ್ ॥ ಆಜ್ಯೇನ ಸಹಲಾಜಾನಾಮಪಿಪರ್ಯಗ್ನಿಕರಣಂ । ಸ್ರುವಸಂಮಾರ್ಜನಾದಿಕೃತ್ವಾ, ಪತ್ನ್ಯಾಽನ್ವಾರಬ್ಧಃಆಘಾರಾಂತಂಹುತ್ವಾ ॥

ಅಗ್ನ ಆಯೂಂಷೀತಿ ತಿಸೃಣಾಂ, ಶತಂ ವೈಖಾನಸಾಋಷಯಃ । ಅಗ್ನಿಃಪವಮಾನೋ ದೇವತಾ। ಗಾಯತ್ರೀಛಂದಃ॥ ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿಪುನಃ ಸಂಧಾನಾಽಜ್ಯ ಹೋಮೇವಿ...ಗಃ॥

"ಅಗ್ನಆಯೂಂಷಿಪವಸಆಸುವೋರ್ಜಮಿಷಂಚನಃ ॥

ಆರೇಬಾಧಸ್ವದುಚ್ಛುನಾಂ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ ಅಗ್ನಯೇ ಪವಮಾನಾಯೇದಂ ನಮಮ ॥

''ಓಂ ಅಗ್ನಿಋಷಿಃ ಪವಮಾನಃ ಪಾಂಚಜನ್ಯಃ ಪುರೋಹಿತಃ ||

ತಮೀಮಹೇಮಹಾಗಯಂ ಸ್ವಾಹಾ'' || ಅಗ್ನಯೇ ಪವಮಾನಾಯೇದಂ ನಮಮ ||

ಅಗ್ನೇಪವಸ್ವಸ್ವಪಾಅಸ್ಮೇ:ವರ್ಚಸ್ಸುವೀರ್ಯಂ।

ದಧದ್ರಯಿಂಮಯಿಪೋಷಂ ಸ್ವಾಹಾ || ಅಗ್ನಯೇ ಪವಮಾನಾಯೇದಂ ನಮಮ ||

ತ್ವಮರ್ಯಮಾವಸುಶ್ರುತೋಽಗ್ನಿಷ್ಟುಪ್ || ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿ...ಗಃ ||

ತ್ವಮರ್ಯಮಾಭವಸಿಯತ್ಕನೀನಾಂ ನಾಮಸ್ವಧಾವನ್‌ಗುಹ್ಯಂ ಬಿಭರ್ಷಿ ||

ಅಂಜಂತಿ ಮಿತ್ರಂ ಸುಧಿತನ್ನಗೋಭಿರ್ಯದ್ದಂಪತೀಸಮನಸಾಕೃಣೋಷಿ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಅಗ್ನಯ...ಮಮ ||

ಪ್ರಜಾಪತೇ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ || ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿ...ಗಃ || (ಉಪಾಂಶು) ||

ಪ್ರಜಾಪತೇ...ರಯೀಣಾಂ || ಸ್ವಾಹಾ'' || ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ ||

ಅಥಪತ್ನ್ಯಾಃಪ್ರಕ್ಷಾಳಿತೇಂಜಲೌ ಪತಿರಾಜ್ಯೇನೋಪಸ್ತೀರ್ಯ, ದ್ವಿರ್ಲಾಜಾನೋಪ್ಯ, ಪಂಚಾವತ್ತೀತು ತ್ರಿರೋಪ್ಯ, ಶೂರ್ಪಸ್ಥಾನಭಿಘಾರ್ಯ, ಅಂಜಲಿಸ್ಥಾನಪಿ ನೋಪ್ಯ, ಪಂಚಾವತ್ತೀತು ತ್ರಿರೋಪ್ಯ, ಶೂರ್ಪಸ್ಥಾನಭಿಘಾರ್ಯ, ಧೃತ್ವಾ ||

'ಅಭಿಘಾರ್ಯ, ತಿಷ್ಠನ್, ತಿಷ್ಠಂತ್ಯಾಃ ಅಂಜಲಿಂ ಸ್ವಕರಾಭ್ಯಾಂ, ಧೃತ್ವಾ ||

ಅರ್ಯಮಣಂ, ವರುಣಂ, ಪೂಷಣಮಿತಿ ತಿಸೃಣಾಂ ವಾಮದೇವ ಋಷಿಃ। ಕ್ರಮೇಣ ಅರ್ಯಮಾಗ್ನಿರ್ವರುಣಾಗ್ನಿಃ ಪೂಷಾಽಗ್ನಿರ್ದೇವತಾಃ ಅನುಷ್ಟುಪ್‌ಛಂದಃ || ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿ

ಪುನಃ...ಲಾಜಹೋಮೇವಿ...ಗಃ ||

ಅರ್ಯಮಣಂನುದೇವಂಕನ್ಯಾಅಗ್ನಿಮಯಕ್ಷತ ||

ಸಇಮಾಂದೇವೋ ಅರ್ಯಮಾ ಪ್ರೇತೋಮುಂಚಾತುನಾಽಮುತಃ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಇತಿಮಂತ್ರಾಂತೇ ಅಂಜಲಿಮವಿಚ್ಛಿಂದತೀ ಅಂಗುಲ್ಯಗ್ರೈಃ ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವೇನ ಪಾವಕ್ಷ್ನೀಜುಹುಯಾತ್ ॥ ಯಜಮಾನಃ ಅರ್ಯಮ್ಣೇ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ ॥

ವರುಣಂನುದೇವಂಕನ್ಯಾ ಅಗ್ನಿಮಯಕ್ಷತ ॥

ಸ ಇಮಾಂದೇವೋವರುಣಃ ಪ್ರೇತೋಮುಂಚಾತುನಾऽಮುತಃ ಸ್ವಾಹಾ'' ॥ ವರುಣಾಯಾಗ್ನಯ ಇದಂ...॥ ಪೂಷಣಂನ ದೇವಂ ಕನ್ಯಾ ಅಗ್ನಿಮಯಕ್ಷತ । ಸ ಇಮಾಂದೇವಃ ಪೂಷಾಪ್ರೇತೋಮುಂಚಾತುನಾऽಮುತಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪೂಷ್ಣೇಅಗ್ನಯ ಇದಂ... । ತತಃಶೂರ್ಪಕೋಣೇನ ಶಿಷ್ಟಾನ್ಸರ್ವಾನ್ ಲಾಜಾನ್ ಪತಿರ ಭ್ಯಾತ್ಮಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂಧ್ಯಾಯನ್ ಸ್ವಾಹೇತಿ ಜುಹುಯಾತ್ ॥ ಉಪಾಂಶು, ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನಮಮ । ಲಾಜಾನಾಂಸ್ವಿಷ್ಟಕೃನ್ನಾಸ್ತಿ । (ಕಿಂತು ಆಜ್ಯೇನ) ತತಃಉಪವಿಶ್ಯ ಆಜ್ಯಂ ಪತಿರ್ಜುಹುಯಾತ್ ॥

ಆನಃಪ್ರಜಾಮಿತಿ ಚತಸೃಣಾಂ ಸೂರ್ಯಾ ಸಾವಿತ್ರೀಋಷಿಃ । ಸೂರ್ಯಾಸಾವಿತ್ರೀ ದೇವತಾ । ಆದ್ಯಾಜಗತೀ, ದ್ವಿತೀಯಾತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಅಂತ್ಯೇದ್ವೇಅನುಷ್ಟುಭೌ ॥ ಪುನಃಸಂಧಾನ ಆಜ್ಯಹೋಮೇ...ಗಃ ॥

ಅನಃಪ್ರಜಾಂಜನಯ ತುಪ್ರಜಾಪತಿರಾಜರಸಾಯಸಮನಕ್ತ್ವರ್ಯಮಾ ॥

ಅದುರ್ಮಂಗಲೀಃ ಪತಿಲೋಕ ಮಾವಿಶಶಂನೋಭವದ್ವಿಪದೇಶಂ ಚತುಷ್ಪದೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಸೂರ್ಯಾಸಾವಿತ್ರ್ಯಾ ಇದಂ... ॥

ಅಘೋರಚಕ್ಷುರಪತಿಘ್ನ್ಯೇಧಿಶಿವಾಪಶುಭ್ಯಃಸ್ಸುಮನಾಃಸ್ಸುವರ್ಚಾಃ ॥

ವೀರಸೂರ್ದೇವಕಾಮಾಸ್ಯೋನಾಶಂನೋ...ದೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸೂರ್ಯಾ ಇದಂ... ।

''ಇಮಾಂತ್ವಮಿಂದ್ರಮೀಢ್ವಃ ಸುಪುತ್ರಾಂಸುಭಗಾಂ ಕೃಣು ॥

ದಶಾಸ್ಯಾಂಪುತ್ರಾನಾಧೇಹಿಪತಿಮೇಕಾದಶಂಕೃಧಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸೂರ್ಯಾ...ಇದಂ ॥

"ಸಮ್ರಾಜ್ಞೀಶ್ವಶುರೇಭವ ಸಮ್ರಾಜ್ಞೀ ಶ್ವಶ್ರ್ವಾಂ ಭವ॥

ನನಾಂದರಿಸಮ್ರಾಜ್ಞೀ ಭವ ಸಮ್ರಾಜ್ಞೀ ಅಧಿದೇವೃಷು ಸ್ವಾಹಾ'' ॥ ಸೂರ್ಯಾಸಾ...ಇದಂ...।

ಸಮಂಜತ್ವಿತ್ಯಸ್ಯ ಸೂರ್ಯಾಸಾವಿತ್ರೀ ಸೂರ್ಯಾಸಾವಿತ್ರ್ಯನುಷ್ಟುಪ್ ॥ ಆಜ್ಯಶೇಷೇಣ ಹೃದಯಾಂಜನೇವಿ...ಗಃ॥

ಸಮಂಜಂತು ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ಸಮಾಪೋಹೃದಯಾನಿನೌ॥

ಸಂಮಾತರಿಶ್ವಾಸಂಧಾತಾಸಮುದೇಷ್ಟ್ರೀದಧಾತುನೌ॥ ಪತ್ನ್ಯಾ ಅಪಿ ತೂಷ್ಣೀಂ

ಹೃದಯಾಂಜನಂಕುರ್ಯಾತ್॥

ಅಥಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೋಮಾಂತೇ ನಿತ್ಯಹೋಮಲೋಪಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ, ಮನೋಜ್ಯೋತಿರಿತ್ಯೇಕಾಮಾಜ್ಯಾಹುತಿಂಹೋಷ್ಯೆ। ಇತ್ಯೇಕಾಂಸಮಿಧಂಹುತ್ವಾ॥ ಚತುರ್ಗೃಹೀತಮಾಜ್ಯಂ॥

"ಮನೋಜ್ಯೋತಿರ್ಜುಷತಾಮಾಜ್ಯಂ ವಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ಯಜ್ಞಗಂಸಮಿಮಂದಧಾತು॥

ಯಾ ಇಷ್ಟಾ ಉಷಸೋಯಾ ಅನಿಷ್ಟಾಸ್ತಾಸ್ಸಂತನೋ ಮಿಹವಿಷಾಘೃತೇನ ಸ್ವಾಹಾ॥ ಮನಸೇ

ಜ್ಯೋತಿಷ ಇದಂ ನಮಮ॥

ಹೋಮ ಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯತಂಡುಲದಾನಂ ಕೃತ್ವಾ, ತತ್ರೈವ ಔಪಾಸನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ತತ ಇತಿ ಪುನಃ ಸಂಧಾನಪ್ರಯೋಗಃ॥

ಅಥ ಔಪಾಸನ ಪ್ರಯೋಗಃ

(ಶುದ್ಧದೇಶೇಚತುರ್ವಿಂಶತ್ಯಂಗುಲವಿಸ್ತಾರಂ ಚತುರಂಗುಲೋತ್ಸೇಧಮೇಖಲಾತ್ರಯ ಯುಕ್ತಮಾಯತನಂ, ಕೇವಲಸ್ಥಂಡಿಲಂವಾನಿರ್ಮಾಯ, ಗೋಮಯೇನೋಲ್ಲಿಪ್ಯೋಲ್ಲಿಖ್ಯ, ತತ್ರಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ, ವಿವಾಹಹೋಮೋತ್ತರಂ) ಸಾಯಮಾರಭ್ಯ ಔಪಾಸನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಯಜಮಾನಃ ಕೃತಸಂಧ್ಯಾವಂದನಃ ಪೂರ್ವಂಪ್ರಾದುಷ್ಕೃತ

ಸ್ಯಾಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಿಮತಃ ಉಪವಿಶ್ಯ, ಭಾರ್ಯಯಾಸಹವಾ, ಆಚಮ್ಯಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, ಅಗ್ನಿರೂಪ ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಔಪಾಸನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

ಚತ್ವಾರಿಶೃಂಗಾ...ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ || ಅಗ್ನಿಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ || ಚತ್ವಾರಿ...

ವೇಶ || ಸಪ್ತಹಸ್ತಶ್ಚತುಃಶೃಂಗಃ...ಏವಂರೂಪೋಹುತಾಶನಃ || ಅಗ್ನೇವೈಶ್ವಾನರ... ಭವ || ಇತಿಧ್ಯಾತ್ವಾ || ಸೋದಕೇನಪಾಣಿನಾಸಮಂತಾತ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂತ್ರಿಃ ಸಮ್ಮೃಜ್ಯ, ಪೂರ್ವವತ್ಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ, ತ್ರಿಃಪರ್ಯುಕ್ಷ್ಯ, ಸುಪ್ರಕ್ಷಾಳಿತಾಽದ್ರಸಿತ ತಂಡುಲಯವ ಪ್ರಭೃತ್ಯನ್ಯತಮಪಾತ್ರಂ ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತೋ ನಿಧಾಯ, ಕ ಜ್ವಲತಾದಭ್ರೋಲ್ಮುಕೇನಾ ವಜ್ವಲ್ಯ, ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ತೇನೈವತ್ರಿಃ ಪರ್ಯಗ್ನಿಕೃತ್ವಾ, ತದುಲ್ಮುಕಂನೈಋತ್ಯಾಂ ನಿರಸ್ಯ, ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ, ಅಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಿಮತಃ ಆಸ್ತೀರ್ಣಕುಶೇಷು (ಭಾರ್ಯಾಸಂನಿಧಾನೇತ ದ್ಧಸ್ತೇವಾ) ಸಮಿಧಾಸಹ ಹವಿರ್ನಿಧಾಯ, ವಿಶ್ವಾನಿನ ಇತಿ ತಿಸೃಣಾಂ...ಗಃ ||

ವಿಶ್ವಾನಿನೋ...ಸ್ವಸ್ತಿ || ದಕ್ಷಿಣಂಜಾನ್ವಾಚ್ಯ ಸಮಿಧಮಗ್ನೌ ತೂಷ್ಣೀಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ, ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ || ಪ್ರಸ್ಥಸ್ಯಚತುಃಷಷ್ಠಿತಮಾಂಽಶಮಿತಾನ್ ತಂಡುಲಾನ್, ದಕ್ಷಿಣ ಹಸ್ತೇನಾದಾಯ, ಸವ್ಯಪಾಣಿಂ ಹೃದಿನಿಧಾಯ, ಅಂಗುಲ್ಯುತ್ತರ ಪಾರ್ಶ್ವೇನ ಸಮಿನ್ಮೂಲತೋದ್ವ್ಯಂಗುಲಪ್ರದೇಶೇ "ಓಂ ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹೇ" ತಿಹುತ್ವಾ || ಅಗ್ನಯ ಇದಂ || ತತಃ ಪೂರ್ವಾಹುತೇಃ ಭೂಯಸೀಮಾಹುತಿಂ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇತಿ ಮನ ಸಾಧ್ಯಾತ್ವಾಸ್ವಾಹೇತ್ಯುಚ್ಚೈರುಕ್ತ್ವಾ, ಪೂರ್ವಾಹುತ್ಯಾ ಅಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಹುತ್ವಾ, ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ || ಅಹುತಿ ಸಂಸರ್ಗೇತದ್ದೋಷಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ವನಸ್ಪತಿ ಹೋಮಂ ಹೋಷ್ಯೇ ||

ಯತ್ರವೇತ್ಥವನಸ್ಪತೇ ದೇವಾನಾಂಗುಹ್ಯಾನಾಮಾನಿ ||

ತತ್ರಹವ್ಯಾನಿ ಗಾಮಯ ಸ್ವಾಹಾ || ವನಸ್ಪತಯ ಇದಂ || (ಪರಿಸ್ತರಣಾನಿವಿಸೃಜ್ಯ)

ಪರಿಸಮೂಹನ ಪರ್ಯುಕ್ಷಣೇಕೃತ್ವೋಽಪಸ್ಥಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ || ಅಗ್ನಆಯೂಂಷೀತಿ ತಿಸೃಣಾಂ... ಛಂದಃ || ಉಪಸ್ಥಾನೇವಿ...ಗಃ ||

ಅಗ್ನಆಯೂಂಷೀತಿ ತಿಸೃಣಾಂ ಅಗ್ನಿಪವಮಾನೋ ದೇವತಾಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ || ಉಪಸ್ಥಾನೇವಿ...ಗಃ ||

ಅಗ್ನಆಯೂಂಷಿಪವಸಆಸುವ್ರೋರ್ಜಮಿಷುಚನಃ ||

ಅರೇಬಾಧಸ್ವದುಚ್ಛುನಾಮ್ || ಅಗ್ನಯೇಪ... ||

ಅಗ್ನಿರ್ಋಷಿಃ ಪವಮಾನಃ ಪಾಂಚಜನ್ಯಃ ಪುರೋಹಿತಃ ||

ತಮೀಮಹೇಮಹಾಗಯಮ್ || ಅಗ್ನಯೇಪಃ... ||

ಅಗ್ನೇಪವಸ್ವಸ್ವಪಾಅಸ್ಮೇವರ್ಚಸುವೀರ್ಯಮ್

ದಧದ್ರಯಿಂಮಯಿಪೋಷಮ್ || ಅಗ್ನಯೇಪಃ... || ಅಗ್ನಆಯೂಂಷಿ... ಪೋಷಂ ||

ಅಗ್ನೇತ್ವನ್ನಇತಿ... ಯೋಗಃ || ಅಗ್ನೇತ್ವಂನೊ...ಸಖಿಭ್ಯಃ ||

ತಂತುತನ್ವನ್ ದೇವಾಅಗ್ನಿರ್ಜಗತೀ || ಉ...ಗಃ || ತಂತುಂತನ್ವನ್... ಜನಂ || ಪ್ರಜಾಪತೇ

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ...ಪ್ರಜಾಪತ್ಯುಪಸ್ಥಾನೇವಿ...ಗಃ || ಪ್ರಜಾ...ರಯೀಣಾಂ ||

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಪ್ರಜಾಪತಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ || ಉ...ಗಃ ||

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಸ್ಸಮವರ್ತತಾಗ್ರೇ ಭೂತಸ್ಯಜಾತಃಪತಿರೇಕ ಆಸೀತ್ ||

ಸದಾಧಾರಪೃಥಿವೀಂದ್ಯಾಮುತೇಮಾಂಕಸ್ಮೈದೇ ವಾಯಹವಿಷಾವಿಧೇಮ ||

ಏತ್ತೈರ್ಮಂತ್ರೈರ್ವಾಯವ್ಯದೇಶೇಪ್ರಹ್ವಃಕೃತಾಂಜಲಿಃ ಅಗ್ನಿಮೀಕ್ಷಮಾಣಃ ಓಂ ಚಮೇ ಇತಿಚ ಉಪಸ್ಥಾಯ ಉಪವಿಶ್ಯಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂಕೃತ್ವಾ (ಅಗ್ನಿಂ ಸಂಭಾರಯೇತ್) ಏವಂ ಪ್ರಾತಃ ಸೂರ್ಯೋದಯಾತ್ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಾದುಷ್ಕರಣಂ ಕೃತ್ವಾಹೋಮ ಕಾಲೇ ಪೂರ್ವವತ್ಪ್ರಧಾನ ಹೋಮಾಂತು ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಧಾನ ಹೋಮೇ ಸೂರ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಹೇತಿ ಸಾಯಂತನ ದ್ರವ್ಯೇಣೈವ ಪ್ರಥಮಾಹುತಿಂಹುತ್ವಾ, ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ದ್ವಿತೀಯಾಂಚಹುತ್ವಾ, ಪರಿಸಮೂಹನಾದಿಕೃತ್ವೋಪಸ್ಥಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ||

ಉಪಸ್ಥಾನಮಂತ್ರಾಃ ಸೂರ್ಯೋನೋದಿವಸ್ಪಾತ್ವಿತ್ಯಸ್ಯ ಚಕ್ಷುಃ ಸೂರ್ಯೋಗಾಯತ್ರೀ |
ಉ...ಗಃ ||

ಸೂರ್ಯೋನೋದಿವಸ್ಪಾತುಪಾತೋ ಅಂತರಿಕ್ಷಾತ್ ||

ಅಗ್ನಿರ್ನಃ ಪಾರ್ಥಿದೇಭ್ಯಃ || ಉದುತ್ಯಮಿತಿಕಾಣ್ವಃ ಪ್ರಸ್ಕಣ್ವಃ ಸೂರ್ಯೋಗಾಯತ್ರೀ ||

ಉ...ಗಃ ||

ಉದುತ್ಯಂಜಾತವೇದಸಂ ದೇವಂವಹಂತಿಕೇತವಃ ||

ದೃಶೇವಿಶ್ವಾಯಸೂರ್ಯಂ ||

ಚಿತ್ರಂದೇವಾನಾಮಾಂಗೀರಸಃ ಕುತ್ಸಃ ಸೂರ್ಯಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ || ಉ...ಗಃ ||

ಚಿತ್ರಂದೇವಾನಾಮುದಗಾದನೀಕಂ ಚಕ್ಷುರ್ಮಿತ್ರ ಸ್ಯವರುಣಸ್ಯಾಗ್ನೇಃ ||

ಆಪ್ರಾದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀಅಂತರಿಕ್ಷಂ ಸೂರ್ಯ ಆತ್ಮಾಜಗತಸ್ತಸ್ಥುಷಶ್ಚ ||

ನಮೋಮಿತ್ರಸ್ಯೇತ್ಯಭಿತಪಾಃಸೂರ್ಯೋಜಗತೀ || ಉ...ಗಃ ||

ನಮೋ ಮಿತ್ರಸ್ಯವರುಣಸ್ಯಚಕ್ಷಸೇಮಹೋದೇವಾಯತದೃತಂಸಪರ್ಯತ ||

ದೂರೇದೃಶೇದೇವ ಜಾತಾಯಕೇತವೇದಿವಸ್ಪುತ್ರಾಯ ಸೂರ್ಯಾಯಶಂಸತ ||

ಇತ್ಯುಪಸ್ಥಾಯ ಪ್ರಜಾಪತಿಂಪೂರ್ವೋಕ್ತಂಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಉಪಸ್ಥಾಯಓಂಚಮೇ ಇತಿಚೋಪಸ್ಥಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಕೃತ್ವಾ (ಅಗ್ನಿಂಸಂಭಾರಯೇತ್) ಸಮಸ್ಯಹೋಮೇತು ಸಾಂಯಕಾಲೀ ನಾಹುತಿಂಹುತ್ವಾ ಶ್ವಃ ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಾತರಾಹುತಿದ್ವಯಂ ಅಪಕೃಷ್ಯಹುತ್ವಾ ಉಪಸ್ಥಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ||

ಹವಿಷ್ಪಾಂತಮಿತಿ ಪಂಚರ್ಚಸ್ಯ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಆಂಗಿರಸೋಮೂರ್ಧನ್ವಾನ್ । (ವಾಮದೇವೋವಾ) ಸೂರ್ಯವೈಶ್ವಾನ ರೌ, ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಉ... ಗಃ ||

ಹವಿಷ್ಪಾಂತಮಜರಂಸ್ವರ್ವಿದಿದಿವಿಸ್ಪೃಶ್ಯಾಹುತಂಜುಷ್ಟಮಗ್ನೌ ||

ತಸ್ಯಭರ್ಮಣೇಭುವನಾಯದೇವಾಧರ್ಮಣೇಕಂಸ್ವಧಯಾಪಪ್ರಥಂತ ||

ಗೀರ್ಣಂಭುವನಂತಮಸಾಪಗೂಳ್ಹಮಾವಿಸ್ವರಭವಜ್ಜಾತೇ ಅಗ್ನೌ ||

ತಸ್ಯದೇವಾಃಪೃಥಿ ವೀದ್ಯೌರುತಾಪೋರಣಯನ್ನೋಷಧೀ ಸಖ್ಯೇಅಸ್ಯ ||

ದೇವೇಭಿರ್ನ್ವಿಷಿತೋಯಜ್ಞಿಯೇ ಭಿರಗ್ನಿಂಸ್ತೋಷಾಣ್ಯಜರಂ ಬೃಹಂತಂ ||

ಯೋಭಾನುನಾಪೃಥಿವೀಂದ್ಯಾಮಂತೇಮಾಮಾತತಾನರೋದಸೀ ಅಂತರಿಕ್ಷಂ ||

ಯೋಹೋತಾಸೀತ್ಪ್ರಥಮೋದೇವಜುಷ್ಟೋ ಯಂಸಮಾಂಜನ್ನಾಜ್ಯೇನಾವೃಣಾನಾಃ ||

ಸಪತತ್ರೀತ್ವರಂಸ್ಥಾಜಗದ್ಯಚ್ಛ್ವಾತ್ರಮಗಿ ರಕೃಣೋಜ್ಜಾತವೇದಾಃ ||

ಯಜ್ಜಾತವೇದೋಭುವನಸ್ಯಮೂರ್ಧನ್ನ ತಿಷ್ಠೋಽಅಗ್ನೇಸಹರೋಚನೇನ ॥

ತಂತ್ವಾಹೇಮಮತಿಭಿಗೀರ್ಭಿರುಕ್ಥೈಃಸ ಯಜ್ಞಿಯೋಽಅಭವೋರೋದಸಿಪ್ರಾಃ॥

ಏಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಪ್ರಜಾಪತ್ಯೈಶ್ಚೋಪಸ್ಥಾಯ ॥ ಪರಿಸಮೂಹನಾದ್ಯಂಗಜಾತಂಸಕೃದೇವ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂಕೃತ್ವಾ (ಅಗ್ನಿಂಸಂಭಾರಯೇತ್) ಸಮಿತ್ಸಮಾರೋಪಣಂ ವಾಕುರ್ಯಾತ್ । ಸಮಾರೋಪಣಮಂತ್ರಃ।

ಅಯಂತೇಗಾಥಿಪುತ್ರೋವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್।

ಅಗ್ನಿಸಮಿತ್ಸಮಾರೋಪಣೇವಿ...ಗಃ॥

''ಅಯಂತೇಯೋನಿಋತ್ವಿಯೋಯತೋಜಾತೋ ಅರೋಚಥಾಃ॥

ತಂಜಾನನ್ನಗ್ನ ಅಸೀದಾಥಾನೋವರ್ಧಯಾಗಿರಃ'' ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣಾಽಗ್ನಿಂ ಸಮಿಧಿ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಊರ್ಧ್ವದೇಶೇನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥ (ಪ್ರಾದುಷ್ಕರ್) ಹೋಮಕಾಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇತಾಂ ಸಮಿಧ ಮಾದಾಯ, ॥

ಪ್ರತ್ಯವರೋಹೇತ್ಯಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭೋಜಾತವೇದಾಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಅಗ್ನಿಪ್ರತ್ಯವರೋಹ (ಸಮಿತ್ಪ್ರಕ್ಷೇಪ) ಣೇವಿ...ಗಃ॥

''ಪ್ರತ್ಯವರೋಹಜಾತವೇದಃ ಪುನಸ್ತ್ವಂದೇವೇಭ್ಯೋಹವ್ಯ ವಹನಃ ಪ್ರಜಾನನ್ ॥

ಪ್ರಜಾಂಪುಷ್ಟಿಂರಯಿಮಸ್ಮಾಸುಧೇಹ್ಯಥಾಭವಯಜಮಾನಾಯಶಂಯೋಃ॥

ಇತಿ ಲೌಕಿಕಾಗ್ನೌಸಮಿಧಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ, ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಸಮಸ್ಯಹೋಮಃ ಸಾಯಂಪೂರ್ವಕ ಏವನತು ಪ್ರಾತಃ ಪೂರ್ವಕ ಇತಿ॥ ಇತಿ ಔಪಾಸನ ಪ್ರಯೋಗಃ॥

ಅಥಗರ್ಭಾಧಾನ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಪುನಃಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಗರ್ಭಾಧಾನಾಖ್ಯಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ದೇಶಕಾಲೌಸ್ಮೃತ್ವಾ

ಅಸ್ಯಾಃಮಮ ಭಾರ್ಯಾಯಾಃ ಪ್ರತಿ ಗರ್ಭ ಸಂಸ್ಕಾರಾತಿಶಯದ್ವಾರಾ ಅಸ್ಯಾಂಜನಿಷ್ಯಮಾಣ ಸರ್ವಗರ್ಭಾಣಾಂಬೀಜ ಗರ್ಭಸಮುದ್ಭವೈನೋನಿಬರ್ಹಣದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಗರ್ಭಾಧಾನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಂತಂತ್ಯಕ್ತ್ವಾ) ಅಗ್ನಿಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ, ಅಸ್ಮಿನ್ನನ್ವಾಹಿತೇಗ್ನೌ ಜಾತವೇದ ಸಮಿತ್ಯಾದಿ ಚಕ್ಷುಷ್ಯಂತಮುಕ್ತ್ವಾ ॥ ಅತ್ರಪ್ರಧಾನಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂಚರುಣಾ, ವಿಷ್ಣುಂಷಡ್ವಾರ ಮಾಜ್ಯೇನ, ಪ್ರಜಾಪತಿಂಚಾಜ್ಯೇನ, ಮಧ್ಯೇಗ್ರಹ್ಯೋಕ್ತ ತಂತ್ರೇಣ, ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದುಕ್ತ್ವಾ, ಸಮಿದ್ವಯಂಹುತ್ವಾ, (ಪೃಥಕ್ಚರು ಸಾಧನೇ ಪ್ರಜಾಪತಯೇತ್ವಾಜುಷ್ಟಂ ನಿವಪಾಮೀತ್ಯಾದಿ) ಅವದಾನ ಧರ್ಮೇಣ ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ (ತದ್ಯಥಾ) "ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ಸ್ವಾಹೇ"ತಿ ಚರುಣಾ ಏಕಾಹುತಿಂ ಹುತ್ವಾ॥

ವಿಷ್ಣುರ್ಯೋನಿಮಿತಿ ತಿಸೃಣಾಂ ತ್ವಷ್ಟಾವಿಷ್ಣುರನುಷ್ಟುಪ್ ॥ ಗರ್ಭಾದಾನ ಪ್ರಧಾನಾಜ್ಯ ಹೋಮೇವಿ...ಗಃ॥

ವಿಷ್ಣುರ್ಯೋನಿಂ ಕಲ್ಪಯತುತ್ವಷ್ಟಾರೂಪಾಣಿ ಪಿಂಶತು॥

ಆಸಿಂಚತುಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಧಾತಾ ಗರ್ಭಂ ದಧಾತುತೇ ಸ್ವಾಹಾ॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ॥

ಗರ್ಭಂಧೇಹಿಸಿನೀವಾಲಿಗರ್ಭಂ ಧೇಹಿಸರಸ್ವತಿ॥

ಗರ್ಭಂತೇ ಅಶ್ವಿನೌದೇವಾವಾಧತ್ತಾಂಪುಷ್ಕರಸ್ರಜಾ ಸ್ವಾಹಾ॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ॥

ಹಿರಣ್ಮಯೀಅರಣೀಹುಂನಿರ್ಮಂಥತೋ ಅಶ್ವಿನಾ॥

ತಂತೇಗರ್ಭಂಹವಾಮಹೇ ದಶಮೇಮಾಸಿಸೂತವೇ ಸ್ವಾಹಾ॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ॥

ನೇಜಮೇಷೇತಿ ತಿಸೃಣಾಂತ್ವಷ್ಟಾ ವಿಷ್ಣುರನುಷ್ಟುಪ್ ॥ ಗರ್ಭಾದಾನ ಪ್ರ...ಗಃ॥

ನೇಜಮೇಷಪರಾಪತಸುಪುತ್ರಃಪುನರಾಪತ ।

ಅಸ್ಯಮೇಪುತ್ರಕಾಮಾಯೈಗರ್ಭಮಾಧೇಹಿಯಃ ಪುಮಾನ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ॥

ಯಥೇಯಂಪೃಥಿವೀಮಹ್ಯುತ್ತಾನಾಗರ್ಭಮಾದಧೇ ॥

ಏವಂತಂ ಗರ್ಭಮಾಧೇಹಿದಶಮೇಮಾಸಿಸೂತವೇ । ಸ್ವಾಹಾ ॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃಶ್ರೇಷ್ಠೇನ ರೂಪೇಣಾಸ್ಯಾಂನಾರ್ಯಾಂಗವೀನ್ಯಾಂ ॥

ಪುಮಾಂಸಂಪುತ್ರಾನಾಧೇಹಿದಶಮೇಮಾಸಿ ಸೂತವೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ॥

ಪ್ರಜಾಪತೇಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಗರ್ಭಾಧಾನಪ್ರ... ಅಜ್ಯ... ಗಃ ॥

ಪ್ರಜಾಪತೇ... ಯೀಣಾಂ ॥ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ॥

ಅಪನಃಶೋಶುಚದಘಮಿತ್ಯಷ್ಟರ್ಚಸ್ಯಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಕುತ್ಸೋಽಗ್ನಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ। ಪತ್ನ್ಯಾಃಮೂರ್ಧಾಭಿಮರ್ಶನೇವಿ... ಗಃ ॥

ಅಪನಃಶೋಶುಚದಘ ಮಗ್ನೇಶುಶುಗ್ಧ್ಯಾರಯಿಂ ॥

ಅಪನಃಶೋಶುಚದಘಂ ॥

ಸುಕ್ಷೇತ್ರಿಯಾಸುಗಾತುಯಾ ವಸೂಯಾಚಯಜಾಮಹೇ । ಅ... ಘಂ ॥

ಪ್ರಯದ್ಭಂದಿಷ್ಠಏಷಾಂ ಪ್ರಾಸ್ಮಾಕಾಸಶ್ಚಸೂರಯಃ । ಅ... ಘಂ ॥

ಪ್ರಯತ್ತೇ ಅಗ್ನೇ ಸೂರಯೋಜಾಯೇ ಮಹಿಪ್ರತೇವಯಂ । ಅ... ಘಂ ॥

ಪ್ರಯದಗ್ನೇಃ ಸಹಸ್ವತೋ ವಿಶ್ವತೋಽಯಂತಿಭಾನವಃ। ಅ...ಘಂ॥

ತ್ವಂಹಿವಿಶ್ವತೋಮುಖವಿಶ್ವತಃ ಪರಿಭೂರಸಿ। ಅ...ಘಂ॥

ದ್ವಿಷೋನೋವಿಸ್ವತೋಮುಖಾತಿನಾವೇವಪಾರಯ। ಅ...ಘಂ॥

ಸನಃ ಸಿಂಧುಮಿವನಾವಯಾತಿಪರ್ಷಾಸ್ವಸ್ತಯೇ। ಅ...ಘಂ॥

ಯಾಃಪಲಿನೀರಿತ್ಯಸ್ಯಅಥರ್ವಣೋಭಿಷಗೋಷಧಯೋನುಷ್ಟುಪ್। ಜಪೇವಿ...ಗಃ॥

ಯಾಃಫಲಿನೀರ್ಯಾ...ತ್ವಂಹಸಃ ॥ ಇತಿ ಫಲಸಹಿತ ತಾಂಬೂಲಂ ಪತ್ನ್ಯುತ್ಸಂಗೇನಿಧಾಯ (ಆಚಾರ್ಯಾಯದಾಪಯೇತ್)॥

ವಧೇನದಸ್ಯುಮಿತಿಷಣ್ಣಾಂವಸುಶ್ರುತೋಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್॥ ಅಗ್ನ್ಯುಪಸ್ಥಾನೇವಿ...ಗಃ॥

ವಧೇನದಸ್ಯುಂಪ್ರಹಿಚಾತಯಸ್ವವಯಃ॥

ಕೃಣ್ವಾನಸ್ತನ್ವೇಃ ಸ್ವಾಯೈ॥

ಪಿಪರ್ಷಿಯತ್ಸಹಸಸ್ಪುತ್ರದೇವಾನ್ಸೋಅಗ್ನೇಪಾಹಿನೃತಮವಾಜೇಅಸ್ಮಾನ್॥

ವಯಂತೇಅಗ್ನಉಕ್ಥೈರ್ವಿಧೇಮವಯಂಹವ್ಯೈಃ ಪಾವಕಭದ್ರಶೋಚೇ॥

ಅಸ್ಮೇರಯಿಂ ವಿಶ್ವವಾರಂಸಮಿನ್ವಾನಸ್ಮೇವಿಶ್ವಾನಿದ್ರವಿಣಾನಿಧೇಹಿ॥

ಅಸ್ಮಾಕಮಗ್ನೇಅಧ್ವರಂಜುಷಸ್ವ ಸಹಸಃಸೂನೋತ್ರಿಷಧಸ್ಥಹವ್ಯಂ ||

ವಯಂ ದೇವೇಷುಸುಕೃತಃಸ್ಯಾಮಶರ್ಮಣಾನಸ್ತ್ರಿ ವರೂಥೇನಪಾಹಿ ||

ವಿಶ್ವಾನಿನೋ.......ಸ್ವಸ್ತಿ || (ಋಕ್ 3) ||

ಅಗ್ನಿಸ್ತುವಿಶ್ರವಸ್ತಮಿಮಿತಿದ್ವಯೋರ್ವಸೂಯವೋಽಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್ || ಅಗ್ನ್ಯುಪ...ಗಃ ||

ಅಗ್ನಿಸ್ತುವಿಶ್ರವಸ್ತಮಂತುವಿಬ್ರಹ್ಮಾಣಮುತ್ತಮಂ ||

ಅತೂರ್ತಂಶ್ರಾವಯತ್ಪತಿಂಪುತ್ರಂದದಾತಿದಾಶುಷೇ ||

ಅಗ್ನಿರ್ದದಾತಿಸತ್ಪತಿಂಸಾಸಾಹಯೋಯುಧಾನೃಭಿಃ ||

ಅಗ್ನಿರತ್ಯಂರಘುಷ್ಯದಂಜೇತಾರಮಪರಾಜಿತಂ ||

ಸೂರ್ಯೋನೋದಿವಸ್ಪಾತ್ವಿತಿಪಂಚರ್ಚಸ್ಯಸೂಕ್ತಸ್ಯಸೌರ್ಯಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಸೂರ್ಯೋಗಾಯತ್ರೀ || ಸೂರ್ಯೋಪ...ಗಃ ||

ಸೂರ್ಯೋನೋ...ಭ್ಯಃ ||

ಜೋಷಾಸವಿತರ್ಯಸ್ಯತೇಹರಃ ಶತಂಸವಾ ಅರ್ಹತಿ ||

ಪಾಹಿನೋದಿದ್ಯುತಃ ಪತಂತ್ಯಾಃ ||

ಚಕ್ಷುರ್ನೋ ದೇವ-ಸವಿತಾಚಕ್ಷುರ್ನ ಉತಪರ್ವತಃ ||

ಚಕ್ಷುರ್ಧಾತಾದಧಾತುನಃ ||

ಚಕ್ಷುರ್ನೋ ಧೇಹಿಚಕ್ಷುಷೇಚಕ್ಷುರ್ವಿಖ್ಯೈತನೂಭ್ಯಃ ||

ಸಂಚೇದಂವಿಚಪಶ್ಯೇಮ ||

ಸುಸಂದೃಶಂತ್ವಾವಯಂಪ್ರತಿಪಸ್ಯೇಮಸೂರ್ಯ ||

ವಿಪಶ್ಯೇಮನೃಚಕ್ಷಸಃ ||

ಉಪಸ್ಥಾನಾನಂತರಂ ಭಾರ್ಯಾಯಾ ದಕ್ಷಿಣನಾಸಾಪುಟೇದೂರ್ವಾರಸಸೇಚನಂಕು ರ್ಯಾದ್ಯಥಾ ಉದೀರ್ಷ್ವೇತಿದ್ವಯೋಃ ಸೂರ್ಯಾ ಸಾವಿತ್ರೀ ಸೂರ್ಯಾ ಸಾವಿತ್ರೀ ಆದ್ಯಾತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ || ಅಂತ್ಯಾನುಷ್ಟುಪ್ || ಭಾರ್ಯಾಯಾದಕ್ಷಿಣನಾಸಾಪುಟೇ ಅಶ್ವ ಗಂಧಾದಿರಸಸೇಚನೇವಿ...ಗಃ ||

ಉದೀರ್ಷ್ವಾತಃ ಪತಿವತೀಹ್ಯೇಷಾವಿಶ್ವಾವಸುಂನ ಮಸಾಗೀರ್ಭಿರೀಳೇ ||

ಅನ್ಯಾಮಿಚ್ಛಪಿತೃಷದಂವ್ಯಕ್ತಾಂಸತೇಭಾಗೋಜನುಷಾತಸ್ಯವಿದ್ಧಿ ||

ಉದೀರ್ಷ್ವಾತೋವಿಶ್ವಾವಸೋನಮಸೇಳಾಮಹೇತ್ವಾ ||

ಅನ್ಯಾಮಿಚ್ಛಪ್ರಫರ್ವ್ಯಂ ಸಂಜಾಯಾಂಪತ್ಯಾಸೃಜ ||

ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ || ಪರಿಸ್ತರಣ ವಿಸರ್ಜನಾನಂತರಂ

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯಹೋಮಾಂಗದಾನ ಭುವನೇಶ್ವರೀ ಕಲಶ ಮಾರ್ಜನಾದಿಕಂಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಇತಿ ಗರ್ಭಧಾನ ಪ್ರಯೋಗಃ ॥

ಕಲಶ ಗ್ರಹಣಂ

ದೇಶಕಾಲೌಸ್ಮೃತ್ವಾಗರ್ಭಾಧಾನಾಂಗಭೂತಂಕಲಶಗ್ರಹಣಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಪುಣ್ಯಾಹವತ್ ಗಣೇಶಪೂಜಾನಂತರಂ ॥ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಕ್ರಮೇಣಸುಮುಹೂರ್ತವಾಸ್ತ್ವಿತ್ಯಂತಂ (ಆಶಿಷಃಪ್ರಾರ್ಥಯತೇ ಇತ್ಯಾದಿಕಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ) ಶ್ವಶುರದತ್ತಂನವವಸ್ತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ, ಕಲಶಗ್ರಹಣಲಗ್ನಸ್ಯಸುಲಗ್ನತಾಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಫಲತಾಂಬೂಲದಾನಾನಿ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಂಪಟೇಯುಃ) ಇತಿ ದತ್ವಾ ॥ ದಂಪತೀವಾಮಹಸ್ತೇನ ಅಖಂಡಕ್ರಮುಕತಾಂಬೂಲಂಗೃಹೀತ್ವಾ, ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇನ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಗ್ರಹೀತ್ವಾ ॥

1 2
ದಕ್ಷಿಣಕಲಶೇ, "ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ನಮಃ ಇತ್ಯಕ್ಷತಾನ್ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಾಯ॥
3 4 5 6
ಸ್ವಯಂಭುವೇ ॥ (ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ॥ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ)। ಚತುರ್ಮುಖಾಯ ॥ ಸುವರ್ಣ
7 1
ಕಲಶಾಯ ನಮಃ ॥" "ಹಿರಣ್ಯರೂಪಃ ಸ...ಮಸ್ಮೇ॥" ಇತಿ ದಂಪತೀಕಲಶಮುದ್ಧೃತ್ಯ ॥

"ಗೌರೀರ್ಮಿಮಾಯಸಲಿಲಾನಿತಕ್ಷತ್ಯೇಕಪದೀದ್ವಿಪದೀಸಾಚತುಷ್ಪದೀ ॥

ಅಷ್ಟಾಪದೀನವಪದೀಬಭೂವುಷೀಸಹಸ್ರಾಕ್ಷರಾಪರಮೇವ್ಯೋಮನ್ ॥" ಇತಿತತ್ರೈವ

ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ॥ ಪುನರಪ್ಯೇವಂದ್ವಿವಾರಂ ಕೃತ್ವಾ। ಅಂತ್ಯೇತುಪತ್ನೀಕಲಶಹಸ್ತಾಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ, ಕಲಶೋದಕೇನಪತಿಂ, ಆತ್ಮಾನಂಚಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ॥

''ಧ್ರುವದ್ಯೌರ್ಧ್ರುವಾಪೃಥಿವೀಧ್ರುವಾಸಃಪರ್ವತಾಇಮೇ ॥

ಧ್ರುವಮವಿಶ್ವಮಿದಂಜಗಧ್ರುವೋರಾಜಾವಿಶಾಮಯಂ ॥

ಧ್ರುವಂತೇರಾಜಾವರುಣೋಧ್ರುವಂದೇವೋ ಬ್ರಹಸ್ಪತಿಃ ॥

ಧ್ರುವಂತ ಇಂದ್ರಶ್ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚರಾಷ್ಟ್ರಂಧಾರಯತಾಂಧ್ರುವಂ ॥''

ಇತಿ ಕಲಶಂ ನಿಧಾಯ ಸ್ವಹಸ್ತಸ್ಥಂ ಅಖಂಡಕ್ರಮುಕ ತಾಂಬೂಲಂಚಪತ್ನ್ಯೇದಿಶೇತ್ ಫಲಕಂಚುಕಾದಿದಾನಂ ನೀರಾಜನಂಚಕಾರಯೇತ್ ॥ ಇತಿ ಕಲಶಗ್ರಹಣಂ । (ಯದಿತುಗರ್ಭಾಧಾನಕರ್ತಾವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಗ್ನಿಃ ತದಾ ಪುನಃ ಸಂಧಾನತಂಡುಲದಾನೌಪಾಸನಾ ನಿಕೃತ್ವಾ ಗರ್ಭಾಧಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್)

ಇತಿ ಕಲಶಗ್ರಹಣಂ ॥

ಅಥ ಕಲಶಸ್ಥಾಪನಂ

ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಮುಕಹೋಮಾಂಗಭೂತಂ ಭೂಪ್ರಾರ್ಥನಾದಿ ಕಲಶಸ್ಥಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಸ್ಯೋನಾಪೃಥಿವಿಭವಾನೃಕ್ಷರಾನಿವೇಶನೀ ॥

ಯಚ್ಛಾನಃ ಶರ್ಮಸಪ್ರಥಃ ॥ ಭೂಮಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ॥

ಶಂನೋದೇವೀರಭಿಷ್ಟಯಆಪೋಭವಂತು ಪ್ರೀತಯೇ ॥

ಶಂಯೋರಭಿಸ್ರವಂತುನಃ ॥ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ॥

ಆರಂಗರೇಷಮದ್ವೇರಯೇಘೇಸಾರಘೇವಗವಿನೀಚೀನಚಾರೇ ||

ಕೀನಾರೇ ವಸ್ವಾದಮಾಸಿಷ್ಟಿದಾನಾಕ್ಷಾಮೇವ್ರೋಜ್ರಾಸೂಯವಸಾತ್ಸಚೇಥೇ || ರಂಗವಲ್ಲೀಂ ||

ಯೇನತೋಕಾಯತನಯಾಯಧಾನ್ಯ ಬೀಜಂವಹಧ್ವೇಅಕ್ಷಿತಂ ||

ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ ತದ್ಧತ್ತನಯದ್ವಈಮಹೇರಾಘೋವಿಶ್ವಾಯು ಸೌಭಗಂ || ಧಾನ್ಯಂ ||

ಪವಿತ್ರಂತೇ... ಶತ || ದರ್ಭಾ ||

ಆಕಲಶೇಷೇಷುಧಾವತಿ... ದತ್ ಕಲಶಂ ||

ತಂತುಂತನ್ವನ್... ಜನಂ || ತಂತುವೇಷ್ಟನಂ ||

ತ್ವೇಷಸ್ತೇಧೂಮ ಋಣ್ವತಿದಿವಿಷನ್ಛುಕ್ರಆತತಃ ||

ಸೂರೋನಹಿದ್ಯುತಾತ್ವಂಕೃಪಾಪಾವಕರೋಚಸೇ || ಧೂಪಂ ||

ಅಧಸ್ವನಾದುತಬಿಭ್ಯುಃಪತ್ರತ್ರಿಣೋದ್ರಪ್ಸಾಯತ್ತೇ ಯವಸಾದೋವ್ಯಸ್ಥಿರನ್ ||

ಸುಗಂತತ್ತೇತಾವಕೇಭ್ಯೋರಥೇಭ್ಯೋಗ್ನೇಸಖ್ಯೇಮಾರಿಷಾಮಾವಯಂತವ ||

ನ್ಯುಬ್ಜಂ ನಿಧಾಯ ||

ಊರ್ಧ್ವೋಅಗ್ನಿಃಸುಮತಿಂವಸ್ವೋಅಶ್ರೇತ್ಪ್ರತೀಚೀಜೂರ್ಣಿರ್ದೇವತಾತಿಮೇತಿ ||

ಭೇಜಾತೇಅದ್ರಿರಥ್ಯೇವಪಂಥಾಮೃತಂಹೋತಾನಇಷಿತೋಯ ಜಾತಿ || ಉತ್ತಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ||

ಪ್ರಸುವಆಪೋಮಹಿಮಾನಮುತ್ತಮಂಕಾರುರ್ವೋ ಜಾತಿಸದನೇವಿವಸ್ವತಃ ||

ಪ್ರಸಪ್ತಸಪ್ತತ್ರೇಧಾಹಿಚಕ್ರಮುಃ ಪ್ರಸೃತ್ವರೀಣಾಮತಿಸಿಂಧು ರೋಜಸಾ ||

ಪ್ರತೇರದದ್ವರುಣೋಯಾತವೇಪಥಃ ಸಿಂಧೋಯದ್ವಾಜಾಂ ಅಭ್ಯದ್ರವಸ್ತ್ವಂ ||

ಭೂಮ್ಯಾಅಧಿಪ್ರವತಾಯಾಸಿಸಾನುನಾಯದೇಷಾಮಗ್ರಂಜಗತಾಮಿರಜ್ಯಸಿ ||

ದಿವಿಸ್ವನೋಯತತೇಭೂಮ್ಯೋಪರ್ಯನಂತಶುಷ್ಮಮುದಿಯರ್ತಿಭಾನುನಾ ||

ಅಭ್ರಾದಿವಪ್ರಸ್ತನಯಂತಿವೃಷ್ಟಯಃ ಸಿಂಧುರ್ಯದೇತಿವೃಷಭೋನರೋರುವತ್ ||

ಅಭಿತ್ವಾಸಿಂಧೋಶಿಶುಮಿನ್ನಮಾತರೋವಾಶ್ರಾಅರ್ಷಂ ತಿಪಯಸೇವಧೇನವಃ ||

ರಾಜೇವ ಯುಧ್ವಾನಯಸಿತ್ವಮಿತ್ಸಿಚೌಯದಾಸಾಮಗ್ರಂಪ್ರವತಾಮಿನಕ್ಷಸಿ ||

ಇಮಂಮೇಗಂಗೇ...ಮಯಾ ||

ಶ್ರೋಣಾಮೇಕಉದಕಂಗಾಮವಾಜತಿಮಾಂಸಮೇಕಃ ಪಿಂಶತಿಸೂನಯಾಭೃತಂ ||

ಅನಿಮ್ರುಚಃ ಶಕೃದೇಕೋಅಪಾಭರತ್ಕಿಂಸ್ವಿತ್ಪುತ್ರೇಭ್ಯಃ ಪಿತರಾಉ ಪಾವತುಃ || ಉದಕಂ ||

ಸಹಿರತ್ನಾನಿ...ಮಹೇ॥ ಪಂಚರತ್ನಾನಿ॥

ಓಂ ಆಪ್ಯಾಯಸ್ವಸಮೇತುತೇವಿಶ್ವತಃ ಸೋಮವೃಷ್ಣ್ಯಂ ಭವಾವಾಜಸ್ಯಸಂಗಥೇ॥ ಕ್ಷೀರಂ॥

ದಧಿಕ್ರಾವ್ಣೋಅಕಾರಿಷಂಜಿಷ್ಣೋರಶ್ವಸ್ಯವಾಜಿನಃ॥

ಸುರಭಿನೋಮುಖಾಕರತ್ಪ್ರಣಆಯೂಂಷಿತಾರಿಷತ್॥ ದಧಿ॥

ಘೃತಂಮಿಮಿಕ್ಷೇಘೃತಮಸ್ಯಯೋನಿರ್ಘೃತೇಶ್ರಿತೋಘೃತಂಮ್ವಸ್ಯಧಾಮ॥

ಅನುಷ್ವಧಮಾವಹಮಾದಯಸ್ವಸ್ವಾಹಾಕೃತಂ ವೃಷಭವಕ್ಷಿಹವ್ಯಂ॥ ಘೃತಂ॥

ಮಧುವಾತಾಋತಾಯತೇ ಮಧುಕ್ಷರಂತಿಸಿಂಧವಃ॥

ಮಾಧ್ವೀರ್ನ ಸಂತ್ವೋಷಧೀಃ॥

ಮಧುನಕ್ತಮುತೋಷಸೋಮಧುಮತ್ಪಾರ್ಥಿವಂರಜಃ॥

ಮಧುದ್ಯೌರಸ್ತುನಃಪಿತಾ॥

ಮಧುಮಾನ್ನೋವನಸ್ಪತಿರ್ಮಧುಮಾಁಅಸ್ತುಸೂಯರಃ॥

ಮಾಧ್ವೀರ್ಗಾವೋಭವಂತುನಃ॥ ಮಧು॥

ಸ್ವಾದುಃಪವಸ್ವದಿವ್ಯಾಯಜನ್ಮನೇಸ್ವಾದುರಿಂದ್ರಾಯಸುಹವೀತುನಾಮ್ನೇ ॥

ಸ್ವಾದುರ್ಮಿತ್ರಾಯ ವರುಣಾಯವಾಯವೇಬೃಹಸ್ಪತಯೇ ಮಧುಮಾಂ ಅದಾಭ್ಯಃ॥ ಶರ್ಕರಾ॥

ತತ್ಸವಿ... ಯಾತ್ ॥ ಗೋಮೂತ್ರಂ ॥

ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ...ಶ್ರೀಯಂ ॥ ಗೋಮಯಂ ॥

ಆಪ್ಯಾಯ... ಗಥೇ ॥ ಕ್ಷೀರಂ ॥

ದಧಿಕ್ರಾವ್ಣೋ... ರಿಷತ್ ॥ ದಧಿ ॥

ಶುಕ್ರಮಸಿಜ್ಯೋತಿರಸಿತೇಜೋಽಸಿದೇವೋವಃಸ ವಿತೋತ್ಪುನಾತ್ವಚ್ಛಿದ್ರೇಣಪವಿತ್ರೇಣವಸೋಃ

ಸೂರ್ಯಸ್ಯರಶ್ಮಿಭಿಃ॥ ಆಜ್ಯಂ ।

ದೇವಸ್ಯತ್ವಾ...ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ॥ ಕುಶೋದಕಂ ॥

ಮಂಥತಾನರಃಕವಿಮದ್ವಯಂತಂಪ್ರಚೇ ತಸಮಮೃತಂಸುಪ್ರತೀಕಂ ॥

ಯಜ್ಞಸ್ಯಕೇತುಂಪ್ರಥಮಂಪುರಸ್ತಾದಗ್ನಿಂನರೋಜನಯ ತಾಸುಶೇವಂ ॥ ಮಥನಂ ॥

ರುವತಿಭೀಮೋವೃಷಭಸ್ತವಿಷ್ಯಯಾಶೃಂಗೇಶಿಶಾನೋಹರಿಣೀ ವಿಚಕ್ಷಣಃ ॥

ಅಯೋನಿಂಸೋಮಃಸುಕೃತಂನಿಷೀದತಿಗವ್ಯಯೀತ್ವಗ್ಭವತಿನಿರ್ಣಿಗವ್ಯಯಾ || ಪಂಚತ್ವಚಃ ||

(2) ಕಾಂಡಾತ್ಕಾಂಡಾತ್ಪ್ರರೋಹಂತೀಪರುಷಃಪುರುಷಃ ಪರಿ ||

ಏವಾನೋದೂರ್ವೇಪ್ರತನುಸಹಸ್ರೇಣಶತೇನಚ || ದೂರ್ವಾಂ ||

(1) ಬಳಿತ್ಥಾಪರ್ವತಾ ನಾಂಖಿದ್ರಂಬಿಭರ್ಷಿಪೃಥಿವಿ ||

ಪ್ರಯಾಭೂಮಿಂಪ್ರವತ್ವತಿಮಹ್ನಾಜಿನೋಷಿ ಮಹಿನಿ || ಮೃದಂ ||

ಯಾಓಷಧೀಃಪೂರ್ವಾಜಾತಾದೇವೇಭ್ಯಸ್ತ್ರಿಯುಗಂ ಪುರಾ ||

ಮನ್ನೈನುಬಭ್ರೂಣಾಮಹಂಶತಂಧಾಮಾನಿ ಸಪ್ತಚ ||

ಶತಂವೋಅಂಬಧಾಮಾನಿಸಹಸ್ರಮುತ ವೋರುಹಃ ||

ಅಧಾಶತಕ್ರತ್ವೋಯಮಿಮಂಮೇಅಗದಂಕೃತ ||

ಓಷಧೀಃಪ್ರತಿ ಮೋದಧ್ವಂಪುಷ್ಪವತೀಃಪ್ರಸೂವರೀಃ ||

ಅಶ್ವಾಇವಸಜಿತ್ವರೀರ್ವೀರುಧಃಪಾರಯಿಷ್ಣ್ವಃ ||

ಓಷಧೀರಿತಿಮಾತರಸ್ತದ್ವೋದೇವೀರುಪಬ್ರುವೇ ||

ಸನೇಯಮಶ್ವಂಗಾಂ ವಾಸಆತ್ಮಾನಂತವಪೂರುಷ ||

ಅಶ್ವತ್ಥೇವೋ...ರುಷಂ ||೧||

ಯತ್ರೌಷಧೀಃ ಸಮಗ್ಮತರಾಜಾನಃ ಸಮಿತಾವಿವ | ವಿಪ್ರಃ ||

ಸಉಚ್ಯತೇಭಿಷಗ್ರಕ್ಷೋಹಾಮೀವಚಾತನಃ ||

ಅಶ್ವಾವತೀಂಸೋಮಾವತೀಮೂರ್ಜಯಂತೀಮುದೋಜಸಂ ||

ಆವಿತ್ಸಿಸರ್ವಾಓಷಧೀರಸ್ಮಾಅರಿಷ್ಟತಾತಯೇ ||

ಉಚ್ಛುಷ್ಮಾಓಷಧೀನಾಂಗಾವೋಗೋಷ್ಠಾದಿವೇರತೇ ||

ಧನಂಸನಿಷ್ಯಂತೀನಾಮಾತ್ಮಾನಂತವಪೂರುಷ ||

ಇಷ್ಕೃತಿರ್ನಾಮವೋಮಾತಾಥೋಯೂಯಂಸ್ಥನಿಷ್ಕೃತೀಃ ||

ಸೀರಾಃ ಪತತ್ರಿಣೀಸ್ಥನಯದಾಮಯತಿನಿಷ್ಕೃಥ ||

ಅತಿವಿಶ್ವಾಃ ಪರಿಷ್ಠಾಸ್ತೇನಇವವ್ರಜಮಕ್ರಮುಃ ||

ಓಷಧೀಃ ಪ್ರಾಚುಚ್ಯವುರ್ಯತ್ರಿಂಚತನ್ವೋಽಕಿರಪಃ ||೨||

ಯದಿಮಾವಾಜಯನ್ನಹಮೋಷಧೀರ್ಹಸ್ತಆದಧೇ ||

ಆತ್ಮಾಯಕ್ಷ್ಮಸ್ಯನಶ್ಯತಿಪುರಾಜೀವಗೃಭೋಯಥಾ ||

ಯಸ್ಯೌಷಧೀಃಪ್ರಸರ್ಪಥಾಂಗಮಂಗಂಪರುಷ್ಪರುಃ ||

ತತೋಯಕ್ಷ್ಮಂವಿಬಾಧಧ್ವಉಗ್ರೋಮಧ್ಯಮಶೀರಿವ ||

ಸಾಕಂಯಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಪತಚಾಷೇಣಕಿಕಿದೀವಿನಾ ||

ಸಾಕಂವಾತಸ್ಯಧ್ರಾಜ್ಯಾಸಾಕಂನಶ್ಯನಿಹಾಕಯಾ ||

ಅನ್ಯಾವೋಅನ್ಯಾಮವತ್ವನ್ಯಾನ್ಯಸ್ಯಾಉಪಾವತ ||

ತಾಃಸರ್ವಾಃಸಂವಿದಾನಾಇದಂಮೇ ಪ್ರಾವತಾವಚಃ ||

ಯಾಃಫಲಿನೀ......ತ್ವಂಹಸಃ ||

ಮುಚಂತುಮಾಶಪಥ್ಯಾಽದಥೋವರುಣ್ಯಾದುತ ||

ಅಥೋಯಮಸ್ಯಪಡ್ವೀಶಾತ್ಸರ್ವಸ್ಮಾದ್ದೇವಕಿಲ್ಬಿಷಾತ್ ||

ಅವಪತಂತೀರವದನ್ ದಿವಓಷಧಯಸ್ಪರಿ ||

ಯಂಜೀವಮಶ್ನವಾಮಹೈನಸರಿಷ್ಯಾತಿಪೂರುಷಃ ||

ಯಾಓಷಧೀಃ ಸೋಮರಾಜ್ಞೀರ್ಬಹ್ವೀಃ ಶತವಿಚಕ್ಷಣಾಃ ||

ತಾಸಾಂತ್ವಮಸ್ಯುತ್ತಮಾರಂಕಾಮಾಯಶಂಹೃದೇ ||

ಯಾಓಷಧೀಃ ಸೋಮರಾಜ್ಞೀರ್ವಿಷ್ಠಿತಾಃ ಪೃಥಿವೀಮನು ||

ಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರಸೂತಾಅಸ್ಯೈಸಂದತ್ತವೀರ್ಯಂ ||

ಮಾವೋರಿಷತ್ಖನಿ ತಾಯಸ್ಮೈಚಾಹಂಖನಾಮಿವಃ ||

ದ್ವಿಪಚ್ಚತುಷ್ಪದಸ್ಮಾಕಂಸರ್ವಮಸ್ತ್ವನಾತುರಂ ||

ಯಾಶ್ಚೇದಮುಪಶೃಣ್ವಂತಿಯಾಶ್ಚದೂರಂ ಪರಾಗತಾಃ ||

ಸರ್ವಾಃಸಂಗತ್ಯವೀರುಧೋಽಸ್ಯೈಸಂದತ್ತವೀರ್ಯಂ ||

ಓಷಧಯಃ ಸಂವದಂತೇಸೋಮೇನಸಹರಾಜ್ಞಾ ||

ಯಸ್ಮೈಕೃಣೋತಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತಂರಾಜಾನ್ ಪಾರಯಾಮಸಿ ||

ಅವಪತಂತೀರವದನ್ ದಿವಓಷಧಯಸ್ಪರಿ ||

ಯಂಜೀವಮಶ್ನವಾಮಹೈನಸರಿಷ್ಯಾತಿಪೂರುಷಃ ||

ಯಾಓಷಧೀಃ ಸೋಮರಾಜ್ಞೀರ್ಬಹ್ವೀಃ ಶತವಿಚಕ್ಷಣಾಃ ||

ತಾಸಾಂತ್ವಮಸ್ಯುತ್ತಮಾರಂಕಾಮಾಯಶಂಹೃದೇ ||

ಯಾಓಷಧೀಃ ಸೋಮರಾಜ್ಞೀರ್ವಿಷ್ಠಿತಾಃ ಪೃಥಿವೀಮನು ||

ಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರಸೂತಾಅಸ್ಯೈಸಂದತ್ತವೀರ್ಯಂ ||

ಮಾವೋರಿಷತ್ಖನಿ ತಾಯಸ್ಮೈಚಾಹಂಖನಾಮಿವಃ ||

ದ್ವಿಪಚ್ಚತುಷ್ಪದಸ್ಮಾಕಂಸರ್ವಮಸ್ತ್ವನಾತುರಂ ||

ಯಾಶ್ಚೇದಮುಪಶೃಣ್ವಂತಿಯಾಶ್ಚದೂರಂ ಪರಾಗತಾಃ ||

ಸರ್ವಾಃಸಂಗತ್ಯವೀರುಧೋಽಸ್ಯೈಸಂದತ್ತವೀರ್ಯಂ ||

ಓಷಧಯಃ ಸಂವದಂತೇಸೋಮೇನಸಹರಾಜ್ಞಾ ||

ಯಸ್ಮೈಕೃಣೋತಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತಂರಾಜಾನ್ ಪಾರಯಾಮಸಿ ||

ತ್ವಮುತ್ತಮಾಸ್ಯೋಷಧೇತವ ವೃಕ್ಷಾಉಪಸ್ತಯಃ ||

ಉಪಸ್ತಿರಸ್ತುಸೋಽಸ್ಮಾಕಂಯೋಅಸ್ಮಾಅಭಿದಾಸತಿ || ಓಷಧೀಃ ||

ತಪೋ... ಚೇತಸಾ || ಅಧೋಕೂರ್ಚಂ ||

ಅಶ್ವತ್ಥೇವೋ... ಪೂರುಷಂ ||

ಕೇಶ್ಯಾಅಗ್ನಿಂಕೇಶೀವಿಷಂಕೇಶೀಬಿಭರ್ತಿರೋದಸೀ ||

ಕೇಶೀವಿಶ್ವಂಸ್ವರ್ದೃಶೇ ಕೇಶೀದಂ ಜ್ಯೋತಿರುಚ್ಯತೇ || ಪಲ್ಲವಂ ||

ಗಂಧದ್ವಾರೇತಿ ಗಂಧಂ ||

ಅರ್ಚತಪ್ರಾರ್ಚತೇತಿ ಅಕ್ಷತಾಃ ||

ಆಯನೇತೇ... ಇಮೇ || ಶೃಂಗಾಣೀವೇಚ್ಛೃಂಗಿಣಾಂಸಂದದೃಶ್ರೇಚಷಾಲವಂತಃ ಸ್ವರವಃ

ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ||

ವಾಘದ್ಭಿರ್ವಾವಿಹವೇಶ್ರೋಷಮಾಣಾಅಸ್ಮಾಂಅವಂತುಪೃತನಾಜ್ಯೇಷು || ಪುಷ್ಪಂ ||

ಪೂರ್ಣಾದರ್ವಿ... ಶತಕ್ರತೋ || ಪೂರ್ಣಾಽಕ್ಷತಾಃ ||

ಅರ್ಚತಅಪಸ್ವರಾತಿಗರ್ಗರೋಗೋಧಾಪರಿಸನಿಷ್ವಣತ್ ||

ಪಿಂಗಾಪರಿಚನಿಷ್ಕದದಿಂದ್ರಾಯಬ್ರಹ್ಮೋದ್ಯತಂ ||

ಯಾಃ - ಫಲಿನೀರ್ಯಾ...ಹಸಃ॥ ಫಲಂ॥

ಬೃಹಸ್ಪತೇಪ್ರತಿಮೇದೇವತಾಮಿಹಿಮಿತ್ರೋವಾಯದ್ವರುಣೋಯಾಸಿಪೂಷಾ॥

ಆದಿತ್ಯೈರ್ವಾಯದ್ವಸುಭಿರ್ಮರುತ್ವಾನ್ಸಪರ್ಜನ್ಯಂಶಂತನವೇವೃಷಾಯ॥ ಪ್ರತಿಮಾಂ॥

ಯುವಂವಸ್ತ್ರಾಣಿಪೀವ ಸಾವಸಾಥೇಯುವೋರಚ್ಛಿದ್ರಾಮಂತವೋಹಸರ್ಗಾಃ॥

ಅವಾತಿರತಮನೃತಾನಿವಿಶ್ವಋತೇನಮಿತ್ರಾವರುಣಾಸಚೇಥೇ॥ ವಸ್ತ್ರಂ॥

ಗಂಧದ್ವಾರಾ...ಶ್ರಿಯಂ॥ ಗಂಧಂ॥

ಅರ್ಚತ...ರ್ಚತ ॥ಅಕ್ಷತಾನ್॥

ಅಯನೇತೇ...ಇಮೇ॥ ಪುಷ್ಪಂ॥

ಪವಿತ್ರಂತೇ...ಶತ॥ ಪವಿತ್ರಂ॥

ತತ್ವಾಯಾಮಿತ್ಯಸ್ಯ...ಗಃ॥

ತತ್ವಾಯಾಮಿ...ಮೋಷೀಃ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಲಶೇಭೂಃವರುಣಂಆವಾಹಯಾಮಿ । ಭುವಃ...ಮಿ । ಸ್ವಃ...ಮಿ । ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ...ಮಿ॥-

ಕಲಶಸ್ಯಮುಖೇ...ಕುರು॥

ಅತ್ರತತ್ತದ್ದೇವತಾಆವಾಹಯೇತ್॥ ನವಶಕ್ತಿಪೂಜಾಂಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾದಿಕಂಚ ಕೃತ್ವಾ॥

ಅಕ್ಷೀಭ್ಯಾಂತೇನಾಸಿಕಾಭ್ಯಾಂಕರ್ಣಾಭ್ಯಾಂಚ್ಛುಬುಕಾದಧಿ ||

ಯಕ್ಷ್ಮಂಶೀರ್ಷಣ್ಯಂಮಸ್ತಿಷ್ಕಾಜ್ಜಿಹ್ವಾಯಾವಿವೃಹಾಮಿತೇ ||

ಗ್ರೀವಾಭ್ಯಸ್ತಉಷ್ಣಿಹಾಭ್ಯಃಕೀಕಸಾಭ್ಯೋಅನೂಕ್ಯಾತ್ ||

ಯಕ್ಷ್ಮಂದೋಷಣ್ಯಮಂಸಾಭ್ಯಾಂಬಾಹುಭ್ಯಾಂವಿ...ತೇ ||

ಅಂತ್ರೇಭ್ಯಸ್ತೇಗುದಾಭ್ಯೋವನಿಷ್ಠೋರ್ಹೃದಯಾದಧಿ ||

ಯಕ್ಷ್ಮಂಮತಸ್ನಾಭ್ಯಾಂಯಕ್ನಃ ಪ್ಲಾಶಿಭ್ಯೋವಿವೃಹಾಮಿತೇ ||

ಊರುಭ್ಯಾಂತೇ ಅಷ್ಠೀವದ್ಭ್ಯಾಂಪಾರ್ಷ್ಣಿಭ್ಯಾಂಪ್ರಪದಾಭ್ಯಾಂ ||.

ಯಕ್ಷ್ಮಂಶ್ರೋಣಿಭ್ಯಾಂ ಭಾಸದಾದ್ಭಂಸಸೋವಿವೃಹಾಮಿತೇ ||

ಮೇಹನಾದ್ವನಂಕರಣಾಲ್ಲೋಮಭ್ಯಸ್ತೇನಖೇಭ್ಯಃ ||

ಯಕ್ಷ್ಮಂಸರ್ವಸ್ಮಾದಾತ್ಮನಃಸ್ತಮಿದಂವಿವೃಹಾಮಿತೇ ||

ಅಂಗಾದಂಗಾಲ್ಲೋಮ್ನೋಲೋಮ್ನೋಜಾತಂ ಪರ್ವಣಿ ಪರ್ವಣಿ ||

ಯಕ್ಷ್ಮಂಸರ್ವಸ್ಮಾ...ಮಿತೇ || ಆವಾಹಿತದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ||

ಸ್ನಾನಾರ್ಥೇ। ಆಪೋ॒ಹಿಷ್ಠಾ... ಚನಃ ॥ ತಚ್ಛಂಯೋ... ಚತುಷ್ಪದೇ॥

ಚತುಷ್ಪದೇ॥ ಅಮೃತಾಭಿಷೇಕ ಸ್ನಾನಂ... ಮಿ॥ ಯುವಂ... ಚೇಥೇ ॥ ಯಜ್ಞೋ... ತೇಜಃ ॥

ಯಜ್ಞೋ... ತೇಜಃ ॥ ಹಿರಣ್ಯ... ಮಸ್ಮೈ॥ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ... ಶ್ರಿಯಂ॥ ಅರ್ಚತ... ರ್ಚತ ॥

ಆಯ... ಇಮೇ॥ ದ್ವಾದಶನಾಮ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ತಾಂಬೂಲ, ಮಂಗಲ ನೀರಾಜನ, ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ, ನಮಸ್ಕಾರ, ಮಿತಿ ರಾಜೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಃ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಸ್ವಾಮಿನ್ಸರ್ವಜಗನ್ನಾಥಯಾವದ್ಧೋಮಾವಸಾನಕಂ। ತಾವತ್ವಂಪ್ರೀತಿಭಾವೇನಕುಂಭೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂಕುರು ॥ ಹೋಮಾಂತೇಪುನಃ ಪೂಜಾದಿಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠ... ಸಚಾ ॥ ಅಭ್ಯಾ... ವಿಸರ್ಜನೇ ॥ ಯಾಂತು... ಯಚ ॥ ಆವಾಹಿತದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ। ಯಥಾಸ್ಥಾನಮುದ್ವಾಸಯಾಮಿ॥

ಶ್ರಾವಯೇದಸ್ಯಕರ್ಣಾವಾಜಯದ್ಧ್ಯೈಜುಷ್ಟಾಮನುಪ್ರದಿಶಂಮಂದಯದ್ಧ್ಯೈ॥

ಉದ್ವಾವೃಷಾಣೋರಾಧಸೇತುವಿಷ್ಮಾನ್ಕರನ್ನಇಂದ್ರಃ ಸುತೀರ್ಥಾಭಯಂಚ॥

ಯಜಮಾನಸ್ಯಸಕುಟುಂಬಸ್ಯಸರ್ವಾರಿಷ್ಟಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂಕಲಶಮಾರ್ಜನಂಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಆಪೋಹಿಷ್ಠಾ... ಚನಃ॥

ತ್ಯಮೂಷುವಾಜಿನಂದೇವಜೂತಂಸಹಾವಾನಂತರುತಾರಂರಥಾನಾಂ॥

ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿಂಪೃತನಾಜಮಾಶುಂಸ್ವಸ್ತಯೇತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಮಿಹಾಹುವೇಮ॥

ಇಂದ್ರಸ್ಯೇವರಾತಿಮಾಜೋಹುವಾನಾಃಸ್ವಸ್ತಯೇನಾವಮಿಹಾಹುವೇಮ॥

ಉರ್ವೀನಪೃಥ್ವೀಬಹುಲೇಗಭೀರೇಮಾವಾಮೇತೌಮಾಪರೇತೌರಿಷಾಮ ||

ಸದ್ಯಶ್ಚಿದ್ಯಶ್ಶವಸಾಪಂಚಕೃಷ್ಟೀಃ ಸೂರ್ಯಇವಜ್ಯೋತಿಷಾಪಸ್ತತಾನ ||

ಸಹಸ್ರಪಾಃ ಶತಸಾಅಸ್ಯರಂಹಿರ್ನಸ್ಮಾವರಂತೇಯುವತಿಂನಶರ್ಯಾಂ ||

ತಚ್ಛಂಯೋ...ಪದೇ|| ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟ ಶ್ಶಾಂತಿರಸ್ತು ||

ಆಪಇದ್ವಾ...ಷಜಂ|| ಆಪೋವೈ... ಮಾಯುರೇತಿ||

ಪ್ರತಿಮಾಮಾತ್ರದಾನೆ - ಪ್ರತಿಮಾಂಫಲಯುಕ್ತಾಂ...ತ್ತಯೇ || ಇತಿ ಊಹಃಕಾರ್ಯ|| ಸವಸ್ತ್ರಪ್ರತಿಮಂಕುಂಭಂಪ್ರಾಪ್ತಾರಿಷ್ಟನಿವೃತ್ತಯೇ | ತುಭ್ಯಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ಯಥೋಕ್ತಫಲಧೋಭವ || ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂಕಲಶಪ್ರತಿಮಾದಾನಂ ಶ್ರೀ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ತತ್ತದ್ದೇವತಾ ಪ್ರೀತಿಂಕಾಮಯಮಾನಃತುಭ್ಯ ಮಹಂಸಂಪ್ರದದೇದತ್ತಂ ನಮಮ || (ಶ್ರೀ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಃ ಸುಪ್ರೀತೋಽಸ್ತು ||) ಇತಿ ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಂ

ಅಥಪುಂಸವನಂ

ಗರ್ಭಾತ್ತೃತೀಯೇ ಮಾಸೇ ತತ್ರ, ಗರ್ಭಾಽನಭಿವ್ಯಕ್ತೌತು ಚತುರ್ಥೇ, ಷಷ್ಠೇಽಷ್ಟಮೇವಾ, ಮಾಸಿದೈವಜ್ಞೋಕ್ತಕಾಲೇ, ಸೀಮಂತದಿನೇವಾ, ಪುಂಸವನಾಽನವಲೋಭನೇ,ಕಾರ್ಯೇ || ಪುಂಸವನಾರ್ಥಂ ಸರೂಪವತ್ಸಾಯಾಃ ಗೋಃ ಕ್ಷೀರಂ ತದಲಾಭೇ ಅನ್ಯಸ್ಯಾವಾ ಕ್ಷೀರೇಣ ದಧಿ ಸಂಪಾದ್ಯ, ಪುಷ್ಪಂ ಮಾಷ ಷಟ್ಕಂ, ಯವತ್ರಯಂಚ, ಸಂಪಾದ್ಯ | ಗೃಹೈಕದೇಶೇ ವೃತ್ತಾಕಾರಾಽವಿರಲಚ್ಛಾಯಾಂ ಕೃತ್ವಾ | ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಾಭ್ಯುದಯಿಕೇ ಕೃತ್ವಾ | ಮಂಗಲಸ್ನಾತಾಂ ಪರಿಹಿತವಾಸಸಂ, ಪ್ರಾವೃತಪ್ರಾವರಣೀಯಾಂ ಭೂಷಣ ಭೂಷಿತಾಂ, ಭಾರ್ಯಾಂ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣತ ಉಪವೇಶ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸ್ಮೃತ್ವಾ, ಅಸ್ಯಾಂ ಭಾರ್ಯಾಯಾಂ ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯಮಾನಗರ್ಭಸ್ಯ, ಬೈಜಿಕಗಾರ್ಭಿಕ ದೋಷ ಪರಿಹಾರ, ಪುಂರೂಪತಾ, ಜ್ಞಾನೋದಯ ಪ್ರತಿರೋಧಿ ಪರಿಹಾರ, ದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪುಂಸವನ ಮನವಲೋಭನಂ ಚ, ತಂತ್ರೇಣ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

ಪುರತಃ ಔಪಾಸನಾಗ್ನಿಂ ಪವಮಾನ ಸಂಜ್ಞಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಅಸ್ಮಿನ್ ಪುಂಸವನಾನವ ಲೋಭನ ಹೋಮೇ ದೇವತಾ ಪರಿಗ್ರಹಾರ್ಥಂ...ಕರಿಷ್ಯೇ || ಚಕ್ಷುಷೀ

ಆಜ್ಯೇನೇತ್ಯಂತ ಮುಕ್ತ್ವಾ ಅತ್ರಪ್ರಧಾನಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಚರುದ್ರವ್ಯೇಣ ಮಧ್ಯೇ ಗೃಹ್ಯೋಕ್ತ ತಂತ್ರೇಣ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಣೀತಾ ಪ್ರಣಯನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ತ್ವಾಜುಷ್ಟಂ ನಿರ್ವಪಾಮೀತಿ ಚತುರೋ ವ್ರೀಹಿಮುಷ್ಟೀನ್ನಿರುಪ್ಯ, ತಥೈವ ಚತುರ್ವಾರಂಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಶ್ರಪಯಿತ್ವಾ ಬರ್ಹಿಷ್ಯಾಸಾದ ಸ್ವದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ ಭಾರ್ಯಯಾ ಅನ್ವಾರಬ್ಧಃ ॥ ಇಧ್ಮಾದಾನಾದ್ಯಾಜ್ಯಭಾಗಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ, ಪ್ರಸೃತೀಕೃತೇ, ದಕ್ಷಿಣೇ, ಪತ್ನೀ-ಪಾಣೌ, ಪ್ರಕ್ಷಾಳಿತೇ, ಪ್ರಸೃತಿಮಿತಂ ದಧಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತದುಪರಿ ಲಿಂಗವದ್ಯವಂ ಅಂಡವನ್ಮಾಷದ್ವಯಂ ನಿಧಾಯ, "ಕಿಂಪಿಬಸೀ" ತಿಪತ್ನೀಂ ಪೃಚ್ಛೇತ್ । ಸಾಚ "ಪುಂಸವನ"ಮಿತಿ ವದೇತ್ ॥ ಪುನರಪ್ಯೇವಂ ದ್ವಿಃ ॥ ನಿಃಶೇಷಂ ಪಿಬೇತ್ ॥ ತತಃ ಜಲೇನಾಚಾಮಯೇತ್ । ಏತತ್ ಪುಂಸವನಂ ॥ ಇತಿ ॥

ಅಥಾಽ ನವಲೋಭನಂ

ಕನ್ಯಯಾ ದೂರ್ವಾಃಪೇಷಯಿತ್ವಾ ಅನ್ಯೇನವಾ ಪಿಂಡೀಕೃತ್ಯ, ಶುದ್ಧವಸನಾಂಽಚಲೇ ಸಂಗೃಹ್ಯ, ಮಂಡಲಾಗಾರಚ್ಛಾಯಾಯಾ ಮುಪವಿಷ್ಟಾಯಾಃ ಪತ್ನ್ಯಾಃ ಪಶ್ಚಿಮತಃ ತಿಷ್ಠನ್ ಪತಿಸ್ತದಾನನಮುನ್ನಮಯ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣೇನಾಸಾಬಿಲೇ, ದೂರ್ವಾರಸಂ, ಸ್ವಾಂಗುಷ್ಠಾಗ್ರೇಣಾಽಸಿಂಚೇತ್ ॥ ತತ್ರಮಂತ್ರಾಃ ॥ ಪ್ರಜಾವದಾಖ್ಯಂ ಸೂಕ್ತಂ ॥

ಅ ಅತೇಗರ್ಭೋಯೋನಿಮೈತುಪುಮಾನ್ಬಾಣ ಇವೇಷುಧಿಂ ॥

ಆವೀರೋಜಾಯತಾಂಪುತ್ರಸ್ತೇದಶಮಾಸ್ಯಃ ॥

ಕರೋಮಿತೆಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂಆಗರ್ಭೋಯೋನಿಮೈತುತೇ ॥

ಅನೂನಃ ಪೂರ್ಣೋಜಾಯತಾಂಅಶ್ಲೋಣೋಽಪಿಶಾಚಧೀತಃ ॥

ಪುಮಾಂಸ್ತೇಪುತ್ರೋನಾರಿತಂಪುಮಾನನುಜಾಯತಾಂ ॥

ತಾನಿಭದ್ರಾಣಿಬೀಜಾನ್ಯೃಷಭಾಜನಯಂತುನೌ ॥

ಯಾನಿಭದ್ರಾಣಿಬೀಜಾನ್ಯೃಷಭಾಜನಯಂತಿನಃ ||

ತ್ರೈಸ್ತ್ವಂಪುತ್ರಾನ್ವಿಂ ದಸ್ವಸಾಪ್ರಸೂರ್ಧೇನುಕಾಭವ ||

ಕಾಮಃ ಸಮೃದ್ಧ್ಯತಾಂಮಹ್ಯಮಪರಾಜಿತಮೇವಮೇ ||

ಯಂಕಾಮಂಕಾಮಯೇದೇವತಂಮೇವಾಯೋಸಮರ್ಧಯ ||

ಜೀವಪುತ್ರಾಖ್ಯಂ ಸೂಕ್ತಂ ||

ಅಗ್ನಿರೈತು ಪ್ರಥಮೋದೇವತಾನಾಂ ಸೋಽಸ್ಯೈ ಪ್ರಜಾಮುಂಚತು ಮೃತ್ಯುಪಾಶಾತ್ ||

ತದಯಂ ರಾಜಾ ವರುಣೋಽನುಮನ್ಯತಾಂ ಯಥೇಯಂ ಸ್ತ್ರೀ ಪೌತ್ರ ಮಘಂನರೋದಾತ್ ||

ಇಮಾಮಗ್ನಿಸ್ತ್ರಾಯತಾಂಗಾರ್ಹಪತ್ಯಃ ಪ್ರಜಾಮಸ್ಯೈನಯತುದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ||

ಅಶೂನ್ಯೋಪಸ್ಥಾಜೀವತಾಮಸ್ತುಮಾತಾಪೌತ್ರಮಾನಂದಮಭಿಪ್ರಭುಧ್ಯತಾಮಿಯಂ ||

ಮಾತೇಗೃಹೇನಿಶಿಘೋಷಉತ್ಥಾತ್ ಅನ್ಯತಸ್ತ್ವದ್ರುದತ್ಯಃಸಂವಿಶಂತು ||

ಮಾತ್ವಂವಿಕೇಶ್ಯುರಆವಧಿಷ್ಠಾಜೀವಪತ್ನೀಪತಿಲೋಕೇ ವಿರಾಜ ||

ಪಶ್ಯಂತೀ ಪ್ರಜಾಂ ಸುಮನಸ್ಯಮಾನಾ ||

ಅಪ್ರಜಸ್ತ್ವಂಪೌತ್ರಮೃತ್ಯುಂ ಪಾಪ್ಮಾನಮುತವಾಽಘಂ ||

ಶೀರ್ಷ್ಣಃಸ್ರಜಮಿವೋನ್ಮುಚ್ಯದ್ವಿಷದ್ಭ್ಯಃಪ್ರತಿಮುಂಚಾಮಿಪಾಶಂ ||

ದೇವಕೃತಂಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಲ್ಪಮಾನಂತೇನಹನ್ಮಿಯೋನಿಷದಃ ಪಿಶಾಚಾನ್ ||

ಕ್ರವ್ಯಾದೊಮೃತ್ಯೂನಧರಾ ನ್ಪಾತಯಾಮಿದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ಸ್ತವಜೀವಂತುಪುತ್ರಾಃ ||

ಇತಿಮಂತ್ರೈರ್ನಸ್ಯೇದತ್ತೇ ಆಚಾಂತಜಲಯಾ,ಽನ್ವಾರಬ್ಧಃ || ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ಚರುಮವದಾನ ಧರ್ಮೇಣಾವದಾಯ | ಪ್ರಜಾಪತಯೇಸ್ವಾಹಾ ಇತ್ಯೇಕಾಮಾಹುತಿಂಹುತ್ವಾ | ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ || ಯತ್ತೇಸುಶೀಮ ಇತಿಮಂತ್ರಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರನುಷ್ಟುಪ್ | ಭಾರ್ಯಾಯಾಹೃದಯಾಽಲಂಭನೇ ವಿ... ಗಃ ||

ಯತ್ತೇಸುಶೀಮೇಹೃದಯೇಹಿತಮಂತಃ ಪ್ರಜಾಪತೌ ||

ಮನ್ಯೇಹಂಮಾಂತ ದ್ವಿದ್ವಾಂಸಮಾಹಂ ಪೌತ್ರ ಮಘಂನಿಯಾಂ ||

ತತಃಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿಹೋಮ ಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯ | ಶತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ || ಇದಂ ಕಾರ್ಯಂ ಪ್ರಥಮ ಗರ್ಭ ಏವೇತಿ ಕೇಚಿತ್ || ಇತ್ಯನವಲೋಭನಂ |

ಅಥ ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನಂ

ಚತುರ್ಥೇ ಷಷ್ಠೇಽಷ್ಟಮೇವಾಮಾಸಿ, ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ, ಪುಂ,ನಕ್ಷತ್ರಾಣಾಂ ಚತುರ್ಧಾವಿಭಕ್ತಾನಾಂ ಮಧ್ಯಮಪಾದದ್ವಯೇ ಷಷ್ಠ್ಯಷ್ಟಮೀ ದ್ವಾದಶೀ ಚತುರ್ಥೀ ನವಮೀ ಚತುರ್ದಶ್ಯಮಾವಾಸ್ಯಾ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತತಿಥೌ, ಶುಭವಾರೇಷು (ರವಿ ಮಂಗಳ ಶನಿವಾಸರಾನ್ ವಿನಾ) ಚಂದ್ರಾನುಕೂಲ್ಯೇ (ತೃತೀಯ, ಷಷ್ಠಾಽಷ್ಟಮ ದ್ವಾದಶಾಽನ್ಯರಾಶಿಸ್ಥೇಇತ್ಯರ್ಥಃ) ಶುಭಲಗ್ನಾದೌಕಾರ್ಯಂ ॥ (ಗುರು ಶುಕ್ರಾಸ್ತಾದೀನಾಂನ ದೋಷಃ ॥) ಅಪಕ್ವಫಲಯುಗ್ಮಯುತೌ ಉದುಂಬರ ಸ್ತಬಕೌ, ತದಲಾಭೆ ಅನ್ಯಸ್ತಬಕೌ ಅಖಂಡ(ಸತ್ವಚ) ಕ್ರಮುಕೌವಾ, ತ್ರಿಃ - ಶುಕ್ಲ - ವರ್ಣಾಂಶಲಲೀಂ ತ್ರೀಣಿಕುಶಪಿಂಜೂಲಾನಿಚ ಸಂಪಾದ್ಯ ॥ [ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಾಭ್ಯುದಯಿಕಗ್ರಹಯಜ್ಞಾದೀನಿಕೃತ್ವಾ] ಮಂಗಲಸ್ನಾತಾಂ ಪತ್ನೀಂಸ್ವದಕ್ಷಿಣತ ಉಪವೇಶ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌಸ್ಮೃತ್ವಾ ॥ ತನುರುಧಿರಪ್ರಿಯಾಽಲಕ್ಷ್ಮೀ - ಭೂತರಾಕ್ಷಸೀಗಣ, ದೂರನಿರಸನ, ಕ್ಷೇಮ, ಸಕಲ-ಸೌಭಾಗ್ಯನಿದಾನ-ಭೂತ-ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ-ಸಮಾವೇಶನ, ದ್ವಾರಾಪ್ರತಿಗರ್ಭಂ ॥ ಬೀಜಗರ್ಭಸಮುದ್ಭವೈನೋನಿಬರ್ಹಣ ಜನಕಾಽತಿಶಯದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ... ರ್ಥಂ ॥ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಸ್ಕಾರರೂಪಂ, ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ ॥ [ಸೀಮಂತೇ ಪುಂಸವನಾದೀನಾಂ ಸಹಕರಣಪಕ್ಷೇ ಪ್ರಧಾನನ್ಯಾಯೇನ ಮಂಗಲನಾಮಾನಮಗ್ನಿಮೇವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯೇ (ದ್ಧ್ಯಾಯೇದ್ವಾ)] ಔಪಾಸನಾಗ್ನಿಂ ಮಂಗಲನಾಮಾನಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನೇ, ಚಕ್ಷುಷೀಆಜ್ಯೇನೇತ್ಯಂತಮುಕ್ತ್ವಾ, ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ, ಧಾತಾರಂ ದ್ವಿವಾರಂ, ಪುನಃ ಪ್ರ...ರಾಕಾಂ ದ್ವಿವಾರಂ, ಪುನಃ ಪ್ರ....ವಿಷ್ಣುಂ ತ್ರಿವಾರಂ, ಪುನಃಪ್ರ...ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಏಕವಾರಂ ಆಜ್ಯೇನ। ಮಧ್ಯೇ ಗೃಹ್ಯೋಕ್ತ ತಂತ್ರೇಣ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಮಿತ್ಯಾದುಕ್ತ್ವಾ, ಪರಿಸಮೂಹನಾದಿ ಆಜ್ಯಂ ಸಂಸ್ಕಾರಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ, ಆಚಾಂತೋದಕಾಂ ಪತ್ನೀಂ ಸ್ವದಕ್ಷಿಣತ ಉಪವೇಶ್ಯತಯಾ ಅನ್ವಾರಬ್ಧಃ ॥ ಆಜ್ಯಭಾಗಾಂತಂಕರ್ಮಕೃತ್ವಾ॥ ಧಾತಾದದಾತು ದಾಶುಷ ಇತಿ ಮಂತ್ರಯೋಃ ಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭ ಋಷಿಃ ಧಾತಾದೇವತಾ, ಪ್ರಥಮಾಽನುಷ್ಟುಪ್। ದ್ವಿತೀಯಾತ್ರಿಷ್ಟುಪ್।

ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನ ಪ್ರಧಾನಾಽಜ್ಯ ಹೋಮೇವಿ...ಗಃ॥

"ಧಾತಾದದದಾತುದಾಶುಷೇ ಪ್ರಾಚೀಂ ಜೀವಾತು ಮಕ್ಷಿತಾಂ॥

ವಯಂ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಸುಮತಿಂ ವಾಜಿನೀವತಃ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ ಧಾತ್ರೇ ಇದಂ॥

''ಧಾತಾಪ್ರಜಾನಾಮುತರಾಯಈಶೇಧಾತೇದಂವಿಶ್ವಂಭುವನಂಜಜಾನ ||

ಧಾತಾಕೃಷ್ಟೀರನಿಮಿಷಾಭಿಚಷ್ಟೇಧಾತ್ರಇದ್ಧವ್ಯಂಘೃತವಜ್ಜುಹೋತ ಸ್ವಾಹಾ || ''ಧಾತ್ರ ಇದಂ ||

ರಾಕಾಮಹಮಿತಿದ್ವಯೋಃ ಗೃತ್ಸಮದೋರಾಕಾಜಗತೀ | ಸೀಮಂತೊ... ಗಃ ||

ರಾಕಾಮಹಂಸುಹವಾಂಸುಷ್ಟುತೀಹುವೇ ಶೃಣೋತುನಃಸುಭಗಾಬೋಧತುತ್ಮನಾ ||

ಸೀವ್ಯತ್ವಪಸೂಚ್ಯಾಚ್ಛಿದ್ಯಮಾನಯಾದದಾತುವೀರಂ ಶತದಾಯಮುಕ್ಥ್ಯಂ ಸ್ವಾಹಾ |

ರಾಕಾಯಾ ಇದಂ ||

ಯಾಸ್ತೇರಾಕೇ ಸುಮತಯಃ ಸುಪೇಶಸೋಯಾಭಿರ್ದದಾಸಿದಾಶುಷೇವಸೂನಿ ||

ತಾಭಿರ್ನೋಅದ್ಯಸುಮನಾ ಉಪಾಗಹಿ ಸಹಸ್ರಪೋಷಂ ಸುಭಗೇರರಾಣಾ ಸ್ವಾಹಾ |

ರಾಕಾಯಾ ಇದಂ ||

ನೇಜಮೇಷೇತಿ ತಿಸೃಣಾಂ ತ್ವಷ್ಟಾವಿಷ್ಣುರನುಷ್ಟುಪ್ | ಸೀಮಂತೋನ್ನ... ಗಃ ||

ನೇಜಮೇಷಪರಾಪತಸುಪುತ್ರಃಪುನರಾಪತ ||

ಅಸ್ಯೈಮೇಪುತ್ರಕಾಮಾಯೈಗರ್ಭಮಾದೇಹಿಯಃಪುಮಾನ್ ||

ಯಥೇಯಂಪೃಥಿವೀಮಹ್ಯುತ್ತಾನಾಗರ್ಭಮಾದದೇ ||

ಏವಂ ತಂಗರ್ಭಮಾಧೇಹಿದಶಮೇಮಾಸಿಸೂತವೇ || ಸ್ವಾಹಾ ||

ನೇಜಮೇಷಃ...ಮಾಸಿಸೂತವೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ॥

ಪ್ರಜಾಪ...ಪ್ ॥ ಸೀಮಂತೊ...ಗಃ॥ ಪ್ರಜಾಪತೇ...ರಯೀಣಾಂ ಸ್ವಾಹಾ॥

ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ॥ ತತಃ ಪತ್ನ್ಯಾಃ ಪಶ್ಚಿಮತಃ ತಿಷ್ಠನ್, ಔದುಂಬರಸ್ತಬಕ, ಕುಶಾಂಕುರ-ತ್ರಯ,-ಸಹಿತ-ಶಲಲೀಂ, [ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಪೂಗ ಕುಸುಮಮಪಿ ಬಧ್ನೀಯಾದಿತ್ಯಾಚಾರಃ ॥] ಪಾಣಿನಾಗೃಹೀತ್ವಾ ತನ್ಮೂಲೇನ ಪತ್ನ್ಯಾಃ ಕೇಶ ಲಲಾಟಯೋಃ ಸಂಧಿಮಾರಭ್ಯ ಆಮೂರ್ಧಪ್ರದೇಶಾತ್ [ಭೂರ್ಭುವಸ್ವರೋಮಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ] ತ್ರಿಶ್ಚತುರ್ವಾರಂವಾ ಸೀಮಂತ ಮುನ್ನಯೇತ್ ॥ [ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವರಿತಿ ಮಂತ್ರಸ್ಯ] ಮಾಹ್ಯತೀನಾಂ ಪರಮೇಷ್ಠೀ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬೃಹತೀ ಸೀಮಂತವ್ಯೂಹನೇವಿ...ಗಃ ॥ ಇತ್ಯುನ್ನಯೇತ್ ॥ ತತಃ - ವೀಣಾಗಾಥಿನೌ, ದ್ವಿಜೌ, ಸಂಬೋಧ್ಯ ''ಸೋಮಂ ರಾಜಾನಂ ಸಂಗಾಯೇತಾಂ,'' ಇತಿಪ್ರೇಷಯೇತ್ ॥ ತೌಚ ಸೋಮೋನೋ ರಾಜಾಽವತು ಮಾನುಷೀಃ ಪ್ರಜಾ ನಿವಿಷ್ಟ ಚಕ್ರಾಽಸಾವಿತಿ ಮಂತ್ರಂ (ಅಸಾವಿತಿಸ್ಥಾನೇ ಗಂಗಾದಿ ಸಮೀಪಸ್ಥನದ್ಯಾಃ ನಾಮ, ಸಂಬುದ್ಧ್ಯಂತಂ ನಿರ್ದಿಶಂತೌ) ವೀಣಯಾಗಾಯೇತಾಂ ॥ ಗಾನಾಽಪರಿಜ್ಞಾನೇ, ಮಂತ್ರ-ಮಾತ್ರಂ ತ್ರಿಃ ಪಠೇತಾಂ ॥ ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷು ಸಮಾಪ್ಯ, ವೃದ್ಧಸುಮಂಗಲೀಭಿರುಪದಿಷ್ಟಂ, ಮಂಗಲಾಚಾರಂ, ಕಾರಯೇತ್ ॥ ಶತಂಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್। ಇದಂಚ ಪ್ರತಿಗರ್ಭಂನಾಽವರ್ತತೇ ॥ ಅತ್ರ ಕರ್ಮಣಿವೃಷಭೋದಕ್ಷಿಣಾ ॥ ತನ್ನಿಷ್ಕ್ರಯೋವಾ ॥ ತಥಾಚಕಾತ್ಯಾಯನಃ। ''ದಶಕಾರ್ಷಾಪಣಾಧೇನ್ವಾ, ವಷ್ಟಾ, ವನಡುಹಿಸ್ಮೃತಾಃ'' ॥ ಕಾರ್ಷಾಪಣಂಚ ''ಕಾರ್ಷಾಪಣೋದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿಕಾಪ್ಯಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ ॥ ಪಣೈರ್ನಿಬದ್ಧಃ ಪೂರ್ವಸ್ಯಾಂ ಶೋಡಶೈವಪಣಾಃ ಸತು ॥ ಸ್ತ್ರೀಯದಾಽಕೃತ, ಸೀಮಂತಾ, ಪ್ರಸೂಯೇತ, ಕದಾಚನ ॥ ಗೃಹೀತ ಪುತ್ರಾ, ವಿಧಿವತ್ಪುನಃ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮರ್ಹತಿ ॥ ಸೀಮಂತಾಂಗ ವೃದ್ಧಿಶ್ರಾದ್ಧ ಭೋಜನಮೇವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ॥ ಸೀಮಂತದಿನೇ ಬ್ರಹ್ಮೋದನ ದಿನೇಚ ತದ್ಗೃಹೇ ಭೊಕ್ತುಃ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ನಾಸ್ತೀತಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೌಸ್ತುಭೇ ॥ ಇತಿ ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನಂ॥

ಅಥ ವಿಷ್ಣು ಬಲಿಃ

ಗರ್ಭಾಽಷ್ಟಮೇ ಮಾಸಿ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಾಽಭ್ಯುದಯಿಕೇ ಕೃತ್ವಾ ದೇಶಕಾಲೌ ಸ್ಮೃತ್ವಾ। ಗುರ್ವಿಣ್ಯಾಃ ಮಮಪತ್ನ್ಯಾಃ ಗರ್ಭಸ್ಯ ನಿರ್ಬಾಧ ಪರಿಪೋಷಣ ಪೂರ್ವಕಂ, ಸುಖಪ್ರಸೂತಿಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಗರ್ಭಾಧಿದೇವತಾ ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ವಿಷ್ಣು ಬಲಿನಾಮಕಂ

ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ, ಚಕ್ಷುಷ್ಯಂತಮುಕ್ತ್ವಾ । ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಚತುಃಷಷ್ಠಿವಾರಂಚರುದ್ರವ್ಯೇಣ । ಶೇಷೇಣಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಮಿತ್ಯಾದುಕ್ತ್ವಾ । ಅನ್ವಾಧಾಯ । ಪರಿಸಮೂಹನಾದ್ಯಾಜ್ಯಭಾಗಾಂತಂಕೃತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣತೋಽಗ್ನೇಃ ಸ್ಥಂಡಿಲೇಅಷ್ಟದಳಪದ್ಮಂ, ಸ್ವಸ್ತಿಕಂವಾಪ್ರಕಲ್ಪ್ಯ ತತ್ರವಿಷ್ಣುಮಾವಾಹ್ಯ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃಸಂಪೂಜ್ಯ, ಪತ್ನ್ಯಾ ಅನ್ವಾರಬ್ಧಃಅವದಾನಧರ್ಮೇಣಚರುಮವದಾಯ, ಸ್ರುಚಾ, ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣಮಂತ್ರೈರ್ಜುಹುಯಾತ್ ॥ ಅತೋದೇವಾಇತಿಷಳೃಚಸ್ಯಸೂಕ್ತಸ್ಯಮೇ.. ದಾತಿಥಿರ್ವಿಷ್ಣುರ್ಗಾಯತ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಬಲಿಪ್ರಧಾನ ಚರುಹೋಮೇವಿ... ಗಃ ॥

ಅತೋದೇವಾಅವಂತುನೋ... ಧಾಮಭಿಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ನಮಮ ॥

ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ... ಸುರೆಸ್ವಾಹಾ ॥೨॥ "

ತ್ರೀಣಿಪದಾವಿಚಕ್ರಮೆ... ಧಾರಯನ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥ "

ವಿಷ್ಣೋಃಕರ್ಮಾಣಿಪಶ್ಯ... ಸಖಾಸ್ವಾಹಾ॥೪॥ "

ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ... ತತಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥೫॥ "

ತದ್ವಿಪ್ರಾಸೋ... ಪರಮಂ ಪದಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥೬॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ನುಕಮಿತಿಸಪ್ತದಶರ್ಚಸ್ಯಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಔಚತ್ಥ್ಯೋದೀರ್ಘತಮಾವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಸಪ್ತಮ್ಯಾದ್ಯಾ ಜಗತ್ಯಃ । ವಿಷ್ಣುಬಲಿ ಪ್ರಧಾನಚರುಹೋಮೇವಿ... ಗಃ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ನುಕಂ... ಗಾಯಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೭॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ನಮಮ ॥

ಪ್ರತದ್ವಿಷ್ಣುಃಸ್ತವತೇ... ವಿಶ್ವಾ ಸ್ವಾಹಾ ॥೮॥ ಪ್ರವಿಷ್ಣವೇಶೂಷ... ತ್ವ

ದೇಭಿಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೯॥ ಯಸ್ಯತ್ರೀಪೂರ್ಣಾ...ವಿಶ್ವಾಸ್ವಾಹಾ ॥೧೦॥ ತದಸ್ಯಪ್ರಿಯ...
ಉತ್ಸಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೧॥ ತಾವಾಂವಾಸ್ತೂನ್ಯು... ಭೂರಿಃಸ್ವಾಹಾ ॥೧೨॥ ವಿಷ್ಣವ ॥
ಪ್ರವಃಪಾಂಶ...ಸಾಧುನಾ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೩॥ ತ್ವೇಷಮಿತ್ಥಾ...ಮುರುಷ್ಯಥಃ
ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೪॥ ತಾಈಂವರ್ಧಂತಿ...ದಿವಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೫॥ ತತ್ತದಿದಸ್ಯ...ಜೀವಸೆ
ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೬॥ ದ್ವೇಇದಸ್ಯಕ್ರಮಣೆ...ತತ್ರಿಣಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೭॥ ಚತುರ್ಭಿಃಸಾಕಂ...
ಹವಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೮॥ ವಿಷ್ಣವ ॥ ಭವಾಮಿತ್ರೋನ...ಹವಿಷ್ಮತಾ । ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೯॥
ಯಃ ಪೂರ್ವ್ಯಾಯವೇಧಸೇ...ದಭ್ಯಸತ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೨೦॥ ತಮುಸ್ತೋತಾತರಃಪೂ...
ಭಜಾಮಹೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥೨೧॥ ತಮಸ್ಯರಾಜಾ...ಅಪೋರ್ಣುತೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥೨೨॥
ಆಯೋವಿವಾಯ...ಭಜತ್ಸ್ವಾಹಾ ॥೨೩॥ ಸಂವಾಂಕರ್ಮಣೇತ್ಯಷ್ಟರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ,
ಭರದ್ವಾಜೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ವಿ...ಗಃ ॥ ಸಂವಾಂಕರ್ಮಣಾ...ಪಾರಯಂತಾ
ಸ್ವಾಹಾ ॥೨೪॥ ವಿಷ್ಣವ ॥ ಯಾವಿಶ್ವಾಸಾಂ...ಅರ್ಕೈಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೨೫॥ ಇಂದ್ರಾವಿ
ಷ್ಣೂಮದಪ...ಉಕ್ಥೈಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೨೬॥ ಆವಾಮಶ್ವಾಸೋ...ಗಿರೋಮೆ ಸ್ವಾ

ಹಾ ||೨೭|| ಇಂದ್ರಾವಿಷ್ಣೂತತ್ವ...ರಜಾಂಸಿ ಸ್ವಾಹಾ ||೨೮|| ಇಂದ್ರಾವಿಷ್ಣೂಹವಿಷಾ...

ಸೋಮಧಾನಃ ಸ್ವಾಹಾ ||೨೯|| ಇಂದ್ರಾವಿಷ್ಣೂಪಿಬತಂ... ಹವಂಮೇ ಸ್ವಾಹಾ ||೩೦||

ಉಭಾಜಿಗ್ಯಥುರ್ನ...ಯೇಥಾಂ ಸ್ವಾಹಾ ||೩೧|| ವಿಷ್ಣವ || ಪರೋಮಾತ್ರಯೇತಿ

ಚತುರ್ದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ. ವಸಿಷ್ಠೋವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ವಿಷ್ಣುಬಲಿ...ಗಃ ||

ಪರೋಮಾತ್ರಯಾ...ವಿತ್ಸೇ ಸ್ವಾಹಾ ||೩೨|| ನತೇವಿಷ್ಣೋ...ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ

ಸ್ವಾಹಾ ||೩೩|| ಇರಾವತೀಧೇನು...ಮಯೂಖೈಃ ಸ್ವಾಹಾ ||೩೪|| ಉರುಂಯ

ಜ್ಞಾಯಚಕ್ರ...ನಾಜ್ಯೇಷು ಸ್ವಾಹಾ ||೩೫|| ಇಂದ್ರಾವಿಷ್ಣೂದೃಂಹಿತಾತಂಬರಸ್ಯ...

ವೀರಾನ್ ಸ್ವಾಹಾ ||೩೬|| ಇಯಂಮನೀಷಾಬೃ...ಷ್ವಿಂದ್ರಃ ಸ್ವಾಹಾ ||೩೭||

ವಷಟ್ತೇವಿಷ್ಣವಾಸ...ದಾನಃ ಸ್ವಾಹಾ || ವಿಷ್ಣವ || ನೂಮರ್ತೋದಯತೆ...ವಾಸಾ

ತ್ಸ್ವಾಹಾ ||೩೯|| ತ್ವಂವಿಷ್ಣೋಸುಮತಿಂ...ರಾಯಃ ಸ್ವಾಹಾ ||೪೦|| ತ್ರಿರ್ದೇವಃ

ಪೃಥಿವೀ...ನಾಮಸ್ವಾಹಾ ||೪೧|| ವಿಚಕ್ರಮೇಪೃಥಿವೀಮೇಷ...ಚಕಾರ ಸ್ವಾಹಾ ||೪೨||

ಪ್ರತತ್ತೇಅದ್ಯಶಿಪಿವಿಷ್ಟ...ಪರಾಕೇ ಸ್ವಾಹಾ ||೪೩|| ಕಿಮಿತ್ತೇ ವಿಷ್ಣೋಪ್ರತಿ...

ಬಭೂಥ ಸ್ವಾಹಾ ||೪೪|| ವಷಟ್ತೇ ವಿಷ್ಣವಾಸಆಕೃಣೋಮಿ...ದಾನಃ ಸ್ವಾಹಾ ||೪೫||

ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ || ಸಹಸ್ರ ಶೀರ್ಷೇತಿ ಷೋಡಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ನಾರಾಯಣಃ
ಪುರುಷೋಽನುಷ್ಟುಪ್ । ಅಂತ್ಯಾತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ವಿ...ಗಃ || ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ...ಗುಲಂ
ಸ್ವಾಹಾ ||೪೬|| ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ || ಪುರುಷಏವೇದಂ...ತಿರೋಹತಿ ಸ್ವಾಹಾ ||೪೭||
ಏತಾವಾನಸ್ಯಮಹಿಮಾ...ದಿವಿಸ್ವಾಹಾ ||೪೮|| ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ ಉದೈತ್ಪುರುಷಃ...
ಅಭಿಸ್ವಾಹಾ ||೪೯|| ತಸ್ಮಾದ್ವಿರಾಳಜಾಯತ...ಪುರಃ ಸ್ವಾಹಾ ||೫೦|| ಯತ್ಪುರುಷೇ
ಣಹವಿಷಾ...ದ್ಧವಿಃ ಸ್ವಾಹಾ ||೫೧|| ತಂಯಜ್ಞಂ ಬರ್ಹಿಷಿ...ಶ್ಚಯೇ ಸ್ವಾಹಾ ||೫೨||
ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸ...ಶ್ಚಯೆ ಸ್ವಾಹಾ ||೫೩|| ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಹುತಋುಚ...ಯತ
ಸ್ವಾಹಾ ||೫೪|| ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾಅಜಾಯಂತ...ವಯಃಸ್ವಾಹಾ ||೫೫|| ಯತ್ಪುರುಷಂ
ವ್ಯದಧುಃ...ಉಚ್ಯೇತೇ ಸ್ವಾಹಾ ||೫೬|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಸ್ಯಮುಖಮಾಸಿತ್...ಅಜಾ
ಯತ ಸ್ವಾಹಾ ||೫೭|| ಚಂದ್ರಮಾ ಮನಸೋ...ಜಾಯತ ಸ್ವಾಹಾ ||೫೮|| ನಾಭ್ಯಾ
ಆಸೀದಂತರಿಕ್ಷಂ...ಅಕಲ್ಪಯನ್ ಸ್ವಾಹಾ ||೫೯|| ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್...ಪಶುಂ
ಸ್ವಾಹಾ ||೬೦|| ಯಜ್ಞೇನಯಜ್ಞ...ದೇವಾಃ ಸ್ವಾಹಾ ||೬೧|| ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ||
ವಿಷ್ಣುರ್ಯೋನಿಮಿತಿ ತಿಸೃಣಾಂ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋವಿಷ್ಣುರನುಷ್ಟುಪ್ ವಿ...ಗಃ ||

ವಿಷ್ಣುರ್ಯೋನಿಂ...ತುತೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥೬೨॥ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ॥ ಗರ್ಭಂಧೇಹಿಸಿನೀವಾ

ಲಿ...ಸೃಜಾ ಸ್ವಾಹಾ ॥೬೩॥ ಹಿರಣ್ಯಯೀ ಅರಣೀಯಂ...ಸೂತವೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥೬೪॥

ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ॥ ತತಃ ಅಗ್ನೇರೀಶಾನ್ಯಾಂ ಸಮಚತುರಶ್ರಂ ಚತುರಂಗುಲಂ ಚತುಷಷ್ಟಿಪದಂ (ಕೋಷ್ಠಂ) ಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ, ನೈಋತ್ಯಪದಾದಿಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ (ಬಾಹ್ಯಾವೃತ್ತೌ) ಬಾಹ್ಯಪದೇಷು, ತತಸ್ತಥೈವ ಅಂತರಪದೇಷುಚ, ಪ್ರಾಗುಕ್ತಮಂತ್ರೈಃ ಸ್ವಾಹಾಂತೈಃ ಚರುಶೇಷೇಣ ಬಲಿಂ ದತ್ವಾ ಸರ್ವತ್ರವಿಷ್ಣವಇದಂನಮಮೇತಿ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತನ್ಮಂಡಲಮಧ್ಯೇ "ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ" ಸ್ವಾಹೇತಿ ಬಲಿಂ ದತ್ವಾ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ನಮಮ ॥ ತೇನೈವಮಂತ್ರೇಣಾರ್ಘ್ಯಂ ದತ್ವಾ ! ಬಲಿಶೇಷೇಣ ಕಿಂಚಿದನ್ನಮಾದಾಯಪಿಂಡದ್ವಯಂ ಕೃತ್ವಾ ದಂಪತೀಪೃಥಗಶ್ನೀಯಾತಾಂ ॥ ತತ ಆಚಮ್ಯ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ॥ ಅಯಂವಿಷ್ಣುಬಲಿಃ ಪ್ರತಿಗರ್ಭಮಾವರ್ತತೇ ॥ ಇತಿ ವಿಷ್ಣುಬಲಿಃ

ಅಥ ಜಾತಕರ್ಮಪ್ರಯೋಗಃ

ಕುಮಾರಂ ಮಾತುರುತ್ಸಂಗೇ ಅವಸ್ಥಾಪ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌಸ್ಮೃತ್ವಾ ಮಮಾಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ, ಗರ್ಭಾಂಬುಪಾನಜನಿತ ಸಕಲದೋಷನಿಬರ್ಹಣಾಽಯುರ್ಮೇಧಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಬೀಜಗರ್ಭಸಮುದ್ಭವೈನೋನಿಬರ್ಹಣದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಜಾತಕರ್ಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಾಭ್ಯುದಯಿಕೇ ಕೃತ್ವಾ (ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧಾನಂತರಂ ಪೂರ್ವಂವಾಕಲಶಗ್ರಹಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಜಾತಕರ್ಮಾರಂಭಇತ್ಯಾಶ್ವಲಾಯನಃ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರೋವಾ) ತತಃ ಮಧುಸರ್ಪಿಷೀ, ವಿಷಮತಯಾ ಶಿಲಾತಲೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ, ತತ್ರಸುವರ್ಣಂ, ರಜೋವಿಮೋಕಂಯಾ ವದವಘೃಷ್ಯ, ಭಾಜನೇ ನಿಧಾಯ । ಪ್ರತೇದದಾಮೀತ್ಯಸ್ಯ, ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಕುಮಾರಸ್ಯ ಮಧುಸರ್ಪಿಃಪ್ರಾಶನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಪ್ರತೇದದಾಮಿ ಮಧುನೋಘೃತಸ್ಯ ವೇದಂಸವಿತ್ರಾ ಪ್ರಸೂತಂಮಘೋನಾಂ ॥

ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಗುಪ್ತೋದೇವತಾಭಿಃ ಶತಂಜೀವಶರದೋಲೋಕೇಅಸ್ಮಿನ್ ॥

ಇತಿಮಂತ್ರೇಣ ಕುಮಾರಂ ತೇನೈವಹಿರಣ್ಯೇನಾಪಘೃಷ್ಟಮಾದಾಯ ಪ್ರಾಶಯಿತ್ವಾ, ತದ್ಧಿರಣ್ಯಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ, ಕುಮಾರಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಕರ್ಣೇ ನಿಧಾಯ, ತನ್ಮುಖ ಸಮೀಪೇ ಸ್ವಮುಖಮಾನೀಯ, ಮೇಧಾಂತ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಾಮದೇವೋ ಮೇಧಾಽನುಷ್ಟುಪ್ ॥ ಮೇಧಾಜನನೇವಿ...ಗಃ ॥ ಮೇಧಾಂತೇ ದೇವಃ ಸವಿತಾ ಮೇಧಾಂದೇವೀ ಸರಸ್ವತೀ ॥ ಮೇಧಾಂತೇ ಅಶ್ವಿನೌ ದೇವಾ ಪಾಧತ್ತಾಂ ಪುಷ್ಕರ ಸ್ರಜೌ ॥ ಇತಿ ಋಚಂ ಜಪಿತ್ವಾ, ಪುನಸ್ತದ್ಧಿರಣ್ಯಂ ಸವ್ಯೇ ಕರ್ಣೇ ನಿಧಾಯ, ಏತಾಮೇವ ಋಚಂ ಜಪೇತ್, ಪುನಸ್ತದ್ಧಿರಣ್ಯಂ ಸವ್ಯೇ ಕರ್ಣೇ ನಿಧಾಯ, ಏತಾಮೇವ ಋಚಂ ಜಪೇತ್ । ತತಃ ಶಿಶೋರಂಸೌ, ಯುಗಪದಭಿಮೃಶೇತ್ ॥ ತತ್ರಮಂತ್ರಾಃ ॥ ಅಶ್ಮಾಭವೇತ್ಯಸ್ಯ ವಾಮದೇವ ಇಂದ್ರೋಽನುಷ್ಟುಪ್ । ಅಂಸಾಭಿಮರ್ಶನೇವಿ...ಗಃ ॥

"ಅಶ್ಮಾಭವಪರಶುರ್ಭವಹಿರಣ್ಯಮಸ್ತ್ರತಂಭವ ॥

ವೇದೋವೈ ಪುತ್ರನಾಮಾಸಿಸಜೀವಶರದಃ ಶತಂ ॥"

(ನಚಮಂತ್ರವಿಭಾಗಃ ನಚಪೃಥಗಭಿಮರ್ಶಃ ಸಕೃದೇವ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಮಭಿಮರ್ಶಃ) ಇಂದ್ರಶ್ರೇಷ್ಠಾನಿಗೃತ್ಸಮದಇಂದ್ರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಂಸಾಭಿಮರ್ಶನೇ ವಿ...ಗಃ ॥

ಇಂದ್ರಶ್ರೇಷ್ಠಾನಿದ್ರವಿಣಾನಿಧೇಹಿಚಿತ್ತಿಂ ದಕ್ಷಸ್ಯಸುಭಗತ್ವಮಸ್ಮೇ ॥

ಪೋಷಂರಯೀಣಾಮರಿಷ್ಟಿಂತನೂನಾಂ ಸ್ವಾದ್ಮಾನಂವಾಚಃ ಸುದಿನತ್ವಮಹ್ನಾಂ ॥

ಅಸ್ಮೇಪ್ರಯಂಧಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಇಂದ್ರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಅಂಸಾಮರ್ಶನೇವಿ...ಗಃ ॥

ಅಸ್ಮೇಪ್ರಯಂಧಿಮಘವನ್ನೃಜೀಷಿನ್ನಿಂದ್ರರಾಯೋವಿಶ್ವವಾರಸ್ಯಭೂರೇಃ ॥

ಅಸ್ಮೇಶತಂಶರದೋಜೀವಸೇಧಾಅಸ್ಮೇವೀರಾನ್‌ಶಶ್ವತಇಂದ್ರಶಿಪ್ರಿನ್ ॥

ರಕ್ಷಾಯುಷೋಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ "ಅಂಗಾದಂಗಾತ್ಸಂಭವಸಿಹೃದಯಾದಧಿಯಸೇ ।

ಆತ್ಮಾವೈಪುತ್ರನಾಮಾಸಿಸಜೀವಶರದಃ ಶತಂ'' ॥ ಇತಿ ಮಂತ್ರಮುಚ್ಚಾರ್ಯಮುಧಾ

ನಂ ತ್ರಿರಾಜಿಘ್ರೇತ್ ॥ ತತಃ ಶಿಶೋಃ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಂನಾಮ ತದ್ದೈವ ಸ್ಮರೇತ್ ॥ ತತಃ ಹಿರಣ್ಯೋದಕೇನ ಮಾತುರ್ದಕ್ಷಿಣಸ್ತನಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ॥ ಇಮಾಂಕುಮಾರೋಃ ಜರಾಂಧಯತು ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ಪ್ರಜೀವಸೇ ॥ ಅಸ್ಯೈಸ್ತನೌಪ್ರಯುಂಜಾನಾ ಆಯುರ್ವರ್ಚೋಃ ಯಶೋಃಬಲಂ ॥ ಇತಿಮಂತ್ರೇಣ ಮಾತ್ರಾಕುಮಾರಂ ಪಾಯ ಯಿತ್ವಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ವಿಶೇಷತೋ ದಕ್ಷಿಣಾದೇಯಾ ॥ ತತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ॥ ತಮರ್ವಂತಮಿತಿ ಪಂಚಾನಾಂ ವಾಮದೇವೋಗ್ನಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ। ಆಶೀರ್ವಚನೇವಿ...ಗಃ ॥

ತಮರ್ವಂತಂನಸಾನಸಿಮರುಷಂನದಿವಃ ಶಿಶುಂ ॥

ಮರ್ಮೃಜ್ಯಂತೇದಿವೇದಿವೇ ॥

ಬೋಧದ್ವನ್ಮಾ ಹರಿಭ್ಯಾಂ ಕುಮಾರಃ ಸಾಹದೇವ್ಯಃ ॥

ಅಚ್ಛಾನಹೂತ ಉದರಂ ॥

ಉತತ್ಯಾಯಜತಾಹರೀ ಕುಮಾರಾತ್ಸಾಹದೇವ್ಯಾತ್ ॥

ಪ್ರಯತಾಸದ್ಯ ಆದದೇ ॥

ಏಷವಾಂ ದೇವಾವಶ್ವಿನಕುಮಾರ ಸಾಹದೇವ್ಯಃ ॥

ದೀರ್ಘಾಯುರಸ್ತು ಸೋಮಕಃ ॥

ತಂಯುವಂದೇವಾಶ್ವಿನಕುಮಾರಃ ಸಾಹದೈವ್ಯಂ ||

ದೀರ್ಘಾಯುಷಂ ಕೃಣೋತನ ||

ಏಷವಾಂ ದೇವಾ... ಸೋಮಕಃ || ತಂಯುವಂ... ಕೃಣೋತನ ||

ಇತ್ಯಾಶಿಷೋದದ್ಯುಃ || ಕುಮಾರ್ಯಾಶ್ಚ ಏತಜ್ಜಾತಕರ್ಮ ಅಮಂತ್ರಕಂ ಕಾರ್ಯಂ || ಹೋಮಕರಣ ಪಕ್ಷೇ ಪ್ರಬಲನಾಮಾನಮಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ, ಅನ್ವಾಧಾನೇ ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನೇತ್ಯಂತಮುಕ್ತ್ವಾ, ಅತ್ರ, ಪ್ರಧಾನಂ, ಅಗ್ನಿಂ ಇಂದ್ರಂ, ಪ್ರಜಾಪತಿಂ, ವಿಶ್ವಾನ್, ದೇವಾನ್, ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂಚ, ಆಜ್ಯೇನ, ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದಿ || ಇದಂಚಾಶೌಚಾಂತೇ ನಾಮಕರಣೇನ ಸಹವಾಕಾರ್ಯಂ || ಇತಿ ಜಾತಕರ್ಮ ||

ಅಥನಾಮಕರಣ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಮಾತುರಂಕೇಸ್ಥಿತಂಕುಮಾರಂ ಸ್ವದಕ್ಷಿಣತ ಉಪವೇಶ್ಯ, ಆಚಮ್ಯದೇಶ... ಕೀರ್ತ್ಯ, ಅಸ್ಯಕುಮಾರಸ್ಯ (ಕುಮಾರ್ಯಾಃ) ಬೀಜಗರ್ಭಸಮುದ್ಭವೈನೋನಿಬರ್ಹಣಾऽಯುರಭಿವೃದ್ಧಿ, ವ್ಯವಹಾರಸಿದ್ಧಿ, ದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ, ನಾಮಕರಣಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಧ್ರುವಾದ್ಯೌರಿತಿಮಂತ್ರೇಣಕಟಿಸೂತ್ರಂ ಬಧ್ನೀಯಾತ್ (ಪೂರ್ವಂಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಾಭ್ಯುದಯಿಕೇಕೃತ್ವಾ) ಯಥಾಚಾರಂ, ಫಲಕಾದೌ ಸಿತತಂಡುಲಾನ್‌ಪ್ರಸಾರ್ಯ, ಹಿರಣ್ಯಶಕಲೇನ, ಹರಿದ್ರಾ ಶಕಲೇನ,ವಾ, ಪ್ರಥಮಂ ಕುಲದೇವತಾನಾಮ, ಏವಂ ಮಾಸ, ನಕ್ಷತ್ರ, ವ್ಯವಹಾರ, ನಾಮಾನಿಚ, ಸಂಲಿಖ್ಯ, ।

ತದಸ್ತುಮಿತ್ರಾವರುಣಾತದಗ್ನೆಶಂಯೋರಸ್ಮಭ್ಯಮಿದಮಸ್ತುಶಸ್ತಂ

ಅಶೀಮಹಿಗಾಧಮುತಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ನಮೋದಿವೇಬೃಹತೆ ಸಾದನಾಯ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಭೂಃ ನಾಮದೇವತಾ ಆವಾಹಯಾಮೀತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ, ॥ ನಾಮದೇವತಾಭ್ಯೋನಮಃ ॥ ಧ್ಯಾಯಾಮೀತ್ಯಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಸ್ಸಂಪೂಜ್ಯ, ನಾಮಕರಣ ಲಗ್ನಸ್ಯ ಸುಲಗ್ನತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಫಲತಾಂಬೂಲದಾನಾನಿ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ತತಃ ಕುಮಾರಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ಣೇ ಬ್ರೂಯಾದ್ಯಥಾ ॥ ಕುಲದೇವತಾನಾಮ್ನಾನೃಸಿಂಹ ಭಕ್ತೋಽಸಿ, ಕುಲದೇವತಾನಾಮ್ನಾ ನೃಸಿಂಹ ಭಕ್ತಃ ಭವತಃ ಸರ್ವಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಭಿವಾದಯತೇ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ॥ "ಆಯುಷ್ಮಾನ್ಭವತು ನೃಸಿಂಹ ಭಕ್ತಃ" ಇತಿ ವಿಪ್ರೈರಾಶಿಷೋಗೃಹ್ಣೀತ್ ॥ ಆಶೀರ್ವಾದಗ್ರಹಣಾನಂತರಂ । ಮಾಸನಾಮ್ನಾ ಕೃಷ್ಣೋಽಸಿ, । ನಕ್ಷತ್ರನಾಮ್ನಾ ಆಶ್ವಯುಜೋಽಸಿ, । ವ್ಯವಹಾರನಾಮ್ನಾ ವಿಶ್ವನಾಥೋಽಸಿ. । ಕುಮಾರೀಚೇತ್ ಕುಲದೇವತಾ ನಾಮ್ನಾ ನೃಸಿಂಹ ಭಕ್ತಾಸಿ, ಮಾಸನಾಮ್ನಾ ವಾಗ್ದೇವ್ಯಸಿ, ನಕ್ಷತ್ರನಾಮ್ನಾ ಆಶ್ವಯು ಜ್ಯಸಿ, ವ್ಯವಹಾರನಾಮ್ನಾ ಲಲಿತಾಸಿ ॥ ಕುಲದೇವತಾನಾಮ್ನಾ ನೃಸಿಂಹ ಭಕ್ತಃ ಭವತಃ ಸರ್ವಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಅಭಿವಾದಯತೇ । ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ । "ಆಯುಷ್ಮಾನ್ಭವತು ನೃಸಿಂಹ ಭಕ್ತ" ಇತಿ ವಿಪ್ರೈರಾಶಿಷೋಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ಕುಮಾರಾಯ ॥ ಏವಂಮಾಸನಾಮಾದಿಭಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಏವಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ತ್ರಿವಾರಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಯಥಾ ವಿಭವಂ ವಿಪ್ರಾನ್ಭೋಜಯೇತ್ ॥ ಹೋಮ ಪಕ್ಷೇತು ಪಾರ್ಥಿವನಾಮಾಗ್ನೌ, ಜಾತಕರ್ಮವದೇವ, ಪ್ರಧಾನಾಹುತೀರ್ಹುತ್ವಾ, ನಾಮಯಥೋಕ್ತಂ ಕೃತ್ವಾ, ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ॥ ಇತಿನಾಮಕರಣ ವಿಧಿಃ ॥

ಅಥ ಪರ್ಯಂಕಾರೋಹಣಂ

ನಾಮಕರಣದಿನೇ ಷೋಡಶೇ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶೇ ಅನ್ಯಸ್ಮಿನ್‌ಶುಭದಿನೇವಾ ರಾತ್ರೌ ಕಾರ್ಯಂ ॥ ಸ್ವಸ್ವಾಚಾರಪ್ರಾಪ್ತಂಚಾನ್ಯದಪಿ ಕಾರ್ಯಂ ॥ ಇತಿಪರ್ಯಂಕಾರೋಹಣಂ॥

ಅಥ ಕರ್ಣವೇಧಃ

ಜನ್ಮದಿನಾತ್ ದ್ವಾದಶೇ, ತ್ರಿಂಶೇ, ವಾದಿನೇ। ಷಷ್ಠ, ಸಪ್ತಮಾ, ಷ್ಟಮ, ದಶಮಾ.ನ್ಯತಮಮಾಸೇ। ಅನ್ಯದಾವಾ, ಶುಭದಿನೇ। ಪೂರ್ವಾಹ್ನೇ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇವಾ। ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಚಂದ್ರ, ದಿಗೀಶ, ನಾಸತ್ಯ, ಸರಸ್ವತೀ, ಕುಲದೇವತಾ, ಗೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್, ಯಥಾ ವಿಭವಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ, ಖಂಡತಿಥಿ, ನಕ್ಷತ್ರ, ರಹಿತದಿನೇ। ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಪಾತಸ್ಥಳೇ, ಅಂಗಣಾದೌ, ಅನಾವೃತೇ, ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಸ್ಯಮಾತುರುತ್ಸಂಗಸ್ಥಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ, ಪೂರ್ವದಕ್ಷಿಣಃ ಕರ್ಣಃ ಕುಮಾರ್ಯಾಸ್ತು ಪೂರ್ವಂವಾಮಕರ್ಣೋವೇಧ್ಯಃ। ತತ್ರವೇಧ್ಯಸ್ಥಲಂ ಅಲಕ್ತ+ಕ.ರ+ಸೇನಾಽಂಕಯಿತ್ವಾ, ವೇಧಯೇತ್ ॥ ಪುಂಸಃ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಪ್ರವೇಶ, ಯೋಗ್ಯರಂಧ್ರ, ಪರ್ಯಂತಂ ವರ್ಧಯೇತ್ ॥ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂಯಥೇಚ್ಛಂ॥ ಇತಿ

ಅಥ ಉಪನಿಷ್ಕ್ರಮಣ ಪ್ರಯೋಗಃ

ನಾಮಕರಣಾದೀನಾಂ ಸಹಕರಣ ಪಕ್ಷೇ, ಆಚಮ್ಯದೇ...ಕೀರ್ತ್ಯ, ಮಮ ಶಿಶೋಃ, ಆಯುಃ ಶ್ರೀ ವೃದ್ಧಿ, ಬೀಜಗರ್ಭ ಸಮುದ್ಭವೈನೋ, ನಿಬರ್ಹಣ ದ್ವಾರಾಶ್ರಿ... ರ್ಥಂ ಉಪ ನಿಷ್ಕ್ರಮಣಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತದಂಗತ್ವೇನ ಸ್ವಸ್ತಿಕೇ, ಸವಿತೃ ಪೂಜನಂ ಕೃತ್ವಾ ತತಃ ಮಾತುಲಃ ಪಿತಾ ವಾ ಶಿಶುಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ, ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಮಂತ್ರೈಃ, ಸ್ವಸ್ತಿಕಸ್ಯ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ತ್ರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಉದ್ವಯಂತಮಸಸ್ಪರಿಜ್ಯೋತಿಷ್ಪಶ್ಯಂತ ಉತ್ತರಂ। ದೇವಂದೇವತ್ರಾಸೂರ್ಯಮಗನ್ಮಜ್ಯೋತಿರುತ್ತಮಂ ॥ ಇತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂಕೃತ್ವಾ, ಓಜೋಸಿ, ಓಜೋಸ್ಮೈಧೇಹಿ, ವರ್ಚೋಸಿ, ವರ್ಚೋಸ್ಮೈಧೇಹಿ, ಯಶೋಸಿಯಶೋಸ್ಮೈಧೇಹಿ, ಪ್ರಿಯೋಸಿ ಪ್ರಿಯಮೇವ ಭೂತಾನಾಂಕುರಂ। (ಶರ್ಮಾಸಿ ಶರ್ಮಾಸ್ಮೈಯಚ್ಛ) ॥ ಇತ್ಯಕ್ಷತೈಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ, ಪುನಃ।

ಉದುತ್ಯಂಜಾತವೇದಸಂದೇವಂವಹಂತಿಕೇತವಃ ||

ದೃಶೇವಿಶ್ವಾಯ ಸೂರ್ಯಂ || ಓಜೋಽಸಿ...ಸ್ಮೃತ್ಯ | ಪುನಃ ||

ಚಿತ್ರಂದೇವಾನಾಮುದಗಾದನೀಕಂ ಚಕ್ಷುರ್ಮಿತ್ರಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯಾಗ್ನೇಃ ||

ಆಪ್ರಾದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಅಂತರಿಕ್ಷಂ ಸೂರ್ಯಆತ್ಮಾ ಜಗತಸ್ತಸ್ಥುಷಶ್ಚ || ಓಜೋಽಸಿ, ||

ಓ...ನಮಸ್ಕಾರಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ||

[ಕುಮಾರ್ಯಾಸ್ತು ಓಜೋಽಸಿ, ಓಜೋಽಸ್ಯೃಧೇಹೀ ತ್ಯಾದ್ಯೂಹಂ] ಹೋಮಪಕ್ಷೇ ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಜಾತಕರ್ಮ ವದನಾದೇಶ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ಹುತ್ವಾ, ಅಗ್ನಿಚಂದ್ರ ದರ್ಶನಾದಿ ಕೃತ್ವಾ, ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ...ತ್ || ಅಥರಕ್ಷಾ ಮಂತ್ರಾಃ ಉಪವೇಶನಾರ್ಥಾಶ್ಚ || ರಕ್ಷೈನಂ ವಸುಧೇ ದೇವಿ ಸದಾ ಸರ್ವಗತಂ ಶುಭೇ || ಆಯುಃ ಪ್ರಮಾಣಂ, ನಿಖಿಲಂ, ನಿಕ್ಷಿಪಸ್ವ, ಹರಿಪ್ರಿಯೇ || ಅಚಿರಾದಾಯುಷಸ್ತ್ವಸ್ಯಯೇಕೇಚಿತ್ಪರಿ ಪಂಥಿನಃ || ಜೀವಿತಾಽರೋಗ್ಯವಿತ್ತೇಷು ನಿರ್ದಹ ಸ್ವಾಽಚಿರೇಣತಾನ್ || ಧಾರಿಣ್ಯಶೇಷಭೂತಾನಾಂಮಾತಸ್ತ್ವಮಧಿಕಾಹ್ಯಸಿ || ಕುಮಾರಂ ಪಾಹಿ ಮಾತಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಾತದನು ಮನ್ಯತಾಂ || ಜನನಾತ್ತೃತೀಯೇ ಮಾಸೇ, ಜನ್ಮದಿನೇ, ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರೇವಾ, ಸೂರ್ಯ ದರ್ಶನಂ || ಚತುರ್ಥಮಾಸೇ, ಅಗ್ನಿ, ಚಂದ್ರ, ಧೇನೂನಾಂ, ದರ್ಶನಂ, ನಕಾರಿತಂಚೇತ್, ತದಾ, ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ ದಿನೇ, ದಿವಾ, ಸೂರ್ಯಸ್ಯ, ರಾತ್ರೌ, - ಅಗ್ನ್ಯಾದೀನಾಂಚ ದರ್ಶನಂಕಾರಯೇತ್ || ಇತಿ ಉಪನಿಷ್ಕ್ರಮಣಂ ||

ಅಥ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಜನ್ಮತಃ ಷಷ್ಠೇಽಷ್ಟಮೇವಾದಂತೇಷು, ಜಾತೇಷುವಾ, ಕುಮಾರೀಣಾಂ, ವಿಷಮಮಾಸೇಷು, ಶುಭದಿನೇ, ಪೂರ್ವಾಽಹ್ನೇ ಶಿಶೋರನ್ನ ಪ್ರಾಶನಂ ಕಾರ್ಯಂ || ಸಹಕರಣಪಕ್ಷೇ ಆಚಮ್ಯ ದೇ...ಕೀರ್ತ್ಯ, ಮಮಾಸ್ಯಶಿಶೋಃ ಮಾತೃಗರ್ಭ ಮಲಪ್ರಾಶನಶುದ್ಧ್ಯಽನ್ನಾದ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ, ತೇಜ, ಇಂದ್ರಿಯಾಽಯುರ್ಲಕ್ಷಣ ಫಲಸಿದ್ಧಿ | ಬೀಜಗರ್ಭ ಸಮುದ್ಭವೈನೋ ನಿಬರ್ಹಣ ದ್ವಾರಾ, ಶ್ರೀ ಪ...ರ್ಥಂ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ || ಇಷ್ಟದೇವತಾ ನಮಸ್ಕಾರಾದಿಕಂಕೃತ್ವಾ, ಮಾತು

ರುತ್ಸಂಗೇಉಪವೇಶಿತಸ್ಯಪ್ರಾಙ್ಮುಖಸ್ಯ, ಶಿಶೋಃ ಅನ್ನಪತೇ ಇತ್ಯಸ್ಯ ನಲಕೂಬ ರೋಽನ್ನಪತಿರ್ಬೃಹತೀ। ಶಿಶೋರನ್ನಪ್ರಾಶನೇವಿ...ಗಃ॥

"ಅನ್ನಪತೇನ್ನಸ್ಯನೋಧೇಹ್ಯನಮೀವಸ್ಯಶುಷ್ಮಿಣಃ॥

ಪ್ರಪ್ರದಾತಾರಂತಾರಿಷಊರ್ಜಂನೋಧೇಹಿ ದ್ವಿಪದೇಚತುಷ್ಪದೇ॥"

ಇತಿಮಂತ್ರೇಣ ದಧಿಮಧುಘೃತಮಿಶ್ರಮನ್ನಂ ಶುಭಪಾತ್ರಸ್ಥಂ ಹಿರಣ್ಯೇ ನಾದಾಯ, ಪ್ರಥಮಂ ಕವಲಂ ಪ್ರಾಶಯಿತ್ವಾ, ಯಥೇಷ್ಟಂ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ, ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಹೋಮಕರಣಪಕ್ಷೇ ಜಾತಕರ್ಮವಲ್ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿಂ "ಶುಚಿ" ನಾಮಾನಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ, ಅನಾದೇಶಾಽಜ್ಯಾಹುತಿರ್ಹುತ್ವಾ । ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಾದಿ ಗೃಹ್ಯೋಕ್ತ ತಂತ್ರಂವಿಧಾಯ,। ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್॥

ಅಥ ಚೂಡಾಕರ್ಮ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಉಕ್ತೇ, ತೃತೀಯಾದೌ ವರ್ಷೇ, ಉದಗಯನೇ, ಶುಭ ದಿನೇ, ಮಂಗಲ ಸ್ನಾತಂ, ಕುಮಾರಂ, ಮಾತುರಂಕೇ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣತ ಉಪವೇಶ್ಯ, ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚ...ಕೇ ಕೃತ್ವಾ, ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ, ಮಮಾಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ, ಬೀಜಗರ್ಭ ಸಮುದ್ಭವೈನೋ ನಿಬರ್ಹಣ, ಬಲಾಽಯುರ್ವರ್ಚೋಽಭಿವೃದ್ಧಿ, ದ್ವಾರಾಶ್ರೀ ಪರ...ರ್ಥಂ, ಚೌಲಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯಾಂ, "ಸಭ್ಯ" ನಾಮಾನಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ । ಅನ್ವಾಧಾನೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ನನ್ವಾಹಿತೇಗ್ನೌ ಇತ್ಯಾದ್ಯಾಘಾರಾಜ್ಯೇನೇತ್ಯಂತ ಮುಕ್ತ್ವಾ (ಚಕ್ಷುಷೀನಸ್ತಃ) ಅತ್ರಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾ - ಅಗ್ನಿಂ ಪವಮಾನಂ ತ್ರಿವಾರಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಚೈಕವಾರಂ, ಆಜ್ಯೇನ । ಮಧ್ಯೇ ಗೃಹ್ಯೋಕ್ತ ತಂತ್ರೇಣ । ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ । ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರ ನಿಧಾನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ, ಅಗ್ನೇರುದಗಾಸ್ತೀರ್ಣೇಷು, ದರ್ಭೇಷು, ವ್ರೀಹಿ, ಯವ, ಮಾಷ, ತಿಲೈಃ, ಪೃಥಕ್‌ಪೃಥಕ್ಪೂರಿತಾನಿ, ಚತ್ವಾರಿ, ನವಶರಾವಾಣಿ ।, ಏಕೈಕಶಃ ಪ್ರಾಕ್ಸಂಸ್ಥಾನ್ಯಾ ಸಾದಯೇತ್ ॥ ಕುಮಾರೋತ್ಸಂಗಾಯಾಃ ಮಾತುಃ ಪುರಸ್ತಾತ್, ಅಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಾಚ್ಚ ಅನಡುಹ- ಗೋಮಯ ಶರಾವಂ ಶಮೀ ಪರ್ಣಯುತ ಶರಾವಂ ಚ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಾಚದಕ್ಷಿಣತಃ, ಏಕವಿಶಂತಿ ಕುಶ ಪಿಂಜೂಲಾನ್ಯಾದಾಯೋಪವಿಶೇತ್ ॥ ಯಥಾಕುಲಾಚಾರಂ ಮಾತ್ರಾಸಹ, ಭೋಜನಂಕಾರಯೇತ್ ॥ ತತಃ ಕುಮಾರೇಣಾಽನ್ವಾರಬ್ಧಃ ಕರ್ತಾ ॥ ಆಘಾರಾಂತಂ ಕರ್ಮಕೃತ್ವಾ । ಅಗ್ನಆಯೂ... ಛಂದಃ॥ ಚೂಡಾಕರ್ಮ ಪ್ರಧಾನಾಜ್ಯ ಹೋಮೇವಿ...ಗಃ

ಅಗ್ನಆಯೂ...ದುಚ್ಛುನಾಂ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಅಗ್ನಿಋಷಿಃ...ಗಯಂ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಅಗ್ನೇಪವಸ್ವ...ಪೋಷಂ ಸ್ವಾಹಾ || ಅಗ್ನಯೇ ಪವಮಾನಾಯೇದಂ ನಮಮ ||

ಪ್ರಜಾಪತೇಹಿ...ಪ್ || ಚೂಡಾ...ಗಃ || ಉಪಾಂಶು ಪ್ರಜಾಪತೇ...ಯೀಣಾಂ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ || ತತಃ ಶೀತಮುಷ್ಣಂ, ಚ ಜಲಂ, ದಕ್ಷಿಣವಾಮ ಕರಾಭ್ಯಾಂ, ಕ್ರಮೇಣ ಗೃಹೀತ್ವಾ । ಶಿಶೋಃ ಪಶ್ಚಿಮದೇಶೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ।, ತತ್ಪುರಸ್ಥಿತ ಪಾತ್ರೇ । "ಉಷ್ಣೇನವಾಯ ಉದಕೇನೇಹಿ" || ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಯುಗಪನ್ನಿನೀಯ, ತದೇಕದೇಶಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ । ನವನೀತೇನ, ದಧಿದ್ರಪ್ಸೇನವಾ, ಮಿಶ್ರಯಿತ್ವಾ । ಕುಮಾರಸ್ಯವಾಮ ಕರ್ಣಮಾರಭ್ಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ || "ಓಂ ಅದಿತಿಃ ಕೇಶಾನ್ವಪಶ್ವಾಪ ಉಂದಂತು ವರ್ಚಸೇ" ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಶಿರಃ ತ್ರಿವಾರಂ ಕ್ಲೇದಯೇತ್ || ಪ್ರತಿಕ್ಲೇದನಂ ಮಂತ್ರಾವೃತ್ತಿಃ || ತತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಹಸ್ತಾತ್ತ್ರೀಣಿ ಕುಶಪಿಂಜೂಲಾನ್ಯಾದಾಯ । "ಓಷಧೇತ್ರಾಯಸ್ವೈನಂ" ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಕುಮಾರಾಭಿಮುಖಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಗ್ರಾಣಿ, ತಸ್ಯದಕ್ಷಿಣೇ ಕೇಶಭಾಗೇ, ನಿಧಾಯ । ತೇಷು "ಸ್ವಧಿತೇ ಮೈನಂ ಹಿಂಸೀಃ" ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಕ್ಷುರಂ ನಿಧಾಯ । "ಯೇನಾವಪತ್ಸವಿತಾ ಕ್ಷುರೇಣ ಸೋಮಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ವರುಣಸ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ || ತೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾಣೋವಪತೇದಮಸ್ಯಾಯುಷ್ಮಾನ್ ಜರದಷ್ಟಿರ್ಯಥಾಸತ್ || || ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಕೇಶಾನಿ, ದ್ವಿಗುಣೀಕೃತಾನಿ. ಕುಶ ಪಿಂಜೂಲಾನಿ [ಪ್ರಚ್ಛಿದ್ಯ, ಪ್ರಚ್ಛಿದ್ಯ, ಪ್ರಾಗಗ್ರಾನ್ಛಮೀಪರ್ಣೈಃ, ಸಹ ಮಾತ್ರೇ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ । ಸಾ, ತಾನಾನಡುಹೆ, ಗೋಮಯೇ, ನಿದಧಾತಿ] ಛಿತ್ವಾ । ಪ್ರಾಗಗ್ರಾಣಿ ಕೃತ್ವಾ । ಶರಾವಸ್ಥ ಶಮೀ ವರ್ಣೈರೇಕೀ ಕೃತ್ಯ, ಮಾತುಃ ಕರೇದದ್ಯಾತ್ || ಸಾ, ತಾನಾನಡುಹೇ, ಗೋಮಯೇ, ಪ್ರಾಗಗ್ರಾಣಿ ನಿದಧ್ಯಾತ್ || ಏವಂ ದ್ವಿತೀಯೇ, ತೃತೀಯೇ ಚ ಛೇದನೇ, ಕುಶಪಿಂಜೂಲ ನಿಧಾನಾದಿ, ಸಮಂತ್ರಕಂ ಕಾರ್ಯಂ || ಮಂತ್ರೇತು ವಿಶೇಷಃ || "ಓಷಧೆತ್ರಾಯ...ಹಿಂಸೀಃ || ಯೇನಧಾತಾ ಬೃಹಸ್ಪತೇರಗ್ನೇರಿಂದ್ರಸ್ಯ ಚಾಯುಷೇವಪತ್ || ತೇನತ ಆಯುಷೇ ವಪಾ:...ಸ್ವಸ್ತಯೇ" || ಇತಿ ತೃತೀಯೇ || ಚತುರ್ಥೇತು ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸರ್ವ ಮಂತ್ರೈಃ ಕುರ್ಯಾತ್ || ಇದಂ ಚತುರ್ಥಂ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ಣೇ ಏವ || ತತಃ (ವಾಮ ಕರ್ಣೇ ತ್ರಿವಾರಂ ಕೃತ್ವಾ ।) "ಯತ್ಕ್ಷುರೇಣ ಮರ್ಚಯತಾಸು ಪೇಶಸಾವಪ್ತಾವ

ಪಸಿ ಕೇಶಾನ್ ॥ ಶುಂಧಿ ಶಿರೋಮಾಽಸ್ಯಾಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಃ'' ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣಾಽಗ್ರತಆರಭ್ಯ, ಆಮೂಲಂ, ಕ್ಷುರಧಾರಾಂ, ನಿಮೃಜ್ಯ । ನಾಪಿತಮಾಹೂಯ "ಶೀತೋಷ್ಣಾಭಿರದ್ಭಿರಬರ್ಥಂ ಕುರ್ವಾಣೋಽಕ್ಷಣ್ವನ್ಕುಶಲೀಕುರು'' ಇತಿ ಪ್ರೈಷೇಣಾನುಸಾಸ್ಯ । ಪೂರ್ವಾವಶೇಷಿತ ಶೀತೋಷ್ಣಾಂಬುಭಿಃ, ಅದ್ರೀರ್ಕೃತಂ, ಕುಮಾರಸ್ಯ ಶಿರಃ ಯಥಾಕುಲಾಚಾರಂ, ಕಲ್ಪಿತ ಶಿಖಂವಾಪಯಿತ್ವಾ । ಕುಮಾರಂ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ । ಪೂರ್ವವನ್ಮಾತುರುತ್ಸಂಗೇ ಸ್ವದಕ್ಷಿಣತ ಅವಸ್ಥಾಪ್ಯ । ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯ ವ್ರೀಹ್ಯಾದಿ ಪೂರ್ವ ಶರಾವ ಚತುಷ್ಟಯಂ, ನಾಪಿತಾಯದದ್ಯಾತ್ ॥ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಭೋಜಯೇತ್ ॥ ಇತಿ ॥

ಅಥಾಕ್ಷರಾರಂಭಃ

ಆಚಮ್ಯ ನಮೋಮಹದ್ಭ್ಯೋ... ॥ ಪವಿತ್ರಂತೆ...ಚೇತಸಾ । ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ । ದೇವೀಂವಾಚ...ತ್ವೈತು । ತದೇವಲಗ್ನಂ...ತೇಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ॥ ಸುಮುಹೂ...ಣ್ಯವಿಘ್ನಮಸ್ತು । ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಸ್ಯಕ...ಷ್ಯೆ । ಶ್ರೀಕಾರಗು...ಮಃ । ಸುಮುಖಶ್ಚ...ಶಾಂತಯೆ । ಗಣಪತಿಮಂಡಲೇ ಗಣಾನಾಂತ್ವಾ...ಸುವರ್ಣ ಪುಷ್ಪಂ...ಮಿ । ವಕ್ರತು...ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ...ಮಿ ॥ ದರ್ಭಾನ್ ಧಾ...ನಃ । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶ...ಕೀರ್ತ್ಯ, ಮಮಾಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ, ಸುಮತಿವರ್ಧನ ಪೂರ್ವಕಂ ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತತ್ವ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಅಕ್ಷರ ಸ್ವೀಕಾರಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಆದೌ, ಗುರುಗಣೇಶ ಪೂಜಾಂಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತತಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕೇ, ಗಣೇಶಂ, ವಿಷ್ಣುಂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ, ಸರಸ್ವತೀಂ, ಸೂತ್ರಕಾರಾ, ನ್ವಿದ್ಯಾಂ, ಚಗಣಾನಾಂತ್ವೇತ್ಯಾದಿ ನಾ । ತತ್ತನ್ನಾಮ ಮಂತ್ರೈರ್ವಾಽವಾಹ್ಯ । ಸರಸ್ವತ್ಯಾಽವಾಹನೇತು ॥ "ಓಂ ಭುವನ[illegible]ಮಾತಃ ಸರ್ವವಾಙ್ಮಯ ರೂಪೇ ಇಹಾಗಚ್ಛ" ಇತ್ಯಾವಾಹ್ಯ । ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಸ್ಸಂಪೂಜ್ಯ, ಪಾಯಸ, ಗುಡೌದನ, ಲಡ್ಡುಕಾದೀನಿ, ನಿವೇದ್ಯಾಽಚಾರ್ಯಂ ಗಂಧಾದಿಭಿಃ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ, ಸರ್ವಾನ್ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀ ಕೃತ್ಯ, ಪ್ರಣವಪೂರ್ವಕಮಕ್ಷರಮಾರಭೇತ್ ॥ ಫಲಕೋಪರಿ ಪ್ರಸಾರಿತೇಷು ಶುಕ್ಲ ತಂಡುಲೇಷು ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋ ಗುರುಃ ಸ್ವಸಂ ಮುಖೋಪವಿಷ್ಟಸ್ಯ, ಬಾಲಕಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇನ "ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಸಿದ್ಧಂ ನಮಃ" ಇತ್ಯಾರಭ್ಯ ಆಕಾರಾದಿಕ್ಷಕಾರಾಂತಾನ್ಪಂಚಾಶದ್ವರ್ಣಾನ್ಲಿಖೇತ್ ॥ ತತಃ ಬಾಲಕಂ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಮುಪಸ್ಥಾಪ್ಯ, ಲಿಖಿತವರ್ಣಾನ್ ತ್ರಿರ್ವಾಚಯೇತ್ ॥ ತತಃ ಪುನಃ ಪೂಜಾಂಕೃತ್ವಾ, ಸ್ವಸ್ತಿಕಸ್ಥದೇವತಾಃ ವಿಸೃಜ್ಯ ಸೂರ್ಯಾದೀನ್ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ॥

ಉಪನಯನಂ

ಬಟೋಃ ಪರಿಧಾನಾರ್ಥಂ, ಯಥಾ ಶಾಖಂ, ನವವಸ್ತ್ರದ್ವಯಂ । ಪರಿ, ದಾನಾರ್ಥಂ ಉತ್ತರೀಯಾರ್ಥಂಚ । ರಕ್ತಂಚೇತ್ - ಕಾಷಾಯ ವಸ್ತ್ರಂ । ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಂ । ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ । ಮೌಂಜೀ ಅಭಾವೇ, ದರ್ಭಮೇಖಲಾಂ, । ಪಾಲಾಶದಂಡಂ । (ಕೇಶಸಂಮಿತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ - ಸಾಗ್ರಂ) ಕೌಪೀನಂ, । ಭಿಕ್ಷಾಭಾಜನಂ, । ಚ ಸಂಪಾದ್ಯ । ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಾಽಭ್ಯುದಯಕೇ ಕೃತ್ವಾ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸ್ಮೃತ್ವಾ, ಪತ್ನೀ ಕುಮಾರಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಿತಃ ಸನ್ ಮಮಾಽಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ, ಜನ್ಮ ಪ್ರಭೃತ್ಯೇ ತತ್‌ಕ್ಷಣಪರ್ಯಂತಂ, ಬಾಲ್ಯೇವಯಸಿ, ಅಜ್ಞಾನತಃ ಪಿತ್ರಾದ್ಯುಪೇಕ್ಷಯಾಚ । ಸಂಭಾವಿತ್ರಾನಾಂ, - ಸವರ್ಣಾಽಸವರ್ಣಧಾತ್ರೀ - ಪರಿಪಾಲನ । ಜನನೀ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಸ್ತನ್ಯಪಾನ, । ಸ್ತ್ರೀ ಸಹಭೋಜನ, । ಉಚ್ಛಿಷ್ಟ ಭೋಜನ, । ಪರ್ಯುಷಿತ ಭೋಜನ,

।

ವಿವಸನಾಽನ್ನಪಾನ ತ ಸಜಾತೀಯ ವಿಜಾತೀಯ ಸಹಚರ ಕ್ರೀಡಾ ।

2 3

ಸಲ್ಲಾಪ, ಸಂಸ್ಪರ್ಶನ, । ಅನಿಯತ ಮೂತ್ರಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಜನ, ತತ್ತತ್ಕಾಲ ಶೌಚಾಭಾವ, ಪ್ರಭೃತೀನಾಂ, ಸರ್ವೇಷಾಂ, ಪಾಪಾನಾಂ, ಅಪನೋದನಾರ್ಥಂ । ಪೂರ್ವಪೂರ್ವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಣ ದೋಷ ನಿವೃತ್ಯರ್ಥಂ, । ಕಾಮಚಾರ, ಕಾಮವಾದ ಕಾಮಭಕ್ಷಣಾದಿ, ಸಮಸ್ತದೋಷ, ಪರಿಹಾರದ್ವಾರಾ, ಅಸ್ಯಬಟೋಃ ಉಪನೇಯತ್ವಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ । ಮಮಚ, ಉಪನೇತೃತ್ವಾಽಧಿಕಾರ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ । ಕೃಚ್ಛ್ರಾಽಚರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಽಚರಣಾನಂತರಂ ॥ ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಆಚಾರ್ಯಾದಿ ಋತ್ವಿಗ್ವರಣಂ ॥ ತತಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ - ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದಿ ಸಮುದ್ಭವನಾಮಾಽಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾದಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ, ನವಗ್ರಹ ಮಖಾದಿಕಂ ನಿರ್ವರ್ತ್ಯ (ಉಪನಯನೇನ ಸಹಚೌಲಕರಣ ಪಕ್ಷೇ, ತದಙ್ಗನಿರ್ವರ್ತ್ಯ) ಉಪನಯನಾಂಗತ್ವೇನ, ಕುಮಾರಸ್ಯ, ಮಾತ್ರಾ ಸಹಭೋಜನಂ, ಕಾರಯಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ । ಪುನರ್ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ [ಪೂರ್ವಮೇವಕೃತ ಚೌಲಶ್ಚೇತ್] ಮಮಾಽಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ, ಉಪನಯನಂ ಕರ್ತುಂ ತತ್ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂಽಗ ಭೂತಂ, ವಾಪನಾದಿ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ॥ ವಾಪನಾಯ ಕುಮಾರಂ ವಿಸೃಜ್ಯ । ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, ಮಮಾಽಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ, ದ್ವಿಜತ್ವ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಕ್ರಿಯಮಾಣೇ, ಉಪನಯನ ಹೋಮೇ, ದೇವತಾ ಪರಿಗ್ರಹಾರ್ಥಮನ್ವಾಧಾನಂ, ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಅಸ್ಮಿನ್ನನ್ವಾಹಿತೇಽಗ್ನೌ ಇತ್ಯಾದ್ಯಾಽಘಾರಾವಾಜ್ಯೇನೇತ್ಯಂತ ಮುಕ್ತ್ವಾ [ಚಕ್ಷುಷೀವರ್ಜಂ] ಅತ್ರಪ್ರಧಾನಂ ತ್ರಿರಗ್ನಿಂ ಪವಮಾನಂ, ಸಕೃತ್ಪ್ರಜಾಪತಿಂ, ಚೈತಾಃ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾ ಆಜ್ಯೇನ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದಿ, ಪರಿಸಮೂಹನಾದ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾ

ರಾಂತಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಸ್ನಾಪಿತಂ, ಬದ್ಧಶಿಖಂ, ಕುಮಾರಂ, ಗೋಪೀಚಂದನ, ಭಸ್ಮಧಾರಣ, ಕೌಪೀನಾಽಚ್ಛಾದನಾದಿಯುತಂ, ಕಾರಯಿತ್ವಾ (ಕೃತ್ವಾವಾ) ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತಃ, ಸಿಕತರ ಜೋಭಿಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ತದುಪರಿ ಯಥಾಚಾರಂ, ಕುಮಾರ ವತ್ಸರ ಸಂಖ್ಯಯಾ, ತಂಡುಲ ಪ್ರಸ್ಥಾನ್ ನಿಧಾಯತಾವನ್ನಾರಿ ಕೇಲಫಲಾನಿ, ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಾನಿ । ತಂಡುಲರಾಶೇಃ । ಪರಿತೋನಿಧಾಯ, ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಕುಮಾರಮುಪಸ್ಥಾಪ್ಯ, ನವವಸ್ತ್ರೇಣಾಚ್ಛಾದ್ಯ । ಉಲ್ಬ-ಸ್ಥಾನೀಯಂ ತತ್‌ವಸ್ತ್ರಂ ಸಂವೇಷ್ಟ್ಯ, ಬಟೋರ್ವಾಮಕರಂನಾಭೌ ನಿಧಾಪ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ನಿಧಾಪ್ಯ, ತಚ್ಛಿರಸಿ ಹಿರಣ್ಯಂ ಕೂರ್ಚಂ ಚ ಆಚಾರಾನ್ನಿಧಾಯ ತದಾ (ದ್ವಿಜಾಃ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಂ ಪಠೇಯುಃ) ತದೈವ ಸುಲಗ್ನತಾ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಫಲ, ತಾಂಬೂಲ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ದಾನಾನಿ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತಃ ಗಾಯತ್ರೀ ಜಪಾರ್ಥಂ ನಿಯುಕ್ತಾಃ = ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾತ್ ಸವಿತೃದೇವತಾ ಮುದ್ವಾಸ್ಯ - ತನ್ನಿಕಟ ಸ್ಥಾಪಿತಂ, ಉತ್ತರೀಯಾದಿಕಂ, ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಹಸ್ತೇದದ್ಯುಃ ॥ ಅನಂತರಂ ಯಜಮಾನಃ "ಯುವಂ ವಸ್ತ್ರಾಣೀತ್ಯಸ್ಯ ಔಚಥ್ಯೋದೀರ್ಘತಮಾ ಮಿತ್ರಾವರುಣೌತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಕುಮಾರಸ್ಯ ವಾಸೋಧಾರಣೇವಿ...ಗಃ ॥ "ಯುವಂ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ...ಚೇಥೇ ॥" ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರಿತ್ಯಸ ಮಾವದೇವೋಽಜಿನಂ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಕುಮಾರಸ್ಯ ಅಜಿನಧಾರಣೇವಿ...ಗಃ । "ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರ್ಧರುಣಂ ಬಲೀಯಸ್ತೇಜೋ ಯಶಸ್ವಿ ಸ್ಥವಿರಂ ಸಮಿದ್ಧಂ । ಅನಾಹನಸ್ಯಂ-ವಸನಂಜರಿಷ್ಣು ಪರೀದಂ ವಾಜ್ಯಜಿನಂ ದಧೇಽಹಂ" ॥ ಯಜ್ಞೋಪ ವೀತ ಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಶ್ರೌತಸ್ಮಾರ್ತಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ದ್ವಿಜತ್ವಸಿದ್ಧಯೇ, ಕುಮಾರಸ್ಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣೇವಿ...ಗಃ ॥ "ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಯತ್ಸಹಜಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ । ಆಯುಷ್ಯಮಗ್ರ್ಯಂ ಪ್ರತಿಮುಂಚಶುಭ್ರಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಬಲಮಸ್ತು ತೇಜಃ" ॥ ಇತಿಮಂತ್ರಂಕುಮಾರೇಣ ವಾಚಯಿತ್ವಾ, ಉಪವೀತಂ ಧಾರಯಿತ್ವಾ, ಕುಮಾರಂ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ಅಭ್ಯುಕ್ಷ್ಯ । ತನ್ಮಸ್ತಕಸ್ಥಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ಕೂರ್ಚಂಚ, । ಉಲ್ಬಸ್ಥಾನೀಯಂ ವಸ್ತ್ರಂಚ, ವಿಸೃಜೇತ್ । ತತಃ ಬಾಲಕಂ ಸೂರ್ಯಾದೀನ್ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ, ಯಜ್ಞಪಾತ್ರೋತ್ತರ ಭಾಗೇ, ತಮುಪವೇಶ್ಯ, ವಿಧಿವತ್ತೂಷ್ಣೀ ಮಾಚಮಯ್ಯ । ಆತ್ಮನಃ ಅಗ್ನೇಶ್ಚ ಮಧ್ಯೇನ, ದಕ್ಷಿಣತ ಆನೀಯ, ಉಪವೇಶ್ಯ, ಬರ್ಹಿರಾಸ್ತರಣಾದ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಾಂತಂ ಪೂರ್ವಮಕೃತಂ ಚೇತ್, ತದಾನೀಂ ಕೃತ್ವಾ । ತೇನಾನ್ವಾರಬ್ಧಃ ಸನ್ ಜುಹುಯಾತ್ । (ಚಕ್ಷುಷೀವರ್ಜಂ) । ಪ್ರಧಾನ ಹೋಮೇ ದೇವತಾಃ+ಮಂತ್ರಾಶ್ಚ ।ಚೂಡಾಕರ್ಮವದೇವ । ಅಥಾಚಾರ್ಯಃ ಉತ್ತರತೋಗ್ನೇಃ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಸ್ತಿಷ್ಠೇತ್ । ಕುಮಾರೋಪ್ಯಗ್ನ್ಯಾಚಾರ್ಯಯೋರ್ಮಧ್ಯೇನ, ಉತ್ತರತೋ ಗತ್ವಾ । ಆಚಾರ್ಯಾಭಿಮುಖಸ್ತಿಷ್ಠೇತ್ ॥ ಆಚಾರ್ಯಃ ಶಿಷ್ಯಾಂಜಲ್ಯುಪರಿ, ಸ್ವಾಂಜಲಿಂ, ನಿಧಾಯ । ಶುದ್ಧೋದಕೇನ, ಸ್ವಾಂಜಲಿಮನ್ಯೇನ ಪೂರಯಿತ್ವಾ । ಸುವರ್ಣಫಲ ಕೂರ್ಚಾನ್ಯಪಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ।, ತತ್ಸವಿತುರಿತ್ಯಸ್ಯಶ್ರಾವಾಶ್ವಃ ಸವಿತಾಽನುಷ್ಟುಪ್ । ಅವಕ್ಷಾರಣೆವಿ...ಗಃ ॥

''ತತ್ಸವಿತುರ್ವೃಣೀಮಹೇವಯಂದೇವಸ್ಯ ಭೋಜನಂ ||

ಶ್ರೇಷ್ಠಂಸರ್ವಧಾತಮಂತುರಂಭಗಸ್ಯಧೀಮಹಿ ||''

ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸ್ವಾಂಜಲ್ಯುದಕಂ, ಶಿಷ್ಯಾಂಽಜಲಾವವಕ್ಷಾರ್ಯ, ತಜ್ಜಲಂ ತೇನೈವಾವಕ್ಷಾರಯೇತ್ || ತತಃ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ದೇವಸ್ಯತ್ವಾ... ಭ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿ

ಗೃಹ್ಣಾಮಿ ||'' ಅಭಿವಾದನೀಯನಾಮ (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮ (3) ನ್ | "ಅಗ್ನೇಆ(3) ದೀರ್ಘಾಯುರ್ಭವ'' ಇತ್ಯಧಿಕೊಭಾಗಃ ದೇಶಾಚಾರ ಸಿದ್ಧಃ) ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತಂ ಸಾಂಗುಷ್ಠಂ ದಕ್ಷಿಣೇನ ಪಾಣಿನಾ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ || ದ್ವಿತೀಯಾವಕ್ಷಾರಣಾನಂತರಂ, "ಸವಿತಾತೇ ಹಸ್ತಮಗ್ರಭೀತ್, ಅಮುಕ ಶರ್ಮ (3)ನ್ ಇತಿ ಹಸ್ತಂ ಸಾಂಗುಷ್ಠಂ, ದಕ್ಷಿಣೇನ ಪಾಣಿನಾ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ | ಅವಕ್ಷಾರಣಾನಂತರಂ, ತೃತೀಯೇ "ಅಗ್ನಿ ರಾಚಾರ್ಯಸ್ತವ | ಅ...ಕ...ನ್'' ಇತಿ ಚ ಅಭಿವಾದನೀಯನ್ನಾಮ ನಿರ್ದಿಶ್ಯ ಹಸ್ತಂ...ತ್ | ಅಥಾಽದಿತ್ಯಮೀಕ್ಷಯೇತ್ | ತತ್ರಮಂತ್ರಃ | "ದೇವಸವಿತರೇಷತೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ತಂಗೋಪಾಯ, ಸಮಾವೃತ'' | ತತಃ ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತ ಏವ, ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಭಿಮುಖೌ ತಿಷ್ಠತಾಂ | ಆಚಾರ್ಯಃ "ಕಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರ್ಯಸಿ | ಪ್ರಾಣಸ್ಯ,, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರ್ಯಸಿ | ಕಸ್ತ್ವಾಕಮುಪನಯತೇ | ಕಾಯತ್ವಾಪರಿ ದದಾಮಿ'' | ಇತಿ ಜಪನ್, ಮನಸಾ, ಕುಮಾರಂ ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ಸಮರ್ಪ್ಯ || ಯುವಾಸುವಾಸಾ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಕೌಶಿಕೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಯೂಪಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಪೂರ್ವಾರ್ಧರ್ಚಸ್ಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾವರ್ತನೇ, ಉತ್ತರಾರ್ಧರ್ಚಸ್ಯ ಬಟೋರ್ಹೃದಯಾ ಲಂಭನೇ,ವಿ...ಗಃ||

ಯುವಾಸುವಾಸಾಃ ಪರಿವೀತ ಆಗಾತ್ಸಉಸ್ರೇಯಾನ್ಭವತಿ ಜಾಯಮಾನಃ||

ಬಟುಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮಾವರ್ತ್ಯ, ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಮವಸ್ಥಾಪಯೇತ್ | ತತಃ ಕುಮಾರಾಂಽಸರುಪರಿ, ಸ್ವಪಾಣೀ ಗಮಯಿತ್ವಾ|

"ತಂಧೀರಾಸಃ ಕವಯ ಉನ್ನಯಂತಿ ಸ್ವಾಧ್ಯೋ ಮನಸಾದೇವಯಂತಃ ||''

ತತಃ ಆಚಾರ್ಯಆಶ್ಮಾನ ತದ್ಧೃದಯ ಪ್ರದೇಶಂ, ಸಕೃತ್ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ, ಸ್ಪೃಶೇತ್ |

ಮಗ್ನಿಂ ಚಾಂತರಾ ಬಟುಂನೀತ್ವಾ, ಸ್ವಯಮುಪವಿಶ್ಯ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣತಃ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಮುಪವೇಶಯೇತ್ ತತಃ ಬಟುರ್ಜಯಂತ ಮತೇನಾಽಗ್ನಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಬಟುಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಪ್ರಾತರಗ್ನಿಕಾರ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯೇ - ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಂ...ಮಃ ।'' ಅದಿತೇನು ಮನ್ಯಸ್ವ[1] । ಸೋದಕೇನ ಪಾಣಿನಾಪರ್ಯುಕ್ಷಣಂ । ಅನುಮತೇನು[2] ಮನ್ಯಸ್ವ । ಸರಸ್ವತೇನು[3] ॥ ಮನಸ್ಯ[4] । ದೇವಸವಿತುಃ ಪ್ರಸುವ ॥ ಅಗ್ನಯೇ ನಮಃ ॥ ಜಾತವೇದಸೇ ॥ ನಮಃ ॥ ಸಹೋಜಸೇ ನಮಃ ॥ ವೈಶ್ವಾನರಾಯ ನಮಃ ॥ ಅಗ್ನಯೇ ಸಮಿಧ ಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋಽಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್ ॥ ಸಮಿದಾಧಾನೇವಿ..ಗಃ॥

''ಅಗ್ನಯೇ ಸಮಿಧ ಮಾಹಾರ್ಷಂ ಬೃಹತೇ ಜಾತವೇದಸೇ ॥

ತಯಾತ್ವಮಗ್ನೇ ವರ್ಧಸ್ವ ಸಮಿಧಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಾವಯಂ ಸ್ವಾಹಾ '' । ಅಗ್ನಯ ಇದಂ॥

ಪಾಣೀ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ, ಅಗ್ನಿಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ, "ತೇಜಸಾಮಾಸ ಮನಜ್ಮಿ'' । ಇತಿ ಸಂವೃತೋಽಷ್ಠದ್ವಯಂ ಮುಖಂ, ನಿಮೃಜ್ಯ ಪಾಣೀ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ಪುನರ್ದ್ವಿವಾರಮೇವಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತಃ

ಮಯಿಮೇಧಾಮಿತಿಷಣ್ಣಾಂ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಋಷಿಃ । ಪೂರ್ವೇಷಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಅಗ್ನಿರಿಂದ್ರಸ್ಸೂರ್ಯೋದೇವತಾಃ ಉತ್ತರೇಷಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಅಗ್ನಿರ್ದೇವತಾ, ಆದ್ಯಾನಾಂದ್ವಿಪದಾ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ ಅಂತ್ಯಾನಾಂ ನಿಚೃತ್ ॥ ಅಗ್ನ್ಯುಪಸ್ಥಾನೇವಿ...ಗಃ॥

''ಮಯಿ ಮೇಧಾಂ ಮಯಿ ಪ್ರಜಾಂ ಮಯ್ಯಗ್ನಿಸ್ತೇಜೋದಧಾತು ॥

''ಮಯಿ ಮೇಧಾಂ...ಮಯೀಂದ್ರ ಇಂದ್ರಿಯಂ ದಧಾತು ।

ಮಯಿ ಮೇಧಾಂ...ಮಯಿ ಸೂರ್ಯೋ ಭ್ರಾಜೋದಧಾತು ॥

ಯತ್ತೇ ಅಗ್ನೆತೇಜಸ್ತೇನಾಹಂ ತೇಜಸ್ವೀ ಭೂಯಾಸಂ

ಯಸ್ತೆ ಅಗ್ನೇ ವರ್ಚಸ್ತೇನಾಹಂ ವರ್ಚಸ್ವೀ ಭೂಯಾಸಂ

ಯತ್ತೇ ಅಗ್ನೇ ಹರಸ್ತೇನಾಹಂ

ಹರಸ್ವೀ ಭೂಯಾಸಂ ॥ ಶ್ರೀ ಯಜ್ಞೇ...ಮಃ'' ॥ ಇತ್ಯುಪಸ್ಥಾಯ ।

"ಮಾನಸ್ತೋಕೇ...ಮಹೇತ್ಯಾದಿ । ತ್ರ್ಯಾಯುಷಮಿತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ತತ್ತತ್ ಸ್ಥಲೇಷು ಭಸ್ಮ ಧಾರಯೇತ್ । ಓಂ ಚಮೇ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಸಾರಸ್ವತೋ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋಽಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್ ॥ (ತಿಷ್ಠನ್ ಅಕ್ಷತಹಸ್ತಃ). ಅಗ್ನ್ಯುಪ...ಗಃ ॥ "ಓಂ ಚಮೇ...ರಿಕ್ತಂ ॥ ತಸ್ಮೈತೇ ನಮಃ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ । "ಶ್ರದ್ಧಾ... ಹವ್ಯವಾಹನ'' । ಗೋತ್ರಾಭಿವಂದನಂ ಕೃತ್ವಾ । ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಅಥಾಗ್ನೇರುತ್ತರತೋ ಗತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಃ, ಆಚಾರ್ಯಾಭಿಮುಖೋಭೂತ್ವಾ, ದಕ್ಷಿಣಂ ಜಾನುಂ ಭೂತಲೇ ನಿಧಾಯ, ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ, ಯಥಾ ಸವ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಂ, ಶ್ರೋತ್ರೇ, ಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ (ಅಮುಕ) ಗೋತ್ರೋ (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮಾಽಹಂ ಭೋ ಅಭಿವಾದಯೇ ಇತಿ ಗುರೋಃ ಪಾದೌ ಯಥಾ ಸವ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಅಭಿವಾದ್ಯ, "ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭವ ಸೌಮ್ಯ, (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮ (3)ನ್'' ಇತಿ ಲಬ್ಧಾಽಽಶೀರ್ವಾದಃ "ಅಧೀಹಿಭೋಃ ಸಾವಿತ್ರೀಂಭೋ ಅನುಬ್ರೂಹಿ'' ಇತ್ಯಾಚಾರ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿಂಕೃತ್ವಾ (ಯಥಾ ಸ್ವಾವಾಮಪಾಣಿಮುತ್ತಾನೀಕೃತ್ಯದಕ್ಷಿಣಪಾಣಿಂನ್ಯಙ್ಮುಖೀಕೃತ್ಯ, ಸಂಧಾಯ, ಪಾಣಿಪೃಷ್ಠಮುಂಗುಲೀಭಿಃ ಸಂಧಾಯ ಅಂಗುಷ್ಠೌಚ ದೃಢೀಕೃತ್ಯ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣಾಂಕೇ, ನಿಧಾಯ, ಆಚಾರ್ಯಾಂತಿಕೇ, ಉತ್ಸಂಗೇವಾ) ಆಸೀತ । ಆಚಾರ್ಯಃ ತಂಸ್ವೋತ್ಸಂಗೇ ಉಪವೇಶ್ಯ, (ಸ್ವಸಂಮುಖಂ) ತದಂಜಲಿಂ, ಸ್ವಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ । ಆಚ್ಛಾದಿತವಸ್ತ್ರಃ ಅಗ್ನೇ (ರುತ್ತರತಃ) ಪಶ್ಚಿಮತೋವಾ । ಪ್ರಣವವ್ಯಾಹೃತಿಪೂರ್ವಕಂ, ಸಾವಿತ್ರೀಂ, ಪಾದಶಃ ಅರ್ಧರ್ಚಶಃ, ಸರ್ವಾಂ, ಇತಿಕ್ರಮೇಣ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸ್ವಯಮುಕ್ತ್ವಾ । ವಾಚಯೇತ್ । ಯಥಾ=ಪ್ರಣವಸ್ಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮಋಷಿಃ ॥ ದೈವೀ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ದೇವತಾ । ವ್ಯಾಹೃತೀನಾಂ ಪರಮೇಷ್ಠೀ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬೃಹತೀ । ಗಾಯತ್ರ್ಯಾಮಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ ಸವಿತಾ ಗಾಯತ್ರೀ । ಉಪನಯನೇವಿ...ಗಃ ॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ ಇತ್ಯಾದಿ ॥ ತತಃ ಆಚ್ಛಾದನ ವಸ್ತ್ರಂ ವಿಸೃಜ್ಯ, ಬಟುಂ ಸ್ವಸಂಮುಖೇ ಅವಸ್ಥಾಪ್ಯ, "ಮಮವ್ರತ ಇತಿ ಮಂತ್ರಸ್ಯ । ಪ್ರಜಾಪತಿ ಋಷಿಃ । ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ದೇವತಾ । ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ಛಂದಃ । ಬಟೋಃ ಹೃದಯೇ ಊರ್ಧ್ವಾಂಗುಲಿ ಪಾಣಿ

ನಿಧಾನೇವಿ...ಗಃ ||

''ಮಮವ್ರತೇಹೃದಯಂತೇ ದಧಾಮಿ+ಮಮಚಿತ್ತಮನುಚಿತ್ತಂತೇ ಅಸ್ತು |
ಮಮವಾಚಮೇಕವ್ರತೋಜುಷಸ್ವ | ಬೃಹಸ್ಪತಿಷ್ಟಾನಿಯುನಕ್ತುಮಹ್ಯಂ'' | ಇತಿ ಸ್ವಪಾಣಿ ಮೂರ್ಧ್ವಾಂಗುಲಿಂ ಬಟುಹೃದಯೇ ನಿಧಾಯ | ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಅರ್ಥಂ ಚಬೋಧಯಿತ್ವಾ | ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂಚ | ಇಯಂದುರುಕ್ತಾದಿತಿದ್ವಯೋಃ ವಾಮದೇವೋ ಮೇಖಲಾತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಮೇಖಲಾಬಂಧನೇವಿ.. ಗಃ ||

''ಇಯಂದುರುಕ್ತಾತ್ಪರಿಬಾಧಮಾನಾಶರ್ಮವರೂಥಂ ಪುನತೀನ ಆಗಾತ್ ||
ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾಭ್ಯಾಂ ಬಲಮಾಭರಂತೀ ಪ್ರಿಯಾದೇವಾನಾಂ ಸುಭಗಾಮೇಖಲೇಯಂ ||
ಋತಸ್ಯಗೋಪ್ತ್ರೀತಪಸಃ ಪರಸ್ವೀಘ್ನತೀರಕ್ಷಃ ಸಹಮಾನಾ ಅರಾತೀಃ ||
ಸಾನಃ ಸಮಂತಮನುಪರೇಹಿಭದ್ರಯಾಭರ್ತಾರಸ್ತೇ ಮೇಖಲೇಮಾರಿಷಾಮ'' ||೨||

ಇತಿಮಂತ್ರಂ ವಾಚಯಿತ್ವಾ, ಸ್ವಯಂವಾ ಪಠಿತ್ವಾ, ಮೇಖಲಾಂ ತ್ರಿರಾವರ್ತ್ಯ, ನಾಭಿಪ್ರದೇಶೇ ಗ್ರಂಥಿತ್ರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ || ಬಟುರ್ವೇದತ್ರಯೇಣಾ ವೃತೋಽಹವಿತಿಮನ್ಯೇತ | ಸ್ವಸ್ತಿನಇತ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾತ್ರೇಯೋ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ದಂಡದಾನೇವಿ...ಗಃ

ಸ್ವಸ್ತಿನೋಮಿಮೀತಾಮಶ್ವಿನಾಭಗಃ ಸ್ವಸ್ತಿದೇವ್ಯದಿತಿನರ್ವಣಃ
ಸ್ವಸ್ತಿಪೂಷಾ ಅಸುರೋದಧಾತುನಃ ಸ್ವಸ್ತಿದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಸುಚೇತುನಾ'' ||

ಇತ್ಯಾಚಾರ್ಯೇಣ ದಂಡೇದತ್ತೇ | ಬಟುರ್ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಮಂತ್ರೇಣ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ||

ಐಷಕ್ಷೇತ್ರೀತ್ಯಸ್ಯ ಶ್ಯಾವಾಶ್ವೋರಥವೀತಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ ॥ ಗೋಸರ್ಪಾದಿ ನಿರ್ಹರಣಾರ್ಥೇ, ದಂಡಧಾರಣೇವಿ...ಗಃ॥

| | | | | |

ಐಷಕ್ಷೇತಿರಥವೀತಿರ್ಮಘವಾಗೋಮತೀರನು। ಪರ್ವತೇಷ್ವಪಶ್ರಿತಃ॥

– – – – – –

"ಅದಾಂತಂ ದಮಯಿತ್ವಾಮಾಂ ಮಾರ್ಗೇ ಸಂಸ್ಥಾಪಯನ್ ಸ್ವಯಂ । ದಂಡಃಕರೇಸ್ಥಿತೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾದ್ರಕ್ಷಯತೋ ಭಯಂ" ॥ [ಅಸ್ಯಾಽನ್ವಯಃ ಆದಾಂತಂ ದಮಯಿತ್ವಾ, ಸ್ವಯಂಮಾರ್ಗೇ ಸಂಸ್ಥಾಪಯನ್ದಂಡಃ, ಯಸ್ಮಾತ್ಕರೇಸ್ಥಿತಃ ತಸ್ಮಾದ್ಧೇ! ದಂಡ ! ಯತೋ ಯತೋ ಮಮ ಭಯಂ ತತಸ್ತತಃ ಮಾಂರಕ್ಷ ॥] ತತಃ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಆಚಾರಮಾದಿಶೇತ್ । "ಬ್ರಹ್ಮಚಾರ್ಯಸಿ। ಆಪೋಽಶಾನ । ಕರ್ಮಕುರು । ದಿವಾಮಾಸ್ವಾಪ್ಸೀಃ । ಆಚಾರ್ಯಾಧೀನೋವೇದಮಧೀಷ್ವ । ಸಾಂಯಪ್ರಾತರ್ಭಿಕ್ಷೇಥಾಃ । ಸಾಯಂಪ್ರಾತಃ ಸಮಿಧಮಾಧೇಹಿ । ದ್ವಾದಶ ವರ್ಷಾಣಿ ವೇದಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ। ಗ್ರಹಣಾಂತಂವಾ" । ಇತ್ಯೇತೇಷಾಂ ಅರ್ಥಾನ್ ಬೋಧಯೇತ್ । ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾ "ಬಾಢ" ಮಿತ್ಯುಕ್ತೇಸತಿ । ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯ। ಅಗ್ನಿಂಮೇಧಾ ಜನನಾಽವತಂರಕ್ಷೇತ್ । ತತಃ ಅನುಪ್ರವಚನೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನ ಪರ್ಯಾಪ್ತಾಂ, ತಂಡುಲ ಭಿಕ್ಷಾಂ ಯಾಚೇತ್ । ತತಃಮಾತರಂ ಪ್ರತಿ ಅಭಿವಾದ್ಯ "ಭವಂತಿ! ಭಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿ" ಇತಿವಾ। "ಭವತೀ ಭಿಕ್ಷಾಂ ದದಾತ್ವಿ"ತಿ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರ ಮಾದಾಯಯಾಚೇತ್ । ಅಥಪಿತರಂ ಅಭಿವಾದ್ಯ "ಭವಾನ್ ಭಿಕ್ಷಾಂ ದದಾತ್ವಿ"ತಿ। ಅಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿನಂ ಅಗ್ರೇ ಭಿಕ್ಷೇತ್, ಅಪ್ರತ್ಯಖ್ಯಾಮಿನೀವಾಂ ॥ ಋಗ್ವೇದ ಮಧೀಷ್ವ। ಯಜುರ್ವೇದ ಮಧೀಷ್ವ। ಸಾಮವೇದ ಮಧೀಷ್ವ। ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಧೀಷ್ವ। ಇತಿಚತುರ್ಭಿರ್ಮಂತ್ರ ಚತಸ್ರಃ ಭಿಕ್ಷಾದದ್ಯಾತ್ । ಚತಸ್ಯ ॥ ಪುರೋಹಿತಮಪ್ಯೇವಂ। (ಅನ್ಯಾನ್ ಬಾಂಧವಾಂಶ್ಚ) ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಮಾತೃವತ್, । ಪುರುಷಾನ್ ಪಿತೃವದ್ಯಾಚರೇತ್। ಅಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಂ ಕೃತಾಕೃತಂ। ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ಪಾರಿಜಾತೇ। ನೇತಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟೀಕಾರಃ ॥ ತತಃ ಬಟೋಃ ದಂಪತ್ಯೋಶ್ಚ ವಸ್ತ್ರಾದಿ ಸಂಭಾವನಾ ನಂತರಂ। ಸುವಾಸಿನ್ಯಃ ನೀರಾಜನಂ ಕುರ್ಯುಃ॥ ದ್ವೇಶತೇ ಶತಂವಾಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಭೋಜ್ಯಾಃ॥ ತತೋ ಗುರುಸನ್ನಿಧಾವಹಃ ಶೇಷಂ ತಿಷ್ಠನ್ನಯೇತ್ ॥ ತಂಡುಲಭಾರೇ ಉಪವೇಶಯೇ+ದ್ವಾ॥ ತತಃ ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾ ಮನುಷ್ಠಾಯ, ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ, ಅನುಪ್ರವಚನೀಯ ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಯಥಾ=ಆಚಾರ್ಯಃ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಂ ಸ್ವದಕ್ಷಿಣತ ಉಪವೇಶ್ಯ ದೇಶ...ಕೀರ್ತ್ಯ । ಉಪನಯನಾಂಗಭೂತ ಮನುಪ್ರವಚನೀಯ ಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಗಣೇಶಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ । ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ, ಅನ್ವಾಧಾನೇ ಆಘಾರಾಂತ ಮುಕ್ತ್ವಾ । (ಚಕ್ಷುಷೀ ವರ್ಜಂ)। ಅತ್ರಪ್ರಧಾನಂ "ಸದಸ

ಸ್ಪತಿಂ, ಸವಿತಾರಂ, ಋಷೀಂಶ್ಚ'' ಇತಿ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾಃ ಚರುದ್ರವ್ಯೇಣ, ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದಿ ! ಪ್ರಣೀತಾ ಪ್ರಣಯನಾಽನಂತರಂ । ತದ್ಭಿಕ್ಷಾ ದ್ರವ್ಯಂ ಚತುರಃ ಚತುರೋಽಮುಷ್ಟೀನ್ । ತೂಷ್ಣೀಂ ದೇವತಾ ತ್ರಯಸ್ಯ, ವಿಪ್ರ ತ್ರಯಸ್ಯ ತ್ರಯಸ್ಯ ಭೋಜನ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂಚ, ನಿರುಪ್ಯ । ತೂಷ್ಣೀಂ ನಿರ್ವಾಪ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ತ್ರಿಃ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ, ಶ್ರಪಯಿತ್ವಾ ॥ "ಶೃತಃ ಸ್ಥಾಲೀ ಪಾಕ'' ಇತ್ಯಾಚಾರ್ಯಾಯ ಬಟುರ್ನಿ ವೇದಯೇತ್ । ಅಶಕ್ತಾವನ್ಯೇನ ವಾಕಾರಯೇತ್ ॥ ತತೋ ಬಟುನಾಽನ್ವಾರಬ್ಧಃ । ಆಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಾದ್ಯಾಘಾರಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ (ಚಕ್ಷುಷೀ ನಸ್ತಃ) ಅವದಾನ ಧರ್ಮೇಣಾವದಾಯ, । ಸದಸಸ್ಪತಿ ಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಕಾಣ್ವೋ ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಸದಸಸ್ಪತಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಅನುಪ್ರವಚನೀಯ ಪ್ರಧಾನ ಚರುಹೋಮೇವಿ...ಗಃ॥

''ಸದಸಸ್ಪತಿಮದ್ಭುತಂ ಪ್ರಿಯಮಿಂದ್ರಸ್ಯ ಕಾಮ್ಯಂ।

ಸನಿಂಮೇಧಾಮಯಾಸಿಷಂ ಸ್ವಾಹಾ'' ॥ ಸದಸಸ್ಪತಯ ಇದಂ। ತತ್ಸವಿತುರಿತ್ಯಸ್ಯ

ಗಾಥಿನೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ ಸವಿತಾ ಗಾಯತ್ರೀ। ಅನುಪ್ರವಚ...ವಿ...ಗಃ॥ "ತತ್ಸವಿ...ತ್''

ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸವಿತ್ರ ಇದಂ ॥ "ಓಂ ಋಷಿಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ'' । ಋಷಿಭ್ಯ ಇದಂ । ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯ । ತದಾವಶಿಷ್ಟಾಽನ್ನೇನ, ತ್ರ್ಯವರಾನ್, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್, ಭೋಜಯಿತ್ವಾ । ತ್ರೈವೇದ ಸಮಾಪ್ತಿಂ ವಾಚಯೇತ್ ॥ ಇತ್ಯುಪನಯನಂ॥

ಅಥ ಚತುರ್ಥ ದಿನೇ ಮೇಧಾಜನನಂ

ಹರಿದ್ರಾ ಜಲ ಕಲಶೇ ಸಪಲ್ಲವ ವರುಣಮಾವಾಹ್ಯ, ತಜ್ಜಲೇನಾಽಭಿಷಿಕ್ತ್ವಾ ದಂಪತೀ ಬಟುಶ್ಚ, ಸ್ನಾತ್ವಾಽನ್ಯದ್ವಸ್ತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ಸ್ವಗೃಹೇ ಐಶಾನೇ ದಿಗ್ಭಾಗೇ, ಸರ್ವತೋ ದ್ವಾದಶಾಂಗುಲಾಂ, ತ್ರಿವರ್ಣಖಿಲಾಂ ವೇದಿಂಕೃತ್ವಾ, ತದ ಸಂಭವೇ, ತುಲಸೀವೇದಿಕಾಯಾಂ, ಪತ್ರಾಂಕುರ, ಸಮನ್ವಿತಾಂ, ಆರ್ದ್ರಾಂ ಪಲಾಶಶಾಖಾಂ, । ಸಮೂಲಂ ಕುಶಸ್ತಂಬಂ,ವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ । ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾಽನ್ವಾರಬ್ಧಃ ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಯಥಾ ದೇಶ ಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, ಮಮ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಉಪನಯನ ಸಮಾಪ್ತಿ, ವೇದ ಗ್ರಹಣ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯ-ಲಕ್ಷಣ-ಮೇಧಾ-ಸಿದ್ಧಿ, ದ್ವಾರಾ

ಶ್ರೀ ಪರ... ರ್ಥಂ, ಮೇಧಾ ಜನನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೆ ||

ಪಲಾಶ ಶಾಖಾಯಾಂ, ಕುಶಸ್ತಂ ಚವಾ, "ಮೇಧಾಯೈ ನಮಃ" ಇತಿ ನಾಮ ಮಂತ್ರೇಣ ಆವಾಹ ನಾದ್ಯುಪಚಾರಾನ್ ಕೃತ್ವಾ । ಯಾವಕಸಕ್ತು ಮೋದಕ ಮಿಶ್ರಮನ್ನಂ ಕೇವಲ ಲಾಜಾನ್ವಾ ನಿವೇದ್ಯ । ಅನಂತರಂ ಸ್ವಸ್ತಿಕೇ ಸವಿತಾರಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ । ತದುತ್ತರೇಚ ಸೇಕ ಕಲಶಂ, ಸಂಸಾಧ್ಯ । ತತ್ರ ವರುಣಮಾವಾಹ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾ ಪ್ರಣಮಯ್ಯ, ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಮಂತ್ರೇಣ । ಕಲಶೋದಕ ಸೇಚನಂ ತ್ರಿವಾರಂ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ, ಕಾರಯೇತ್ || ಆಚಾರ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಲಾಜವಿಕಿರಣಂಚ ಕುರ್ಯಾತ್ ||

"ಸುಶ್ರವಃಸುಶ್ರವಾ ಅಸಿಯಥಾತ್ವಂ ಸುಶ್ರವಸ್ಸುಶ್ರವಾ ಅಸ್ಯಮಾಂ ಸುಶ್ರವಸ್ಸೌಶ್ರವಸಂ ಕುರು ||

ಯಥಾತ್ವಂ ದೇವಾನಾಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯನಿಧಿಪೋಸ್ಯೇವ ಮಹಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ವೇದಸ್ಯ ನಿಧಿಪೋ

ಭೂಯಾಸಂ" || ಇತಿಪ್ರತಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಮಂತ್ರಾವೃತ್ತಿಃ || ತತಃ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ನೂತನ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಾऽ ಉಪನಯನವತ್, ಸಮಂತ್ರಕಂ ಧೃತ್ವಾ ಚಿನ ಮೇಖಲಾ ದಂಡಾನ್ ಪುರಾಣಾನ್ ವಿಸೃಜ್ಯ ಪಲಾಶ ಸನ್ನಿಧೌ, ಕ್ಷಿಪೇತ್ (ಸ್ನಾತ್ವಾ ಪಕ್ಷಾಂತರ) ಮೇಧಾ ಸೂಕ್ತಂ ಪಾಠಯಿತ್ವಾ । ಉಪನಯನವ್ರತ ಸಮಾಪ್ತ್ಯಂಗ ಭೂತಂ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಂ ಕೃತ್ವಾ, ಮಾತಾ ಪಿತೃಭಿಕ್ಷಾऽನಂತರಂ ನಾಂದೀ ವಿಸರ್ಜನ ಪೂರ್ವಕಂ । ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ । ಆಶಿಷೋ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ । ಮೇಧಾಮಹ್ಯಮಂ... ಪ್ರಯೋಗೇ ||

ಅಥ ಮೇಧಾ ಸೂಕ್ತಂ

ಮೇಧಾಮಹ್ಯಮಂಗಿರಸೋಮೇಧಾಂಸಪ್ತಋಷಯೋದದುಃ ।

ಮೇಧಾಮಿಂದ್ರಶ್ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚಮೇಧಾಂಧಾತಾದದಾತುತೇ ||

ಮೇಧಾಂತೇವರುಣೋರಾಜಾಮೇಧಾ ದೇವೀಸರಸ್ವತೀ ||

ಮೇಧಾಂತೇಅಶ್ವಿನೌದೇವಾವಾಧತ್ತಾಂಪುಷ್ಕರಸ್ರಜಾ ॥

ಯಾಮೇಧಾ ಅಪ್ಸರಸ್ಸು ಗಂಧರ್ವೇಷುಚಯನ್ಮನಃ ।

ದೈವೀಯಾಮಾನುಷೀಮೇಧಾ ಸಾಮಾಮಾವಿಶತಾದಿಮಾಂ ॥

ಯನ್ಮೇನೋಕ್ತಂ ತದ್ರವತಾಂ ಶಕೇಯಂ ಯದನುಬ್ರವೇ ।

ನಿಶಾಮತಂ ನಿಶಾಮಹ್ಯೈಮಯಿವೃತಂ ಸಹವೃತೇಷು ಭೂಯಾಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಸಂಗಮೇಮಹಿ ॥

ಶರೀರಂಮೇವಿಚಕ್ಷಣಂ ವಾಙ್ಮೇಮಧುಮದ್ದುಹಾಂ ॥

ಅವೃದ್ಧಮಹಮಸೌಸೂರ್ಯೋಬೃಹ್ಮಣಾನೀಸ್ಥಃ ಶ್ರುತಂಮೇವಾ ಪ್ರಹಾಸೀಃ ॥

ಮೇಧಾ ದೇವೀಂ ಮನಸಾರೇಜಮಾನಾಂ ಗಂಧರ್ವಜುಷ್ಟಾಂ ಪ್ರತಿನೋಜುಷಸ್ವ ॥

ಮಹ್ಯಂಮೇಧಾಂ ವದಮಹ್ಯಂ ಶ್ರೀಯಂವದ ಮೇಧಾವೀ ಭೂಯಾಸಮಜರಾಜರಿಷ್ಣು ॥

ಸದಸಸ್ಪತಿಮದ್ಭುತಂ ಪ್ರಿಯಮಿಂದ್ರಸ್ಯ ಕಾಮ್ಯಂ ॥

ಸನಿಂಮೇಧಾಮಯಾಸಿಷಂ ॥

ಯಾಂಮೇಧಾಂದೇವಗಣಾಃ ಪಿತರಶ್ಚೋಪಾಸತೇ ॥

ತಯಾಮಾಮಧ್ಯಮೇಧಯಾಗ್ನೇ ಮೇಧಾವಿನಂ ಕುರು ॥

ಮೇಧಾವ್ಯಹಂ ಸುಮನಾಃ ಸುಪ್ರತೀಕಃ ಶ್ರದ್ಧಾಮನಾಃ ಸತ್ಯಮತಿಃ ಸುಶೇವಃ ॥

ಮಹಾಯಶಾಧಾರಯಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರವಕ್ತಾಭೂಯಾಸಮಸ್ಮೈ ಶರಯಾ ಪ್ರಯೋಗೇ ॥

ನಾಶಯಿತ್ರೀ ಪಲಾಶಸ್ಯರುಷಸೌಪಥಿಕಾಮನು ॥

ಅಥೋತತಸ್ಯಯಕ್ಷ್ಮಾಣ ಮಪಾಪಾರೋಗನಾಶಿನೀ ॥

ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ ಪಲಾಶತ್ವಂ ಶ್ರದ್ಧಾಂ ಮೇಧಾಂ ಚದೇಹಿಮೆ ॥

ವೃಕ್ಷಾಧಿಪನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ಅತ್ರತ್ವಂ ಸನ್ನಿಧೌಭವ ॥ ಇತಿ ॥

ಅಥಮಹಾನಾಮ್ನಿ ವ್ರತಂ

ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿ ತ್ರಯೋದಶೇ ವರ್ಷೇ ಚೌಲೋಚಿತೋದಗಯನಾದಿ ಕಾಲೇ ಪೂರ್ವದಿನೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾ ಸಹಾಚಾರ್ಯಃ ಸುಸ್ನಾತೋ ದೇಶಕಾಲೋಚ್ಚಾರಣಾಂತೇ ಏನಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಂ ಮಹಾನಾಮ್ನೀ ರಧ್ಯಾಪಯಿಷ್ಯ ಮಾಣೋ ಮಹಾನಾಮ್ನಿ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿ ದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಹೋಮಂಕರಿಷ್ಯೇ। ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ, ಗಣಪತಿ ಪೂಜನಾದಿ ನಾಂದೀ ಶ್ರಾದ್ಧಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ॥ ಕಾರಿತ ವಪನ ಸ್ನಾನಂ ಬದ್ಧಶಿಖಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಂ ಸುಮುಹೂರ್ತೇ ಸ್ವದಕ್ಷಿಣತಃ ಉಪವೇಶ್ಯ ವಿಧಿವದಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಮಹಾನಾಮ್ನೀ ವ್ರತಾಂಗಹೋಮೇ ದೇವತಾ ಪರಿಗ್ರಹಾರ್ಥ ಮಿತ್ಯಾದಿ...ಕಾಯತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮೀತ್ಯಂತ ಮುಪನಯನವತ್ಕುರ್ಯಾತ್। ತತ್ರ ಪ್ರಾವರಣಂ ಕಾಷಾಯಂ ವಾಸಃ ಪ್ರಧಾನಹೋಮೇಚ ಮಹಾನಾಮ್ನೀವ್ರತ ಪ್ರಧಾನಾಜ್ಯ ಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ - ಇತಿ ವಿಶೇಷಃ। ಕಾಯತ್ವಾ ಪರಿದದಾಮೀತಿ'' ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ಮನಸಾ ಬಟುಂ ಸಮರ್ಪ್ಯ। ಆಸನೇ ಉಪವೇಶ್ಯೋಪನಯನೋಕ್ತ ವಿಧಿನಾ ಮೇಖಲಾ ದಂಡಧಾರಣಂ ಕಾರಯಿತ್ವಾ ಪುರಾಣ

ಯಜ್ಞೋಪವೀತಾದೀನಿ ಜಲೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ । ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಂ-ಪ್ರತಿ, ವದೇತ್ । "ಮಹಾನಾಮ್ನೀ ವ್ರತಂ ಸಂವತ್ಸರಂ ಚರೇ" ತಿಸ, "ಚರಿಷ್ಯಾಮೀ"ತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಂವತ್ಸರಂ ಕೇಶಾದಿಧಾರಣಂ ಭಿಕ್ಷಾ ಚರಣಾದಿ ವ್ರತಂ ಚರೇತ್ । ಪೂರ್ಣೇಽಬ್ದೇ ಉದಗಯನೇ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ಬಟು ಸಹಿತೋ ಗುರು ರ್ವಿವಿಕ್ತ-ದೇಶಂ ಗತ್ವಾ । ತಿಥ್ಯಾದಿ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯಾಸ್ಯ ಬಟೋರ್ಮಹಾನಾಮ್ನಾ ಶ್ರವಣಾಂಗ ಭೂತವ್ರತ ಪರಿಪೂರ್ತಿ ದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀ ಪರ...ಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಉಪಲೇಪನಾದ್ಯಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂಽತೇ ಆಘಾರೌ-ಆಜ್ಯೇ ನೇತ್ಯಂತೇಽತ್ರ ಪ್ರಧಾನಂ ಅಗ್ನಿಂ, ಸಂರಾಧನೀಂ, ಕಾಮಂ, ಅಗ್ನಿಂ, ಅಸೂಯಂತೀ ಮನುಮತಿಂ, ಪ್ರದಾತಾರಂ, ಅಗ್ನಿಂ, ವಾಯುಂ, ಸೂರ್ಯಂ, ಚೈತಾಃ ದೇವತಾಃ ಕೃಸರಾನ್ನೇನ (ಕೃಸರಾನ್ನೇನ=ತಿಲಮಿಶ್ರ ಅನ್ನೇನ ॥) ಶೇಷೇಣೇತ್ಯಾದಿ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರ ನಿಧಾನಾಂತೇ ಬಟುಹೋರ್ಮಾಯ, ಸ್ವ-ಭೋಜನಾಯಚ ಪರ್ಯಾಪ್ತ ತಂಡುಲಾನ್ಭಿ-ಕ್ಷಾರ್ಜಿತಾನ್, ಸ್ಥಾಲೀ ಪಾಕ ವಿಧಿನಾ, ತೂಷ್ಣೀಂ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶತ್ ಸಂಖ್ಯಯಾ ನಿರುಪ್ಯ । ತಥೈವ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ಸ್ಥಾಲ್ಯಾಂ ಶ್ರಪಯಿತ್ವಾ । "ಶೃತಃ ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕ" ಇತಿ ಜ್ಞಾಪಯೇತ್ । ತತಃ ಆಚಾರ್ಯೋ ಬಟುಂ ಪ್ರತಿ, ವ್ರತ-ಲೋಪಾನ್ಪೃಚ್ಛೇತ್ । ತೇನೋತ್ತರೇ ದತ್ತೇ । ಲೋಪ ಗೌರವೇ । ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಕಾರಯಿತ್ವಾ (ಪುನಃ ಸಂವತ್ಸರ ವ್ರತಂ ಕಾರಯೇತ್) ಶುಚಿನಾತೇನಾನ್ವಾರಬ್ಧಃ ಆಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಾದ್ಯಾಘಾರಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾವದಾನ ಧರ್ಮೇಣ ನವಭಿರ್ಮಂತ್ರೈರೈಕ ಶ್ರುತ್ಯೈವ ಜುಹುಯಾತ್ । "ಅಗ್ನಾವಗ್ನಿಶ್ಚರತಿಪ್ರವಿಷ್ಟ ಋಷೀಣಾಂ ಪುತ್ರೋ ಅಧಿರಾಜಏಷಃ । ತಸ್ಮೈಜುಹೋಮಿ ಹವಿಷಾಘೃತೇ ನಮಾದೇವಾನಾಂ ಮೋಮುಹದ್ಭಾಗಧೇಯಂ

ಮೋ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಮೋ ಮುಹದ್ಭಾಗಧೇಯಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥" ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ।

ಯಾತಿರಶ್ಚೀ ನಿಪದ್ಯತೇಽಹಂ ವಿಧರಣೀ ಇತಿ । ತಾಂತ್ವಾ ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಯಾಯಜೇ

ಸಂರಾಧನೀಮಹಂ ಸ್ವಾಹಾ । ಸಂರಾಧನ್ಯಾ ಇದಂ । ಯಸ್ಮೈತ್ವಾಕಾಮಕಾಮಾಯ

ವಯಂ ಸಂಮ್ರಾಡ್ಯಜಾಮಹೇ । ತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ಕಾಮಂ ದತ್ವಾಥೇದಂತ್ವಂ ಘೃತಂ ಪಿಬ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಕಾಮಾಯ ಇದಂ ॥ ವಯಂನೋ ಅಗ್ನಿರ್ವರಿವಃ ಕೃಣೋತ್ವಯಂ ಮೃಧಃ ಪುರಏತು ಪ್ರಭಿಂದನ್ । ಅಯಂ ಶತ್ರೂನ್ ಜಯತು ಜರ್ಹೃ

ಪಾಣೋಽಯಂ ವಾಜಂ ಜಯತು ವಾಜಸಾತೌ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ।

ಅಸೂಯಂತ್ಯೈ ಚಾನುಮತ್ಯೈ ಸ್ವಾಹಾ'' ॥ ಅಸೂಯಂತ್ಯಾ ಅನುಮತ್ಯಾ ಇದಂ ॥ ಪ್ರದಾತ್ರೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರದಾತ್ರ ಇದಂ ॥ ವ್ಯಸ್ತವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃತಿಸ್ರ ಆಹುತೀ ಹುರ್ತ್ವಾ । ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದರ್ಥಂ ಸ್ರುಚ್ಯವದಾಯ, ತಾಂಬರ್ಹಿಷಿ ನಿಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮ ಚಾರಿಣ ಮಾಹ "ಏತಂ ಸ್ಥಾಲೀ ಪಾಕಂ ಸರ್ವಮಶಾನೇ''ತಿ ॥ ಸಚಸರ್ವಮಶ್ನೀ ಯಾತ್ । ಭುಕ್ತವಂತ ಮಾಚಾಂತಂ ಪ್ರತಿಬ್ರೂಯಾತ್ । ಉಪತಿಷ್ಠಸ್ವಾದಿತ್ಯ ಮಿತಿ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ, ತತೋ ಪೂರ್ಣಮಂಜಲಿಂ ಸಿಂಚೇತ್ । "ತ್ವಂ-ವ್ರತಾನಾಂ ವ್ರತಪತಿರಸಿ ವ್ರತಂ ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ, ತಚ್ಛಕೇಯಂ, ತೇನ ಶಕೇಯಂ, ತೇನರಾಧ್ಯಾ-ಸಮಿ,ತ್ಯು ಪತಿಷ್ಠಮಾನಃ, ಏಕರಾತ್ರಂ ಸಂಮೀಲಿತಾಕ್ಷೋ ವಾಗ್ಯತ ಆಸಿತ್ವಾ । ತದ ನಂತರ ದಿನೇ ಆಚಾರ್ಯೇಣ ಸಹ ಸಂಗಮಿಷ್ಯಾಮೀ''ತಿಧ್ಯಾಯೇತ್ । ಶತ ಆಚಾರ್ಯೋ ಮೀಲಿತಾಕ್ಷೋ ವಾಗ್ಯತಃ ಬಟೋರ್ಮುಖ ಸಹಿತಂ ಶಿರೋವಾಮ ಕರ್ಣದೇಶ ಮಾರಭ್ಯ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ತತ್ಪರಿಹಿತಾಽಹಿತ ವಾಸಸಾ ಸಂವೇಷ್ಟ್ಯ, ಯಥಾನತದ್ವಾಸಃ ಪತೇತ್ತಥೋಪಾಯಂ ಕೃತ್ವಾ-ಬ್ರೂಯಾದಾಚಾರ್ಯಃ "ಏತಂ ಕಾಲಮೇವಂ (ಏಕರಾತ್ರ ಕಾಲಂ) ಭೂತೋಽಸ್ವಪನ್ವವೇತಿ'' ॥ ಏತಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿ ಸಂಕಲ್ಪಾನುಸಾರೇ ಣೈಕರಾತ್ರ ಮಿತ್ಯಾದಿ ಚರೇತ್ । ನಕಾಲ ಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಲೋಪಃ । ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಉಕ್ತಕಾಲೇಽವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಸಂಧ್ಯಾ ವಂದ ನಾದೇರಿತರತ್ ಸ್ನಾನಭೋಜನಸ್ವಾಂಪಗಮನಾದಿ (ವರ್ಜನ) ಕುರ್ಯಾತ್ । ಆಚಾರ್ಯಃ ಪ್ರೈಷಾಂತೇ । ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇ । ತ್ಸಂಕಲ್ಪಾಂತೇ ಆಚಾರ್ಯೋಽನುವಕ್ಷ್ಯತೀತಿ ನಿಶ್ಚಯೋತ್ತರಂ ಬಹಿರ್ಗ್ರಾಮಾದೀ ಶಾನ್ಯಾಂದಿಶಿ ಪಿತಂಗಯೋಗಿನಾಮಾಶ್ರಮಾರ್ಥ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಚಾರ ರಹಿತೇ ಶುಚೌ ದೇಶೇಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿ ಷ್ಠಾಪ್ಯ ತಸ್ಯೋತ್ತರತೋಽಸಿ, ಮುದಕ-ಕಮಂಡಲು ಮಶ್ಮಾನಂ, ಚ ನಿಧಾಯ । ತಸ್ಯಪ್ರತ್ಯಗುದಕ್ ದೇಶೇದ್ವಿಹಾಯನೀಂ ವತ್ಸತರೀಂ ಬಧ್ನೀಯಾತ್, । ಯಥಾಗ್ನಿ ಸಮೀಪೆ ಉಚ್ಚಾರ್ಯಮಾಣಃ ಶಬ್ದೋ ವತ್ಸತರ್ಯಾನ-ಸಮ್ಯಕ್ ಶ್ರೂಯೇತ । ತತೋಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಪ್ರಾಗಗ್ರೇಷು ದರ್ಭೇಷು ಆಚಾರ್ಯ, ಐಶಾನೀ ದಿಗಭಿಮುಖ ಉಪವಿಶೇತ್ । ತತಃ ಶಿಷ್ಯೋಮುಖದೇಶಾದ್ವಸ್ತ್ರಮುಪಸಾರ್ಯ, ಮುಖಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಕಂಠಸ್ನಾನಂ, ಕೃತ್ವಾಽಗ್ನಿಮಾಚಾರ್ಯಂ ಚ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇ ಕೃತ್ವಾಽಚಾರ್ಯಂ ವಿಧಿವತ್ಸಂ ಗೃಹ್ಯ ಪಶ್ಚಾದಾಚಾರ್ಯಸ್ಯ ತದಾಸನಪ್ರಾಗಗ್ರದರ್ಭೇಷ್ವೇವ, ಮೂಲದೇಸೇ ಸ್ವಪೃಷ್ಠಮಾಚಾರ್ಯ ಪೃಷ್ಠೇನ ಸಂಧಾಯ ಪ್ರತ್ಯಗ್ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮಭಿ-ಸಮೀಕ್ಷ ಮಾಣೋಂಕಧಾರಣ ಯೋಪವಿಶೇತ್ । ತತೋ ಮನಸಾ ಗುರುಂ ವದೇತ್ ॥ "ಓಂ ಮಹಾನಾಮ್ನೀರ್ಭೋ ಅನುಬ್ರೂಹೀ''ತಿ ಗುರುರಿಯತಾಕಾಲೇನಾನೇನೈತದು ಕ್ತಮಿತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತದರ್ಹವ್ರಂತಲೋಪಾನ್ ಪೃಷ್ಟ್ವಾನುತಾಪಿನೇ ಶ್ರದ್ಧಧಾನಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೇ ಸ್ವಯಂ ನಿಮೀಲಿತಾಕ್ಷೋ ಮಹಾನಾಮ್ನೀ''ರ್ವಿದಾಮಘವನ್ವಿದೇ ತ್ಯಾದ್ಯಾನವರ್ಚಃ । "ಏಷಾಹ್ಯೇವೈವಾಹ್ಯಗ್ನಾಇ'' ಇತ್ಯಾದೀನಿ ನವಪುರೀಷ ಪದಾ

ನಿಚ ಪ್ರಣವಾದೀನಿ ತ್ರಿರುಪದಿಶೇತ್ । ಶಿಷ್ಯೋಽಪಿ ತ್ರಿಃ ಪಠೇತ್ । ತತೋ ಗುರುಃ ಶಿರೋವೇಷ್ಟನಂ ಶಿಷ್ಯಸ್ಯೋನ್ಮುಚ್ಯ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಆದಿತ್ಯಮೀಕ್ಷಸ್ವೇ" ತಿ ॥ ಬಟುರ್ಮಿತ್ರಸ್ಯತ್ವಾ ಚಕ್ಷುಷಾ ಪ್ರತೀಕ್ಷೇ" ಇತಿ ಮಂತ್ರದ್ವಯೇನಾದಿತ್ಯಮುಪೇ ಕ್ಷೇತ । ತತೋ ಮಿತ್ರಸ್ಯತ್ವಾ ಚಕ್ಷುಷಾಽನುವೀಕ್ಷ ಇತಿ ಸಸಂಭಾರಾದಿ-ಶೋನ್ವವೇಕ್ಷೇತ ಪುನರಾದಿತ್ಯಮೀಕ್ಷಸ್ವೇತಿ ಉಕ್ತಸ್ತಮೀಕ್ಷೇತ । "ಮಿತ್ರಸ್ಯತ್ವಾ ಚಕ್ಷುಷಾ ಪ್ರತಿಪಶ್ಯಾಮಿಯೋಸ್ಮಾನ್ ದ್ವೇಷ್ಟಿಯಂಚವಯಂ ದ್ವಿಷ್ಮಸ್ತಂ ಚಕ್ಷುಷೋರ್ಹೇತುಮುಚ್ಛತ್ವಿ" ತಿ ತತೋಷ್ಟಾಭಿ-ರ್ಮಂತ್ರೈರ್ಭೂಮಿಮಭಿ ಮೃಶೇತ್ । ಅಗ್ನ ಇಳಾ...ಸಂದೃಶಿ ॥ ಭದ್ರಂ ಕರ್ಣೇಭಿರಾಹುಗಣೋ ಗೌತಮೋ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಭೂಮಿ ಸ್ಪರ್ಶನೇವಿ...ಗಃ । ಓಂ ಭದ್ರಂ ಕರ್ಣೇಭಿ... ॥ ಶಂನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ವಸಿಷ್ಠೋ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಸ್ತುಷೇಜನಂ ಭಾರದ್ವಾಜ ಋಜಿಶ್ವೋ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ॥ ಕಯಾನ ಇತಿ ತಿಸೃಣಾಂ ವಾಮದೇವ ಇಂದ್ರೋಽಗಾಯತ್ರೀ ॥ ಸ್ಯೋನಾ ಪೃಥಿವಿ ಮೇಧಾತಿಥಿರ್ಭೂಮಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ ॥ ತತೋವತ್ಸತರೀಂ ಗುರವೇ ದತ್ವಾ ಈಶ್ವರಾರ್ಪಣಂ ಕೃತ್ವಾ, ತಂಡುಲ ಭಿಕ್ಷಾ ಪೂರ್ವರಮುಪನಯನ ವದ್ಧಿವೈವ ಬ್ರಹ್ಮೌದನ ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತ್ರ ಮಹಾನಾಮ್ನ್ಯಧ್ಯಯನಾಂಗ ಭೂತ ಮನುಪ್ರವಚನೀಯ ಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿಸಂಕಲ್ಪ್ಯಾಽಽಘಾರಾವಾಜ್ಯೇ ನೇತ್ಯಂತೇ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾಂ ಸದಸಸ್ಪತಿಂ, ಮಹಾನಾಮ್ನೀಃ, ಋಷೀಂ,ಶ್ಚ ಚರುಣಾ ಶೇಷೇಣೇತ್ಯಾದಿ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರ ನಿಧಾನಾಂತೇ ಕೃತೇಭೈಕ್ಷ-ತಂಡುಲಾನಾಂ ತುಷ್ಣೀಂಸ ನಿರ್ವಾಪಾದಿ ಶ್ರಪಣಾಂತೇ "ಶೃತೋ ಬ್ರಹ್ಮೌದನ" ಇತಿ ನಿವೇದಯೇತ್ । ತತೋ ಗುರುಃ ಶಿಷ್ಯೇಣಾಽನ್ವಾರಬ್ಧಃ ಆಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಾದ್ಯಾಘಾರಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ । ಸದಸಸ್ಪತಿ ಮಿತ್ಯಸ್ಯ (ಅಗ್ನ ಇಳಾ ನಮ ಇಳಾ ನಮ ಋಷಿಭ್ಯೋ ಮಂತ್ರಕೃದ್ಭ್ಯೋ ಮಂತ್ರ ಪತಿಭ್ಯೋ ನಮೋ ವೋ ಅಸ್ತು ದೇವೇಭ್ಯ ಶಿವಾನಃ ಶಂತಮಾ ಭವಸುಮೃಳೀಕಾ ಸರಸ್ವತೀ ಮಾತೇವ್ಯೋಮ ಸಂದೃಶಿ ॥) ಕಾಣ್ವೋ ಮೇಧಾ ತಿಥಿಃ ಸದಸಸ್ಪತಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ ॥ ಮಹಾನಾಮ್ನೀ ಪ್ರಧಾನ ಚರುಹೋಮೇವಿ...ಗಃ ॥ ಓಂ ಸದಸಸ್ಪತಿ... ॥ ಸದಸಸ್ಪತಯ ಇದಂ ॥ "ಓಂ ಮಹಾನಾಮ್ನೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ ಮಹಾನಾಮ್ನೀಭ್ಯ ಇದಂ ॥ "ಓಂ ಋಷಿಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ ಋಷಿಭ್ಯ ಇದಂ ॥

ಇತಿ ತಿಸ್ರಆಹುತೀರ್ಹುತ್ವಾ, ಕರ್ಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯ । ಚರುಶೇಷೇಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದತ್ವಾವೇದ ಸಮಾಪ್ತಿರಸ್ತ್ವಿತಿ ಪಠೇತ್ । ತೇಚ

ವೇದ ಸಮಾಪ್ತಿರಸ್ತ್ವಿತಿ ವದೇಯುಃ । ಈಶ್ವರಾರ್ಪಣಂ ಕೃತ್ವಾ ತತೋ ಭುಂಜೀತ ಇತಿ॥

ಅಥ ಮಹಾವ್ರತಂ

ಉದಗಯನಾದಿ ಕಾಲೇ ಪ್ರಥಮ ಹೋಮಾಂತೇ ಪೂರ್ವವಜ್ಜಾತೇ ಸಂವತ್ಸರಂ ಮಹಾವ್ರತ ಮಾಚರೇತಿ ಪ್ರೇಷಿತ ಬಟುನಾ ಸಂವತ್ಸರಂ ವ್ರತೇ ಕೃತೇ ಗ್ರಾಮಾದ್ಬಹಿಃ ಶುಚೌ ದೇಶೇ ಪ್ರಾಗಗ್ರ ದರ್ಭೇಷು ಪ್ರಾಙ್ಮುಖ ಉಪವಿಶೇತ್ । ಶಿಷ್ಯೋವಿಧಿವದಭಿ ವಾದನ ಪೂರ್ವಕಂ "ಮಹಾವ್ರತಂ ಭೋ ಅನುಬ್ರೂಹೀತಿ" ಹಾಚಾವದೇತ್ । ಅಥತಂ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಮುಪವೇಶ್ಯ "ಅಥಮಹಾವ್ರತಮಿ"ತ್ಯಾದ್ಯಾರಣ್ಯಕಂ ತ್ರಿಬ್ರೂರ್ಯಾತ್ । ಶಿಷ್ಯೋಽಪಿ ತ್ರಿಃಪಠಿತ್ವಾಪೂರ್ವವನ್ಮಂತ್ರದ್ವಯೇನಾದಿತ್ಯಮೀಕ್ಷೇತ । ತತಃ ಪೂರ್ವವ"ದಗ್ನ ಈಳೇ"ತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಭೂಮಿಸ್ಪರ್ಶನಂ ತತಃ ಶಿಷ್ಯಕರ್ತೃಕಂ ವತ್ಸತರೀ ನಿವೇದನಾಂತ, ಮಾಚಾರ್ಯ ಕರ್ತೃಕಶ್ಚ ಹೋಮಃ ಪೂರ್ವವತ್ । ಮಹಾನಾಮ್ನೀ ಸ್ಥಾನೇ ಮಹಾವ್ರತಾಯ ಸ್ವಾಹೇತ್ಯಾಹುತಿಃ । ಇತಿ ಮಹಾವ್ರತಂ॥

ಅಥ ಉಪನಿಷದ್ವ್ರತಂ

ಸರ್ವಂ ಮಹಾವ್ರತವತ್, "ಸಂವತ್ಸರ ಮುಪನಿಷದ್ವ್ರತಂ ಚರೇ"ತಿ ಬಟುಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರೈಷಃ ॥ "ಉಪನಿಷದಂ ಭೋ ಅನುಬ್ರುಹೀ"ತಿ ತದುಕ್ತಿಃ ॥ "ಅಥಾತಃ ಸಂಹಿತಾಯಾ" ಇತ್ಯಾದಿ । ಅನುಪ್ರವಚೀನ ಹೋಮೋ ಉಪನಿಷದೇ ಸ್ವಾಹೇತಿ ದಿವ್ಯಮಧ್ಯಮಾಹುತಿಃ । ಆಚಾರ್ಯಾಭಾವೇ ಶಿಷ್ಯಃ ಸ್ವಯಮೇವವಾ ಮಹಾವ್ರತಾಧ್ಯಯನಾದಿಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಇತ್ಯುಪನಿಷದ್ವ್ರತಂ॥

ಅಥ ಗೋದಾನ ವ್ರತಂ

ತಚ್ಚ ಜನ್ಮತಃ ಷೋಡಶೇವರ್ಷೇ ಚೌಲಾರ್ಹತಿಥ್ಯಾದಿಕಾಲೇ ತದ್ವದೇವ ಕಾರ್ಯಂ, ॥ ಅಸ್ಯಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೋ ಗೋದಾನ ವ್ರತಂ ಕರಿಷ್ಯೆ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ಗಣೇಶ ಪೂಜಾದಿ ನಾಂದೀ ಶ್ರಾದ್ಧಾಂತೇ ಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ (ನಾಂಽಕೆ ಸಂಸ್ಕಾರ್ಯಸ್ಯೋಪವೇಶನಂ) ಮಾತುರತ್ತರತೋ ಬಟುಃ ತದುತ್ತರತಸ್ತದನ್ವಾರಬ್ಧ ಆಚಾರ್ಯ ಆಜ್ಯ ಹೋಮಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ । ಶೀತೋಷ್ಣ ಜಲಾನಯನಾದಿ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಅದಿತಿಃ ಶ್ಮಶ್ರೂಣಿವಪತ್ವಿತ್ಯೂಹಿತ ಮಂತ್ರೇಣ ವಾಮ, ಶ್ಮಶ್ರು ದೇಶಮಾರಭ್ಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಶ್ಮ-ಶ್ರೂಣಾಮೇವ ತ್ರಿಃಕ್ಲೇದನಂ । ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಶ್ಮಶ್ರೂಣಾಮೇವ ಛೇದನಾದಿ-ಗೋಮಯ-ನಿಧಾನಾಂತಂ, ಕ್ಷುರಾಽವ-ಮಾರ್ಜನ ಮಂತ್ರೇ "ವಪ್ತಾವಪಸಿ ಶ್ಮಶ್ರೂಣಿ, ಶುಂಧಿ ಶಿರೋಮುಖಂಮಾಽಆಯುರಿ"ತ್ಯೂಹಃ । ನಾಪಿತ ಪ್ರೈಷೇ ವಿಶೇಷಃ । "ಅಕ್ಷಣ್ವನ್ಕುಶಲೀ ಕೇಶಶ್ಮಶ್ರು ಲೋಮ ನಖಾನ್ಯುದಕ್ಸಂ

ಸ್ಥಾನಿ ಕುರ್ವೀ''ತಿ । ನಾಪಿತಸ್ತಾಭಿರದ್ಭಿಃ ಶ್ಮಶ್ರೂಣಾ ಮುದಕಸಂಸ್ಥ-ವಾಪನಂ ಕೃತ್ವಾ, ತಥೈವ ಶಿರಸಿಕೇಶಾನಾಮುಪ ಪಕ್ಷ್ಮಾದಿ ಲೋಮ್ನಾಂ-ವಪನಂ ನಖ-ನಿಕೃಂತನಂ ಚಕುರ್ಯಾತ್ । ತತಃ ಸ್ನಾತಂ ಬಟುಂ ದಕ್ಷಿಣತ ಉಪವೇಶ್ಯ ಹೋಮ ಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯ ನಾಪಿತಾಯ ವ್ರೀಹ್ಯಾದಿ ಪಾತ್ರದಾನಾಂತೇ ಗುರುಣಾಕೃತೇ । ಅಹಃ ಶೇಷಂವಾಗ್ಯತೋ ಬಟುಸ್ತಿಷ್ಠನ್ನೇವ ನಯೇತ್ । ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾಂತೇ ಗುರೋ ರಂತಿಕೇ "ವರಂ ದದಾಮೀ''ತೀ ವಾಚಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಗೋಮಿಥುನಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂದದ್ಯಾತ್ ತತಃ ಪರೇದ್ಯುರ್ಗುರುಣಾ "ಗೋದಾನ ವ್ರತಿ ಮಾಚರೇ''ತ್ಯುಕ್ತಃ ಕೇಶಾದಿಧಾರಣಂ ಕುರ್ವನ್ಸಂವತ್ಸರಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ವ್ರತಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಇತಿ ಗೋದಾನ ವ್ರತಂ

ಸಮಾವರ್ತನಂ

ತತ್ಸಂ ಭಾರಾಃ=ಪಣ್ಯಾಹ, ನಾಂದ್ಯಗ್ನಿಮುಖ, ಸಾಮಗ್ರೀ । ಮಣಿ ಕುಂ ಡಲೇ । ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂ । ಅಗ್ರೆ ಆರ್ದ್ರ ಕ್ರಮುಕ ಯುತಂ ಕೇಶ ಸಮಿತಂ ವೈಣವಂ ದಂಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ । ಸ್ರಜಂ । ಶ್ರೀ-ಖಂಡಾದ್ಯನು-ಲೇಪನಂ । ಅಂಜನಂ । ಉಷ್ಣೀಷಂ । ಛತ್ರಂ । ಉಪಾನದ್ಯುಗಂ । ಕರಂಜ ಬೀಜಪಿಷ್ಟೀಯಂ । ಏತಾನಿಚ ಸಂಪಾದ್ಯ ॥ ದೇಶ ಕಾಲೌ (ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ) ಸ್ಮೃತ್ವಾ । ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಾಭ್ಯುದಯಿಕೇ ಕೃತ್ವಾ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ಮಮ, ಶೌಚಾಚಮನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನ ದರ್ಭಪಾಣಿ ಭಿಕ್ಷಾಽಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯರಾಹಿತ್ಯ । ಶೂದ್ರಾದಿ ಸ್ಪರ್ಶನ, । ಕೌಪೀನ, ಕಟಿಸೂತ್ರ, ಯಜ್ಞೋಪ ವೀತ, ಮೇಖಲಾ, ದಂಡಾಽಜಿನ, ತ್ಯಾಗ ।, ದಿವಾಸ್ವಾಪ, । ಛತ್ರಧಾರಣ ।, ಪಾದುಕಾಽಧ್ಯಾಽರೋಹಣ ।, ಮಾಲಾಧಾರಣೋ, ದ್ವರ್ತನಾ,ಽನು ಲೇಪನಾಂಽ ಜನ, ಜಲಕ್ರೀಡಾ, ದ್ಯೂತ, ನೃತ್ಯ, ವಾದ್ಯಾದ್ಯಭಿರತಿ । ಪಾಖಂಡಾದಿ ಸಂಭಾಷಣ । ಪರ್ಯುಷಿತ ಭೋಜನಾದಿ-ದೋಷ ... ಪರಿಹರಾರ್ಥಂ ।

। ।
ಕೃಚ್ಛ್ರ ಹಿರಣ್ಯಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ "ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಾಯ...। ಯಾವತೀರ್ವೈ

। । । ॥ ।
ದೇವತಾಸ್ತಾ ಸರ್ವಾವೇದವಿದಿಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವಸಂತಿ ತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ವೇದ

। । । ॥
ವಿದ್ಭ್ಯೋದಿವೇದಿವೇ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾನ್ನಾಶ್ಲೀಲಂ ಕೀರ್ತಯೋ ಏತಾಏವ ದೇವತಾಃ ॥

ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ಪಠನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀ ಕೃತ್ಯ "ಭೋಃ ಪರಿಷತ್

ಮತ್ಸಮರ್ಪಿತ ಹಿರಣ್ಯಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ - "ಮಮ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರೋಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ...॥ ಪಾಪ ಪರಿ... ಮಹಾನಾಮ್ನ್ಯಾದಿ ವ್ರತ ಲೋಪೆ ತದ್ದೋಷ ಪರಿಹಾರ್ಥಂಚ । ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ'' ಇತಿ - ಕೃತ್ವಾ । ಕೃತನಿತ್ಯ ಕ್ರಿಯಃ ಪ್ರಾತರಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯಂಚ ಕೃತ್ವಾ । ದೇಶ...ಕೀರ್ತ್ಯ । ಮಮಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ದ್ವಾರಾ, ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ, ಸಮಾವರ್ತನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ॥

ತದಂಗತ್ವೇನ (ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸಂಭಾರಾನ್ ಸಮಾಹೃತ್ಯ) ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದಿ, ಸೂರ್ಯನಾಮಾಽಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ । - ಅಸ್ಮಿನ್ನನ್ವಾಹಿತೇಽಗ್ನಾವಿತ್ಯಾದ್ಯಾಘಾರಾ ವಾಜ್ಯೇನೇತ್ಯಂತಮುಕ್ತ್ವಾ । (ಚಕ್ಷುಷೀವರ್ಜಂ) । ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನಂ ತ್ರಿರಗ್ನಿಂ ಪವಮಾನಂ, ಸಕೃತ್ಪ್ರಜಾಪತಿಂ, ಚ, ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ ಅಗ್ನಿಂ ಊರ್ಧ್ವನಿಹಿತ ಸಮಿಧಾ । ವಿಶ್ವಾನ್ದೇವಾನ್ದಶಸಮಿದ್ಭಿಃ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ । ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರ ನಿಧಾನಾಽನಂತರಂ, ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತಃ ವ್ರೀಹ್ಯಾದಿ ಶರಾವಾಣಿ, ಚೂಡಾಕರ್ಮೋಕ್ತಾನಿ ಕ್ಷುರಾದೀನಿ ಚ ಪ್ರಾಕ್ಸಂಸ್ಥಾನ್ಯಾಸಾದಯೇತ್ ॥ (ಮಣ್ಯಾದಿದ್ರವ್ಯಾಣ್ಯಾ ಸಾದಯೇತ್) ಅಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಾದಾನಡುಹ ಗೋಮಯಂ ಶಮೀಪರ್ಣಾನಿಚಾಸಾದಯೇತ್ ॥ ತತಃ ಪ್ರಧಾನ ಹೋಮಾನಂತರಂ ಚೌಲವತ್ತಂತ್ರಾಣಿ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಮಂತ್ರೇಷು ತ್ವೇವಮೂಹಃ ಕಾರ್ಯಃ । "ಓಷಧೇಸ್ತ್ರಾಯ ಸ್ವಮಾಂ'' । "ಸ್ವಧಿತೇ ಮಾಮಾ ಹಿಂಸೀಃ'' ॥ ವಪತೇದಂ ಮ ಆಯುಷ್ಮಾನ್...॥ ಯಥಾಸಂ । ... ತೇನಮ ಆಯುಷೇ ವಪ್ತಾವಪಸಿಶ್ಮಶ್ರೂಣಿ ॥ "ಶುಂಧಿ ಶಿರೋ ಮುಖಂ ಮಾಮ ಆಯುಃ'' - ಪ್ರಮೋಷೀಃ । ಅದಿತಿಃ ಶ್ಮಶ್ರೂಣಿ ವಪತು'' । ನಾಪಿತ ಪ್ರೈಷೇ "ಕೇಶ ಶ್ಮಶ್ರು ಲೋಮ ನಖಾನ್ಯುದಕ್ಸಂಸ್ಥಾನಿ ಕುರ್ವಿತ್ಯ''ನು ಶಾಸನಂ ॥ ತತಃ ಕರಂಜಪಿಷ್ಟೇನ, ಸ್ವಶರೀರ ಮುದ್ವರ್ತ್ಯ । ಶೀತೋಷ್ಣೈರುದಕೈ ಸ್ನಾತ್ವಾ ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ । ವಹ್ನೇಃ ಸಮೀಪ ಮಾಗತ್ಯ । ಯುವಂ ವಸ್ತ್ರಾಣೀತ್ಯ...ವಸ್ತ್ರಧಾರಣೇ... ಗಃ ॥ "ಯುವಂ ॥

ವಸ್ತ್ರಾಣಿ...ಚೇಥೆ'' । ವಸ್ತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ । ಉತ್ತರೀಯಂ ಅಮಂತ್ರಕಂ ಪರಿಧಾಯ ॥ ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ ಉಪವೀತೀಧೃತ್ವಾ ಪುನರಾಚಮ್ಯ । ಪಾಣಿನಾ ಅಂಜನಮಾದಾಯ । "ಅಶ್ಮನಸ್ತೇಜೋಸಿ ಚಕ್ಷುರ್ಮೇ ಪಾಹಿ'' ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪ್ರಥಮಂ ವಾಮ, ಮನಂತರಂ+ ದಕ್ಷಿಣಂ+ ಚಕ್ಷುರಂಕ್ತ್ವಾ ॥ "ಅಶ್ಮನಸ್ತೇಜೋಸಿ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಮೇ ಪಾಹಿ'' ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವಕಂ ಶ್ರೋತ್ರೇ, ಕುಂಡಲಾಭ್ಯಾಮಲಂ ಕೃತ್ಯ ॥ ಕುಂಕುಮಾದ್ಯನು ಲಿಪ್ತಾಭ್ಯಾಂಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ । ಪೂರ್ವಂ ಮುಖಂ । ಪಶ್ಚಾ- ದಿತರಾಣ್ಯಂ ಗಾನ್ಯನುಲಿಪ್ಯ ॥ ಕರೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ । "ಅನಾತರ್ಾಸ್ಯ ನಾತೋರ್ಹಂ ಭೂಯಾಸಂ'' ಇತಿ ಶಿರಸಿ, ಸ್ರಜಂ ಬದ್ಧ್ವಾ । "ದೇವಾನಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೇಸ್ಥಃ ಸರ್ವತೋಮಾಪಾತಂ'' ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವಕಂ ಉಪಾನಹಾವಾರುಹ್ಯ । "ದಿವಶ್ಛದ್ಮಾಸೀ''ತಿ ಛತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ । ವೇಣುಂಸಿವಾನಸ್ಪತ್ಯೋ ಸಿಸರ್ವತೋಮಾಂ ಪಾಹಿ'' ಇತಿ ವೈಣವ ದಂಡಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಆಯುಷ್ಯಮಿತಿ

ಸೂಕ್ತಸ್ಯ । ಸನಕ ಸನಂದನ ಸನಾತನಾದಯ ಋಷಯಃ । ಹಿರಣ್ಯಂ ದೇವತಾ । ಆದ್ಯಾಃ ಚತಸ್ರೋsನುಷ್ಟುಭಃ । ಪಂಚಮೀ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಷಷ್ಟೀ ಅನುಷ್ಟುಪ್ । ಸಪ್ತಮೀ ಶಕ್ವರೀ । ಅಷ್ಟಮೀ ನವಮ್ಯೌತ್ರಿಷ್ಟುಭೌ । ದಶಮ್ಯನುಷ್ಟುಪ್ । ಏಕಾದಶೀ ಜಗತೀ ಕಂಠೇಮ್ಮಣಿಮಾಲಾ ಧಾರಣೇವಿ...ಗಃ।

ಓಂ ಆಯುಷ್ಯಂ ವರ್ಚಸ್ಯಂರಾಯಸ್ಪೋಷಮೋದ್ಭಿದಂ ॥

ಇದಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ವರ್ಚಸ್ವಜ್ಜೈತ್ರಾಯಾವಿಶತಾದಿಮಾಂ ॥೧॥

ಉಚ್ಚೈರ್ವಾಜಿಪೃತನಾಷಾಟ್ ಸಭಾಸಾಹಂ ಧನಂಜಯಂ ॥

ಸರ್ವಾಃ ಸಮಗ್ರಾ ಯದ್ಧಯೋ ಹಿರಣ್ಯೇಸ್ಮಿನ್ ಸಮಾಹಿತಾಃ ॥೨॥

ಶುನಮಹಂ ಹಿರಣ್ಯಸ್ಯಪಿತುರ್ನಾಮೇವಜಗ್ರಭ ॥

ತೇನಮಾಂ ಸೂರ್ಯತ್ವಚ ಮಕರಂ ಪೂರುಷು ಪ್ರಿಯಂ ॥೩॥

ಸಂರಾಜಂ ಚವಿರಾಜಂಚಾಭಿಷ್ಟಿರ್ಯಾಚಮೇಧ್ರುವಾ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯಯಾಮುಖೇ ತಯಾಮಾಮಿಂದ್ರ ಸಂಸೃಜ ॥೪॥

ಅಗ್ನೇಃ ಪ್ರಜಾತಂಪರಿಯದ್ಧಿರಣ್ಯಮಮೃತಂ ಜಜ್ಞೇಽಧಿಮರ್ತ್ಯೇಷು ॥

ಯಏನದ್ವೇದಸಇದೇನಮರ್ಹತಿ ಜರಾಮೃತ್ಯುರ್ಭವತಿಯೋಬಿಭರ್ತಿ ॥೫॥

ಯದ್ವೇದರಾಜಾವರುಣೋಯದು ದೇವೀ ಸರಸ್ವತೀ ||

ಇಂದ್ರೋಯದ್ವೃತ್ರಹಾವೇದ ತನ್ಮೇವರ್ಚಸ ಆಯುಷೇ ||೬||

ನತದ್ರಕ್ಷಾಂಸಿನಪಿಶಾಚಾಶ್ಚರಂತಿ ದೇವಾನಾಮೋಜಃ ಪ್ರಥಮಜಂಹ್ಯೇಷಿತತ್ ||

ಯೋಬಿಭರ್ತಿ ದಾಕ್ಷಾಯಣಾ ಹಿರಣ್ಯಂ ಸದೇವೇಷು ಕೃಣುತೇ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ

ಸಮನುಷ್ಯೇಷು ಕೃಣುತೇ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ||೭||

ಯದಾಬಧ್ನಂ ದಾಕ್ಷಾಯಣಾ ಹಿರಣ್ಯಂ ಶತಾನೀಕಾಯ ಸುಮನಸ್ಯ ಮಾನಾಃ ||

ತನ್ನಆಬಧ್ನಾಮಿ- ಶತ ಶಾರದಾಯಾಯುಷ್ಮಾನ್ ಜರದಷ್ಟಿರ್ಯಥಾಸತ್ ||೮||

ಘೃತಾದುರ್ಲುಪ್ತಂ ಮಧುಮತ್ಸುವರ್ಣಂ ಧನಂ ಜಯಂ ಧರುಣಂ ಧಾರಯಿಷ್ಣು ||

ವೃಣಕ್ಸಪತ್ನಾನಧರಾಂಶ್ಚಕೃಣ್ವದರೋ ಹಮಾಂ ಮಹತೇ ಸೌಭಗಾಯ ||೯||

ಪ್ರಿಯಂಮಾಕುರು ದೇವೇಷು ಪ್ರಿಯಂ ರಾಜಸುಮಾಕುರು ||

ಪ್ರಿಯಂ ವಿಶ್ವೇಷು ಗೋಪ್ತ್ರೇಷು ಮಯಿಧೇಹಿರುಚಾರುಚಂ ||೧೦||

ಅರ್ವಾಂಚಮಿಂದ್ರ ಮಮುತೋ ಹವಾಮಹೇಯೋಗೋಜಿದ್ಧನಜಿದಶ್ವಜಿದ್ಯಃ ||

ಇಮಂನೋಯಜ್ಞಂ ವಿಹವೇಜುಷಸ್ವಾಸ್ಯಕುರ್ಮೋ ಹರಿವೋಮೇದಿನಂತ್ವಾ॥೧೧॥

(ಇಯಮೇವ ಅಂತ್ಯಾ ಜಹತೀ ॥) ಇತಿ ಮಣಿಮಾಲಾಂ ಕಂಠೇ ಧೃತ್ವಾ ॥ ಉಷ್ಣೀಷೇಣ, ಪ್ರಾದಕ್ಷಿಣ್ಯೇನ, ಶಿರಃ ಸಂವೇಷ್ಟ್ಯ । ನವವಸ್ತ್ರೇ - ಪಾಥೇಯಂ ಧೃತ್ವಾ । (ಕಾಶೀಗಂಟು) ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಶ್ಲೋಕೇನ ಕಾಶೀಯಾತ್ರಾರ್ಥಂ ಸಪ್ತಪದಾನಿಗಚ್ಛೇತ್ ॥ "ಚರಿತ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೋಽಹಂ ಕೃತ-ವ್ರತ ಚತುಷ್ಟಯಃ । ಕಾಶೀಯಾತ್ರಾಂ ಉದ್ದಿಶ್ಯ-ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಅನುಜ್ಞಾಂ ದೇಹಿಮೇ ಶುಭಾಂ" ಅನಂತರಂ ಮಾತುಲಾದಿನಾ "ಸಾಲಂಕಾರಾಂ ಮಮ ಸುತಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿತೇದ್ವಿಜ । ಪಾಣಿಂಗೃಹೀತ್ವಾ ಸಾಗ್ನಿಸ್ತ್ವಂಗಚ್ಛಸ್ವಾಽಗಚ್ಛಮದ್ಗೃಹಂ" ॥ ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಸನ್ ಉಪಾನಹೌತ್ಯಕ್ತ್ವಾ । ತಿಷ್ಣನ್ನುಪರಿನಿಹಿತಾಂ. ಸಮಿಧಂ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಮಂತ್ರೈಃ ಆದಧ್ಯಾತ್ ॥ ಸ್ಮೃತಂ ಚಮ ಇತ್ಯಾದೀನಾಂ ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರಜಾಪತಿರಗ್ನಿರಷ್ಟೀ॥ ಸಮಿದಾಧಾನೇವಿ...ಗಃ॥

[ಸ್ಮೃತಂ, ನಿಂದಾ ಚ ವಿದ್ಯಾ ಚ ಶ್ರದ್ಧಾ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಚ ಪಂಚಮೀ। ಇಷ್ಟಂ, ದತ್ತಮಧೀತಂ, ಚಕೃತಂ, ಸತ್ಯಂ, ಶ್ರುತಂ ವ್ರತಂ]

ಸ್ಮೃತಂ ಚಮೇ ಅಸ್ಮೃತಂ ಚಮೇ ತನ್ಮಉಭಯ ವ್ರತಂ॥

ನಿಂದಾ	ಚಮೇ	ಅನಿಂದಾ	ಚಮೇ	,,
ವಿದ್ಯಾ	ಚಮೇ	ಅವಿದ್ಯಾ	ಚಮೇ	,,
ಶ್ರದ್ಧಾ	ಚಮೇ	ಅಶ್ರದ್ಧಾ	ಚಮೇ	,,
ಪ್ರಜ್ಞಾ	ಚಮೇ	ಅಪ್ರಜ್ಞಾ	ಚಮೇ	,,
ಇಷ್ಟಂ	ಚಮೇ	ಅನಿಷ್ಟಂ	ಚಮೇ	,,
ದತ್ತಂ	ಚಮೇ	ಅದತ್ತಂ	ಚಮೇ	,,
ಅಧೀತಂ	ಚಮೇ	ಅನಧೀತಂ	ಚಮೇ	,,
ಕೃತಂ	ಚಮೇ	ಅಕೃತಂ	ಚಮೇ	,,
ಸತ್ಯಂ	ಚಮೇ	ಅಸತ್ಯಂ	ಚಮೇ	,,
ಶ್ರುತಂ	ಚಮೇ	ಅಶ್ರುತಂ	ಚಮೇ	,,
ವ್ರತಂ	ಚಮೇ	ಅವ್ರತಂ	ಚಮೇ	,,

"ಯದಗ್ನೇಸೇಂದ್ರಸ್ಯ, ಸಪ್ರಜಾಪತಿ ಕಸ್ಯ ಸಋಷಿಕಸ್ಯ ಸಋಷ್ಯಾಜನ್ಯಸ್ಯ, ಸಪಿತೃಕಸ್ಯ, ಸಪಿತೃರಾಜನ್ಯಸ್ಯ ಸಮನುಷ್ಯಸ್ಯ ಸಮನುಷ್ಯ ರಾಜನ್ಯಸ್ಯ ಸಾಕಾಶಸ್ಯ, ಸಾತೀಕಾಶಸ್ಯ ಸಾನೂಕಾಶಸ್ಯ ಸಪ್ರತೀಕಾಶಸ್ಯ ಸದೇವ ಮನುಷ್ಯಸ್ಯ ಸಗಂಧರ್ವಾ

ಪ್ಸರಸ್ಕಸ್ಯ ಸಹಾರಣ್ಯೈಶ್ಚ ಪಶುಭಿರ್ಗ್ರಾಮ್ಯೈಶ್ಚ ಯನ್ಮ ಆತ್ಮನ ಆತ್ಮ ನಿಪ್ರತಂ ತನ್ಮೇ ಸರ್ವವ್ರತಮಿದ ಮಹಮಗ್ನೇ ಸರ್ವವ್ರತೋಭವಾಮಿ ಸ್ವಾಹಾ" ಇತಿ ಸಮಿಧಂ ಹುತ್ವಾ ॥ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ॥ ಅಥೋಪವಿಶ್ಯ । ಮಮಾಗ್ನೆ ವರ್ಚ ಇತಿ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ವಿಹವ್ಯ ಋಷಿಃ । ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾ ದೇವತಾ । ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್‌ಸ್ಯಾ ಜಗತೀ। ಸಮಿದಾಧಾನೆವಿ.... ಗಃ॥

ಮಮಾಗ್ನೇವರ್ಚೋವಿಹವೇಷ್ವಸ್ತು ವಯಂ ತ್ವೇಂಧಾವನಾಸ್ತನ್ವಂ ಪುಷೇಮ ॥

ಮಹ್ಯಂನಮಂತಾಂ ಪ್ರದಿಶಶ್ಚತಸ್ರಸ್ತ್ವಯಾಧ್ಯಕ್ಷೇಣ ಪೃತನಾಜಯೇಮ ॥೧॥

ಸ್ವಾಹಾ ॥ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ॥

ಮಮದೇವಾ ವಿಹವೇ ಸಂತುಸರ್ವ ಇಂದ್ರವಂತೋ ಮರುತೋ ವಿಷ್ಣುರಗ್ನಿಃ ॥

ಮಮಾಂತರಿಕ್ಷಮುರುಲೋಕಮಸುಮಹ್ಯಂ ವಾತಃ ಪವತಾಂ ಕಾಮೇ ಅಸ್ಮಿನ್

ಸ್ವಾಹಾ ॥೨॥

ಮಯಿದೇವಾ ದ್ರವಿಣಮಾಯಜಂತಾಂ ಮಯ್ಯಾಶೀರಸ್ತು ಮಯಿದೇವ ಹೂತಿಃ ॥

ದೈವ್ಯಾಹೋತಾರೋವನುಷಂತ ಪೂರ್ವೇರಿಷ್ಟಾಸ್ಯಾಮತನ್ವಾಸು ವೀರಾಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೩॥

ಮಹ್ಯಂ ಯಜಂತು ಮಮಯಾನಿ ಹವ್ಯಾಕೂತಿಃ ಸತ್ಯಾಮನ ಸೋಮೇ ಅಸ್ತು ॥

ಏನೋಮಾನಿಗಾಂ ಕತಮಚ್ಚನಾಹಂ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸೋ ಅಧಿವೋಚತಾನಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥೪॥

ದೇವೀಃಷಳುರ್ವೀರುರುನಃ ಕೃಣೋತ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಸ ಇಹವೀರಯಧ್ವಂ ॥

ಮಾಹಾಸ್ಮಹಿ ಪ್ರಜಿಯಾಮಾತನೂಭಿರ್ಮಾರಧಾಮ ದ್ವಿಷತೇ ಸೋಮರಾಜನ್ಃ ಸ್ವಾಹಾ ||೫||

ಅಗ್ನೇಮನ್ಯುಂ ಪ್ರತಿನುದನ್ ಪರೇಷಾಮದಭ್ಧೋ ಗೋಪಾಃ ಪರಿಪಾಹಿನಸ್ತ್ವಂ ||

ಪ್ರತ್ಯಂಚೋಯಂತು ನಿಗುತಃ ಪುನಸ್ತೇಽಿ ಮೈಷಾಂ ಚಿತ್ತಂ ಪುಬುಧಾಂ ವಿನೇಶತ್ ಸ್ವಾಹಾ ||೬||

ಧಾತಾಧಾತೃಣಾಂ ಭುವನಸ್ಯ ಯಸ್ಪತಿರ್ದೇವಂ ತ್ರಾತಾರಮಭಿಮಾತಿಷಾಹಂ ||

ಇಮಂ ಯಜ್ಞಮಶ್ವಿನೋಭಾ ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ದೇವಾಃ ಪಾಂತು ಯಜಮಾಂನ ನ್ಯರ್ಥಾತ್
ಸ್ವಾಹಾ ||೭||

ಉರುವ್ಯಚಾನೋ ಮಹಿಷಃ ಶರ್ಮಯಂಸದಸ್ಮಿನ್ ಹವೇ ಪುರುಹೂತಃ ಪುರುಕ್ಷುಃ ||

ಸನಃಪ್ರಜಾಯೈಹರ್ಯಶ್ವಮೃಳಯೇಂದ್ರ ಮಾನೋರೀರಿಷೋಮಾಪರಾದಾಃ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಯೇನಃ ಸಪತ್ನಾ ಅಪತೇ ಭವಂತ್ವಿಂದ್ರಾಗ್ನಿಭ್ಯಾಮವಬಾಧಾಮಹೇತಾನ್ ||

ವಸವೊರುದ್ರಾ ಆದಿತ್ಯಉಪರಿಸ್ಪೃಶಂ ಮೋಗ್ರಂಚೇತ್ತಾರಮಧಿ ರಾಜಮಕ್ರನ್ ಸ್ವಾಹಾ ||೯||

ಅರ್ವಾಂಚಮಿಂದ್ರ ಮಮುತೋ ಹವಾಮಹೇ ಯೋ ಗೋಜಿದ್ಧನಜಿದಶ್ವಜಿದ್ಯಃ ||

ಇಮಂನೋಯಜ್ಞಂ ವಿಹವೇಜುಷಸ್ವಾಸ್ಯಕುರ್ಮೋಹರಿವೋಮೇದಿನಂತ್ವಾ ಸ್ವಾಹಾ ||೧೦||

ಅತ್ರಪ್ರತ್ಯೃಚಂ, ಋಗಂತೇ ಸಮಿಧ.ಮಾಧಾಸ್ಯನ್ - ಸ್ವಾಹಾಕಾರ ಮುಚ್ಚರೇತ್ ॥ [ಅನ್ಯತ್ರಆಹುತಿ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಾತ್ಪೂರ್ವ ಮೇವ ಸ್ವಾಹೇತ್ಯುಚ್ಚಾರಣಂ] (ಪ್ರತ್ಯೃಚಮಿತಿ ಸೂತ್ರ ಕಾರೋಕ್ತಸ್ಥಲೇ ಸ್ವಾಹೇತ್ಯುಚ್ಚರನ್ನಾಹುತಿಂ, ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇದಿತಿ ನಿಷ್ಕರ್ಷಃ) ತಥಾಚೋಕ್ತಂ ॥ "ಅತ್ರಪ್ರತ್ಯೃಚ ಮಿತ್ಯುಕ್ತೇಃ ಸ್ವಾಹಾಕಾರಾತ್ಪುರೈವತು ॥ ಋಗಂತೇ ಸಮಿಧಂ ಹುತ್ವಾ ಸಮಿತ್ಪ್ರಕ್ಷೇಪಕಾಲೇತದಾ ಸ್ವಾಹೇತ್ಯು ದೀರಯೇತ್ ॥

ಇತಿ ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯ । "ನನಕ್ತಂ ನಗ್ನಸ್ಸ್ನಾಮಿ । ಮೈಥುನಾದನ್ಯತ್ರ, ನಗ್ನಾಂ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ನೇಕ್ಷೇ । ವರ್ಷತಿ (ಸತಿ) ನಧಾನಾಮಿ । ನವೃಕ್ಷಮಾರೋಹಾಮಿ । ನಕೂಪಮ ವರೋಹಾಮಿ । ನಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ನದೀಂ ತರೇಯಂ । ಸಂಶಯ ಕಾರ್ಯಂ ನಕರಿಷ್ಯಾಮಿ" ॥ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಇತಿ ಸಮಾವರ್ತನಂ

ಅಥ ವರಸ್ಯ ವಧೂಗೃಹ ಗಮನಂ

ವರಃ ಕೃತ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಿಯಃ ವಿಧಿವತ್ಕೃತ ಸ್ವಸ್ತಿ ವಾಚನಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ, ಸಾತ್ವಿಕಾಹಾರಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ । ಧೌತಂ ನವಂ,ಶ್ವೇತಂ ವಸ್ತ್ರಯುಗಲಂ ಧೃತ್ವಾ । ಅಲಂಕೃತಃ ಸ್ರಗ್ವೀ ಇಷ್ಟ ದೇವತಾಂ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಫಲದ್ವಯಂ ನಿಧಾಯ । ಪಿತ್ರಾದೀಂಶ್ಚ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ । ತೈರನುಮೋದಿತಃ । ಯಥಾ ವಿಭವ, ಮಶ್ವಾದಿಯಾನ ಮಾರುಹ್ಯ । ಧೃತಸಿತಚ್ಛತ್ರಃ । ಸ್ವಕೀರ್ತಿತೈರ್ಜ್ಞಾತಿ ಬಾಂಧವೈಃ "ಕನಿಕ್ರದಜ್ಜನುಷಮಿ"ತಿ ಸುಮಂಗಲ್ಯ ಸೂಕ್ತ ಪಠನ ಸಮರ್ಥ್ಯೈಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಪುರಂಧ್ರೀಭಿಃ

1 2 3 4 5 6 7 8

(ಪೂರ್ಣ ಕಲಶ, ದರ್ಪಣ, ಕನ್ಯಾ, ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತ, ದೀಪಮಾಲಾ, ಧ್ವಜ, ಲಾಜೈ) ರ್ಮಂಗಲ ತೂರ್ಯ ಘೋಷೈಶ್ಚ, ಸಹ ವಧೂಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ । ತದ್ದ್ವಾರ ದೇಶೇ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಃ ಸ್ಥಿತೋ ಕದರಾರ್ತಿ - ನೀರಾಜಿತೋಽಂತರ್ಗೃಹಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ । ತದಂಗಣೇಮಂಟಪಾಥಃ,ಸೋತ್ತರ ಚ್ಛದೇ-ದೇಶೇ, ಹರಿತ, ದರ್ಭಾಸ್ತೀರ್ಣೇ, ಚತುಷ್ಪಾದ್ಭದ್ರ ಪೀಠೇ, ಪ್ರಾಙ್ಮುಖ ಉಪವಿಶೇತ್ ॥ ತದಾ ಪುರೋಧಾಃ ಕನಿಕ್ರದತ್ಸೂಕ್ತಂ ಪಠೇತ್ ॥ ಅಥವರಸ್ಯ ಕನ್ಯಾಯಾ, ಅಪಿಕೃತೇ, ಕನ್ಯಾಪಿತೃವರೌ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಂ ಕುರ್ಯಾತಾಂ ॥ ತತ್ರ ಸುವಾಸಿನ್ಯಃ, ಮಾರ್ಜನ ಸ್ಥಾನೇ, ಆದೌ ಕನ್ಯಾಂ, ಪಶ್ಚಾದ್ವರಂ ಮಂಗಲ ಘಟೈರಭಿಷಿಂಚೇಯುಃ । ಅಥವರಃ ಮಂಟಪಮಾಗತ್ಯ ದಾರಾತಂ ಪ್ರತಿ ಕನ್ಯಾರ್ಥೀ" ಇತಿವದೇತ್ । ದಾತಾಽಪಿ । ವರು ಪ್ರತಿ । "ಸ್ವಾಗತಂ" ಇತಿ ಏವಂ ತ್ರಿರ್ಬ್ರೂಯಾತ್ ॥ ಇತಿ ವಧೂಗೃಹ ಗಮನಂ

ಅಥ ವಾಗ್ದಾನಂ

ಅಥದಾತಾ ಸ್ವಪತ್ನೀಂ ದಕ್ಷಿಣತಃ ಕನ್ಯಾಂಚ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ, ಆಚಮ್ಯ....ಕೀರ್ತ್ಯ ॥

ವಿವಾಹಾಂಗ ಭೂತಂ ವಾಗ್ದಾನಂ ಕರ್ತುಂ ಆದೌ ಗಣೇಶ ಪೂಜನಂ, ಶಚೀ ಪೂಜನಂ ಚಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ತಾವತ್ತಂಡುಲ ಪುಂಜೇ, ಗಣಾನಾಂತ್ವೇತಿ ಗಣಪತಿಂ, (ಯಂತ್ರೇ)ವಾ ಆವಾಹ್ಯ । ಸವಸ್ತ್ರ ಸ್ವಸ್ತಿಕೇ । "ಇಂದ್ರಾಣೀ ಮಾಸ್ವಿ"ತಿ ಇಂದ್ರಾಣೀಮಾವಾಹ್ಯ । ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಸ್ಸಂಪೂಜ್ಯ ॥ "ಸುವರ್ಣ ವರ್ಣಾಂ, ಕಂಜಾಕ್ಷೀಂ, ದಿವ್ಯ ಸೃಗ್ವಸ್ತ್ರ ಭೂಷಿತಾಂ । ಸರ್ವ ಲಕ್ಷಣ ಸಂಯುಕ್ತಾಂ, ಸರ್ವಾಭರಣ ಭೂಷಿತಾಂ ॥ ಅನರ್ಘಮಣಿಮಾಲಾಭಿರ್ಭಾ ಸಯಂತೀಂ ದಿಗಂತರಂ ॥ ವಿಲಾಸಿನೀ-ಸಹಸ್ರೌಘೈಃ ಸೇವ್ಯಮಾನಾ ಮಹರ್ನಿಶಂ ॥ ಇತಿಧ್ಯಾತ್ವಾ । "ದೇವೇಂದ್ರಾಣಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ರಿಯ ಭಾಮಿನಿ । ವಿವಾಹಂಭಾಗ್ಯಮಾರೋಗ್ಯಂ ಪುತ್ರಲಾಭಂ ಚ ದೇಹಿಮೇ" ॥ ಇತಿ ಕನ್ಯಯಾ ವಾಚಯಿತ್ವಾ । ಪ್ರಾರ್ಥನಂ ಕಾರಯೇತ್ । ತದ್ವಸ್ತ್ರಂ ಕನ್ಯಾಹಸ್ತೇ ದದ್ಯಾತ್" ॥ ಗುರುದೇವತಾಃ ನಮಸ್ಕೃತ್ವಾ । ತೈರನುಜ್ಞಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ । ಕ್ರಮುಕತಾಂಬೂಲಾನ್ಯಾದಾಯ ॥ "ಅವ್ಯಂಗೇ,ಽಪತಿತೇಽ

1 2 3

ಕ್ಲೀಬೇ, ದಶದೋಷವಿವರ್ಜಿತೇ [ಉನ್ಮತ್ತಾ,ವೃತ್ತಿಹೀನಾ, ಶ್ಚ ತಥಾಪಸ್ಮಾರ

4 5 6 7

ದೂಷಿತಾಃ । ದೂರಸ್ಥಾಃ ಕುಷ್ಠಿನೋ ಮೂರ್ಖಾಃ, ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಾನು ಸಾರಿಣಃ ।

8 9 10

ಶೂರಾ, ಅವೇದ್ಯೇ=ಅಕ್ಷರಶೂನ್ಯಾಃ ವಿರ್ಪ್ರತ್ತಾಃ=ವಿವಾಹೇಚ್ಛಾಪರಾಙ್ಮುಖಾಃ ದಶದೋಷಯುತಾವರಾಃ ॥]"ಇಮಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ದೇವಾ,ಽಗ್ನಿ, -ದ್ವಿಜ, ಸನ್ನಿಧೌ" ॥ ಇತಿ ವಾಚಯಿತ್ವಾ । "ವಾಚಾದತ್ತಾ ಮಯಾ ಕನ್ಯಾ ಪುತ್ರಾರ್ಥಂ ಸ್ವೀಕೃತಾತ್ವಯಾ । ಕನ್ಯಾಽವ-ಲೋಕನವಿಧೌ ನಿಶ್ಚಿತಸ್ತ್ವಂ ಸುಖೀಭವ" ॥ ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ, । ವರ ಪಿತೃ ವಸ್ತ್ರ-ಪ್ರಾಂತೇ, ಕ್ರಮುಕ ತಾಂಬೂಲಾನಿ ಬಂಧಯೇತ್ ॥ ಬಧ್ನೀಯಾದ್ವಾ" ॥ ವರಪಿತಾ-ವಾಚಾದತ್ತಾ ತ್ವಯಾ ಕನ್ಯಾ ಪುತ್ರಾರ್ಥಂ ಸ್ವೀಕೃತಾ ಮಯಾ । ವರಾವಲೋಕ-ನ ವಿಧೌ ನಿಶ್ಚಿತಸ್ತ್ವಂ ಸುಖೀಭವ" ॥ ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಕನ್ಯಾ ಪಿತೃ ವಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಂತೇ ಬಧ್ನೀಯಾತ್ ॥ ತತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾತ್ । ವಾಗ್ದಾನ ಮುಹೂರ್ತಃ ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥ ತೇಪಿ-ಸುಮುಹೂರ್ತೋಽಸ್ತು ॥ ತೇಪಿ ॥

"ಓಂಕೃಣ್ವತೀ ವಸುಪತ್ನೀವಸೂನಾಂ ವತ್ಸಮಿಚ್ಛಂತೀ ಮನಸಾಭ್ಯಾಗಾತ್ ॥

ಮಹಾಮತ್ವಿಭ್ಯಾಂಪಯೋ ಅಘ್ನ್ಯೇಯಂ ಸಾವರ್ಧತಾಂ ಮಹತೇ ಸೌಭಗಾಯ ॥

ಸಮಿದ್ಧಸ್ಯ ಶ್ರಯಮಾಣಃ ಪುರಸ್ತಾದ್ಬ್ರಹ್ಮವನ್ವಾನೋ ಅಜರಂ ಸುವೀರಂ॥

ಅರೇಅಸ್ಮದಮತಿಂಬಾಧ ಮಾನ ಉಚ್ಛ್ರಯಸ್ಯ ಮಹತೇ ಸೌಭಗಾಯ॥

ಇಂದುರ್ದ್ರೇವಾ... ಭಗಾಯ॥ ಘೃತಾದುರುರ್ಲುಪ್ತಂ... ಭಗಾಯ॥ ಇತ್ಯಾಶೀರ್ದದ್ಯುಃ॥

ಇತಿ ವಾಗ್ದಾನಂ॥

ಅಥ ಕನ್ಯಾವರಣಂ

ಆಚಾರಾದ್ವರ ಪಕ್ಷೀಯೌ, ದ್ವೌ, ಕನ್ಯಾಪಕ್ಷೀಯೌ, ದ್ವಾ, ಇತಿ ಚತ್ವಾರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಪ್ರಾಕ್ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಾ, ಉಪವಿಶೇಯುಃ। ಮಧ್ಯೇ ನೂತನ ಕಟಂ ಪ್ರಸಾರ್ಯ, ವರಪಕ್ಷೀಯೌ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೌ। "ವೃಣೀಮಹೇ" ಇತಿವದೇತಾಂ। ತಥೈವ ಕನ್ಯಾಪಕ್ಷೀಯೌ "ವೃಣೀಧ್ವ" ಮಿತಿ॥ ಏವಂ ತ್ರಿರ್ಬ್ರೂಯಾಸ್ತಾಂ॥ ಇದಂ ಕನ್ಯಾವರಣಂ ವರ ಪೂರ್ವಕೇಣ ಕಾರ್ಯಂ॥ ಕಾಶ್ಯಪಾऽವತ್ಸಾರ, ನೈಧ್ರುವ, ತ್ರ್ಯಾರ್ಷೇಯ ಪ್ರವರಾನ್ವಿತ ಕಶ್ಯಪಗೋತ್ರೋದ್ಭವಾಯ (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮಣಃ ಪ್ರಪೌತ್ರಾಯ (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮಣಃ ಪೌತ್ರಾಯ (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮಣಃ ಪುತ್ರಾಯ (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮಣೇ ವರಾಯ ಶ್ರೀಧರ ರೂಪಾಯ, ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಮಾಧುಛಂದಸ, ಧಾನಂಜಯ, ತ್ರ್ಯಾರ್ಷೇಯ ಪ್ರವರಾನ್ವಿತ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಗೋತ್ರೋದ್ಭವಾಂ (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮಣಃ ಪ್ರಪೌತ್ರೀಂ (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮಣಃ ಪೌತ್ರೀಂ (ಅಮುಕ) ಶರ್ಮಣಃ ಪುತ್ರೀಂ (ಅಮುಕ) ನಾಮ್ನೀಂ ಶ್ರೀರೂಪಾಂ ಧರ್ಮಪ್ರಜಾ ಸಂಪತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಇಮಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಭಾರ್ಯಾತ್ವೇಯಂ ವೃಣೀಮಹೇ॥ "ವೃಣೀಧ್ವಂ" ಕಾಶ್ಯಪಾ... ಧ್ವಂ' ಇತಿ॥ ಪ್ರತಿವಚನಂ॥ ಏವಮನ್ಯೋನ್ಯಂ ತ್ರಿವಾರಂ ಕುರ್ಯುಃ॥ ಅಥ ಹರಿದ್ರಾಮೂಲ, ಸಹಿತ, ತಂಡುಲಾ-ನಂಜಲಿಭಿರ್ಗೃಹೀತ್ವಾ॥

"ಕನ್ಯಾಇ ವಾರ ವಾಯತೀಸೋಮಮಪಿ ಸ್ರುತಾವಿದತ್॥

ಅಸ್ತಂ ಭರಂತ್ಯಬ್ರವೀದಿಂದ್ರಾಯ ಸುನವೈತ್ವಾಶಕ್ರಾಯ ಸುನವೈತ್ವಾ॥ ಇತಿ ಕನ್ಯಾ ಪಕ್ಷೀಯ ಹಸ್ತೇ॥

"ಪ್ರಸುಗ್ಮಂತಾಧಿಯಸಾನಸ್ಯಸಕ್ಷಣಿವರೇಭಿರ್ವರಾಅಭಿಷುಪ್ರಸೀದತಃ ||

ಅಸ್ಮಾಕಮಿಂದ್ರ ಉಭಯಂ ಜುಜೋಷತಿ ಯತ್ಸೋಮ್ಯಸ್ಯಾಂಧಸೋ ಬುಬೋಧತಿ" ||

ಇತಿ ವರ ಪಕ್ಷೀಯ ಹಸ್ತೇ || ಇತಿ ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪರಸ್ಪರಂ ತ್ರಿವಾರಂ ದದ್ಯುಃ | ತತ್ರಸ್ಥಾನಿ, ತಂಡುಲಾನಿ, ಪುರೋಧಾಃ | ವಧ್ವಾ ಉತ್ತರೀಯಾಂಽಶ್ಯುಕೆ ಬಧ್ನೀಯಾತ್ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದತ್ವಾ ಕನ್ಯಾವರಣ ಮೂಹೂರ್ತಃ ಸುಮುಹೂರ್ತೋಸ್ತ್ವಿತ್ಯನು ಗೃಣ್ಹಂತುಃ ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ್ || ಇತಿ ಕನ್ಯಾವರಣಂ ||

ಮಧುಪರ್ಕ ವಿಧಿಃ

ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋದಾತಾ ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹೀಹ್ಯುದಙುಖಃ ಕನ್ಯಾದಾನೆ ವಿಪರ್ಯತೊ ಮಧುಪರ್ಕೇತು ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಃ ಕನ್ಯಾದಾನೇತು ಪಶ್ಚಿಮಃ ದಾತಾ ಸಪತ್ನೀಕಃ ಉದಙ್ಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ವರ ಶಾಖೋಕ್ತ ವಿಧಿನಾ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ || ತತ್ರಾಯಂ ಕ್ರಮಃ | ಪಾದ್ಯಾರ್ಥಂ, (ತಂಬಿಗೆ) ಅರ್ಘ್ಯಾರ್ಥಂ, ಆಚಮನೀಯಾರ್ಥಂ
(1) (2)
ಕಮಂಡಲುಂ (ಕೌಳಿಗೆ ಸೌಟು) ಜಲ ಕಲಶಂ ಶುದ್ಧಾಷ್ಟಾಽಚಮನೀಯಾರ್ಥಜಲ ಪಾತ್ರಂ, ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಾರ್ಥಂ ಆಧಾರಪಾತ್ರಂ (ಹರಿವಾಣ) ಮಧುಯುಕ್ತಕಾಂಸ್ಯ (ತ್ರಿಮಧು ಇತ್ಯರ್ಥ) ಪಾತ್ರಂ ಚ ಸಂಪಾದ್ಯ ಪಂಚವಿಂಶತಿ ದರ್ಭೈರರ್ವಾಗಗ್ರಿಮಂ ವಿಷ್ಟರ ಕೂರ್ಚಂಚ ಸಂಪಾದ್ಯ | ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ...ಕೀರ್ತ್ಯ | ಕನ್ಯಾರ್ಥಿನೇ ಗೃಹಾಗತಾಯಾಽಸ್ಮೈ ಸ್ನಾತಕಾಯವರಾಯ, ಕನ್ಯಾದಾನಾಂಗ (ಮಧುಪರ್ಕೇಣಾಽರ್ಹಯಿಷ್ಯೇ) ಪೂರ್ವಂ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಕರಿಷ್ಯೇ | ವಿಷ್ಟರೋ ವಿಷ್ಟರೋ ವಿಷ್ಟರ ಇತಿ ನಿವೇದ್ಯ ಆಸನಾರ್ಥವಿಷ್ಟರಂ ವರ ಹಸ್ತೇ ದದ್ಯಾತ್ | ವರಸ್ತು ಅಹಂವರ್ಷ್ಮೆತ್ಯಸ್ಯ | ವಾಮದೇವ ಇಂದ್ರೋ ವಿಷ್ಟರೋಽನುಷ್ಟುಪ್ | ವಿಷ್ಟರೋಪವೇಶನೇವಿ...ಗಃ ||

"ಅಹಂವರ್ಷ್ಮಸಜಾತಾನಾಂವಿದ್ಯುತಾಮಿವ ಸೂರ್ಯಃ ||

ಇದಂತಮಧಿತಿಷ್ಠಾಮಿಯೋಮಾಕಶ್ಚಾಭಿದಾಸತಿ'' ॥ ಇತ್ಯುದಗಗ್ರೇ ವಿಷ್ಟರೇಪದ್ಭ್ಯಾ

ಮಾಕ್ರಮ್ಯವಾಽಸೀತ। ತತಃ "ಪಾದ್ಯ" ಮಿತಿ ತ್ರಿರ್ನಿವೇದಿತಂ, ಪಾದ್ಯ ಕಲಶಂ ವರೋ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ॥ ಅರ್ಚಕಃ ಸಭಾರ್ಯಸ್ತೇನೋದಕೇನ, ಭಾರ್ಯಾ-ಸೇಚಿತೇನ ವರಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಸ-ವ್ಯಪಾದೌ ಕ್ರಮೇಣ ಕ್ಷಾಳಯೇತ್ । ತತ್ರಮಂತ್ರಾಃ ॥ "ಅಸ್ಮಿನ್ರಾಷ್ಟ್ರೇ ಶ್ರಿಯಮಾವೇಶಯಾಮ್ಯತೋ ದೇವೀಃ ಪ್ರತಿಪಶ್ಯಾಮ್ಯಾಪಃ ।ದಕ್ಷಿಣಂಪಾದಮವನೇ-ನಿಜೇಽಸ್ಮಿನ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಇಂದ್ರಿಯಂ ದಧಾಮಿ ಸವ್ಯಂಪಾದಮವನೇ ನಿಜೇಽಸ್ಮಿನ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಇಂದ್ರಿಯಂ ವರ್ಧಯಾಮಿ ॥ ಪೂರ್ವಮನ್ಯಮ ಪರಮನ್ಯಂ ಪಾದಾವವನೇ- ನಿಜೇ ॥ ದೇವಾರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಗುಪ್ತ್ಯಾಽಭಯಸ್ಯಾವರುದ್ಧ್ಯೈ ॥ ಆಪಃ ಪಾದಾವನೇಜನೀರ್ದ್ವಿಷಂತು ನಿರ್ದಹಂತುಮೇ'' ॥ ತತೋವರೋ, ಲೌಕಿಕಸ್ವೀಯಃ ಕಮಂಡಲುಜಲೇನಾಚಮ್ಯ । ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿ ಸಹಿತಂ ಪೂರ್ವವತ್ರಿರ್ನಿವೇದಿತಮರ್ಘ್ಯಂ, ಅಂಜಲಿನಾಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ॥ ಏವಮಾಚನೀಯಂ ಚ ತ್ರಿರ್ನಿವೇದಿತಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಸ್ಯೈಕ ದೇಶಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ॥ "ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣಮಸೀ''ತಿ ಪೀತ್ವಾ । ಲೌಕಿಕಜಲೇನಾಚಮ್ಯ । ಆನೀಯಮಾನಂ ಮಧುಪರ್ಕಂ "ಮಿತ್ರಸ್ಯತ್ವಾ ಚಕ್ಷುಷಾ ಪ್ರತೀಕ್ಷೇ'' । ಇತಿಪ್ರತೀಕ್ಷೇತ್ ॥ ಮಧುಪರ್ಕ ಇತಿ ತ್ರಿರ್ನಿವೇದಿತಂ । "ದೇವ

ಸ್ಯತ್ವಾ...ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ-ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮೀ''ತ್ಯಂಜಲಿನಾ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ । ಅಂಜಲಿಸ್ಥ

ಮೇವ "ಮಧುವಾತೇ'' ತ್ಯವೇಕ್ಷೇತ್ । ಮಧುವಾತೇತ್ಯಸ್ಯ ರಾಹೂಗಣೋ ಗೌತಮೋ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಗಾಯತ್ರೀ । ಮಧುಪರ್ಕಾಽವೇಕ್ಷಣೇವಿ... ॥ ಮಧು

ವಾತಾ...ತುನಃ ॥ ತತಸ್ತತ್ಪಾತ್ರಂ ಸವ್ಯೇನ ಧೃತ್ವಾ । ಅಂಗುಷ್ಠಾನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ, ಮಧುಪರ್ಕಂ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಲೋಡ್ಯಅಂಗುಲಿಗತಂ ಮಧುಪರ್ಕ-ಲೇಪಂ "ವಸವಸ್ತ್ವಾಗಾಯತ್ರೇಣಚ್ಛಂದಸಾ ಭಕ್ಷಯಂತ್ವಿ''ತಿ ಪೂರ್ವಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಏವಂ "ರುದ್ರಾಸ್ತ್ವಾತ್ರೈಷ್ಟುಭೇನಚ್ಛಂದಸಾ ಭಕ್ಷಯಂತ್ವಿ''ತಿ ದಕ್ಷಿಣತಃ ಅಪಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ । "ಆದಿತ್ಯಾಸ್ತ್ವಾಜಾಗತೇನಚ್ಛಂದಸಾ ಭಕ್ಷಯಂತ್ವಿ''ತಿ ಪಶ್ಚಿಮತಃ । "ವಿಶ್ವೇತ್ವಾದೇವಾಅನುಷ್ಟುಭೇನ ಛಂದಸಾ ಭಕ್ಷಯಂತ್ವಿ''ತ್ಯುತ್ತರತಃ । "ಭೂತೇಭ್ಯಸ್ತ್ವೇ''ತಿ ಮಧ್ಯೇ ತ್ರಿರುದ್ಗೃಹ್ಯ, ತ್ರಿರುತ್ಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಮಧುಪರ್ಕೈಕ ದೇಶಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ, " ವಿರಾಜೋ ದೊಹೋಸೀ''ತಿ ಪ್ರಾಶ್ಯ । ಲೌಕಿಕ ಜಲೇನ ಸಕೃದಾಚಮ್ಯ । ಪುನರ್ಗೃಹೀತ್ವಾ "ವಿರಾಜೋ ದೋಹಮಶೀಯೇ''ತಿ ಪ್ರಾಶ್ಯ । ಪೂರ್ವವದಾಚಮ್ಯ । ಪುನರ್ಗೃಹೀತ್ವಾ "ಮಯಿದೋಹಃ ಪದ್ಯಾಯೈ ವಿರಾಜ'' ಇತಿ ಪ್ರಾಶ್ಯ ॥ ಪೂರ್ವವ

ದಾಚಮ್ಯ । ಮಧುಪರ್ಕಶೇಷಮುದಙ್ಮುಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತ್ ॥ ಅಪ್ಸುವಾನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ ಪೂರ್ವನಿವೇದಿತಂ, ಆಚಮನೀಯೈಕದೇಶಂ, "ಅಮೃತಾಪಿಧಾನಮಸೀ''ತಿ ಪೀತ್ವಾ । ಲೌಕಿಕ ಜಲೇನ ಆಚಮ್ಯ । ಶೇಷಂ ಸರ್ವಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ "ಸತ್ಯಂಯಶಃ ಶ್ರೀಮಯಿ ಶ್ರೀಃ ಶ್ರಯತಾಂ'' । ಇತಿ ಪ್ರಾಶ್ಯ । ಲೌಕಿಕ ಜಲೇನ ದ್ವಿರಾಚಾಮೇತ್ । ತತೋ ದಾತಾ । "ಗೌರ್ಗೌರ್ಗೌ''ರಿತಿ ನಿವೇದಿತಾಂಗಾಂ ಮಾತಾರುದ್ರಾಣಾಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಭಾರ್ಗವೋ ಜಮದಗ್ನಿರ್ಗೌ ಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಗೋರುತ್ಸರ್ಜನೇವಿ...ಗಃ ॥ "ಮಾತಾರುದ್ರಾಣಾಂ ದುಹಿತಾವಸೂನಾಂ ಸ್ವಸಾದಿತ್ಯಾನಾಮಮೃತಸ್ಯ ನಾಭಿಃ । ಪ್ರನುವೋಚಂ ಚಿಕಿತುಷೇ ಜನಾಯ ಮಾಗಾಮನಾಗಾ ಮದಿತಿಂವಧಿಷ್ಟ ॥''

"ಓಂ ಉತ್ಸೃಜತೇತ್ಯು''ಕ್ತ್ವಾ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥ ತತೋದಾತಾ-ಗಂಧ, ಮಾಲ್ಯ, ವಸ್ತ್ರ ಯುಗ್ಮ, ಉಪವೀತ-ಯುಗ್ಮ, ಆಭರಣಾದಿಭಿ,ರ್ವರಂ ಯಥಾವಿಭವಂ ಸಂಪೂಜಯೇತ್ ॥ ಇತಿ ಮಧುಪರ್ಕಃ ॥ ವರಃ ದತ್ತಂ ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂ ಪರಿಧಾಯ, ಉಪವೀತಂ ಚಧಾರಯೇತ್ ॥ ಇತಿ ಮಧುಪರ್ಕಃ ॥

ಅಥ ಕನ್ಯಾದಾನಾದಿ

ಅಥ ಪುರೋಧಾಃ ಪ್ರಾಗುಕ್ತವೇದಿಕಾಯಾಂ, ಪೀಠಾದ್ಯಾಸನೇ, ವರಂ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಮುಪವೇಶ್ಯ । ವರಃ ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ । ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ...ಕೀರ್ತ್ಯ । ಪ್ರತಿಗೃಹೀಷ್ಯಮಾಣಾಯಾಂ ವಧ್ವಾಂ, ಭಾರ್ಯಾತ್ವ ಸಿದ್ಧಯೇ (ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿ ಸಿದ್ಧಯೇಚ) ವಿವಾಹ ಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದಿ...॥ ಯೋಜಕನಾಮಾಽಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಂತೇ । ಅಗ್ನೇಃ ಪ್ರತ್ಯಗ್ದೃಷದಂ - ಸೋಪಲಂ, । ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ । ಪ್ರಾಗುದೀಚ್ಯಾಂ ಧಾನ್ಯ ರಾಶೇ ರುಪರ್ಯುದಕ ಪೂರ್ಣಕುಂಭಂ ನಿಧಾಯ । ತತ್ಪಶ್ಚಿಮೇ, ಕನ್ಯಾಪಿತಾ+ತಥೈವ ಕನ್ಯಾದಾನಾದ್ಯರ್ಥಂ ಕಲಶಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ । ವ್ರೀಹಿಯವಾನೋಪ್ಯ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿರಲಂ ಕೃತ್ಯ । ದೂರ್ವಾಪಲ್ಲವೈರ್ಮುಖಮಾಸ್ತೀರ್ಯ । (ಅಬ್ಲಿಂಗಾಭಿ) ಋಗ್ಭಿರಭಿಮಂತ್ರಯೇತ್ ॥ ವರುಣಂ ಪೂಜಯೇದಿತಿ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಃ ॥ ಅಥ ಸಮಿದ್ದ್ವಯ ಮಾದಾಯ । ಅಸ್ಮಿನ್ನನ್ವಾಹಿತೇಗ್ನೌ, ಜಾತವೇದ ಸಮಗ್ನಿ ಮಿಧ್ಮೇನ-ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಚಾಘಾರದೇವತೇ ಆಜ್ಯೇನ ಚಕ್ಷುಷೀನಸ್ತಃ) ಅತ್ರಪ್ರಧಾನಂ ತ್ರಿರಗ್ನಿಂ ಪವಮಾನಂ, ಸಕೃತ್ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಚ ಆಜ್ಯೇನ । ಅರ್ಯಮಾಗ್ನಿಂ, ವರುಣಾಗ್ನಿಂ ಪೂಷಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಚ ಲಾಜದ್ರವ್ಯೇಣ । ಆಜ್ಯ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ ಮಿತ್ಯಾದುಕ್ತ್ವಾ । ಪರಿಸಮೂಹನಾದಿ

ಪಾತ್ರಾಸಾದನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ । ಪಾತ್ರ ಪಶ್ಚಿಮೇ, ಲಾಜ ಶೂರ್ಪಂ ಚಾಸಾದ್ಯ । ಆಜ್ಯಾಧಿಶ್ರಯಣಾಂತರಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಇತಿ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸ್ತ್ವಲಂ ಕೃತೇ, ವೇಶ್ಮನಿ, । ಸಮಂಗಲ ಗೀತ ತೂರ್ಯ ಘೋಷೇ ಕ್ರಿಯಮಾಣೇ । ಪೂರ್ವಾಪರ ಭಾಗಯೋರ್ಹಸ್ತಾಂತರಾಳಂ, ವಿದಾಯ ಯಥಾಚಾರಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಪ್ರಸ್ಥಪರಿಮಿತ ಸಿತ ತಂಡುಲೈಃ ದ್ವೌರಾಶೀ ಕೃತ್ವಾ । ಮಧ್ಯೇ (ಕುಂಕುಮ) ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಂಕಿತ ಮಂತಃ - ಪಟ, ಮುತ್ತರ-ದಶಂ, ಧಾರಯೇಯುಃ ॥ ಅತ್ರೈವ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಮಾತುಲ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ । ಉತ್ತರೀಯಾದಿಕಂ ತದ್ಧಸ್ತೇ ದತ್ವಾ । ಕನ್ಯಾಂ ಪರಿಧಾಪ್ಯ । ಆನಾಯದೇತ್ ॥ ಪುರಂಧ್ರ್ಯಃ ಮಂಗಲ ಗೀತಾಃ ಕಾರ್ಯಃ ॥

ವಧೂವರೌ ಚ ಮನಸಾ ಇಷ್ಟ ದೇವತಾಂ ಧ್ಯಾಯಂತೌ ಪ್ರಾಕ್ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖೌ, ಸಮಾಹಿತೌ ತಂಡುಲ ರಾಶ್ಯೋರುಪರಿ ಯಥಾಚಾರಂ ತಿಷ್ಠೇತಾಂ ॥ ಗುರು (ಕಾಣಿಕೆ) ದಕ್ಷಿಣಾಂ ನಿಧಾಯ । ವರಪಿತಾ ಕನ್ಯಾಮಾತುಲಂ ಪ್ರತಿ ॥

ದಾನೋ ಅಗ್ನೇಧಿಯಾರಯಿಂ ಸುವೀರಂ ಸ್ವಪತ್ಯಂ ಸಹಸ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಂ ॥

ನಂತುಂಯಾವಾ ತರತಿಯಾತುಮಾವಾನ್'' ॥ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

(ಮಾತುಲಾ ಭಾವೇ) ॥

"ರಯಿಂನಃ ಚಿತ್ರಾ ಸೂರೋನ ಸಂದೃಗಾಯುರ್ನ ಪ್ರಾಣೋ ನಿತ್ಯೋನಸೂನುಃ ॥

ತಕ್ವಾನ ಭೂರ್ಣಿ ವನಾ ಸಿಷಕ್ತಿಪಯೋನ ಧೇನುಃ ಶುಚಿರ್ವಿಭಾವಾ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಭಾವುಕಂವಾ ॥

ಗ್ರಾವಾಣೋನ ಸೂರಯಃ ಸಿಂಧು ಮಾತರ ಆದರ್ದಿರಾಸೊ ಅದ್ರಯೋನ ವಿಶ್ವಹಾ ॥

ಶಿಶೂಲಾನಾ ಕ್ರೀಳಯಃಸು ಮಾತರೋ ಮಹಾ ಗ್ರಾಮೋನ ಯಾಮನ್ನುತತ್ವಿಷಾ ।

ಇತಿಗ್ರಾಮಂ

ಓರ್ವ ಪ್ರಾಅಮರ್ತ್ಯಾ ನಿವತೋ ದೇವ್ಯೂ ಉದ್ವತಃ ।

ಜ್ಯೋತಿಷಾ ಬಾಧತೇ ತಮಃ ॥ ಇತಿ ದೈವಜ್ಞಂ ॥ ಸಮ್ಮಾನಯೇತ್ ॥ ತತಃ

ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಂ ಪಠೇಯುಃ ॥ ಸಂನಿಹಿತೇ - ಲಗ್ನೇ । ಕನ್ಯಾ ವರಾಭ್ಯಾ ಪರಸ್ಪರಂ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣಂ । ಅಂತಃ ಪಟ ಮುದಗಪ ಸಾರ್ಯ । ನಿರೀಕ್ಷಣಂ ಚಕಾರ ಯೇತ್ ॥ "ಅಭ್ರಾತೃಘ್ನೀಂ ವರುಣಾಽಪತಿಘ್ನೀಂ ಬೃಹಸ್ಪತೇ ॥ ಇಂದ್ರಾಽ ಪುತ್ರಘ್ನೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮಂತಾ ಮಸ್ಯೈ ಸವಿತುಃ ಸುವೇ" ॥ ಇತಿಜಪನ್ನೀಕ್ಷೇತ ॥

ಅಘೋರಚಕ್ಷುರ-ಪತಿಘ್ನ್ಯೇಧಿ ಶಿವಾಪಶುಭ್ಯಃ ಸುಮನಾಃ ಸುವರ್ಚಾಃ ॥

ವೀರಸೂರ್ದೇವಕಾಮಾಸ್ಯೋನಾ ಶಂನ್ನೋಭವ ದ್ವಿಪದೇ ಶಂಚತುಷ್ಪದೇ ॥

ಇತಿ ಕನ್ಯಯಾಽವೇಕ್ಷ್ಯಮಾಣೋ ಜಪಿತ್ವಾ । ದರ್ಭಾಗ್ರೇಣ, ತಸ್ಯಾಃ ಭ್ರುವೋರ್ಮಧ್ಯೇ "ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವ" ರಿತಿ ಪರಿಮೃಜ್ಯ । ದರ್ಭಂನಿರ ಸ್ಯಾಪ ಉಪಸ್ಪೃಶೇತ್ ॥ ಅಥ ॥

ಅನೃಕ್ಷರಾ ಋಜವಃ ಸಂತುಪಂಥಾಯೇಭಿಃ ಸಖಾಯೋಯಂತಿನೋವರೇಯಂ ॥

ಸಮರ್ಯಮಾಸಂಭಗೋನೋ ನಿನೀಯಾತ್ಸಂಜಾಸ್ಪತ್ಯಂ ಸುಯಮಮಸ್ತು ದೇವಾಃ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ವರು ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಂ ವಧೂಂ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖೀಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ । ಪಿತ್ರಾದಿರ್ದಾತಾ ಸ್ವದೇಯಾಽಭರಣಾದ್ಯಲಂ ಕೃತಾಂ ಅಹತ ವಸ್ತ್ರ ಪರೀಧಾನಾಂ, ಉಕ್ತಸ್ವಸ್ಯರ್ಯನಾಯ, ವರಾಯ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ತತ್ರಾಯಂ ಕ್ರಮಃ ॥ ದಾತಾ ವಧೂವರಯೋರ್ದಕ್ಷಿಣತಃ ಸ್ವಪೂರ್ವಸ್ಥ ಪತ್ನೀ ಸಹಿತಃ ಉದಙ್ಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ಬದ್ಧಶಿಖಃ ಶುಚಿರಾಚಮ್ಯ ಪವಿತ್ರಪಾಣಿಃ ಪ್ರಾಣಾ ನಾಯಮ್ಯಡಸ ಅಪೋಜ್ಯೋ... ರೋಂ ॥ ಕುಶಾಕ್ಷತಹಸ್ತಶ್ಚ । ಅತ ಅನಂತ

ವೀರ್ಯಸ್ಯ, ಶ್ರೀಮದಾದಿ ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಅಚಿಂತ್ಯಾ ಪರಿಮಿತ ಶಕ್ತ್ಯಾಭ್ರಿಯಮಾಣ ಮಹಾಜಲೌಘ ಮಧ್ಯೇ, ಪರಿಭ್ರಮಾಣಾನಾಂ, ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾ ನಾಂ, ಏಕತಮೇ-ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತ, ಮಹದಹಂಕಾರ, ಪೃಥಿವ್ಯಪ್ತೇಜೋವಾಯ್ವಾ ಕಾಶಾದ್ಯೈ ರಾವರಣೈರಾವೃತೇ । ಅಸ್ಮಿನ್ಮಹತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕರಂಡ ಮಂಡಲೇ । ಆಧಾರ ಶಕ್ತ್ಯಾದ್ಯುಪರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತೇ ಅತಲಾದಿ ಸಪ್ತಲೋಕೇ ಪರಿತಲೇ । ಸತ್ಯಾದಿ ಲೋಕ ಷಟ್ಕಸ್ಯಾಧೋಭಾಗೇ । ಮಹಾನಾಳಾಯ ಮಾನ, ಫಣರಾಜ, ಶೇಷಸ್ಯ,

ಸಹಸ್ರ ಫಣಾಮಣಿಮಂಡಲ ಮಂಡಿತೇ । ದಿಗ್ದಂತಿ ಶುಂಡಾ ದಂಡೋತ್ತಂಭಿತೇ । ಲೋಕಾಲೋಕಾಽಚಲೇನ ವಲಯಿತೇ । ಲವಣಾದ್ಯರ್ಣವ್ಯೈಃ ಪರಿವೃತೇ । ಜಂಬ್ವಾದಿ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಯುತೇ । ಇಂದ್ರ ದ್ವೀಪಾದಿ ನವಖಂಡಾತ್ಮಕೇ । ಭಾರತ ವರ್ಷಾದಿ ವರ್ಷ ಶೋಭಿತೇ । ಮಹಾ ಸರೋರುಹಾಕಾರ, ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿ ಯೋಜನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಭೂಮಂಡಲೇ । ಸುಮೇರ್ವಾದಿ ಪರ್ವತಾನಾಂ, ಹರಿವರ್ಷ ಕಿಂಪುರುಷ ವರ್ಷಯೋಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಗ್ಭಾಗೇ । ಮಲಯಾ ಚಲಾದುತ್ತರ ದಿಗ್ಭಾಗೇ । ಸ್ವರ್ಣ ಪ್ರಸ್ಥಾದಿ, ನವಖಂಡ ಮಂಡಿತೇ, ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ । ಭಾರತ ವರ್ಷೇ । ಭರತ ಖಂಡೇ । ನವಸಹಸ್ರ ಪ್ರಯೋಜನ ವಿಸ್ತೃತಾಯಾಂ, ಕರ್ಮ ಭೂಮೌ । ವಿಂಧ್ಯಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಗ್ಭಾಗೇ । ಗೋದಾವರ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣ ತೀರೇ । ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ । ಪರಶು ರಾಮ ಕ್ಷೇತ್ರೇ । ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರ ತೀರೇ - ಸಕಲ ಜಗತ್ ಸೃಷ್ಟುಃ ಪರಾರ್ಧ ದ್ವಯ ಜೀವಿನೋ, ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪ್ರಥಮ ಪರಾರ್ಧೇ - ಅತೀತೇ । ದ್ವಿತೀಯ ಪರಾರ್ಧೇ । ಪಂಚಾಶದ್ದಿವ್ಯ ವರ್ಷಾತ್ಮಕೇ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷೇ । ಪ್ರಥಮ ಮಾಸೇ । ಪ್ರಥಮ ಪಕ್ಷೇ । ಪ್ರಥಮ ದಿವಸೇ । ಅಹನಿ । ದ್ವಿತೀಯ ಯಾಮೇ । ತೃತೀಯೇ ಮುಹೂರ್ತೇ, ಸ್ವಾಯಂಭುವಾದಿಷಟ್ಸು ಮನುಷು, ವ್ಯತೀತೇಷು । ಸಪ್ತಮೇ । ವೈವಸ್ವತ ಮನ್ವಂತರ । ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ ತಮೇ । ಮಹಾಯುಗೇ । ಕೃತತ್ರೇತ ದ್ವಾಪರಾಖ್ಯೇಷು ಗಿತೇಷು । ವರ್ತಮಾನೇ, ಕಲಿಯುಗೇ । ಚಾಂದ್ರಸಾವನ, ಸೌರಾದಿ ಮಾನ ಭ್ರಮಿತ, ಪ್ರಭವಾದಿ, ಷಷ್ಟಿ ಸಂವತ್ಸರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ । (ಅಮುಂಕ) ಸಂವತ್ಸರೇ । ...ಅಯನೇ ॥ ...ಋತೌ ॥ ....ಅರ್ಕ ॥ ...ಮಾಸೇ ॥ ....ಪಕ್ಷೇ ॥ ತಿಥೌ ॥ ...ವಾಸರೇ ॥ ...ನಕ್ಷತ್ರೇ ॥....ಯೋಗೇ ॥ ...ಕರಣೆ ॥ ಏವಂಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟೇ...ದೇಶೇಕಾಲೇಚ । ಮಮ, ಇಹ, ಜನ್ಮನಿ, ಜನ್ಮಾಂತರೇಷು, ಬಾಲ್ಯ ಕೌಮಾರ, ಯೌವನ, ವಾರ್ಧಕೇಷು । ರಹಸಿ, ಪ್ರಕಾಶೇ ಚ, ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯ, ಕರ್ಮಭಿಃ । ಜ್ಞಾನತೋಽಜ್ಞಾನತಶ್ಚ । ಸಂಭಾವಿತಾನಾಂ, ಪಾಪಾನಾಂ । ಸದ್ಯಃ ಅಪನೋದನಾರ್ಥಂ, ಗಂಗಾವಾಲುಕಾಭಿಃ ಸಪ್ತಋಷಿಮಂಡಲ ಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇಃ ಏಕೈಕ ವಾಲುಕಾಽಪಕರ್ಷಣ - ಕ್ರಮೇಣ । ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಂಮಿತ ಕಾಲೇ । ಮಮಸಮಸ್ತಪಿತೃಣಾಂ । ನಿರತಿಶಯಸಾನಂಥ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿವಾಸ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ । ಅನೇನವರೇಣ । ಅಸ್ಯಾಂ ಕನ್ಯಾಯಾಂ, ಉತ್ಪಾದಯಿಷ್ಯಮಾಣ ಸಂತತ್ಯಾ । ದ್ವಾದಶಾಽವರಾನ್ । ದ್ವಾದಶ ಪರಾನ್ । ಪವಿತ್ರೀಕರ್ತುಮಾತ್ಮನಶ್ಚ । ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಪ್ರೀತಯೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮವಿವಾಹವಿಧಿನಾ । ಮತ್ಸ್ಯ ಪುರಾಣೋಕ್ತ, ದಶ,ಮಹಾ,ದಾನಾಂತರ್ಗತಂ, ಕನ್ಯಾದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ॥ ಕುಶಾಕ್ಷತಯುತ, ಜಲೇನ ಸಪತ್ನೀಕ ಉತ್ಥಾಯ । ಉದಙ್ಮುಖ ಏವ ಕನ್ಯಾಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ, "ಕನ್ಯಾಂ ಕನಕ ಸಂಪನ್ನಾಂ ಕನಕಾಭರಣೈರ್ಯುತಾಂ ॥ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ವಿಷ್ಣವೇ ತುಭ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ಜಿಗೀಷಯಾ" ॥ ವಿಶ್ವಂಭರಾಃ ಸರ್ವ ಭೂತಾಃ ಸಾಕ್ಷಿಣ್ಯಃ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ॥ ಇಮಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಪಿತೃಣಾಂ ತಾರಣಾಯಚ" ॥ ಇತಿ ಪಠಿತ್ವಾ । ಸ್ವಪೂರ್ವಸ್ಥಭಾರ್ಯಾದತ್ತ, ಪೂರ್ವಕಲ್ಪಿತ,

ಜಲಕಲಶಧಾರಾಂ, ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಂ, ನವಕಾಂಸ್ಯ ಪಾತ್ರ್ಯೋಪರಿ । ಧೃತಕನ್ಯಾಂ ಜಲ್ಯ ಪರಿಸ್ಥವರಾಂಜಲಿ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇ ಕ್ಷಿಪನ್ವದೇತ್ ॥ ಕನ್ಯಾಂತಾರಯತು ॥ ಪುಣ್ಯಂ ವರ್ಧತಾಂ ॥ ಶಿವಾ ಆಪಃಸಂತು ॥ ಸೌಮನಸ್ಯಮಸ್ತು ॥ ಅಕ್ಷತಂಚಾರಿಷ್ಟಂ-ಚಾಸ್ತು ॥ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ಶ್ರೇಯಃ ಶಾಂತಿಃ ಪುಷ್ಟಿಸ್ತುಷ್ಟಿಶ್ಚಾಸ್ತು ॥ ಯಚ್ಛ್ರೇಯಸ್ತದಸ್ತು ॥ ಯತ್ಪಾಪಂ ತತ್ಪ್ರತಿಹತಮಸ್ತು ॥ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥ ಸ್ವಸ್ತಿ...ತು ॥ ಋದ್ಧಿಂ ಭ...ತು ॥ ಓಂ ಶ್ರೀರಸ್ತ್ವಿತಿ...ತು ॥ (ಅಮುಕ) ಗೋತ್ರಃ ಶರ್ಮಾಽಹಂ ಕಾಶ್ಯಪಾವತ್ಸಾರ...ಪ್ರವರೋಪೇತಾಯ...ಗೋತ್ರಾಯ...ಪ್ರಪೌತ್ರಯ...ಪೌತ್ರಾಯ...ಪುತ್ರಾಯ...ಶರ್ಮಣೇ ಕನ್ಯಾರ್ಥಿನೇವರಾಯ ...॥ ಪ್ರವರೋಪೇತಾಂ ಗೋತ್ರಾಂ...ಪ್ರಪೌತ್ರೀಂ...ಪೌತ್ರೀಂ... ಪುತ್ರೀಂ... ನಾಮ್ನೀಂ...ವರಾರ್ಥಿನೀಂ ಪ್ರಜಾಪತಿ ದೈವತ್ಯಾಂ, ಕನ್ಯಾಂ ಪ್ರಜೋತ್ಪಾದನಾರ್ಥಂ ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ ಶ್ರಿಯೈ ಇತಿ ತ್ರಿಃ ॥ "ಕನ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತು ಭವಾನ್" ॥ ಇತಿವರಹಸ್ತೇಸ ಕುಶಾಕ್ಷತಂ ಜಲಂ ಕ್ಷಿಪನ್ ॥ "ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

।

ಇತಿ ಮನಸಾಸ್ಮರೇತ್ ॥ ವರಃ ಓಂ ಸ್ವಸ್ತೀತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ । "ದೇವಸ್ಯ...ಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ" ಕನ್ಯಾಯಾಃ ದಕ್ಷಿಣಾಂ-ಸಮಭಿ-ಮೃಶ್ಯ ॥ "ಕ ಇದಂ ಕಸ್ಮಾ ಅದಾತ್ಕಾಮಃ ಕಾಮಾಯಾದಾತ್, ಕಾಮೋದಾತಾ, ಕಾಮಃ ಪ್ರತಿಗೃಹೀತಾ, ಕಾಮಂ ಸಮುದ್ರಮಾವಿಶ, ಕಾಮೇನತ್ವಾ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ, ಕಾಮೈತತ್ತೇವೃಷ್ಟಿರಸಿ, ದ್ಯೌಸ್ತ್ವಾದದಾತು, ಪೃಥಿವೀ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತು" ॥ "ಕನ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ" ಇತಿ ವದೇತ್ ॥ ತತೋ ದಾತಾ । "ಗೌರೀಂ ಕನ್ಯಾಮಿಮಾಂ ವಿಪ್ರಯಥಾ ಶಕ್ತಿ ವಿಭೂಷಿತಾಂ ॥ (ಉಕ್ತ) ಗೋತ್ರಾಯ...ಶರ್ಮಣೇ ತುಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ ವಿಪ್ರಸಮಾಶ್ರಯ ॥ ಕನ್ಯೇ ಮಮಾಗ್ರತೋ ಭೂಯಾಃ ಕನ್ಯೇ ಮೇ ದೇವಿ ಪೃಷ್ಠತಃ ॥ ಕನ್ಯೇಮೇ-ಪಾರ್ಶ್ವತೋ ಭೂಯಾಸ್ತ್ವದ್ದಾನಾನ್ಮೋಕ್ಷ ಮಾಪ್ನುಯಾಂ ॥ ಮಮವಂಶೇ ಕುಲೇ ಜಾತಾ ಪಾಲಿಕಾ ವತ್ಸರಾಷ್ಟಕಂ ತುಭ್ಯಂ ವಿಪ್ರಮಯಾದತ್ತಾ ಪುತ್ರ ಪೌತ್ರ ಪ್ರವರ್ಧಿನೀ" ॥ "ಧರ್ಮೇಚಾಽರ್ಥೇಚ ಕಾಮೇಚ ನಾತಿಚರಿತ ವ್ಯಾತ್ವಯೇಯಂ" ॥ ಇತಿ ದಾತಾ । "ನಾತಿಚರಾಮೀ"ತಿ ವರಃ ॥ ತತೋದಾತಾ ಕೃತಸ್ಯ, ಕನ್ಯಾದಾನಸ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಇಮಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ, ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ ॥ ಇತಿ ಸಜಲಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸುವರ್ಣಂ, ದಕ್ಷಿಣಾತ್ವೇನ ವರಹಸ್ತೇ ದತ್ವಾ । ನಮಮೇತಿ ವದೇತ್ । "ಓಂ ಸ್ವಸ್ತೀ"ತಿ ವರಃ ॥ ಇತಿ ॥

ಅಥ ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣಂ

ತೈಜಸೇನ, ಪಾತ್ರೇಣ, ಕ್ಷೀರಮಾದಾಯ, ಘೃತಮಾಸಿಚ್ಯ । ಪಾತ್ರಾಂತರೇಣಾ ದ್ರಾರ್ಕ್ಷತ, - ಸಿತತಂಡಲಾನಾನೀಯ । ವರಃ ಪ್ರಕ್ಷಾಳಿತಪಾಣಿಃ । ವಧ್ವಾಃ ಪ್ರಕ್ಷಾ

ಳಿತೇಂಜಲೌ । ಕ್ಷೀರಘೃತಂ, ಸ್ವಹಸ್ತದ್ವಯಾಽಗುಲಿಭಿರ್ದ್ವಿರುಪಸ್ತೀರ್ಯ । ದ್ವಿಸ್ತಂಡುಲಾನಂಜಲಿನಾಽವಪತಿ ॥ ತತೋ ದ್ವಿರುಪರಿಷ್ಟಾದಭಿಘಾರಯತಿ ॥ ಏವಂ ವರಾಂಜಲೌ । ಅನ್ಯಃ ತಂಡುಲಪೂರಣಂ, ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ದಾತಾತದಂ ಜಲ್ಯೋರ್ಹಿರಣ್ಯಮುಪದಧಾತಿ ॥ ಅಥವರಃ, ಕನ್ಯಾಂಜಲೌ ಸ್ವಾಂಜಲಿಂ ಧಾರಯೇತ್ ॥ ದಾತಾ "ಕನ್ಯಾತಾರಯತು, ದಕ್ಷಿಣಾಃ ಪಾಂತು, ಬಹುದೇಯಂ ಚಾಸ್ತು ಪುಣ್ಯಂ ವರ್ಧತಾಂ, ಶಾಂತಿಃಪುಷ್ಟಿಸ್ತುಷ್ಟಿಶ್ಚಾಸ್ತು ॥ ತಿಥಿಕರಣ ಮುಹೂರ್ತ ಸಂಪದಸ್ತು" ॥ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ । ಕನ್ಯಾಮುದ್ಧೃತ್ಯ । ಕನ್ಯಾಂಜಲ್ಯಕ್ಷತಾನ್ । "ಭಗೋಮೇ ಕಾಮಃ ಸಂಮೃದ್ಧ್ಯತಾಂ" ॥ ಇತಿವರ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯಾರೋಪಯೇತ್ ॥ ವರಃ ಸ್ವಾಂಜಲಿಸ್ಥಾನಕ್ಷತಾನ್ । "ಯಜ್ಞೋಮೇ...ತಾಂ" । ಇತಿ ಕನ್ಯಾಶಿರಸಿ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ ಏವಂ ಪುನರ್ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಮಂತ್ರೈಃ, ಕನ್ಯಾಪೂರ್ವಕ ಮಕ್ಷತಾರೋಪಣಂ ಕಾರ್ಯಂ ॥ ದ್ವಿತೀಯೇ "ಶ್ರೀಯೋಮೇಕಾಮಃ...ತಾಂ" ॥ ಇತಿವಧೂಃ ॥ "ಧರ್ಮೋಮೇ...ತಾಂ" ॥ ಇತಿವರಃ ॥ "ಪ್ರಜಾಮೇ..ತಾ" ಇತಿ ವಧೂಃ ॥ "ಯಶೋಮೇ...ತಾಂ ॥ ಇತಿವರಃ ॥ ತತಃ ಕನ್ಯಾವರಾಂಜಲಿಂ, ದ್ವಿರುಪಸ್ತೀರ್ಯ । ದ್ವಿಸ್ತಂಡುಲೈರಾ ಪೂರ್ಯ । ದ್ವಿರಭಿಘಾರಯೇತ್ ॥ ಕನ್ಯಾಂಽಜಲಿಂದಾತಾ ಪೂರಯಿತ್ವಾ - ಅಂಜಲೌ-ನಿಧಾಯ । "ಕನ್ಯಾತಾರಯಿತ್ವಿ"ತ್ವಾ ದಿವಾಕ್ಯಷಟ್ಕಂ ವದೇತ್ ॥ ತತೋವರಃ ॥ ''ಯಜ್ಞೋಮೇ ಕಾಮಃ...ತಾಂ" ॥ ಭಗೋಮೇ...ತಾಂ ॥ ಇತಿ ಕನ್ಯಾಂ ॥ "ಧರ್ಮೋಮೇ...ತಾಂ" ಇತಿ ವರಃ ॥ "ಶ್ರೀಯೋಮೇ...ತಾಂ" ಇತಿ ಕನ್ಯಾ ॥ "ಯಶೋಮೇ...ತಾಂ", ಇತಿ ವರಃ ॥ "ಪ್ರಜಾಮೇ...ತಾಂ ॥ ಇತಿ ಕನ್ಯಾ ॥ ಅಥವರಃ ವಧ್ವಂಜಲಿಂ ಪೂರ್ವವದಾಪೂರ್ಯಸ್ವಾಂಜಲಿಂ, ಅನ್ಯೇನ ಪೂರಯಿತ್ವಾ । ವಧೂಪೂರ್ವಕಂ, ತೂಷ್ಣೀಂ, ಅಕ್ಷತಾನಾರೋಪಯೇತ್ ॥ ಇತಿ ॥

ಅಥ ತಂತುವೇಷ್ಟನಂ

ವಧೂವರಯೋಃ ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು । ಸಭಾರ್ಯಾಃ (ಅವಿನಷ್ಟಭಾರ್ಯಾಃ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸ್ಥಿತ್ವಾ । ಸಮಂತ್ರಕಂ ತಂತುವೇಷ್ಟನಂ (ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣಂ) ಕುರ್ಯುಃ । ಅರ್ಚತಪ್ರಾರ್ಚತ...ತ ।

ಪರಿತ್ವಾ ಗಿರ್ವಣೋಗಿರ ಇಮಾಭವಂತು ವಿಶ್ವತಃ ॥

ವೃದ್ಧಾಯುಮನುವೃದ್ಧಯೋ ಜುಷ್ಟಾ ಭವಂತು ಜುಷ್ಟಯಃ ॥

ದಶಾವನಿಭ್ಯೋ ದಶಕಕ್ಷ್ಯೇಭ್ಯೋ ದಶಯೋಕ್ತ್ರೇಭ್ಯೋ ದಶಯೋಜನೇಭ್ಯಃ ॥

ದಶಾಭೀಶುಭ್ಯೋ ಅರ್ಚತಾ ಜರೇಭ್ಯೋ ದಶಧುರೋ ದಶಯುಕ್ತಾವಹದ್ಭ್ಯಃ ॥

ತೇ ಅದ್ರಯೋ ದಶಯಂತ್ರಾಸಆಶವಸ್ತೇಷಾಮಾಧಾನಂ ಪರ್ಯೇತಿ ಹರ್ಯತಂ ॥

ತಊಸುತಸ್ಯ ಸೋಮ್ಯಸ್ಯಾಂಧಸೋಂಶೋಃಪೀಯೂಷಂ ಪ್ರಥಮಸ್ಯ ಭೇಜಿರೇ ॥

ತೇಸೋಮಾದೋಹರೀ ಇಂದ್ರಸ್ಯ ನಿಂಸತೇಂ ಶುಂ ದುಹಂತೂ ಅಧ್ಯಾಸತೇಗವಿ ॥

ತೇಭಿರ್ದುಗ್ಧಂ ಪಪಿವಾನ್ಸೋಮ್ಯಂ ಮಧ್ವಿಂದ್ರೋವರ್ಧತೇ ಪ್ರಥತೇ ವೃಷಾಯತೇ ॥

ವೃಷಾವೊ ಅಂಶುರ್ನಕಿಲಾರಿಷಾಥನೇಳಾವಂತಃ ಸದಮಿತ್ಸ್ಥನಾಶಿತಾಃ ॥

ರೈವತ್ಯೇವಮಹಸಾ ಚಾರವಸ್ಥನಯಸ್ಯಗ್ರಾಮಣೋಅಜುಷಧ್ವಮಧ್ವರಂ ॥"

ಇತಿ ಚತುರ್ಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ ॥ ಋಕ್ಚವಾ ಇದಮಗ್ರೇ ಸಾಮಚಾಸ್ತಾಂ ಸೈವನಾಮಋಗಾಸೀ,-ದಮೋನಾಮಸಾಮ, ಸಾವಾಋಕ್ಸಾಮೋ ಪಾವದತ್ ॥ "ಮಿಥುನಂ ಸಂಭವಾವ ಪ್ರಜಾತ್ಯಾ" ಇತಿ । ನೇತ್ಯಬ್ರವೀತ್ಸಾ-ಮಜ್ಯಾಯಾನ್ವಾ । ಅತೋ ಮಮ ಮಹಿಮೇತಿ । ತೇದ್ವೇ ಭೂತ್ವೋ ಪಾವದತಾಂ । ತೇಚ ಪ್ರತಿಚ ಸಮವದತ್, ತಾಸ್ತಿಸ್ರೋ ಭೂತ್ವೋ ಪಾವದನ್ ತತ್ತಿಸೃಭಿಃ ಸಮಭವದ್ಯತ್ತಿಸೃಭಿಃ ಸಮಭವತ್ತಸ್ಮಾತ್ತಿಸೃಭಿಸ್ತುವಂತಿ । ತಿಸೃಭಿರುದ್ಗಾಯಂತಿ । ತಿಸೃಭಿರ್ಹಿಸಾಮ ಸಂಮಿತಂ । ತಸ್ಮಾದೇಕಸ್ಯ ಬಹ್ವ್ಯೋ ಜಾಯಾ ಭವಂತಿ ॥ ನೈಕಸ್ಯೈ ಬಹವಃ ಸಹಪತಯೋ । ಯದ್ವೈತತ್ಸಾಚಾಽದುಶ್ಚ ಸಮಭವತಾಂ । ತತ್ಸಾಮಾಭವತ್ತತ್ಸಾಮ್ನಃ ಸಾಮತ್ವಂ । ಸಾಮನ್ಭವತಿ । ಯ ಏವಂ ವೇದ । ಯೋವೈಭವತಿಯಃ ಶ್ರೇಷ್ಠತಾಮಶ್ನುತೇ । ಸಸಾಮನ್ಭವತ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಇತಿನಿಂದಂತಿ । ತೇವೈಪಂಚಾನ್ಯಾದ್ಭೂತ್ವಾ, ಪಂಚಾನ್ಯದ್ಭೂತ್ವಾ, ಕಲ್ಪೇತಾ, ಮಾಹಾವಶ್ಚ, ಹಿಂಕಾರಶ್ಚ, ಪ್ರಥಮಾಚ, ಋಗುದ್ಗೀಥಶ್ಚ ॥ ಮಧ್ಯಮಾಚ ಪ್ರತಿಹಾರ ಶ್ಚೋತ್ತಮಾಚ, ನಿಧಯಂಚ, ವಷಟ್ಕಾರಶ್ಚ । ತೇ ಯತ್ಪಂಚಾನ್ಯದ್ಭೂತ್ವಾ, ಪಂಚಾನ್ಯದ್ಭೂತ್ವಾ, ಕಲ್ಪೇತಾಂ । ತಸ್ಮಾದಾಹುಃ

ಪಾಂಕ್ತೋಯಜ್ಞಃ । ಪಾಂಕ್ತಾಃ ಪಶವ ಇತಿ । ಯದುವಿರಾಜಂದಶಿನೀಮಭಿಸಮ ಪದ್ಯೇತಾಂ ತಸ್ಮಾದಾಹುರ್ವಿರಾಜಿ ಯಜ್ಞೋ ದಶಿನ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಇತ್ಯಾತ್ಮಾವೈ ಸ್ತೋತ್ರಿಯಃ । ಪ್ರಜಾನುರೂಪಃ । ಪತ್ನೀಧಾಯ್ಯಾ । ಪಶವಃ ಪ್ರಗಾಥೋ ಗೃಹಾಃ ಸೂಕ್ತಂ, ಸವಾಅಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ಲೋಕೇಽಮುಷ್ಮಿಂಶ್ಚ, ಪ್ರಜಯಾಚ, ಪಶುಭಿಶ್ಚ ಗೃಹೇಷು, ವಸತಿ,ಯ ಏವಂ ವೇದ ॥೧॥ ಸ್ತೋತ್ರಿಯಂ ಶಂಸತ್ಯಾತ್ಮಾವೈಸ್ತೋತ್ರಿಯಸ್ತಂ ಮಧ್ಯಮಯಾ, ವಾಚಾ, ಶಂಸತ್ಯಾತ್ಮಾ - ನಮೇ ವತತ್ಸಂಸ್ಕುರುತೇ ॥ ಅನುರೂಪಂ ಶಂಸತಿ ಪ್ರಜಾವಾ ಅನುರೂಪಃ ಸಉಚ್ಚೈಸ್ತರಾವಿ ವಾನುರೂಪಃಶಂಸ್ತವ್ಯಃ । ಪ್ರಜಾ ಮೇವ ತಚ್ಛ್ರೇಯಸೀಮಾತ್ಮನಃ ಕುರುತೇ । ಧಾಯ್ಯಾಂ ಶಂಸತಿ । ಪತ್ನೀವೈಧಾಯ್ಯಾ । ಸಾನೀಚೈಸ್ತರಾಮಿ ವಧಾಯ್ಯಾ ಶಂಸ್ತವ್ಯಾ । ಅಪ್ರತಿವಾದಿನೀಹಾಸ್ಯ ಗೃಹೇಷು ಪತ್ನೀ ಭವತಿ । ಯತ್ರೈವಂ ವಿದ್ವಾನ್ನೀಚೈಸ್ತರಾಂ ಧಾಯ್ಯಾಂ ಶಂಸತಿ । ಪ್ರಗಾಥಂ ಶಂಸತಿ । ಸಸ್ವರವತ್ಯಾವಾಚಾ ಶಂಸ್ತವ್ಯಃ । ಪಶವೋವೈ ಸ್ವರಃ । ಪಶವಃ ಪ್ರಗಾಥಃ । ಪಶೂ ನಾಮವರುಧ್ಯಾ ಇಂದ್ರಸ್ಯನುವೀರ್ಯಾಣಿ ಪ್ರವೋಚಮಿತಿ ಸೂಕ್ತಂ ಶಂಸತಿ । ತದ್ವಾ ಏತತ್ಪ್ರಿಯಮಿಂದ್ರಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಂ । ನಿಷ್ಕೈವಲ್ಯಂ । ಹೈರಣ್ಯಸ್ತೂಪವೇತೇನವೈ ಸೂಕ್ತೇನ । ಹಿರಣ್ಯಸ್ತೂಪಅಂಗಿರಸ ಇಂದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂಧಾಮೊ ಪಾಗಚ್ಛತ್ಸಪರಮಂ ಲೋಕಮಜಯದುಪೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂಧಾಮಗಚ್ಛತಿ । ಜಯತಿ ಪರಮಂ ಲೋಕಂ, ಯಂ ಏವಂ ವೇದ । "ಗೃಹಾವೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸೂಕ್ತಂ ತತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ತಮಯಾ ವಾಚಾ... ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ॥೨॥ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಖಂಡಾಭ್ಯಾಂಚ।

ಧ್ರುವಾದ್ಯೌರ್ಧ್ರುವಾ ಪೃಥಿವೀ ಧ್ರುವಾಸಃಪರ್ವತಾ ಇಮೇ॥

ಧ್ರುವಂ ವಿಶ್ವಮಿದಂ ಜಗಧ್ರುವೋರಾಜಾ ವಿಷಾಮಯಂ॥

ಧ್ರುವಂತೇ ರಾಜಾವರುಣೋ ಧ್ರುವಂದೇವೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ॥

ಧ್ರುವಂತ ಇಂದ್ರಶ್ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಧಾರಯತಾಂ ಧ್ರುವಂ॥

ತದಸ್ತು ಮಿತ್ರಾವರುಣಾತದಗ್ನೇಶಂಯೋರಸ್ಮಭ್ಯಮಿದಮಸ್ತು ಶಸ್ತಂ॥

ಅಶೀಮಹಿಗಾಧಮುತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ನಮೋ ದಿವೇ ಬೃಹತೇ ಸಾದನಾಯ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂಚ । ಐಶಾನೀಮಾರಭ್ಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕಂಠದೇಶೇ, ಕಟಿದೇಶೇಚ, ತಂತುನಾ ಪಂಚಾವೃತಂತ್ರ್ಯಾವೃತಂ ವಾ, ವಧೂವರೌ ವೇಷ್ಟಯಂತಿ ॥ ಅಥೋಪರಿತನ ಪಂಚಾವೃತಾಂಸ್ತಂತೂನಧಸ್ತಾದುಪನೀಯ ॥ ಅಧಸ್ಥನ ತಂತೂನುಪರ್ಯುಪನೀಯ । ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಪಂಚಗುಣೀ ಕೃತ್ಯ । ಊಸ್ತು ಕ ಸೂತ್ರೇಣ ಸಂಯೋಜ್ಯ । ಹರಿದ್ರಯಾನುಲಿಪ್ಯ । ಹರಿದ್ರಾಮೂಲ-ಮಾಬಧ್ಯ । ಘೃತಕ್ಷೀರಾಭ್ಯಾಮುಕ್ತ್ವಾ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುವಾಸಿನೀ ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶನಂ ಕಾರಯಿತ್ವಾ॥

"ನೀಲಲೋಹಿತಂ ಭವತಿಕೃತ್ಯಾಸಕ್ತಿರ್ವ್ಯಜ್ಯತೇ॥

ಏಧಂತೇ ಅಸ್ಯಾಜ್ಞಾತಯಃ ಪತಿರ್ಬಂಧೇಷುಬಧ್ಯತೇ ॥ ಇತಿ ವಧೂವಾಮಹಸ್ತ ಪ್ರಕೋಷ್ಠೇ ವರೋ ಬಧ್ನೀಯಾತ್॥

ವಿಶ್ವೇತ್ತಾತೇ ಸವನೇಷು ಪ್ರವಾಚ್ಯಾಯಾಚಕರ್ಥ ಮಘವನ್ನಿಂದ್ರ ಸುನ್ವತೇ॥

ಪರಾವತಂ ಯತ್ಪುರುಸಂಭೃತಂ ವಸ್ವಪಾವೃಣೋಃ ಶರಭಾಯ ಋಷಿಬಂಧವೇ ॥

ಇತಿ ವರಹಸ್ತೇ ವಧೂರ್ಬಧ್ನೀಯಾತ್ ॥ ಆಚಾರಾದತ್ರೈವ ಸಭಾ ಪೂಜಾ ಕರ್ತವ್ಯಾ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸೂರ್ಯಾಸೂಕ್ತಂ ಪಠೇಯುಃ।

ಅಥ ವಿವಾಹ ಹೋಮಾದಿ

ತತೋವರಃ ಪೀಠಾದ್ಯಾಸನೇ, ಪ್ರಾಙ್ಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ॥ ಪಶ್ಚಿಮಮಾರ್ಗೇಣ ನಿಯಮಿತ ವಾಚಂ, ವಧೂಮಾನೀಯಾ । ಸ್ವದಕ್ಷಿಣತ ಉಪವೇಶ್ಯ । ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ । ದೇಶ...ಕೀರ್ತ್ಯ । ಪ್ರತಿಗೃಹೀತಾಯಾಂ, ಅಸ್ಯಾಂ ವಧ್ವಾಂ, ಭಾರ್ಯಾತ್ವ ಸಿದ್ಧಯೇ ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿ ಸಿದ್ಧಯೇಚ ॥ ವಿವಾಹ ಹೋಮಂ, ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಅಗ್ನೇರುದಕ್ ಸ್ಥಿತ ಮಾಜ್ಯಂ ಲಾಜೈಃ ಸಹತ್ರಿಃ ಪರ್ಯಗ್ನಿ ಕೃತ್ವಾ । ಆಜ್ಯಸ್ಯೋತ್ಪವನೇ ಕೃತೇ । ಲಾಜಾನ್ ತ್ರಿಃಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ಸ್ರುಕ್ ಸ್ರುವೌ ಸಂಮೃಜ್ಯ ವಧ್ವಾನ್ವಾರಬ್ಧಃ । ಇಧ್ಮಾಧಾನಾಘಾರ ಹೋಮೌ ಕುರ್ವೀತ (ಆಜ್ಯಭಾಗೌ ನಸ್ತಃ) ಅಥಪ್ರಧಾನ ಹೋಮಃ।

ಅಗ್ನ ಆಯೂಂಷಿ...ಋಷಯ...। ವಿವಾಹ ಪ್ರಧಾನಾಜ್ಯ ಹೋಮೇವಿ...ಗಃ ॥

"ಅಗ್ನ ಆಯೂಂಷಿ...ದುಚ್ಛುನಾಂ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ "ಅಗ್ನಿಋಷಿ... ಗಯಂ ಸ್ವಾಹಾ" ॥

"ಅಗ್ನೇ...ಪೋಷಂ ಸ್ವಾಹಾ" ॥ ಅಗ್ನಯೇ ಪವಮಾನಾಯೇದಂ

ತ್ವಮರ್ಯ...ಪ್ ॥ ವಿವಾಹ...ಗಃ ॥ ತ್ವಮರ್ಯಮಾ...ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಗ್ನಯ

ಇದಂ ॥ ಪ್ರಜಾಪತೇ..ರಯೀಣಾಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ॥

ಅಥ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋಪವಿಷ್ಟಾಯಾಃ ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖಸ್ತಿಷ್ಠನ್, ವರಃ ॥ ಉತ್ತಾನಂ, ದಕ್ಷಿಣಪಾಣಿಂ, ಸಾಂಗುಷ್ಠಂ, ಉತ್ತಾನೇನ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣ ಹಸ್ತೇನ । ಗೃಭ್ಣಾಮಿತೇತಿ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಸೂರ್ಯಾಸಾವಿತ್ರೀ ಸೂರ್ಯಾಸಾವಿತ್ರೀ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪಾಣಿಗ್ರಹಣೇ ವಿ...ಗಃ॥

ಗೃಭ್ಣಾಮಿತೇ ಸೌಭಗತ್ವಾಯ ಹಸ್ತಂ ಮಯಾಪತ್ಯಾಜರದಷ್ಟಿರ್ಯಥಾಸಃ॥

ಭಗೋ ಅರ್ಯಮಾ ಸವಿತಾಪುರಂಧಿರ್ಮಹ್ಯಂತ್ವಾದುರ್ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಾಯ ದೇವಾಃ ॥

ಇತಿ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ॥ ತತೋ ವಧೂಃ ಸಮುತ್ಥಾಪ್ಯ । ತಸ್ಯಾಃ ಕರೌಕ್ಷಾಳಯಿತ್ವಾ। ಪ್ರಾಙ್ಮುಖ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯಾಃ, ಅಂಜಲೌ ಸ್ರುವೇಣ ಅಜ್ಯಮುಪಸ್ತೀರ್ಯ, ವಧೂ ಭ್ರಾತ್ರಾ । ತಸ್ಥಾನೀಯೇನವಾ । ತಿಷ್ಠತಾ ಶೂರ್ಪಸ್ಥಾನ್, ಲಾಜಾನ್, ಮುಷ್ಟ್ಯಾದ್ವಿರೋಪ್ಯ । ವರಃ ಪಂಚಾವತ್ತೀಚೇತ್ ತ್ರಿರೋಪ್ಯ । ಶೂರ್ಪಸ್ಥಾನಂಜಲಿ ಸ್ಥಾನ್ ಚ ಅಭಿಘಾರ್ಯ । ಅರ್ಯಮಣನ್ವಿತ್ಯಸ್ಯ ವಾಮದೇವೋ ಅರ್ಯಮಾಗ್ನಿರ

ನುಷ್ಟುಪ್ । ವಿವಾಹ...ಲಾಜಹೋ...ವಿ...ಗಃ ॥ "ಅರ್ಯಮಣನ್ನು...ತಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಅವಿಚ್ಛಿಂದತ್ಯಂಜಲಿಂ, ಸ್ರುಚೇವ ಜುಹುಯಾತ್ । ವರಃ-"ಅರ್ಯಮ್ಣೇ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನಮಮ" ಇತಿ ವದೇತ್ ॥ ತತೋದೃಷದುಪಲಂ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ । ಅಗ್ನಿ ಮುದುಕುಂಭ-ಸಹಿತಂ, ವಧೂಂ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಪರಿಣಯನ್, ಸ್ವಯಮಗ್ರೇ ಜಪನ್

ಗಚ್ಛೇತ್ ‖ ಅಮೋಹಮಸ್ಮೀತಿ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋಽಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್. "ಅಮೋಹಮಸ್ಮಿ
ಸಾತ್ವಂ, ಸಾತ್ವಮಸ್ಯ-ಮೋಽಹಂ, ದ್ಯೌರಹಂ, ಪೃಥಿವೀತ್ವಂಸಾಮಾಽಹಂ, ಋಕ್
ತ್ವಂ ‖ ತಾವೇಹ ವಿವಹಾವಹೈ ‖ ಪ್ರಜಾಂ ಪ್ರಜನಯಾವಹೈ । ಸಂಪ್ರಿಯೌರೋಚಿ
ಷ್ಣೂ ಸುಮನಸ್ಯಮಾನೌ, ಜೀವೇವ ಶರದಃ ಶತಂ" । ವಧ್ವಾಸಹ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀ
ಕೃತ್ಯ । ತಾಂಪ್ರಾಙ್ಮುಖೀಂ । ಇಮಮಶ್ಮಾನಂ-ವಾಮದೇವೋ ವಧೂರನುಽಷ್ಟುಪ್ ‖
ಅಶ್ಮಾರೋಹಣೇ ವಿ...ಗಃ ‖ "ಇಮಮಶ್ಮಾನಮಾರೋಹಾಶ್ಮೇವ ತ್ವಂ ಸ್ಥಿರಾಭವ ‖
ಸಹಸ್ವಪೃತನಾಯತೋಽಭಿ ತಿಷ್ಠ ಪೃತನ್ಯತಃ" ‖ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ, ದ್ವಾಭ್ಯಾಮಪಿ,
ಪಾದಾಭ್ಯಾಂ, ದೃಷದ ಮಾರೋಪ್ಯ । ಪುನಃ ಪೂರ್ವವದಂಜಲೌ । ಲಾಜಾವದಾನಂ
ಕಾರಯಿತ್ವಾಽಭಿಘಾರ್ಯ । "ವರುಣನ್ವಿತ್ಯಸ್ಯ ವಾಮದೇವೋ...ಪ್ ‖ ವಿ

...ಲಾಜಾ...ಗಃ ‖ ವರುಣಂ ನು...ತಃ ಸ್ವಾಹಾ" ‖ ವರುಣಾಯಾಽಗ್ನಯ ಇದಂ ‖

ಇತಿವರಃ ‖ ಅಮೋಹಮಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪರಿಣಯನಂ ಕೃತ್ವಾ । ಅಶ್ಮಾರೋಪಣಂ
ಚ ತಥೈವ ಕೃತ್ವಾ । ವಧ್ವಂಜಲೌ ಪುನರುಪಸ್ತರಣಾದಿ ಕೃತ್ವಾ । "ಪೂಷಣನ್ವಿತ್ಯ

ಸ್ಯ...ಪ್ ‖ ವಿ...ಗಃ ‖ ಪೂಷಣಂ ನು...ತಃ ಸ್ವಾಹಾ" ‖ ವರಃ ‖ ಪೂಷ್ಣೇ

ಅಗ್ನಯ ಇದಂ । ಪುನಸ್ತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ, ಪರಿಣಯನಾಽಶ್ಮಾರೋಪಣೇ ಕುರ್ಯಾತ್ ‖
ವಧೂಃ ವರೋವಾ, ಅವಶಿಷ್ಟಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಲಾಜಾನಾತ್ಮಾಭಿಮುಖಂ, "ಪ್ರಜಾಪತಯ"
ಇತಿ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ‖ ಶೂರ್ಪಕೋಣೇನ ಹುತ್ವಾ । "ಸ್ವಾಹೇತ್ಯುಚ್ಚೈರುಕ್ತ್ವಾ । ಪ್ರಜಾ
ಪತಯ ಇದಂ ನಮಮೇತಿ ತ್ಯಜೇತ್ ‖ ಅತ್ರಪರಿಣಯನಾಶ್ಮಾರೋಪಣೇನಸ್ತಃ ‖
ಅತ್ರೈವ ವಧ್ವಾ ಪಾದಾಂಗುಲೀಯಕ ಧಾರಣಂ ‖ (ಅಥೈನಾಮಪರಾಜಿತಾಯಾಂ
ದಿಶಿ ಸಪ್ತಪದಾನ್ಯಭ್ಯುತ್ಕ್ರಾಮಯತಿ ‖) ಅಗ್ನೇರುದೀಚ್ಯಾಂ, ಸಪ್ತ, ತಂಡುಲರಾಶೀ
ನುಪಕಲ್ಪ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾದಿತೋ । ವಧ್ವಾಃ, ದಕ್ಷಿಣಪಾದೇನ, ವರಃ ಕ್ರಮೇಣಾಽ
ಭ್ಯುತ್ಕ್ರಮಯೇದೇಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ ‖ "ಇಷ ಏಕಪದೀಭವ ಸಾಮಾಮನುವ್ರತಾಭವ ।
ಪುತ್ರಾನ್ವಿಂದಾವಹೈಬಹೂಸ್ತೇ ಸಂತು ಜರದಷ್ಟಯ" ಇತಿ ಪ್ರಥಮರಾಶೌ ‖
"ಊರ್ಜೇ ದ್ವಿಪದೀ ಭವ..." ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯರಾಶೌ ‖ "ರಾಯಸ್ಪೋಷಾಯ
ತ್ರಿಪದೀ ಭವ..." ಇತಿ ತೃತೀಯ ರಾಶೌ ‖ "ಮಾಯೋಭವ್ಯಾಯ ಚತುಷ್ಪದೀ
ಭವ... ಇತಿ ಚತುರ್ಥ ರಾಶೌ ‖ " ಪ್ರಜಾಭ್ಯಃ ಪಂಚಪದೀಭವ..." ಇತಿ
ಪಂಚಮ ರಾಶೌ ‖ "ಋತುಭ್ಯಃ ಷಟ್‌ಪದೀ ಭವ..." ಇತಿ ಷಷ್ಠ ರಾಶೌ ‖
"ಸಖಾ, ಸಪ್ತಪದೀ ಭವ... ಇತಿ ಸಪ್ತಮ ರಾಶೌ ‖ ಅಥೋಭಯೋಃ ಸನ್ನಿ
ಧಾಯ ಶಿರಸಿ ಪೂರ್ವ ಸ್ಥಾಪಿಕೋದ-ಕುಂಭೇನಾವಸಿಚ್ಯ ಶಾಂತಿರಸ್ತ್ವಿತ್ಯಾದಿ ಪಂಚ
ದಶವಾಕ್ಯೈಃ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ ‖ ದಿವಾ ವಿವಾಹೋಯದಿ ಸಾಯಂ ವಧೂ-ಘಾಕ್

ನಿಯಮನಂ ॥ ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೋತ್ತರಂ ಪಥ್ಯಾ ಸಹ ಧ್ರುವ ಮರುಂಧತೀಂ ಸಪ್ತಋಷಿಪ್ರಭೃತಿನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ "ಜೀವಪತ್ನೀ ಪ್ರಜಾಂ ವಿಂದೇಯ" ಇತಿ ಪತ್ನ್ಯಾ ವಾಚಯೇತ್ ॥ ಅನಂತರಂ ವಾಗ್ವಿಸರ್ಗಃ ॥ ಮೇಘಾದಿನಾ ನಕ್ಷತ್ರಾ ದರ್ಶನೇ, ರಾತ್ರೌ - ಜೀವಪತ್ನೀ ಮಂತ್ರ ವಾಚನಾನಂತರಂ ವಾಗ್ವಿಸರ್ಗಃ ॥ ಅಥ ಮಂಗಲಸೂತ್ರ ಬಂಧನಂ - ಕೃತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುವಾಸಿನೀ ಹಸ್ತ ಸ್ಪರ್ಶನಂ। ಮಂಗಲ ಸೂತ್ರಂ ಬಧ್ನೀಯಾತ್ ॥ ಅತ್ರ ಮಂತ್ರಃ ॥

"ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತೀಂ ನಿಧಿಂ ಧುನಿಮೇತೋರರಿಮ್ಣಾತ್ಸಹೊ ದೇವಿ ಮನೋಹರಂ ॥

ಬಹುಪ್ರಿಯೇ ಪ್ರಜಯಾನಂ ಹಿರಣ್ಯಯಂ ॥

ಸಹಸ್ರವತ್ಸಂ ಶತಂ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ॥

ಶ್ರೀ ಮನೋಹೃದಯಂ ಪುತ್ರತಿಷ್ಠಾ ಅಹೇ ಶ್ರಿಯೇ ಪಿನ್ವತಂ ಜಾಯಮಾನೇ ॥

ಸರ್ವೇಗೃಹಾ ಗೃಹನಿ-ವರ್ತನ ಮೇಕಾದಶ ಶತಫಲಂ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ॥

ಶ್ರೀ ವರ್ಚಸ್ವ...ಯುಃ ॥ ಯಾದಂಪತೀ...ಶಿರಾ" ॥ ಇತಿ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕಂ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸುವಾಸಿನೀ-ಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ಮಂಗಲ ಸೂತ್ರಂ - ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣ್ವೀಶ ರೂಪಂತಂ ರಂಧ್ರವಚ್ಚ (ತ್ರಿಕಾಚಮಣಿಸ್ಯೂತಂತಂತುಕಂ) । ತ್ರಿರತ್ನಂ ರುಕ್ಮಜಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಮಾಂಗಲ್ಯಾಭರಣಂ ವಿದುಃ ॥ "ಮಾಂಗಲ್ಯ ತಂತುನಾನೇನ ಮಮ ಜೀವನ ಹೇತುನಾ ॥ ಕಂಠೇ ಬಧ್ನಾಮಿ ಸುಭಗೇ ಸ(ಸಾ)ಜೀವ ಶರದಃ ಶತಂ" ॥ ಇತಿ ವದನ್ ಕಂಠೇ ಬಧ್ನೀಯಾತ್ ॥ ಅನಂತರಂ ತತಃ ಪೂರ್ವವದಾಸಿತ್ವಾ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ । ತ್ರಿರಾತ್ರಂ ದ್ವಾದಶರಾತ್ರಂ ಸಂವತ್ಸರಂವಾ ಅಕ್ಷಾರ ಲವಣಾಶಿನೌ ಅಂಲಕುರ್ವಾಣೌ ಅಧಃ ಶಾಯಿನೌ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೌ ಸ್ಯಾತಾಂ ॥ ಅವಭೃತ ಸ್ನಾನಾಂಗ ಹರಿದ್ರಾಜಲ ಕಲಶಂ ಸಂಪಾದ್ಯ, ತಟಾಕಾದೌ ಸ್ನಾತ್ವಾ ವಧೂವರೌ ಪೂರ್ವ ವಸ್ತ್ರಾದಿಕಂ ವಿಸೃಜ್ಯ, ಅನ್ಯತ್ ಧೃತ್ವಾ, ಸ್ವಸ್ತಿಕೇ, ಸವಿತೃ ಪೂಜನಂ ಕೃತ್ವಾ । ಶ್ವಶುರಗೃಹಮುಪೇತ್ಯ । ವ್ರತ ಸಮಾಪ್ತ್ಯಂಗ ಸ್ವಸ್ತಿ ವಾಚನಂ ಕೃತ್ವಾ । ಕಲಶ ಗ್ರಹಣಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ॥ ನಾಂದೀಕೂರ್ಚಂ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥

ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಭೋಜಯೇತ್ ॥ ಅನಂತರಂ ತಾಂಬೂಲದಾನಾದಿಕಂ ಯಥಾಚಾರಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಇತಿ ॥ ಕ್ಷಾರಪದಾರ್ಥಾಃ - ಹೈಡಿಂಬಿಕಾ ರಾಜಮಾಷಾಃ ಮಾಷಾಮುದ್ಗಾ ಮಸೂರಿಕಾಃ । ಲಂಕ್ಯಾಢಕ್ಯಾಶ್ಚನಿಷ್ಪಾವಾ ತಿಲಾದ್ಯಾಃ ಕ್ಷಾರಸಂಜ್ಞಿತಾಃ॥

ರಾಜಮಾಷಾಃ=ಅಲಸಂಡೆ ಮಸೂರಿಕಾಃ=ಕಾಡುಕಡಲೆ, ಲಂಕೀ-ನೆಲಗಡಲೆ,
ಆಢಕೀ= ತೊಗರಿ॥ ನಿಷ್ಪಾವಾಃ=ಅವರೇ॥

ಅಥ ಗೃಹಪ್ರವೇಶನೀಯಂ

ಸ್ವಗೃಹ ಗಮನಾನಂತರ ಮೇವಾಯಂ ಹೋಮಃ ಕಾರ್ಯಃ॥ ಆಚಾರಾತ್ತ್ವಿದಾನೀಶ್ವಶುರ ಗೃಹೇ ಏವಕುರ್ವಂತಿ ॥ ತತ್ರವಿವಾಹಾಗ್ನಿ ಮುಪಸಮಾಧಾಯ ತತ್ಪಶ್ಚಾದಾನಡುಹಂ ಚರ್ಮ ಆಸ್ತೀರ್ಯ, ತತ್ರೋಪವಿಶ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ... ಕೀರ್ತ್ಯ ॥ ಮಮವಿವಾಹಾಗ್ನೇರ್ಗೃಹ್ಯತ್ವಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ಪರಮೇ...ರ್ಥಂ ॥ ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶ ಹೋಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಅನ್ವಾಧಾನೇ ಆಘಾರಾಂತಮುಕ್ತ್ವಾ । ಚಕ್ಷುಷಿನಸ್ತಃ ॥ ಅತ್ರಪ್ರಧಾನಂ ಸೂರ್ಯಾಂ ಸಾವಿತ್ರೀಂ ಚತುರ್ವಾರ ಮಾಜ್ಯೇನ ಆಜ್ಯ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ । ಆಘಾರಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ॥ ಕಟೇ ಉಪವಿಷ್ಟಯಾ ವಧ್ವಾ ಅನಾರಬ್ಧಃ॥ ಆನಃ ಪ್ರಜಾಮಿತಿ...ಅಂತ್ಯೇದ್ವೇ ಅನುಷ್ಟುಭೌ॥ ಗೃಹಪ್ರವೇಶನೀಯ ಪ್ರಧಾನಾಜ್ಯ ಹೋಮೇವಿ...ಗಃ ॥ ಆನಃ ಪ್ರಜಾಂ...॥ ಅಘೋರಚಕ್ಷು...॥ ಇಮಾಂತ್ವಮಿಂದ್ರ... ॥ ಸಮ್ರಾಜ್ಞೀಶ್ವ...ದೇವೃಷು ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸೂರ್ಯಾ ಸಾವಿತ್ರ್ಯೈ ಇದಂ ॥ ಸಮಂಜಂತ್ವಿತ್ಯಸ್ಯ...ಅನುಷ್ಟುಪ್ ॥ ಆಜ್ಯಶೇಷೇಣ ಹೃದಯಾಂಜನೇವಿ...ಗಃ॥ ಸಮಂಜಂತು ವಿಶ್ವೇ...ದದಾತುನೌ ॥ ಸಕೃದುಚ್ಚರಿತೇನಸ್ವಸ್ಯ ಪತ್ನ್ಯಾಶ್ಚ ಹೃದಯಾಂಜನಂ ಕಾರ್ಯಂ॥ ತತಃ ಹಸ್ತಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ...ಸಮಾಪ್ಯ ॥ ಸುವಾಸಿನೀಭಿಃಕೃತ ನೀರಾಜನೌ ದಂಪತೀ ದ್ವಿಜಾಶಿಷೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ, ಮುದಿತೌ ತಿಷ್ಠೇತಾಂ। ವಿವಾಹ ಪ್ರಥಮ ದಿನೇ ರೋಹಿಣೀ ಸೋಮೌ ಭೂತ್ವಾ । ದಾಕ್ಷಾಯಣೀಂ ॥ ದ್ವಿತೀಯೇಽಹನಿ ಅಪ್ಸರೋ ಗಂಧರ್ವೌ ಭೂತ್ವಾ। ಮಾಯಾದೇವೀಂ ॥ ತೃತೀಯೇಽಹ್ನಿ ಸ್ವಾಹಾಗ್ನಿ ಭೂತ್ವಾ । ಕಾಲಿಕಾಂ ॥ ಚತುರ್ಥೇ ದಿನೇ ಮಾನವೌ ಭೂತ್ವಾ । ಶಾಂಕರೀಂ ॥ ಆವಾಹನಾದಿಭಿಃ ಪೂಜಯೇತಾಂ ॥ ವ್ರತ ಸಂಪೂರ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್॥ ಇತಿ ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶನೀಯಂ॥

ಮಹಾನಾಮ್ನೀ ಮಂತ್ರಾಃ

ವಿದಾಮಘವನ್ವಿದಾ ಗಾತುಮನುಶಂಸಿಷೋದಿಶಃ । ಶಿಕ್ಷಾ ಶಚೀನಾಂ ಪತೇ ಪೂರ್ವೀಣಾಂ ಪುರೂವಸೋ ॥೧॥ ಆಭೀಷ್ಟ್ವಮಭಿಷ್ಟಿಭಿಃ ಪ್ರಚೇತನ ಪ್ರಚೇತಯ । ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯನ ಇಷ ಏವಾಹಿ ಶಕ್ರಃ ॥೨॥ ರಾಯೇವಾಜಾಯ ವಜ್ರಿವಃ ಶವಿಷ್ಠ ವಜ್ರಿನ್ನೃಂಜಸೇ । ಮಂಹಿಷ್ಠ ವಜ್ರಿನ್ನೃಂಜಸ ಆಯಾಹಿಪಿಬ ಮತ್ಸ್ವ ॥೩॥ ವಿದಾರಾಯಃ ಸುವೀರ್ಯಂ ಭುವೋವಾಜಾನಾಂ ಪತಿರ್ವಶಾಂ ಅನು । ಮಂಹಿಷ್ಠ ವಜ್ರಿನ್ನೃಂಜಸೇಯಃ ಶವಿಷ್ಠಃ ಶೂರಾಣಾಂ ॥೪॥ ಯೋಮಂಹಿಷ್ಠೋ ಮಘೋನಾಂ ಚಿಕಿತ್ವೋ ಅಭಿನೋನಯ । ಇಂದ್ರೋ ವಿದೇ ತಮುಸ್ತುಷೇ ವಶೀಹಿ ಶಕ್ರಃ ॥೫॥ ತಮೂತಯೇ ಹವಾಮಹೇ ಜೇತಾರಮಪರಾಜಿತಂ । ಸನಃ ಪರ್ಷದತಿದ್ವಿಷಃ ಕ್ರತೇ ಶ್ಛಂದ ಋತಂಬೃಹತ್ ॥೬॥ ಇಂದ್ರಂ ಧನಸ್ಯ ಸಾತಯೇ ಹವಾಮಹೇಜ್ಜೇತಾಮಪರಾಜಿತಂ । ಸನಃ ವರ್ಷದತಿದ್ವಿಷಃ ಸನಃ ಪರ್ಷದತಿ ಸ್ರಿಧಃ ॥೭॥ ಪೂರ್ವಸ್ಯಯತ್ತೇ ಅದ್ರಿವಃ ಸುಮ್ನ ಅಧೇಹಿನೋ ವಸೋ ॥ ಪೂರ್ವಿಃ ಶವಿಷ್ಠ ಶಸ್ಯತ ಈಶೇಹಿ ಶಕ್ರಃ ॥೮॥ ನೂನಂ ತನ್ನವ್ಯಂ ಸನ್ಯಸೇ ಪ್ರಭೋಜನಸ್ಯ ವೃತ್ರಹನ್ । ಸಮನ್ಯೇಷು ಬ್ರವಾಮಹೈ ಶೂರೋ ಯೋ ಗೋಷು ಗಚ್ಛತಿ ಸಖಾ ಸುಶೇವೋ

(1) (2)

ಅದ್ವಯಾಃ ॥೯॥ ಏವಾಹ್ಯೇವೈವಾಹ್ಯಗ್ನಾಇ ಇ ॥ ಏವಾಹ್ಯೇವೈವಾಹೀಂಇದ್ರಮ

(3) (4) (5)

ಏವಾಹ್ಯೇವೈವಾಹಿ ವಿಷ್ಣಾಇಉ ॥ ಏವಾಹ್ಯೇವೈವಾಹಿ ಪೂಷಾಇನ್ । ಏವಾಹ್ಯೇವೈವಾ

(6) (7)

ಹಿದೇವಾಃ । ಏವಾಹಿ ಶಕ್ರೋ ವಶೀಹಿ ಶಕ್ರೋ ವಶಾಗ್ಂ ಅನು । ಆಯೋ ಮನ್ಯಾಯಮನ್ಯವ ಉಪೋ ಮನ್ಯಾವ ಮನ್ಯವೇ । ಉಪೇಹಿ ವಿಶ್ವಥ ॥ ವಿದಾವಘವನ್ ವಿದೂಇಮ್ ॥ ಇತಿ ॥

ಅಥ ಮಹಾವ್ರತ ಮಂತ್ರಾಃ

ಇಂದ್ರೋವೈವೃತ್ರಂ ಹತ್ವಾ ಮಹಾನಭವದ್ಯನ್ಮಹಾ ನಭವತ್ತನ್ಮಹಾ ವ್ರತಸ್ಥ ಮಹಾ ವ್ರತತ್ವಂ । ದ್ವೈವತಸ್ಯಾಗ್ನ ಆಜ್ಯೇ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ಹೈಕ ಆಹುರೇಕಮಿತಿ ತ್ವೇವ ಸ್ಥಿತಮ್ । ಪ್ರವೋದೇವಾಯಾಗ್ನಯ ಇತಿರಾದ್ಧಿಕಾಮಃ । ವಿಶೋವಿಶೋವೋ ಅತಿಥಿಮಿತಿ ಪುಷ್ಟಿಕಾಮಃ । ಪುಷ್ಟಿರ್ವೈ ವಿಶಃ ಪುಷ್ಟಿಮಾನ್ ಭವತೀತಿ । ಅತಿಥಿಮಿತಿ ಪದಂ ಭವತಿ ನೈತತ್ಕುರ್ಯಾದಿತ್ಯಾಹುರೀಶ್ವರೋತಿಥಿರೇವೇತಿ ಚರಿತೋಃ । ತದುಹಸ್ಮಾಹ ಕುರ್ಯಾದೇವ ಯೋವೈ ಭವತಿಯಃ ಶ್ರೇಷ್ಠತಾಮಶ್ನುತೇ ಸವಾ ಅತಿಥಿರ್ಭವತಿ । ನವಾ ಅಸಂತಮಾತಿಥ್ಯಾಯಾಽಽದ್ರಿಯಂತ ।

ತಸ್ಮಾದುಕಾಮಮೇವ ತತ್ಕುರ್ಯಾತ್ । ಯದ್ಯೇತತ್ಕುರ್ಯಾದಾಗನ್ಮ ವೃತ್ರ ಹಂತ ಮ ಮಿತ್ಯೇತಂ ತೃಚಂ ಪ್ರಥಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಏತದ್ವಾ ಅಹರೀಸ್ಸಂತಃ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾಸತೇತ ಆಗಚ್ಛಂತಿ । ತಏತೇಽನುಷ್ಟುಪ್ ಶೀರ್ಷಾಣಸ್ತ್ರಯಸ್ತೃಚಾ ಭವಂತಿ । ಬ್ರಹ್ಮವೈ ಗಾಯತ್ರೀ ವಾಗನುಷ್ಟುಪ್ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೈ ವೈತದ್ವಾಚಂ ಸಂದಧಾತಿ ॥ ಅಬೋಧ್ಯಗ್ನಿಃ ಸಮಿಧಾ ಜನಾನಾಮಿತಿ ಕೀರ್ತಿಕಾಮಃ । ಹೋತಾಜನಿಷ್ಟಚೇತನ ಇತಿ ಪ್ರಜಾಪಶುಕಾಮಃ ।

ಅಥ ಉಪನಿಷದ್ವ್ರತ ಮಂತ್ರಾಃ

ಅಥಾತಃ ಸಂಹಿತಾಯಾ ಉಪನಿಷತ್ । ಪೃಥಿವೀ ಪೂರ್ವರೂಪಂ । ದ್ಯೌರುತ್ತರರೂಪಂ । ವಾಯುಃ ಸಂಹಿತೇತಿ ಮಾಂಡೂಕೇಯಃ । ಆಕಾಶಃ ಸಂಹಿತೇತ್ಯಸ್ಯ ಮಾಕ್ಷವ್ಯೋ ವೇದಯಾಂ ಚಕ್ರೇ । ಸಹಾವಿಪರಿಹೃತೊಮೇನೇನ ಮೇಽಸ್ಯ ಪುತ್ರೇನ ಸಮಗಾದಿತಿ । ಸಮಾನೇವೈತತ್ಪರಿಹೃತೋ ಮೇನ ಇತ್ಯಾಗಸ್ತ್ಯಃ । ಸಮಾನಂಹ್ಯೇ ತದ್ಭವತಿ ವಾಯುಶ್ಚಾಕಾಶಶ್ಚ । ಇತ್ಯಧಿದೈವತ-ಮಥಾಽಧ್ಯಾತ್ಮಂ ವಾಕ್ಪೂರ್ವರೂಪಂ । ಮನಉತ್ತರರೂಪಂ । ಪ್ರಾಣಃ ಸಂಹಿತೇತಿ ಶೂರವೀರೊ ಮಾಂಡೂಕೇಯಃ । ಅಥಹಾಸ್ಯ ಪುತ್ರ ಅಹಜ್ಯೇಷ್ಠೋ, ಮನಃಪೂರ್ವರೂಪಂ । ವಾಗುತ್ತರ ರೂಪಂ । ಮನಸಾವಾ ಅಗ್ರೇ ಸಂಕಲ್ಪಯತ್ಯಥ ವಾಚಾ ವ್ಯಾಹರತಿ । ತಸ್ಮಾನ್ಮನ ಏವಂ ಪೂರ್ವರೂಪಂ । ವಾಗುತ್ತರ ರೂಪಂ । ಪ್ರಾಣಸ್ತ್ವೇವ ಸಂಹಿತೇತಿ । ಸಮಾನಮೇಸ ಯೋರತ್ರ ಪಿತುಶ್ಚ ಪುತ್ರಸ್ಯಚ । ಸಏಷೋಽಶ್ವರಥಃ ಪುಷ್ಟಿವಾಹನೊ ಮನೊವಾಕ್ಪ್ರಾಣಸಂಹತಃ । ಸಯುಏವಮೇತಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ವೇದ ಸಂಧೀಯತೇ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿರ್ಯಶಸಾ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ । ಇತಿ ನು ಮಾಡೂಕೇಯಾನಾಂ । ಇತ್ಯಾರಣ್ಯಕಂ ಪೂರ್ವವತ್ ಬ್ರೂಯಾತ್ ॥ ಇತಿ

ಸಂಕಲ್ಪ ಕ್ರಮಃ

ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಮಮ ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾ ನಕ್ಷತ್ರೇ ಮೀನರಾಶೌ ಜಾತಸ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮಣಃ ಜನ್ಮಾದಿ ದ್ವಾದಶ ಭಾವೇಷು, ಯೇ ಯೇ ಗ್ರಹಾಃ ಅರಿಷ್ಟಸ್ಥಾನೇಷು ಸ್ಥಿತಾಃ, ತೇಷಾಂ ಗ್ರಹಾಣಾಂ ಶುಭೈಕಾದಶ ಸ್ಥಾನ ಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ।, ದುಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತ ಗ್ರಹಾಣಾಂ ಸಕಾಶಾತ್ ಸುಸ್ಥಾನಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ । ಸುಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತಗ್ರಹಾಣಾಂ ಸಕಾಶಾತ್ ಅತಿಶಯಶುಭ ಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ । ನಕ್ಷತ್ರದಶಾಮಾರ್ಗೇ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅಮುಕದಶಾಯಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅಮುಕ ಭುಕ್ತೌ, ತತ್ಪ್ರಾಗತ ಸಮಸ್ತ ಗ್ರಹಚಾರಪೀಡಾಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಮಮ ಸಕುಟುಂಬಸ್ಯ ಸಭ್ರಾತೃಕಸ್ಯ ಸಹಾಶ್ರಿತವರ್ಗಸ್ಯ ಕ್ಷೇಮ ಸ್ಥೈರ್ಯ ವಿಜಯಾ ಭಯಾಯುರಾರೋಗ್ಯಾಽನಂದೈಶ್ವರ್ಯಾಽಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ।, ಮಮ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರೇ ಜನ್ಮರಾಶಿವಶಾನ್ನಾಮ

ನಕ್ಷತ್ರೇ ನಾಮರಾಶಿವಶಾಜ್ಜನ್ಮಾಂಶ-ವಶಾಜ್ಜನ್ಮಾ ನುಜನ್ಮ, ತ್ರಿಜನ್ಮ, ಉಚ್ಚಾಂಶ,
ನೀಚಾಂಶ, ತತ್ತದ್ಗ್ರಹವಾಮ, ದಕ್ಷಿಣ, ಸಂಮುಖ, ವೇಧಾಂಶಾಂಽಶವಶಾತ್ಸ -
ರ್ವತೋಭದ್ರಚಕ್ರ ಸಂಭೂತಾಧಾರ ವೈನಾಶಿಕ, ಸಾಂಘಾತಿಕ, ಸಾಮುದಾಯಿಕ,
ಗುಳಿಕ, ಲತ್ತಜ, ಪಾತಜ, ದೃಷ್ಟಿಜ, ರೂಪಜ, ಭಾವಜ. ಯಾಮಳೋಕ್ತ-ಚಕ್ರವ
ಶಾಜನ್ಮರಾಶ್ಯಂಶ ಯೋರಧಿಪಾಪಭೂತಭವಿಷ್ಯದ್ವರ್ತಮಾನೇಷು ಶತ್ರ್ವ ಶತ್ರುನೀ
ಚಾಽಸ್ತಿನೀಚ ಪರಾಜಯೋಪಪ್ಲವಾದ್ಯರಿಷ್ಟಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತ ಗ್ರಹಾಣಾಂ, ಸುಸ್ಥಾನಫಲಾ
ವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ । ಸುಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತಗ್ರಹಾಣಾಮತಿಶಯ ಶುಭ ಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಆಧ್ಯಾ
ತ್ಮಿಕಾಽದಿದೈವಿಕಾಽಧಿ ಭೌತಿಕ, ನವ ನವ ಜನಿಕ ತಾಪತ್ರಯೋಪದ್ರವ ಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ।
ಭೌಮಾಂತರಿಕ್ಷ ದಿವ್ಯ ಮಹೋತ್ಪಾತ ದುಸ್ವಪ್ನಾತ್ಯದ್ಭುತಾಽಪಶಕುನ ದುರ್ನಿಮಿ
ತ್ತಾಗಾಮಿ ಸೂಚಿತ ಸಕಲ ದುಷ್ಟಾಽರಿಷ್ಟ ನಿವೃತ್ಯರ್ಥಂ, । ದಗ್ಧಜ್ವಾಲಾ, ಧೂಮಿತ
ಜ್ವಾಲಾ, ಕಂಟಕಸ್ಥೂಣ, ರಕ್ತಸ್ಥೂಣ, ಭೂಕಂಪೋಽಲ್ಕಾಪಾತ, ಧ್ವಜ,
ದಂಡ, ಶೂಲ, ಸನ್ನಿಪಾತ, ನಿವೃತ್ಯರ್ಥಂ।ಬಾಹ್ಯಾಽಭ್ಯಂತರ ಶತ್ರುಕೃತ ಕ್ರಿಯಮಾಣ
ಮಾರಣೋ,ಚ್ಚಾಟನ,ಸ್ತಂಭನ, ಮೋಹನಾಽ,ಕರ್ಷಣ, ವಿದ್ವೇಷಣ, ಮಂತ್ರ,
ಯಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ವಿಷಚೂರ್ಣ-ಪ್ರಯೋಗಾಽ ಭಿಚಾರ, ಕೃತ್ರಿಮೋಪದ್ರವ,
ಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ । ಪೂರ್ವವರ್ಷಾಽಪರವರ್ಷ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಶೂಲ, ರಾಶಿ, ಗ್ರಹಣ,
ಪರಿವೇಷ, ಪೂರ್ವಷಾಣ್ಮಾಸ, ಉತ್ತರಷಾಣ್ಮಾಸ, ಭಾನು, ಭೌಮ, ಸ್ಥಿರವಾರ,
ಜನ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ । ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಕುಟುಂಬಾನಾಂ ಮಹಾ
ದಶಾಂಽತರ್ದಶಾಂ,ತ್ರರಂತರ್ದಶಾ, ಸೂಕ್ಷ್ಮದಶಾ, ಪ್ರಾಣದಶಾ, ನಕ್ಷತ್ರದಶಾ,
ವರ್ಷದಶಾ, ಮಾಸದಶಾ, ನಿತ್ಯದಶಾ, ಲಗ್ನದಶಾ, ರಾಶಿದಶಾ, ಯೋಗಿನೀದಶಾ,
ಕಾಲಚಕ್ರ ದಶಾಮಾರ್ಗೇ । ಮಂಡೂಕಾಽಲೋಕನ, ಮರ್ಕಟಾವಲೋಕನ,
ಸಿಂಹಾಽವಲೋಕನ, ರುದ್ರಶೂಲ, ಮಹಾಶೂಲ, ಸನ್ನಿಪಾತ, ನಿವೃತ್ಯರ್ಥಂ ।
ಶರೀರಸ್ಥೋಷ್ಣ ಜ್ವರ, ತಾಪಜ್ವರ, ಶೀತಜ್ವರ, ಪಿತ್ತಜ್ವರ, ವಿಷಮಜ್ವರಾಽದಿ
ದುಷ್ಟವ್ಯಾಧಿ ನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ । ಶರೀರೆ ಅಸ್ಥಿಜ, ರಕ್ತಜ, ಮಜ್ಜ ಮಾಂಸಜಾದಿ
ಸಮಸ್ತರೋಗ ನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ । ಸಂಭಾವಿತಾಽಪಮೃತ್ಯು ಕಾಲಮೃತ್ಯು ಘೋರ
ಮೃತ್ಯು ಕ್ಷುದ್ರಮೃತ್ಯು ದುಷ್ಟಮೃತ್ಯು ಧ್ರುವಮೃತ್ಯು ವ್ಯಾಳಮೃತ್ಯು ಸರ್ವ
ಮೃತ್ಯು ಪೀಡಾ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ । ಅಗ್ನಿ ಭಯ, ರಾಜ ಭಯ, ಚೋರ ಭಯ,
ಸರ್ಪಭಯ, ಜಲಭಯ, ಶತ್ರು ಭಯಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಭಯ ನಿವಾರಾಣಾರ್ಥಂ ।
ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಾಽಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ।ಆದಿತ್ಯಾದೀನಾಂ ನವಾನಾಂ ಗ್ರಹಾಣಾಂ
ಶುಭೈಕಾದಶಸ್ಥಾನ ಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ । ಚಿಂತಿತ ಮನೋರಥಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ।
ಅಪಮೃತ್ಯು ಪೀಡಾ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ । ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ । ಇಷ್ಟ
ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ । ಅಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ । ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಃ
ಸ್ಥೈರ್ಯ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ । ಸಕಲಾಪಚ್ಛಾಂತಿ ಪೂರ್ವಕ ದೀರ್ಘಾಯು,ರ್ವಿಪುಲ-

ಧನ ಧಾನ್ಯಾನವಚ್ಛಿನ್ನ-ಸಂತತಿ ವೃದ್ಧಿ, ಸ್ಥಿರ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಕೀರ್ತಿ ಲಾಭ, ಶತ್ರುಪರಾಜಯಾದಿ, ಸಕಲಾಭೀಷ್ಟ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ। ಆದಿತ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ। ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ ನವಗ್ರಹ ಹೋಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ॥

॥ ಇತಿ ಆಶ್ವಲಾಯನ ಪೂರ್ವಪ್ರಯೋಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ॥

ಅನ್ವಾದಾನಂ

೧. ತಿಲಹೋಮಃ

ಅಗ್ನಿಂ ವಾಯುಂ ಸೂರ್ಯಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಚ ಆಜ್ಯ
ದ್ರವ್ಯೇಣ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ತಿಲದ್ರವ್ಯೇಣ
ಯಥಾ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಅಗ್ನಿಂ ವಾಯುಂ ಸೂರ್ಯಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ
ಚ ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ ಆಜ್ಯಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ

೨. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ತಿಲಹೋಮಃ

ಅಗ್ನಿಂ ವಾಯುಂ ಸೂರ್ಯಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಚ ಆಜ್ಯದ್ರ
ವ್ಯೇಣ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ತಿರದ್ರವ್ಯೇಣ
ಯಥಾ ಸಂಖ್ಯಯಾ, ಅಗ್ನಿಂ ವಾಯುಂ ಸೂರ್ಯಂ ಪ್ರಜಾ
ಪತಿಂ ಚ ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ, ಆಜ್ಯಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ - ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ -
ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಕೇಚಿತ್ತು ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರೇಣ ಹೋಮಂ ಕುರ್ವಂತಿ.

೩. ಪಂಚಮಾರಿಷ್ಟ ಜನನಶಾಂತಿಃ

ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಅಭಯಂಕರಂ
ಪಲಾಶ ಸವಿಧಾಜ್ಯ ಚರುವ್ರೀಹಿ ತಿಲದ್ರವ್ಯೈಃ ಯಥಾ
ಸಂಖ್ಯಯಾ ಚರುಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟುಕೃತಂ ಇತ್ಯಾದಿ.

೪. ಆಯುಷ್ಯ ಹೋಮಃ

ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ವಿಶ್ವಾನ್‌ದೇವಾನ್ ದಶವಾರಂ ಅಗ್ನಿಂ
ಷೋಡಶವಾರಂ ಜಾತವೇದಸಮಗ್ನಿಂ ಏಕವಾರಂ
ಘೃತಾಕ್ತಚರುದ್ರವ್ಯೇಣ ಚರುಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಯಥಾ ಸಂಖ್ಯಯಾ

೫. ಕುಜರಾಹು ಸಂಧಿ ಶಾಂತಿಹೋಮಃ

ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಅಂಗಾರಕಂ ಅಧಿದೇವತಾಂ
ಬೂಮಿಂ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ ಸ್ಕಂದಂ ಘೃತ ತಿಲ ಖದಿರ ಸಮಿಧ
ಮಧುಸವಿದದಧಿ ಘೃತದ್ರವ್ಯೈಃ ಯಥಾ ಸಂಖ್ಯಯಾ
ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ರಾಹುಂ, ಅಧಿದೇವತಾಃ ಸರ್ಪಾನ್
ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ ಮೃತ್ಯುಂ ದೂರ್ವಾತಿಲಸರ್ಷಪಮಾಷ ಕ್ಷೀರ

ಶರ್ಕರ ದ್ರವ್ಯೈಃ ಯಥಾಸಂಖ್ಯಯಾ ಅಧಿದೇವತಾ ಪ್ರತ್ಯಧಿ
ದೇವತಾನಾಂ ಪ್ರಧಾನ ದಶಾಂಶ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನ
ದೇವತಾಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ತಿಲದೂರ್ವಾಭಿಃ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತ
ಸಂಖ್ಯಯಾ

ಸಂಧಿದೇವತಾ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ.

ನಮಸ್ತೇ ರಾಹವೇ ತುಭ್ಯಂ ನಮಸ್ತೇ ಸಂಹಿತಾಸುತ ।
ಸಂಧಿದೋಷಂ ನಿಹತ್ಯಾಶು ಕ್ಷೇಮಂ ಮೇ ಕುರುಸರ್ವದಾ ॥
ಕುಜಸ್ಯತು ಪ್ರಭಾವೋಽಯಂ ಅಮಂಗಲ ಇತೀರ್ಯತೇ ।
ಅಮಂಗಲಂ ನಿಹತ್ಯಾಶು ಕ್ಷೇಮಂ ಮೇ ಕುರು ಸರ್ವದಾ ॥

೬. ರಾಹು ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಸಂಧಿಶಾಂತಿ ಹೋಮಃ

ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾಂ ರಾಹುಂ ಅಧಿದೇವತಾಃ
ಸರ್ಪಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ ಮೃತ್ಯುಂ ಕುಶತಿಲ ಆಜ್ಯಲವಣೋ
ಪೇತ ಪಾಯಸದ್ರವ್ಯೈಃ ಯಥಾ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಪುನಃ
ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಅಧಿದೇವತಾಂ ಇಂದ್ರಂ ಪ್ರತ್ಯಧಿ
ದೇವತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಅಶ್ವತ್ಥ ಸಮಿಧಚರು ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೈಃ
ಯಥಾ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಚರುಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ

ಸಂಧಿದೇವತಾ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ

ನಮಸ್ತೆ ರಾಹವೇ ತುಭ್ಯಂ ನಮಸ್ತೇ ಸಿಂಹಿಕಾ ಸುತ ।
ಸಂಧಿದೋಷಂ ನಿಹತ್ಯಾಶು ಕ್ಷೇಮಂಮೇ ಕುರುಸರ್ವದಾ ॥
ದೇವಾಚಾರ್ಯ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಸದಾಲೋಕಹಿತೇರತ ।
ತ್ವತ್ಸಂಧ್ಯುತ್ಪನ್ನದೋಷಂ ತು ತ್ವಮೇವಾಶು ನಿವಾರಯ ॥

ಶುಕ್ರಾದಿತ್ಯ ಸಂಧಿಶಾಂತಿಹೋಮಃ

ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಶುಕ್ರಂ, ಅಧಿ
ದೇವತಾಂ ಇಂದ್ರಾಣೀಂ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ ಇಂದ್ರಂ ಘೃತತಿಲ
ಔದುಂಬರ ಸಮಿಧ ಘೃತದ್ರವ್ಯೈಃ ಯಥಾ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಪುನಃ
ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾಂ ಆದಿತ್ಯಂ ಅಧಿದೇವತಾಂ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ
ರುದ್ರಂ ಘೃತತಿಲ ಅರ್ಕಸಮಿತ್ ಗೋಧೂಮ ಮಧು
ಸರ್ಪಿ ದಧಿ ಘೃತದ್ರವ್ಯೈಃ....

ಸಂಧಿದೇವತಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ದೈತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಚ ಹಿತೇ ರತ।
ಸಂಧಿದೋಷಂ ನಿಹತ್ಯಾಶು ಕ್ಷೇಮಂಮೇ ಕುರು ಸರ್ವದಾ॥
ರೋಗಘ್ನೋನಿ ದ್ವಿಷಘ್ನೋಸಿ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ತುಷ್ಟಿದೋಸಿ ಹಿ।
ಮಮ ದೇಹಸ್ಥಿತೋ ರೋಗಂ ನಿಹತ್ಯ ಶುಭದೋ ಭವ॥

೭. ವಾಸ್ತು ಹೋಮಃ

ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಂ
ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತಿಜಾನೀಹೀತ್ಯಾದಿ ಚತುರ್ಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ
ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಧ್ರುವಾಸ್ಥೂಣಾಂ ಇತಿ ಚ ಪಂಚಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ
ಪಲಾಶಾಶ್ವತ್ಥಖದಿರಾಪಾರ್ಗೋದುಂಬರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ
ಸಂಪಾದಿತ ಸಮಿದ್ಭಿಃ ತ್ರಿಮಧು ಯುಕ್ತ ದೂರ್ವಾಭಿಃ ಕೃಷ್ಣ
ತಿಲಮಿಶ್ರಯದ್ಯೈಃ ಪಾಯಸೇನ ಆಜ್ಯೇನ ಚ ಯಥಾ ಸಂಖ್ಯಯಾ
ವಾಸ್ತು ತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ದೇವತಾನಾಂ ಸಕೃತ್‌ಸಕೃತ್ ಸಂಖ್ಯಯಾ
ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ ಪರಮಾನ್ನಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ

೮. ರಾಕ್ಷೋಘ್ನಹೋಮಃ

ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಅತ್ರಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ರಕ್ಷೋಘ್ನಂ
ರಕ್ಷೋಹಣಂ ವಿಜ್ಯೋತಿಷಮಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪಕ್ವೇನ
ಕೃಣುಷ್ವಾದ್ಯಷ್ಟಾದಶಮಂತ್ರೈಃ ಆಜ್ಯೇನ, ಯೇದೇವಾಃ
ಪಂಚಭಿಃ, ಪಂಚದುರ್ಗಾಮಂತ್ರೈಃ, ಭೂರಾದಿವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಶ್ಚ
ಆಜ್ಯೇನ ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಅಘೋರಂ ಅಘೋರಾಸ್ತ್ರ
ಮಂತ್ರೇಣ ಅಪಾಮಾರ್ಗ ಸಮಿಧಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯೈಃ, ಚರು ಆಜ್ಯ
ದ್ರವ್ಯೈಃ ದ್ರವ್ಯಾಂತೇ ವ್ಯಾಹೃತಿ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಭಿಃ,
ಚರುಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ

೯. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಹೃದಯಹೋಮಃ

ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ನಾರಾಯಣಂ ಮೂಲೇನ ಅಷ್ಟೋ
ತ್ತರ ಶತವಾರಂ, ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ನಾರಾಯಣಂ ನಾರಾಯಣ
ಹೃದಯೇನಾಜ್ಯೇನ ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ.
ಮೂಲೇನ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತವಾರಂ, ಆಜ್ಯೇನ, ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನ

ದೇವತಾಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯ ಮಂತ್ರೈಃ ಚ ಪರ
ಮಾನ್ನ ದ್ರವ್ಯೇಣ, ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ನಾರಾಯಣಂ

ನಾರಾಯಣ ಹೃದಯಮಂತ್ರೇಣ,

ಆಜ್ಯೇನ, ಪುನಃ, ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ನಾರಾಯಣ ಹೃದಯಮಂತ್ರೇಣ
ಆಜ್ಯೇನ, ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ನಾರಾಯಣಂ ಮೂಲೇನ
ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತವಾರಂ ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ
ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯ ಮಂತ್ರೇಣ ಪರಮಾನ್ನದ್ರವ್ಯೇಣ
ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಮೂಲೇನ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ
ವಾರಂ ಆಜ್ಯೇನ ಕ್ರಿಯಂ ಪಂಚದಶಂ ಆಜ್ಯೇನ,
ಅಗ್ನಿಂವಾಯುಂ ಸೂರ್ಯಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಆಜ್ಯೇನ-ಪರಮಾನ್ನ
ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ

೧೦. ಚಂಡಿಕಾ ಹೋಮಃ

ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಚಂಡಿಕಾಂ ಮೂಲೇನ
ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಂ ಆಜ್ಯೇನ, ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಮಹಾ
ಕಾಳೀಂ ಚತುರುತ್ತರ ಶತವಾರಂ (104) ಪರಮಾನ್ನದ್ರವ್ಯೇಣ
ಸಪ್ತಪತೀ ಪ್ರಥಮಚರಿತ ಮಂತ್ರೈಃ, ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನ
ದೇವತಾಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪಂಚಪಂಚಾಶದುತ್ತರ ಶತವಾರಂ (155)
ಪರಮಾನ್ನ ದ್ರವ್ಯೇಣ ಸಪ್ತಪತೀ ದ್ವಿತೀಯ ಚರಿತಮಂತ್ರೈಃ,
ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಮಹಾಸರಸ್ವತೀಂ ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶದು
ತ್ತರ ಚತುಶ್ಶತವಾರಂ (441) ಸಪ್ತಶತೀ ತೃತೀಯಚರಿತ ಮಂತ್ರೈಃ
ಪರಮಾನ್ನ ದ್ರವ್ಯೇಣ ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಚಂಡಿಕಾಂ
ನವರ್ಣಾವಮಂತ್ರೇಣ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತವಾರ ಮಾಜ್ಯೇನ-
ಪರಮಾನ್ನ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ

೧. ಗರ್ಭಾಧಾನ - ಬೀಜಸಂಬಂಧಿ ಅಥವಾ ಗರ್ಭಸಂಬಂಧಿಯಾದ, ಅದೃಷ್ಟ ವಾದ ವಿಘ್ನಕಾರಕ ಪಾಪವನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಲು ಈ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡ ಲಾಗುತ್ತದೆ.

೨. ಪುಂಸವನಃ - (ಪುಂಸಃ ಸವನಂ) ಪುತ್ರಜನ್ಮವಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಚರಿಸುವುದೇ ಈ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಉದ್ದು, ಮೊಸರು, ಅಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಪ್ರಾಶನವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

೩. ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನಃ - ಸೀಮಂತಃ ಎಂದರೆ ಕೂದಲು, ಉನ್ನ ಯನ್ನಂ ಎಂದರೆ ಬಾಚುವುದು. ಗರ್ಭದ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರ ಬೇಕೆಂದು ಪತಿಯು ಎರಡು ಕಾಯಿಗಳಿರುವ ಔದುಂಬರದ ಟೊಂಗೆ, ಮೂರು ಬಿಳಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳಿರುವ ಮುಳ್ಳು ಮತ್ತು ಮೂರು ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಪತ್ನಿಯು ತಲೆ ಯನ್ನು ಬಾಚಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನ ಎಂಬ ಹೆಸರು.

೪. ಜಾತಕರ್ಮ - (ಜಾತಸ್ಯ ಕರ್ಮ) ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಒಡನೆಯೇ ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ವಿಧಿ ಇದಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಜೇನನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ಕುಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಅದೇ ಬಂಗಾರದ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಮಗುವಿನ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿ ಅದರ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವರ್ಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

೫. ನಾಮಕರಣ - ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನಿಡುವುದು, ನಾಲ್ಕು ವಿಧದ ಹೆಸರು ಗಳನ್ನಿಡುವ ಪರಿಪಾಠವಿದೆ.

i) ಕುಲದೇವತಾ ಭಕ್ತನಾಮ - ಕುಲದೇವತೆಯ ಭಕ್ತನೆಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಸರು.

ii) ಮಾಸನಾಮ - ಹುಟ್ಟಿದ ತಿಂಗಳ ಸಂಕೇತವಾದ ಎರಡನೆಯ ಹೆಸರು.

iii) ನಾಕ್ಷತ್ರನಾಮ - ಜನ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರದ ಆಧ್ಯಾಕ್ಷರವಿರುವ ಮೂರನೆಯ ಹೆಸರು.

iv) ಲೌಕಿಕನಾಮ - ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹೆಸರು. ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಸರೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದವಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಗುಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಾಮಕರಣ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಆಯುಷ್ಯಾಭಿ ವೃದ್ಧಿ, ಲೌಕಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

೬. ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ - ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿ ಮಗುವನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇದು. ಮಗುವಿನ ಆಯುಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಶಾರೀರಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರತಂದು ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಅಗ್ನಿ, ದನ, ದಿಕ್ಪಾಲ, ಸಮೀಪದ ಬಂಧುಗಳ ಮುಂತಾದವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುವುದು ಈ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ.

೭. ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ - ಮಗುವಿಗೆ ಆಯುಸ್ಸು, ವರ್ಚಸ್ಸು, ಶಾರೀರಿಕ ಶಕ್ತಿ, ದಾರ್ಢ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದರಿಂದ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣಿಸುವುದು.

೮. ಚೂಡಾಕರ್ಮ - ಈ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಪನಯನದೊಂದಿಗೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚೂಡಾ ಎಂದರೆ ಶಿಖೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಎಂದರ್ಥ. ಚೌಲ ಎಂದರೆ ವಪನ ಮಾಡುವುದು. ಆಯುಸ್ಸು, ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸು ಮುಂತಾದವುಗಳು ವೃದ್ಧಿಸಬೇಕೆಂಬ-ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ,

೯. ಉಪನಯನ - ಈ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ - ಚೌಲಹೋಮ, ಮಾತೃಭೋಜನ, ಸ್ನಾನ, ದೇವತಾದರ್ಶನ ಮುಂತಾದವುಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಉಪ ಎಂದರೆ ಆಚಾರ್ಯನ, ಗುರುವಿನ ಸಮೀಪ ; ನಯನ ಎಂದರೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವದು, ಗಾಯತ್ರಿಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುವಿನ ಬಳಿ ಸೇರಿಸುವುದು, ಕಟಿಸೂತ್ರ, ಕೌಪೀನ, ವಸ್ತ್ರ, ಅಜಿನ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ದಂಡ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಧಾರಣ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಧಾನ ವಿಧಿಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ತಾಯಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಊಟಮಾಡುವುದೇ ಮಾತೃಭೋಜನ, ಐದನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚೌಲಸಂಸ್ಕಾರ ಆಗಬೇಕೆಂದೂ ಆಗ ಕ್ಷೌರವಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತಾಯಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ವಿದಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಉಪನಯನದೊಂದಿಗೇ ಈ ಸಂಸ್ಕಾರವು ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಯಪ್ರಬುದ್ಧನಾದ ಹುಡುಗನು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಅಭಾಸವೆಂದು ತೋರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಉಪನಯನ ಪ್ರಧಾನ ಹೋಮವಾದ ಮೇಲೆ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಂಜಲಿಕ್ಷಾರಣ, ಹಸ್ತಗ್ರಹಣ, ಸೂರ್ಯಾವೇಕ್ಷಣ, ಹೃದಯಾಲಂಬನ, ಅಗ್ನ್ಯುಪಸ್ಥಾನ ಮುಂತಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ ಗಾಯತ್ರ್ಯುಪದೇಶ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂಜಾ ಎಂಬ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮೌಂಜಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. "ಮೇಧಾ" "ಧೀರ್ಧಾರಣಾವತೀಮೇಧಾ" ತಿಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಮೇಧಾ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಮೇಧಾ ಜನನ. ಉಪನಯನವಾದ ಮೇಲೆ ವೇದಾಧ್ಯಯನಾಧಿಕಾರ ಬರುವುದರಿಂದ

ಇದನ್ನು "ವೇದವ್ರತಗ್ರಹಣಸೂಚಕವ್ರತಬಂಧ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉಪನಯನ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪೂನರ್ಜನ್ಮವೇ ದೊರೆತಂತಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ದ್ವಿಜತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

೧೦. ಮಹಾನಾಮ್ನಿ, ೧೧. ಮಹಾವ್ರತ, ೧೨. ಉಪನಿಷದ್ ವ್ರತ, ೧೩. ಕೇಶಾಂತ ೧೪. ಗೋದಾನ - ಇವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ವೇದವ್ರತಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಷಡಂಗಸಹಿತವಾಗಿ ಸಕಲ ವೇದಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು. ವೇದಾಧ್ಯಯನವಾದ ಮೇಲೆ ಕ್ಷೌರಮಾಡಿಸಿ, ಸ್ನಾನಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕೇಶಾಂತ, ದಕ್ಷಿಣರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಗೆ ಗೋವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದು ಗೋದಾನ.

೧೫. ಸಮಾವರ್ತನ - ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ ಗುರುವಿನಿಂದ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆಯುವುದು. ಇತರ ವಿಧಿಗಳು ಉಪನಯನದಂತೆಯೇ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ. ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

೧೬. ವಿವಾಹ- "ಧರ್ಮಪ್ರಜಾಸಂಪತ್ತಿಃ ಪ್ರಯೋಜನಂ ವಿವಾಹಸ್ಯ" ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳ ಉತ್ತಮ ಸಂತಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮವಿವಾಹದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವಿದ್ದಷ್ಟೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಹತ್ವವೂ ಇದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಧಾನ ವಿದಿಗಳು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿವೆ.

i) ವಾಗ್ದಾನ ii) ಸೀಮಂತಪೂಜನ iii) ಮಧುಪರ್ಕ

vi) ಗೌರೀ ಹರಪೂಜೆ v) ಮಂಗಲಾಷ್ಟಕ vi) ಕನ್ಯಾದಾನ

vii) ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣ-ಸೂತ್ರವೇಸ್ಟನ viii) ವಿವಾಹಹೋಮ

xi) ಗೃಹಪ್ರವೇಶನೀಯಹೋಮ x) ಚತುರ್ಥೀದಿನಕೃತ್ಯ

xi) ಗೃಹಪ್ರವೇಶ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜನ

॥ ಸೂರ್ಯಾಸೂಕ್ತಂ ॥

ಸತ್ಯೇನೋತ್ತಭಿತಾ ಭೂಮಿಸ್ಸೂರ್ಯೇಣೋತ್ತಭಿತಾ ದ್ಯೌಃ । ಋತೇನಾದಿತ್ಯಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ

ದಿವಿ ಸೋಮೋ ಅಧಿಶ್ರಿತಃ ॥ ಸೋಮೇನಾದಿತ್ಯಾ ಬಲಿನಃ ಸೋಮೇನ ಪೃಥಿವೀ

ಮಹೀ । ಅಥೋ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಾಮೇಷಾಮುಪಸ್ಥೇ ಸೋಮ ಆಹಿತಃ ॥ ಸೋಮಂ

ಮನ್ಯತೇ ಪಪಿವಾನ್ಯತ್ಸಂಪಿಂಷಂತ್ಯೋಷಧಿಂ । ಸೋಮಂ ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣೋ

ವಿದುರ್ನ ತಸ್ಯಾಶ್ನಾತಿ ಕಶ್ಚನ ॥ ಆಚ್ಛದ್ವಿಧಾನೈ ಗುಪಿತೋ ಬಾರ್ಹತೈಸ್ಸೋಮ

ರಕ್ಷಿತಃ । ಗ್ರಾವ್ಣಾಮಿಚ್ಛೃಣ್ವನ್ತಿಷ್ಠಸಿ ನ ತೇ ಅಶ್ನಾತಿ ಪಾರ್ಥಿವಃ ॥ ಯತ್ತ್ವಾ ದೇವ

ಪ್ರಪಿಬಂತಿ ತತ ಆಪ್ಯಾಯಸೇ ಪುನಃ । ವಾಯುಃ ಸೋಮಸ್ಯ ರಕ್ಷಿತಾ ಸಮಾನಾಂ

ಮಾಸ ಆಕೃತಿಃ ॥ ರೈಭ್ಯಾಸೀದನುದೇಯೀ ನಾರಾಶಂಸೀನ್ಯೋಚನೀ । ಸೂರ್ಯಾಯಾ

ಭದ್ರಮಿದ್ವಾಸೋ ಗಾಥಯೈತಿ ಪರಿಷ್ಕೃತಮ್ ॥ ಚಿತ್ತಿರಾ ಉಪಬರ್ಹಣಂ ಚಕ್ಷುರಾ

ಅಭ್ಯಂಜನಂ । ದ್ಯೌರ್ಭೂಮಿಃ ಕೋಶ ಆಸೀದ್ಯದಯಾತ್ಸೂರ್ಯಾ ಪತಿಂ ॥ ಸ್ತೋಮಾ

ಆಸನ್ಪ್ರತಿಧಯಃ ಕುರೀರಂ ಛಂದ ಓಪಶಃ । ಸೂರ್ಯಾಯಾ

ಅಶ್ವಿನಾವರಾಗ್ನಿರಾಸೀತ್ಪುರೋಗವಃ ॥ ಸೋಮೋ ವಧೂಯುರಭವದಶ್ವಿನಾಸ್ತಾಮುಭಾ

ವರಾ । ಸೂರ್ಯಾಂ ಯತ್ಪತ್ಯೇ ಶಂಸಂತೀಂ ಮನಸಾ ಸವಿತಾ ದದಾತ್ ॥ ಮನೋ
ಅಸ್ಯಾ ಅನ ಆಸೀದ್ದ್ಯೌರಾಸೀದುತಚ್ಛದಿಃ । ಶುಕ್ರಾವನಡ್ವಾಹಾವಾಸ್ತಾಂ
ಯದಯಾತ್ಸೂರ್ಯಾ ಗೃಹಮ್ ॥ ಋಕ್ಸಾಮಾಭ್ಯಾಮಭಿಹಿತೌ ಗಾವೌ ತೇ ಸಾಮ
ನಾವಿತಃ । ಶ್ರೋತ್ರಂ ತೇ ಚಕ್ರೇ ಆಸ್ತಾಂ ದಿವಿ ಪಂಥಾಶ್ಚರಾಚರಃ ॥ ಶುಚೀ ತೇ
ಚಕ್ರೇ ಯಾತ್ಯಾ ವ್ಯಾನೋ ಅಕ್ಷ ಆಹತಃ । ಅನೋ ಮನಸ್ಮಯಂ
ಸೂರ್ಯಾರೋಹತ್ಪ್ರಯತೀ ಪತಿಂ ॥ ಸೂರ್ಯಾಯಾ ವಹತುಃ
ಪ್ರಾಗಾತ್ಸವಿತಾಽಯಮವಾಸೃಜತ್ । ಅಘಾಸು ಹನ್ಯನ್ತೇ ಗಾವೋಽರ್ಜುನ್ಯೋಃ
ಪರ್ಯುಹ್ಯತೇ ॥

ಯದಶ್ವಿನಾ ಪೃಚ್ಛಮಾನಾ ವಯಾತಂ ತ್ರಿಚಕ್ರೇಣ ವಹತುಂ ಸೂರ್ಯಾಯಾಃ ।
ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಅನು ತದ್ವಾಮಜಾನನ್ಪುತ್ರಃ ಪಿತರಾವವೃಣೀತ ಪೂಷಾ ॥
ಯದಯಾತಂ ಶುಭಸ್ಪತೀ ವರೇಯಂ ಸೂರ್ಯಾಮುಪ । ಕ್ವೈಕಂ ಚಕ್ರಂ
ವಾಮಾಸೀತ್ಕ್ವ ದೇಷ್ಟ್ರಾಯ ತಸ್ಥಥುಃ ॥ ದ್ವೇ ತೇ ಚಕ್ರೇ ಸೂರ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ
ಋತುಥಾ ವಿದುಃ । ಅಥೈಕಂ ಚಕ್ರಂ ಯದ್ಗುಹಾ ತದದ್ಧಾತಯ ಇದ್ವಿದುಃ ॥

ಸೂರ್ಯಾಯೈ ದೇವೇಭ್ಯೋ ಮಿತ್ರಾಯ ವರುಣಾಯ ಚ । ಯೇ ಭೂತಸ್ಯ
ಪ್ರಚೇತಸ ಇದಂ ತೇಭ್ಯೋಽಕರಂ ನಮಃ ॥ ಪೂರ್ವಾಪರಂ ಚರತೋ ಮಾಯಯೈತೌ
ಶಿಶೂ ಕ್ರೀಳಂತೌ ಪರಿಯಾತೋ ಅಧ್ವರಂ । ವಿಶ್ವಾನ್ಯನ್ಯೋ ಭುವನಾಭಿಚಷ್ಟ
ಋತೂಂರನ್ಯೋ ವಿದಧಜ್ಜಾಯತೇಪುನಃ ॥ ನವೋ ನವೋ ಭವತಿ
ಜಾಯಮಾನೋಽಹ್ನಾಂ ಕೇತುರುಷಸಾಮೇತ್ಯಗ್ರಂ । ಭಾಗಂ ದೇವೇಭ್ಯೋ
ವಿದಧಾತ್ಯಾಯನ್ಪ್ರಚಂದ್ರಮಾಸ್ತಿರತೇ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ॥ ಸುಕಿಂಶುಕಂ ಶಲ್ಮಲಿಂ
ವಿಶ್ವರೂಪಂ ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಂ ಸುವೃತಂ ಸುಚಕ್ರಂ ॥ ಆರೋಹ ಸೂರ್ಯೇ ಅಮೃತಸ್ಯ
ಲೋಕಂ ಸ್ಯೋನಂ ಪತ್ಯೇ ವಹತುಂ ಕೃಣುಷ್ವ ॥ ಉದೀರ್ಷ್ವಾತಃ ಪತಿವತೀ
ಹ್ಯೇ(ಏ)ಷಾ ವಿಶ್ವಾವಸುಂ ನಮಸಾ ಗೀರ್ಭಿರೀಳೇ । ಅನ್ಯಾಮಿಚ್ಛ ಪಿತೃಷದಂ
ವ್ಯಕ್ತಾಂ ಸ ತೇ ಭಾಗೋ ಜನುಷಾ ತಸ್ಯ ವಿದ್ಧಿ ॥ ಉದೀರ್ಷ್ವಾತೋ ವಿಶ್ವಾವಸೋ
ನಮಸೇಳಾಮಹೇ ತ್ವಾ । ಅನ್ಯಾಮಿಚ್ಛ ಪ್ರಫರ್ವ್ಯ(ಅ)೧೦ಸಂ ಜಾಯಾಂಪತ್ಯಾಸೃಜ ॥
ಅನೃಕ್ಷರಾ ಋಜವಸ್ಸಂತು ಪಂಥಾ ಯೇಭಿಸ್ಸಖಾಯೋ ಯಂತಿ ನೋ ವರೇಯಂ ।
ಸಮರ್ಯಮಾ ಸಂಭಗೋನೋ ನಿನೀಯಾತ್ಸಂಜಾಸ್ಪತ್ಯಂ ಸುಯಮಮಸ್ತು ದೇವಾಃ ॥
ಪ್ರ ತ್ವಾ ಮುಂಚಾಮಿ ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಾದ್ಯೇನ ತ್ವಾಬಧ್ನಾತ್ಸವಿತಾ ಸುಶೇವಃ ।

ಶನೈಶ್ಚರ ರಾಹುಕೇತ್ವಾಖ್ಯ ನವಗ್ರಹ ಪರಿಪಾಲಿತೇ, ಆವಹನಿವಹ ಸಂವಹಾನುವಹ ಪ್ರವಹೋದ್ವಹ ಪರಿವಹಾಖ್ಯ ಸಪ್ತಮರುತ್ಸಂಚಾರ ಸಂಜೀವಿತ ಜೀವನಿಕುರುಂಬೇ, ವಿಂಧ್ಯಾರಣ್ಯ ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ಚಂಪಕಾರಣ್ಯ ಶ್ವೇತಾರಣ್ಯ ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯ ದ್ವೈತಾರಣ್ಯ ಗುಹಾರಣ್ಯ ದೇವದಾರುವನೇಕ್ಷುವನ ಕದಳಿಕಾವನಾಖ್ಯ ದಶಾರಣ್ಯ ಪರಿಮಂಡಿತೇ, ಶಿವ ಶಂಭು ಪಿನಾಕಿ ಗಿರಿಶ ಹರ ಸ್ಥಾಣು ಭರ್ಗ ಭೈರವ ಸದಾಶಿವ ಕಪಾಲೀಶ್ವರಾಖ್ಯೈಕಾದಶರುದ್ರ ವಿದ್ಯೋತಿತೇ, ಮಿತ್ರಾರ್ಯಮತ್ವಷ್ಟೃಧಾತೃವಿವಸ್ವದರುಣ ಭಗಾಂಶುಮದಿಂದರ ಪರ್ಜನ್ಯ ವಿಷ್ಣು ಪೂಷಾಖ್ಯ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಿತೇ, ಭಿಂಡಿವಾಲ ದಂಡ ಭ್ರುಶುಂಡೀ ನಳಿಕ ಮುಸಲ ಚಕ್ರ ಲವಿತ್ರ ಕಾಳರಾತ್ರಿ ದ್ರುಘಣ ಬಾಣ ಸ್ಥೂಣಶಕ್ತಿ ತೋಮರ ಪರಿಘ ಪಟ್ಟಸಮೌಷ್ಟಿಕ ಕುಂತ ದಶಕಂಟಕ ಪ್ರಾಸ ಪಾಶ ಮುದ್ಗರ ಶತಘ್ನೀಸೀರ ಗದಾ ಗೋಶೀರ್ಷ ಮಯೂಖೀಯಾಪನ ಪಿನಾಕಾಸಿ ಧೇನು ಕಾಸ್ತ್ರೇಳಾ ಹಸ್ತಾಮುಕ್ತ ವಜ್ರಾಖ್ಯ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಾಯುಧಮಂಡಲ ಮಂಡಿತದೋರ್ದಂಡ ಶ್ರೀರಾಮ ಯಯಾತಿ ಪೃಥು ಭಗೀರಥ ರಂತಿದೇವ ಸುಹೋತ್ರಾಖ್ಯ ಷೋಡಶ ಭೂಪಾಲ ಪಾಲಿತೇ, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಮೀನಾಕ್ಷೀ ಕಾಮಾಕ್ಷೀ ಸಿಂಹಿಕಾ ಶಂಕರೀ ಕುಬ್ಜಿಕಾ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮಹಾದೇವೀ ಮಹಾಕಾಳೀ ಪಾರ್ವತೀ ಸುಪ್ರಭಾ ಭ್ರಮರಾಂಬಿಕಾ ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನೀ ಯೋಗಿನೀ ಹಿಮರೂಪಿಣೀ ಮಾಣಿಕ್ಯದೇವೀ ಕಾದ್ರವೇಯೀ ಪೂರ್ಣಿತಾಖ್ಯಾಷ್ಟಾದಶ ದೇವೀಪೀಠಸಮಲಂಕೃತೇ, ಯಮ ನಿಯಮಾಸನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಪತ್ಯಾಹಾರ ಧ್ಯಾನ ಧಾರಣ ಸಮಾಧ್ಯಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠ ವಸಿಷ್ಠ ವಾಲಖಿಲ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಜಮದಗ್ನಿ ಚ್ಯವನ ದುರ್ವಾಸಃ ಕಪಿಲ ಮೌದ್ಗಲ್ಯ ಕೌಂಡಿನ್ಯ ಕಶ್ಯಪ ಗಾರ್ಗ್ಯ ಗೌತಮಾಂಗಿರಸ ದಕ್ಷಪರಾಶರ ಜೈಮಿನಿ ಪತಂಜಲಿ ಕಣ್ವ ಬೋಧಾಯನಾಶ್ವಲಾಯನ ಕಾತ್ಯಾಯನ ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ವೈಶಂಪಾಯನಾಪಸ್ತಂಬ ಜಾಬಾಲಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಾಂಡವ್ಯ ಭರದ್ವಾಜ ಸನಕ ಸನಂದನ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಸನತ್ಸುಜಾತಾಗಸ್ತ್ಯ ಶೌನಕಾದ್ಯನೇಕ ಮುನಿರಾಜವಿರಾಜಿತೇ, ಮಲಯ ಮಹೇಂದ್ರ ಸಹ್ಯಶುಕ್ತಿಮದೃಕ್ಷವದ್ವಿಂಧ್ಯ ಪಾರಿಯಾತ್ರಾಖ್ಯ ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲವಲಯಿತೇ, ಋಷ್ಯಮೂಕ ಮತಂಗ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಮಾಲ್ಯವದ್ಧಿರಣ್ಯ ಶೃಂಗಾಖ್ಯ ಪಂಚ ಮಹಾನಗಸಮಧಿಷ್ಠಿತೇ, ಲವಣೇಕ್ಷು ಸುರಾಸರ್ಪಿರ್ದಧಿ ಕ್ಷೀರ ಶುದ್ಧೋದಕಾಖ್ಯ ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಸಂವೃತೇ, ವೇದವೇದಾಂಗೇತಿಹಾಸಾಗಮ ನ್ಯಾಯ ಕಾವ್ಯಾಲಂಕಾರ ನಾಟಕ ಗಾನ ಕವಿತ್ವ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ದ್ಯೂತನೈಪುಣ್ಯ ದೇಶಭಾಷಾಜ್ಞಾನ ಲಿಪಿಕರ್ಮ ವಾಚನ ಸಮಸ್ತಾವಧಾನ ಸ್ವರಶಾಸ್ತ್ರ ಶಕುನ ಸಾಮುದ್ರಿಕ ರತ್ನಪರೀಕ್ಷಾ ಸ್ವರ್ಣಪರೀಕ್ಷಾಽಶ್ವಲಕ್ಷಣ ಗಜಲಕ್ಷಣ ಮಲ್ಲವಿದ್ಯಾ ಪಾಕಕರ್ಮ ದೋಹಳ ಗಂಧವಾದ ಧಾತುವಾದ ಖನಿವಾದ ರಸವಾದಾಽಗ್ನಿಸ್ತಂಭ ಜಲಸ್ತಂಭ ವಾಯುಸ್ತಂಭ ಖಡ್ಗಸ್ತಂಭ ವಶ್ಯಾಕರ್ಷಣ ಮೋಹನ ವಿದ್ವೇಷಣೋಚ್ಚಾಟನ ಮಾರಣಕಾಲವಂಚನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪಾಶುಪಾಲ್ಯ ಕೃಷ್ಯಾನವಕರ್ಮ ಲಾವುಕಯುದ್ಧ ಮೃಗಯಾರತಿ ಕೌಶಲಾ, ದೃಶ್ಯಕರಣೀದ್ಯೂತಕರಣೀ ಚಿತ್ರಲೋಹ ಪಾಷಾಣ ಮೃದ್ದಾರುವೇಣು ಚರ್ಮಾಂಬರಕ್ರಿಯಾ

ಚೌರ್ಯೌಷಧಸಿದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ಸ್ವರವಂಚನಾ ದೃಷ್ಟಿವಂಚನಾಂಜನ ಜಲಪ್ಲವನ ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿ ಘಟಿಕಾಸಿದ್ಧಿ ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧೀಂದ್ರಜಾಲ ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲಾಖ್ಯ ಚತುಷ್ಷಷ್ಟಿವಿದ್ಯಾ ನಿಷದ್ಯಾಯಮಾನ ನಿರವದ್ಯ ವಿದ್ವಜ್ಜನ ವಿದ್ಯೋತಿತೇ, ಅಂಗ ವಂಗ ಕಳಿಂಗ ಕಾಶ್ಮೀರ ಕಾಂಭೋಜ ಕಾಮರೂಪ ಸೌವೀರ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂಗಾಳ ನೇಪಾಳ ಮಲಯಾಳ ಕೇರಳ ಸಿಂಹಳ ಪಾಂಚಾಲ ಚೋಳ ಕೋಸಲ ಕುಂತಲ ಜ್ವಾಲಾ ಸಾಲ್ವ ಮಗಧ ಮಾಗಧ ಮಾಳವ ಮತ್ಸ್ಯವತ್ಸಮದ್ರ ಮೈಂದ ಸಿಂಧು ಸೈಂಧವಾಂಧ್ರ ಗಾಂಧಾರ ಲಾಟ ವರಾಟ ಕರ್ನಾಟ ದ್ರವಿಡ ದ್ರಾವಿಡ ಪಾಂಡ್ಯ ಪುಳಿಂದ ಪಾರಶೀಕ ಬಾಹ್ಲೀಕ ಬರ್ಬರ ವಿದರ್ಭ ಕೇಕಯ ಕುರು ಕಿರಾತ ದಶಾರ್ಣ ಹೂಣ ಟೇಂಕಣ ಕೋಂಕಣ ಯವನ ಶೂರಸೇನ ಘೂರ್ಜರ ವಿದೇಹ ಚೇದಿ ಭೋಜಾವಂತ್ಯಾಖ್ಯ ಷಟ್ಪಂಚಾಶದ್ದೇಶ ಸಮಲಂಕೃತೇ, ಭಾಗೀರಥೀ ಭೀಮರಥೀ ಸರಸ್ವತೀ ಗೌತಮೀ ನರ್ಮದಾ ಯಮುನಾ ಕೃಷ್ಣಾವೇಣೀ ವೇಣುಕಾ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ವರುಣಾ ಮಲಾಪಹಾರಿಣೀ ಕಾವೇರೀ ಕಪಿಲಾ ಕೌಂಡಿನೀ ಕೃತಮಾಲಾ ವಿಪಾಶಾ ತಾಪಿನೀ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ವೇಗವತೀ ಹೇಮವತೀ ವೇತ್ರವತೀ ನೇತ್ರವತೀ ವಿಶೋಕಾ ಕೌಶಿಕೀ ಗಂಡಕೀ ಗೋಮುಖೀ ಪಿನಾಕಿನೀ ಪುಣ್ಯದಾದ್ಯನೇಕ ಮಹಾನದೀವಿರಾಜಿತೇ, ವಾರಾಣಸೀ ಚಿದಂಬರ ಶ್ರೀಶೈಲಾಹೋಬಲ ವೇಂಕಟಾಚಲ ಶ್ರೀರಂಗ ಸೇತುಜಂಬುಕೇಶ್ವರ ಕುಂಭಘೋಣ ಹಾಲಾಸ್ಯ ಗಜಾರಣ್ಯ ಗೋಕರ್ಣ ರಾಮನಾಥ ಪುರಾವರ್ತ ಪುರಾನಂತ ಶಯನಾಮರಗಿರಿ ಯಾದವಗಿರಿ ಕರಿಗಿರಿ ಕಕುದ್ಗಿರಿ ಶ್ವೇತಗಿರಿ ನೀಲಗಿರಿ ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿ ಗಯಾ ಪ್ರಯಾಗಾದ್ಯನೇಕ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಯುತೇ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಳ ಪುರು ಕುತ್ಸ ಪುರೂರವಸ್ಸಗರ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾಖ್ಯ ಷಟ್ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪರಿಪಾಲಿತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮಾಹೇಶ್ವರೀ ಕೌಮಾರೀ ವೈಷ್ಣವೀಂದ್ರಾಣೀ ವಾರಾಹೀ ಚಾಮುಂಡಾಖ್ಯ ಸಪ್ತಮಾತೃಕಾ ವಿರಾಜಿತೇ, ಸಾವಿತ್ರೀ ಸತ್ಯವತೀ ದಮಯಂತೀ ಮದಯಂತೀ ಲೋಪಾಮುದ್ರಾ ಸುಕನ್ಯಾ ಕೇಶಿನೀ ಸುಶೀಲಾನುಸೂಯಾರುಂಧತೀ ಪ್ರಭೃತಿ ಮಹಾಪತಿವ್ರತಾ ಸಂದೋಹ ಸಮಲಂಕೃತೇ, ರಮ್ಯ ರಮಣಕ ದ್ವಾರಕಾ ಸಿಂಹಳ ಕೈವಲ್ಯ ಮಲಯಾಶ್ವ ಭದ್ರಕೇತು ಗೋಭಿಲಾವಂತ್ಯ ಪುಷ್ಕರ ಋಷಭ ರೈವತ ನಿಮ್ಲೋಚನೀ ಯಾಮ್ಯಪಾರಾವಾರ ಲಂಕಾ ಸೌರ ಕೃತಮಾಲಾಖ್ಯಾಷ್ಟಾದಶೋಪದ್ವೀಪ ವಿರಾಜಿತೇ, ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿಯೋಜನಾ ವಿಸ್ತೀರ್ಣೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ ಭೂಮಂಡಲೇ, ಮಂಧರತರ ಚಂದನ ಮಂದಾರ ಕೋವಿದಾರ ಕುಟಜ ವಟ ಪಾಟಲ ಕರವೀರ ಕುರಂಟಕ ಕಂಟಕಿ ಪಿಪ್ಪಲ ಕರ್ಪೂರ ಕದಳೀ ಖರ್ಜೂರ ನಾರಿಕೇಳ ರಸಾಲ ತಮಾಲ ತಾಳ ಹಿಂತಾಳ ಕೃತಮಾಲ ಸರಳ ವಕುಳ ಮಂಜುಳ ಪುನ್ನಾಗ ಜಂಬೂ ಜಂಬೀರ ನಿಂಬ ಕದಂಬ ಸಾರಂಗ ಲವಂಗ ರುದ್ರಾಕ್ಷೇಕ್ಷು ಕಪಿತ್ಥಾಶ್ವತ್ಥ ಬಿಲ್ವ ಭಲ್ಲಾತಕ ಸಲ್ಲಕೀ ಬದರೀ ಲಿಕುಚ ಚಂಪಕ ಕೇತಕ ಕುದ್ದಾಲ ಬಂಧೂಕ ಸಿಂಧುವಾರ ಪಿಚುಮಂದೋದುಂಬರ ಪಲಾಶ ಪಾರಿಜಾತಾದ್ಯನೇಕಾನೋಕಹನಿವಹ ನಿರಂತರ ಮನೋಹರ ನಂದನವನ ವ್ರೀಡಾವಹ ಕ್ರೀಡಾವನ ವಿಹರದ್ದೇವ ದಾನವ ಗರುಡ ಗಂಧರ್ವ ಕಿನ್ನರ ಕಿಂಪುರುಷ

ಸಿದ್ಧ ಸಾಧ್ಯ ವಿದ್ಯಾಧರ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸಾದಿ ದಿವ್ಯಜನ ನಿವಾಸ ಸಮಲಂಕೃತ ಶೀತಾಂಭಶೇ, ಬಿಂದು ಮುಕುಂದ ಮಂದರ ಕಳಿಂದ ವೈಕಂಕತ ಮಣಿಶೈಲ ಮಹಾಕಪಿಲ ಮಹಾಶೈಲ ಪಂಚಶೈಲ ಗಜಶೈಲ ಭದ್ರಶೈಲ ವಸುಧಾರವಸುಮಾತ ಕುಮಾರ ಕಾಲಂಜರ ಕೌಂಜರ ಪಾಂಡರ ಪುಷ್ಕರ ವೈಡೂರ್ಯ ಪಾರಿಯಾತ್ರ ಸಹಸ್ರಶಿಖರ ಮಯೂರ ತಾಮ್ರಾಭ ಶಿಖಿವಾಸ ಸುರಸಹಂಸನಾಗ ಕುಮುದ ಮಕುಟ ತ್ರಿಕೂಟ ಕಟು ಶಂಕಕೂಟ ಮಹಾಮೇಘ ಸುಮೇಘ ಸುಗಂಧ ಗಂಧಮಾದನ ಸುಪಾರ್ಶ್ವ ಸುಷೇಣ ಸುಪಕ್ಷ ಕನಕ ವಿರಜಾದಿ ಕೇಸರ ಶಿಖರಿ ವಿಸರ ಭಾಸುರ ಭದ್ರಾಶ್ವ ಕೇತುಮಾಲ ಹಿರಣ್ಯಕ ರಮಣಕ ಕುರುವರ್ಷಾಖ್ಯ ನವವರ್ಷಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಭಾರತವರ್ಷೇ, ಇಂದ್ರ ಕಶೇರು ತಾಮ್ರ ಗಭಸ್ತಿ ಪುನ್ನಾಗ ಗಂಧರ್ವ ಸೌಮ್ಯ ವರುಣ ಭರತಾಖ್ಯ ನವಖಂಡಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಭರತಖಂಡೇ, ನಿರತಿಶಯಜನಿ ನಿರೂಢನಿಖಿಲಜನ ಕಲುಷ ನಿಕರ ತಿಮಿರ ಖರ ಕಿರಣ ಸದೃಶ ಕವೇರಕನ್ಯಕಾ ಕಮನೀಯ ಕೃಪೀಟ ಪೂರ ಪರಿರಿಂಖದಭಂಗುರ ಮಂಗಳತರ ತುಂಗತರಂಗ ಪರಂಪರಾ ಪರಿಗತ ಪರಿಪೂತ ಪವಮಾನ ಪರಿಸ್ಪಂದ ಪರಮಪಾವನ ಪ್ರಚುರತರ ನಿಖಿಲ ಸಸ್ಯಸಮೃದ್ಧಿ ಸಮೇಧಮಾನ ಕರ್ನಾಟಜನ ಪದಾಧಿಷ್ಠಾನ ಸಹ್ಯಾಭಿಧಾನ ಗಿರಿವರಿಷ್ಠಸ್ಯೋಪರಿಭಾಗೇ, ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಜಾಪತಿಕ್ಷೇತ್ರೇ, ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾ ಶಾರ್ಙ್ಗ ನಂದಕಾಖ್ಯ ಪಂಚಮಹಾಯುಧಧರಸ್ಯ, ದಿವ್ಯರತ್ನಖಚಿತ ಕಿರೀಟ ಹಾರ ಕೇಯೂರ ನೂಪುರ ಮಕರ ಕುಂಡಲ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಸ್ಫುರದಪ್ರಾಕೃತ ಭೂಷಣಾವಳೀ ವಿಭೂಷಿತಸ್ಯ, ಚತುರಾನನ ಪುರಂದರ ಪ್ರಮುಖ ಸಕಲ ಸುರಾಸುರ ವಿಸರ ಶಿರಸ್ತಟೀ ವಿರಾಜಮಾನ ಮಕುಟತಟಘಟಿತ ದಿವ್ಯರತ್ನ ಮರೀಚಿ ಪರಂಪರಾ ನೀರಾಜಿತೋಪಾಂತ ಚರಣಾಂಭೋರುಹಸ್ಯ, ನಿಖಿಲಲೋಕಾನುಜಿಘೃಕ್ಷಾ ಸ್ವೀಕೃತ ಮತ್ಸ್ಯ ಕೂರ್ಮ ವರಾಹ ನಾರಸಿಂಹ ವಾಮನ ಭಾರ್ಗವ ರಾಮ ಶ್ರೀರಾಮ ಬಲರಾಮ ಬೌದ್ಧ ಕಲ್ಕ್ಯಾದ್ಯನೇಕಾವತಾರವೈಭವಸ್ಯ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ನಾರದ ಪರಾಶರ ಪುಂಡರೀಕ ವ್ಯಾಸಾಂಬರೀಷ ಶುಕ ಶೌನಕ ಭೀಷ್ಮ ದಾಲ್ಭ್ಯ ರುಕ್ಮಾಂಗದಾರ್ಜುನ ವಸಿಷ್ಠ ವಿಭೀಷಣ ಬಲಿ ಹನುಮದಾಖ್ಯ ಷೋಡಶ ಮಹಾಭಾಗವತ ವಿಮಲತರ ಹೃದಯಾಂತರಾಳ ನಿರಂತರ ನಿರರ್ಗಳ ದೋಳಾವಿಹಾರ ಸಮಾಸಕ್ತಸ್ಯ, ಗರ್ಭಸ್ಥಾನೇಕ ಕೋಟಿಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲಸ್ಯ, ಭಗವತೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇರ್ನಾರಾಯಣಸ್ಯ, ನಾಭೀಸರೋಜಮಧ್ಯ ಸಮುದ್ಭೂತಸ್ಯ, ಚರಾಚರಾತ್ಮಕ ನಿಖಿಲ ಪ್ರಪಂಚ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಪಟನಾಟಕ ಸೂತ್ರಧಾರಸ್ಯ, ಶಾರದ ನೀರದ ವದನಾರವಿಂದಸ್ಯ, ಸರಸತರ ಸಾರಸ ನಿಕರ ಭಾಸುರ ಮಾನಸಸರೋವರ ವಿಹರಣ ಲಾಲನ ಮಾನಸ ರಾಜಹಂಸವಾಹನಸ್ಯ, ಶ್ರೀಭಗವದಾಜ್ಞಯಾ ಪ್ರವರ್ತಮಾನಸ್ಯ, ಅದ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ, ಪ್ರಥಮಪರಾರ್ಧೇ, ಪಂಚಾಶದ್ವತ್ಸರೇಷ್ವತೀತೇಷು, ದ್ವಿತೀಯ ಪರಾರ್ಧೇ, ಪ್ರಥಮವರ್ಷೇ, ಪ್ರಥಮಮಾಸೇ, ಪ್ರಥಮಪಕ್ಷೇ, ಪ್ರಥಮ ದಿವಸೇ, ಅಹನಿ ದ್ವಿತೀಯೇ ಯಾಮೇ, ತೃತೀಯೇ ಮುಹೂರ್ತೇ, ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಸಮಯೇ, ಪಾರ್ಥಿವ ಕೂರ್ಮ ಪ್ರಳಯಾನಂತ ಶ್ವೇತವರಾಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಸಾವಿತ್ರ್ಯಾಖ್ಯ ಸಪ್ತಕಲ್ಪಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ, ಶ್ವೇತವರಾಹಕಲ್ಪೇ, ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಸ್ವಾರೋಚಿಷೋತ್ತಮ ತಾಮಸ ರೈವತ ಚಾಕ್ಷುಷ ವೈವಸ್ವತ ಸೂರ್ಯಸಾವರ್ಣ

ಧರ್ಮಸಾವರ್ಣ ದಕ್ಷಸಾವರ್ಣ ರುದ್ರಸಾವರ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮಸಾವರ್ಣೇಂದ್ರಸಾವರ್ಣ ವೇದಸಾವರ್ಣ್ಯಾಖ್ಯ ಚತುರ್ದಶ ಮನ್ವಂತರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಪ್ತಮೇ ವೈವಸ್ವತಮನ್ವಂತರೇ, ಸಪ್ತವಿಂಶತಿ ಮಹಾಯುಗೇಷ್ವತೀತೇಷು, ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿತಮೇ, ಮಹಾಯುಗೇ, ಕೃತ ತ್ರೇತ ದ್ವಾಪರ ಕಲಿಯುಗಾಖ್ಯ ಚತುರ್ಯುಗಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ ಸಹಸ್ರೋತ್ತರ ಸಪ್ತದಶಲಕ್ಷಾಬ್ದೇ ಕೃತಯುಗೇ, ಷಣ್ಣವತಿ ಸಹಸ್ರೋತ್ತರ ದ್ವಾದಶಲಕ್ಷಾಬ್ದೇ ತ್ರೇತಾಯುಗೇ, ಚತುಷ್ಷಷ್ಟಿಸಹಸ್ರೋತ್ತರ ಅಷ್ಟಲಕ್ಷಾಬ್ದೇ ದ್ವಾಪರಯುಗೇ ಚ ಸಮತೀತೇ, ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಾನ್ವಿತ ಚತುರ್ಲಕ್ಷಾಬ್ದೇ ವರ್ತಮಾನೇ ಕಲಿಯುಗೇ, ಪ್ರಥಮಪಾದೇ, ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ವಿಕ್ರಮ ಶಾಲಿವಾಹನ ವಿಜಯಾಭಿನಂದನ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಕಲಿಭೂಪಾಖ್ಯ ಶಕ ಪುರುಷ ಮಧ್ಯ ಪರಿಗಣಿತ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೇ, ಬೌದ್ಧಾವತಾರೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮ ದೈವ ಪಿತ್ರ್ಯ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯ ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯ ಸೌರ ಚಾಂದ್ರ ಸಾವನ ನಾಕ್ಷತ್ರ ಮಾಸಾಖ್ಯ ನವಮಾಸ ಮಧ್ಯ ಪರಿಗಣಿತೇನ ಚಾಂದ್ರಮಾನೇನ ಪ್ರವರ್ತಮಾನೇ, ಪ್ರಭವಾದೀನಾಂ ಷಷ್ಟಿಸಂವತ್ಸರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಅಮುಕ ಸಂವತ್ಸರೇ, ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಉತ್ತರಾಯಣಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕಾಯನೇ, ವಸಂತಾದಿ ಷಡೃತೂನಾಂ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕ ಋತೌ, ಚೈತ್ರಾದಿ ದ್ವಾದಶಮಾಸ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕ ಮಾಸೇ, ಶುಕ್ಲಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕಪಕ್ಷೇ, ಪ್ರತಿಪದಾದಿ ತಿಥಿ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕ ಶುಭತಿಥೌ, ಭಾನುಪ್ರಭೃತಿ ವಾಸರ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕ ವಾಸರೇ, ಅಶ್ವಿನ್ಯಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕ ನಕ್ಷತ್ರೇ ವಿಷ್ಕಂಭಾದಿಯೋಗ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕ ಯೋಗೇ, ಬವಾದಿಕರಣ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕ ಕರಣೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತೇ, ಗಂಗಾವಾಲುಕಾಭಿಃ ಸಪ್ತರ್ಷಿ ಮಂಡಲಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇರ್ದಿವ್ಯ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಾವಸಾನೇ, ಏಕೈಕ ವಾಲುಕಾಪಕರ್ಷಣಕ್ರಮೇಣ, ಸರ್ವ ರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ, ದಶಪೂರ್ವೇಷಾಂ ದಶಾಪರೇಷಾಂ ಮದ್ವಂಶ್ಯಾನಾಂ ಪಿತೃಣಾಂ ಮಮ ಚ ಸಕುಟುಂಬಸ್ಯ ನರಕಾದುತ್ತೀರ್ಯ ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಗೋಧೂಮೈಸ್ಸೂರ್ಯಮಂಡಲ ಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇರ್ದಿವ್ಯಸಹಸ್ರವರ್ಷಾವಸಾನೇ, ಏಕೈಕ ಧೂಮಾಪಕರ್ಷಣಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ, ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ, ಮಾಷೈಶ್ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲ ಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇರ್ದಿವ್ಯ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಾವಸಾನೇ, ಏಕೈಕ ಮಾಷಾಪಕರ್ಷಣ ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ, ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ, ಸರ್ಷಪೈರ್ಧ್ರುವಮಂಡಲ ಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇರ್ದಿವ್ಯ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಾವಸಾನೇ, ಏಕೈಕ ಮಾಷಾಪಕರ್ಷಣ ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ, ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ, ತಿಲೈರ್ನಕ್ಷತ್ರ ಮಂಡಲ ಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇರ್ದಿವ್ಯಸಹಸ್ರವರ್ಷಾವಸಾನೇ, ಏಕೈಕ ತಿಲಾಪಕರ್ಷಣಕ್ರಮೇಣ, ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ, ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ, ತ್ರ್ಯಣುಕೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೋರ್ಧ್ವಕಟಾಹ ಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇರ್ದಿವ್ಯಸಹಸ್ರವರ್ಷಾವಸಾನೇ, ಏಕೈಕ ತ್ರ್ಯಣುಕಾಪಕರ್ಷಣ ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಮ್ಮಿತ ಕಾಲೇ, ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸಸಿಧ್ಯರ್ಥ್ಯಂ, ತ್ರಿಗುಣೀಕೃತ, ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮ, ಅತಿರಾತ್ರ ವಾಜಪೇಯ, ಪೌಂಡರೀಕ, ರಾಜಸೂಯ, ಅಶ್ವಮೇಧಾದಿ, ಸಮಸ್ತಕ್ರತುಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ, ಇಹ ಜನ್ಮನಿ, ಜನ್ಮಾಂತರೇಷು ಚ ಬಾಲ್ಯ ಕೌಮಾರ ಯೌವ್ವನ ವಾರ್ಧಕೇಷು, ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತ್ಯವಸ್ಥಾಸು,

ಜ್ಞಾನತೋಽಜ್ಞಾನತಶ್ಚ ಕಾಮತೋಽಕಾಮತಶ್ಚ ಸ್ವತಃ ಪರಪ್ರೇರಣಯಾ ಚ ಸಂಭಾವಿತಾನಾಂ, ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪಾಪಾನಾಂ ಅಪನೋದನಾರ್ಥಂ, ಇಷ್ಟದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಮೋಕ್ಷಾಖ್ಯ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ, ಕ್ಷೇಮಸ್ಥೈರ್ಯ ವಿಜಯಾಯುರಾರೋಗ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯಾದೀನಾಂ ಉತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃಧ್ಯರ್ಥಂ, ಅನೇನ ವರೇಣ ಅಸ್ಯಾಂ ಕನ್ಯಾಯಾಂ ಉತ್ಪಾದಿಯಿಷ್ಯಮಾಣ ಸಂತತ್ಯಾ ದ್ವಾದಶಾವರರ್ಾ ಪುರುಷಾಂಶ್ಚ ಪವಿತ್ರೀಕರ್ತುಂ ಆತ್ಮನಶ್ಚ ಮತ್ಸ್ಯಪುರಣೋಕ್ತ ಸಾಲಂಕೃತ ಕನ್ಯಾದಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮವಿವಾಹೋಕ್ತ ವಿಧಿನಾ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

|| ಓಂ ತತ್ಸತ್ ||

ಮಹಾ ಸಂಕಲ್ಪಃ [ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಃ]

ಅಥ ಮಹಾಸಂಕಲ್ಪಮಾಹ || ದೇವಲಃ || ಮಹಾದಾನೇಷು ಯಜ್ಞಾದೌ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇಷು ಕರ್ಮಸು | ಕನ್ಯಾದಾನೇ ನದೀಸ್ನಾನೇ ಮಹಾಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಚರೇತ್ ||

ಮರೀಚಿಃ || ಕನ್ಯಾದಾನೇ ನದೀಸ್ನಾನೇ ತುಲಾದಾನಾದಿಷು ದ್ವಿಜಃ | ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇಷು ಯಜ್ಞಾದೌ ವ್ರತಾದಿಷು ವಿಶೇಷತಃ || ಏತದಾದಿಷು ಸರ್ವತ್ರ ಮಹಾಸಂಕಲ್ಪ ಮಾದರಾತ್ | ಕೃತ್ವಾ ಯತ್ಕುರುತೇ ಕರ್ಮ ತದಾನನ್ತ್ಯಾಯ ಕಲ್ಪತೇ || ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪಪ್ರಕಾರಃ ||

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಭಗವತೋ ಮಹಾಪುರುಷಸ್ಯ ಅನಿವಾರ್ಯವೀರ್ಯಸ್ಯ ಅಖಿಲಲೋಕಪರಿಪಾಲನಪರಾಯಣಸ್ಯ ಆದಿನಾರಾಯಣಸ್ಯ ನಿತ್ಯನಿರುಪಮ ನಿರವಧಿಕಾಪ್ರಮೇಯ ಮಹಿಮ ಮಹಿತ ಮಾಯಾಶಕ್ತ್ಯಾಭ್ರಿಯಮಾಣ ಮಹಾಜಲೌಘಮಧ್ಯೇ ಪರಿಭ್ರಮತಾಂ ಕ್ರಮಾದ್ದಶಗುಣೋತ್ತರೈರಪ್ತೇಜೋವಾಯ್ವಾಕಾಶಾಹಂಕಾರ ಮಹದವ್ಯಕ್ತಾತ್ಮಕ ಸಪ್ತಾವರಣೈಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಾನಾಂ ಅನೇಕಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾನಾಮೇಕತಮೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ ಮಹತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲೇ, ಆದಿಶಕ್ತಿ ಕೂರ್ಮ ವರಾಹಾನಂತೋ ಪರಿಭಾಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾನಾಂ ಅತಲ ವಿತಲಾದಿ ಪಾತಾಲಾಖ್ಯ ಸಪ್ತಲೋಕಾನಾಮೂರ್ಧ್ವಭಾಗೇ, ಭುವರ್ಲೋಕ ಸುವರ್ಲೋಕಾದಿ ಷಡ್ಲೋಕಾನಾಮಧೋಭಾಗೇ, ಐರಾವತ ಪುಂಡರೀಕಾದಿ ಅಷ್ಟದಿಗ್ವೇತಂಡ ಶುಂಡಾದಂಡೋತ್ತಂಭಿತೇ, ಅಯೋಧ್ಯಾ ಮಧುರಾದಿ ಪ್ರಭೃತ್ಯನೇಕ ಪುಣ್ಯಪುರೀ ವಿರಾಜಿತೇ, ಇಂದ್ರಾದ್ಯಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಪಾಲಿತೇ, ಅನಲಾನಿಲಾದ್ಯಷ್ಟವಸು ವಿರಾಜಿತೇ, ಸೂರ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹ ಪರಿಪಾಲಿತೇ, ಆವಹನಿವಹಾದಿ ಸಪ್ತಮರುತ್ಸಂಚಾರ ಸಂಜೀವಿತ ಜೀವ ನಿಕುರುಂಬೇ, ವಿಂಧ್ಯಾರಣ್ಯ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಾದಿ ಗುಹಾರಣ್ಯ ದೇವದಾರು ವನೇಕ್ಷುವನ ಕದಳಕಾವನಾಖ್ಯ ದಶಾರಣ್ಯ ಪರಿಮಂಡಿತೇ, ಶಿವ ಶಂಭ್ವಾದ್ಯೇಕಾದಶರುದ್ರ ವಿದ್ಯೋತಿತೇ, ಮಿತ್ರಾರ್ಯಮಾದಿ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಿತೇ, ಭಿಂಡಿಪಾಲಾದಿ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಾಯುಧ ಮಂಡಲ ಮಂಡಿತ ದೋರ್ದಂಡ ಶ್ರೀರಾಮ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಾದಿ ಷೋಡಶಭೂಪಾಲಪಾಲಿತೇ, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಮೀನಾಕ್ಷ್ಯಾದ್ಯಷ್ಟಾದಶ ದೇವೀಪೀಠ ಸಮಲಂಕೃತೇ, ಯಮನಿಯಮಾಸನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ

ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ ಧ್ಯಾನ ಧಾರಣ ಸಮಾಧ್ಯಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ ನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠ ವಸಿಷ್ಠ ವಾಲಖಿಲ್ಯಾದ್ಯನೇಕ ಮುನಿರಾಜ ವಿರಾಜಿತೇ, ಮಲಯಾದಿ ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ ವಲಯಿತೇ, ಋಷ್ಯಮೂಕಾದಿ ಪಂಚಮಹಾನಗಸಮಧಿಷ್ಠಿತೇ, ಲವಣೇಕ್ಷುರಾದಿ ಸಪ್ತಸಮುದ್ರ ಸಂವೃತೇ, ವೇದವೇದಾಂಗೇತಿಹಾಸಾದಿ ಚತುಷ್ಷಷ್ಟಿವಿದ್ಯಾ ನಿಷದ್ಯಾಯಮಾನ ನಿರವದ್ಯ ವಿದ್ವಜ್ಜನ ವಿದ್ಯೋತಿತೇ, ಅಂಗ ವಂಗ ಕಳಿಂಗಾದಿ ಷಟ್ಪಂಚಾಶದ್ದೇಶ ಸಮಲಂಕೃತೇ, ಭಾಗೀರಥೀ ಭೀಮರಥ್ಯಾದಿ ಪುಣ್ಯದಾದ್ಯನೇಕ ಮಹಾನದೀವಿರಾಜಿತೇ, ವಾರಾಣಸೀ ಚಿದಂಬರಾದ್ಯನೇಕ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಸಂಯುತೇ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಾದಿ ಷಟ್ಚಕ್ರವರ್ತಿಪರಿಪಾಲಿತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಾದಿ ಸಪ್ತಮಾತೃಕಾವಿರಾಜಿತೇ ಸಾವಿತ್ರೀ ಸತ್ಯವತ್ಯಾದಿ ಮಹಾಪತಿವ್ರತಾಸಂದೋಹ ಸಮಲಂಕೃತೇ, ರಮ್ಯರಮಣಕಾದಿ ಅಷ್ಟಾದಶೋದ್ವೀಪವಿರಾಜಿತೇ ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿಯೋಜನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ ಭೂಮಂಡಲೇ, ಮಂದರತರ ಚಂದನಮಂದಾರ ಕೋವಿದಾರಾದಿ ದಿವ್ಯಜನನಿವಾಸ ಸಮಲಂಕೃತ ಶೀತಾಂಭಶೇ, ಬಿಂದು ಮುಕುಂದ ಮಂದರಾದಿ ಕೇಸರ ಶಿಖರಿವಸರ ಭಾಸುರ ಮೇರುಧರಾಧರಸ್ಯದಕ್ಷಿಣದಿಗ್ಭಾಗೇ, ಜಂಬೂಪ್ಲಕ್ಷಾದಿಸಪ್ತದ್ವೀಪಾನಾಂಮಧ್ಯೇ ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ, ಭಾರತ ಕಿಂಪುರುಷಾದಿ ನವವರ್ಷಾಣಾಂಮಧ್ಯೇ ಭಾರತವರ್ಷೇ, ಇಂದ್ರಕಶೇರು ತಾಮ್ರಾದಿ ನವಖಂಡಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಭರತಖಂಡೇ, ನಿರತಿಶಯಜನನಿರೂಢ ನಿಖಿಲಜನಾದಿ ಸಹ್ಯಾಭಿದಾನ ಗಿರಿವರಿಷ್ಠಸ್ಯೋಪರಿ ಭಾಗೇ, ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಜಾಪತಿಕ್ಷೇತ್ರೇ, ಖಂಡಚಕ್ರಾದಿ ಪಂಚಮಹಾಯುಧಧರಸ್ಯ, ದಿವ್ಯರತ್ನಖಚಿತಕಿರೀಟಹಾರ ಕೇಯೂರಾದಿ ಭೂಷಣಾವಳೀ ವಿಭೂಷಿತಸ್ಯ, ಚತುರಾನನ ಪುರಂದರಪ್ರಮುಖ ಸಕಲ ಸುರಾಸುರ ವಿಸರ ಶಿರಸ್ತಟೀ ವಿರಾಜಮಾನ ಮಕುಟತಟಘಟಿತದಿವ್ಯರತ್ನ ಮರೀಚಿ ಪರಂಪರಾ ನಿರಾಜಿತೋಪಾಂತ ಚರಣಾಂಭೋರುಹಸ್ಯ, ನಿಖಿಲಲೋಕಾನುಜಿಘೃಕ್ಷಾಸ್ವೀಕೃತ ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮಾದ್ಯನೇಕಾವತಾರ ವೈಭವಸ್ಯ, ಪ್ರಹ್ಲಾದಾದಿಷೋಡಶ ಮಹಾಭಾಗವತ ವಿಮಲತರ ಹೃದಯಾಂತರಾಳ ನಿರಂತರ ನಿರರ್ಗಳದೋಳಾವಿಹಾರ ಸಮಾಸಕ್ತಸ್ಯ, ಗರ್ಭಸ್ಥಾನೇಕಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಮಂಡಲಸ್ಯ, ಭಗವತೋಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇರ್ನಾರಾಯಣಸ್ಯ, ನಾಭೀಸರೋಜ ಮಧ್ಯ ಸಮುದ್ಭೂತಸ್ಯ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕನಿಖಿಲಪ್ರಪಂಚ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಪಟನಾಟಕಸೂತ್ರಧಾರಸ್ಯ, ಶಾರದ ನೀರದ ಪಾರದ ಸಚ್ಛಾಯವಾಗ್ದೇವತಾ ನಿರರ್ಗಳನಿರಂತರ ವಿಹರಣ ವಿಲಾಸ ಭವನಾಯಮಾನ ವದನಾರವಿಂದಸ್ಯ, ಸರಸತರಸಾರಸನಿಕರ ಭಾಸುರ ಮಾನಸ ಸರೋವರ ವಿಹರಣಲಾಲನ ಮಾನಸರಾಜಹಂಸ ವಾಹನಸ್ಯ, ಶ್ರೀಭಗವದಾಜ್ಞಯಾಪ್ರವರ್ತಮಾನಸ್ಯ, ಅದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃ, ಪ್ರಥಮಪರಾರ್ಧೇ, ಪಂಚಾಶದ್ವತ್ಸರೇಷ್ವತೀತೇಷು ದ್ವಿತೀಯಪರಾರ್ಧೇ, ಪ್ರಥಮವರ್ಷೇ, ಪ್ರಥಮಮಾಸೇ, ಪ್ರಥಮಪಕ್ಷೇ, ಪ್ರಥಮದಿವಸೇ, ಅಹನಿ ದ್ವಿತೀಯ್ಯಾಮೇ, ತೃತೀಯೇ ಮುಹೂರ್ತೇ, ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಸಮಯೇ, ಪಾರ್ಥಿವಕೂರ್ಮಾದಿ ಸಪ್ತಕಲ್ಪಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ, ಶ್ವೇತವರಾಹ ಕಲ್ಪೇ, ಸ್ವಾಯಂಭುವಾದಿ ಚತುರ್ದಶಮನ್ವಂತರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ, ಸಪ್ತಮೇ ವೈವಸ್ವತಮನ್ವಂತರೇ, ಸಪ್ತವಿಂಶತಿ ಮಹಾಯುಗೇಷ್ವತೀತೇಷು, ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿತಮೇ ಮಹಾಯುಗೇ, ಕೃತತ್ರೇತ ದ್ವಾಪರಕಲಿಯುಗಾಖ್ಯ ಚತುರ್ಯುಗಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ, ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ ಸಹಸ್ರೋತ್ತರ ಸಪ್ತದಶಲಕ್ಷಾಬ್ದೇ ಕೃತಯುಗೇ, ಷಣ್ಣವತಿ ಸಹಸ್ರೋತ್ತರ ದ್ವಾದಶಲಕ್ಷಾಬ್ದೇ ತ್ರೇತಾಯುಗೇ, ಚತುಷ್ಷಷ್ಟಿಸಹಸ್ರೋತ್ತರಾಷ್ಟಲಕ್ಷಾಬ್ದೇ ದ್ವಾಪರಯುಗೇ ಚ ಸಮತೀತೇ,

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶ ತ್ಸಹಸ್ರಾನ್ವಿತ ಚತುರ್ಲಕ್ಷಾಬ್ದೇ, ವರ್ತಮಾನೇ, ಕಲಿಯುಗೇ, ಪ್ರಥಮಪಾದೇ, ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ವಿಕ್ರಮ ಶಾಲಿವಾಹನ ವಿಜಯಾಭಿನಂದನ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಕಲಿಭೂಪಾಖ್ಯ ಶಕಪುರುಷಮಧ್ಯಪರಿಗಣಿತ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೇ, ಬೌದ್ಧಾವತಾರೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮ ದ್ಯಾದಿ ನವಮಾಸ ಮಧ್ಯ ಪರಿಗಣಿತೇನ ಚಾಂದ್ರಮಾನೇನ ಪ್ರವರ್ತಮಾನೇ, ಪ್ರಭವಾದೀನಾಂ ಷಷ್ಟ್ಯಾಸ್ಸಂವತ್ಸರಾಣಾಂಮಧ್ಯೇ ಅಮುಕಸಂವತ್ಸರೇ, ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಉತ್ತರಾಯಣಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಅಮುಕಾಯನೇ, ವಸಂತಾದಿಷಡೃತೂನಾಂ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕಋತೌ, ಚೈತ್ರಾದಿದ್ವಾದಶಮಾಸ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕಮಾಸೇ, ಶುಕ್ಲಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಅಮುಕ ಪಕ್ಷೇ, ಪ್ರತಿಪದಾದಿತಿಥಿಮಧ್ಯೇ ಅಮುಕ ಶುಭತಿಥೌ, ಭಾನುಪ್ರಭೃತಿವಾಸರ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕವಾಸರೇ, ಅಶ್ವಿನ್ಯಾದಿನಕ್ಷತ್ರ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕನಕ್ಷತ್ರೇ, ವಿಷ್ಕಂಭಾದಿಯೋಗ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕಯೋಗೇ, ಬವಾದಿಕರಣ ಮಧ್ಯೇ, ಅಮುಕ ಕರಣೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ ಶುಭಮುಹೂರ್ತೇ, ಗಂಗಾವಾಲುಕಾಭಿಃ ಸಪ್ತರ್ಷಿಮಂಡಲಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇರ್ದಿವ್ಯಸಹಸ್ರವರ್ಷಾವಸಾನೇ, ಏಕೈಕವಾಲುಕಾಪಕರ್ಷಣ ಕ್ರಮೇಣ, ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ, ದಶಪೂರ್ವೇಷಾಂ ದಶಾಪರೇಷಾಂ, ಮದ್ವಂಶ್ಯಾನಾಂ, ಪಿತೄಣಾಂ ಮಮ ಚ ಸಕುಟುಂಬಸ್ಯ, ನರಕಾದುತ್ತೀರ್ಯ, ಶಾಶ್ವತಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಗೋಧೂಮೈಸ್ಸೂರ್ಯಮಂಡಲ ಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇರ್ದಿವ್ಯಸಹಸ್ರವರ್ಷಾವಸಾನೇ ಏಕೈಕ ಗೋಧೂಮಾಪಕರ್ಷಣ ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣಸಮ್ಮಿತ ಕಾಲೇ ಶಾಶ್ವತಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಮಾಷೈಶ್ಚಂದ್ರಮಂಡಲ ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ, ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ತಿಲೈರ್ನಕ್ಷತ್ರ ಮಂಡಲ ಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇರ್ದಿವ್ಯಸಹಸ್ರವರ್ಷಾವಸಾನೇ, ಏಕೈಕ ತಿಲಾಪಕರ್ಷಣ ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ, ಶಾಶ್ವತಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ತ್ರ್ಯಣುಕೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೋರ್ಧ್ವಕಟಾಹಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತರಾಶೇರ್ದಿವ್ಯಸಹಸ್ರವರ್ಷಾವಸಾನೇ ಏಕೈಕತ್ರ್ಯಣುಕಾಪಕರ್ಷಣ ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವರಾಶ್ಯಪಕರ್ಷಣ ಸಮ್ಮಿತಕಾಲೇ ಶಾಶ್ವತಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ನಿವಾಸಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ತ್ರಿಗುಣೀಕೃತಾಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಾತಿರಾತ್ರ ವಾಜಪೇಯ ಪೌಂಡರೀಕ ರಾಜಸೂಯಾಶ್ವಮೇಧಾದಿ ಸಮಸ್ತಕ್ರತುಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ, ಇಹಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮಾಂತರೇಷು ಚ ಬಾಲ್ಯಕೌಮಾರಯೌವ್ವನ ವಾರ್ಧಕೇಷು ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತ್ಯವಸ್ಥಾಸು ಜ್ಞಾನತೋಽಜ್ಞಾನತಶ್ಚ ಕಾಮತೋಽಕಾಮತಶ್ಚ, ಸ್ವತಃ ಪರಪ್ರೇರಣಯಾಚ, ಸಂಭಾವಿತಾನಾಂ, ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪಾಪಾನಾಂ ಅಪನೋದನಾರ್ಥಂ, ಇಷ್ಟದೇವತಾಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ, ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಾಖ್ಯ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಕ್ಷೇಮಸ್ಥೈರ್ಯವಿಜಯಾಯುರಾರೋಗ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಾದೀನಾಂ ಉತ್ತರೋತ್ತರಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಅನೇನ ವರೇಣ ಅಸ್ಯಾಂ ಕನ್ಯಾಯಾಂ ಉತ್ಪಾದಯಿಷ್ಯಮಾಣ ಸಂತತ್ಯಾ ದ್ವಾದಶಾವರಾನ್ ದ್ವಾದಶಪರಾನ್ ಪುರುಷಾಂಶ್ಚ ಪವಿತ್ರೀಕರ್ತುಂ ಆತ್ಮನಶ್ಚ ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣೋಕ್ತ ಷೋಡಶ ಮಹಾದಾನಾಂತರ್ಗತ ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಲಂಕೃತ ಕನ್ಯಾದಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮವಿವಾಹೋಕ್ತ ವಿಧಿನಾ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

|| ಇತಿ ಮಹಾ ಸಂಕಲ್ಪಃ ||

ಕುರ್ವನ್ನೇವೇಹ ಕರ್ಮಾಣಿ
ಜಿಜೀವಿಷೇಚ್ಛತಗ್ಂ ಸಮಾಃ ।
ಏವಂತ್ವಯಿ ನಾನ್ಯಥೇತೋಽಸ್ತಿ
ನ ಕರ್ಮ ಲಿಪ್ಯತೇ ನರೇ ॥

(ಯ. ವೇ. : 40-2)

'ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಾ ನೂರು ವರ್ಷ ಬದುಕಲು ಬಯಸೋಣ. ಈ ರೀತಿ ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಕರ್ಮ ಅಂಟದು. ಇದೇ ಮುಕ್ತಿಯ ದಾರಿ.'

ಗೃಭ್ಣಾಮಿ ತೇ ಸೌಭಗತ್ವಾಯ ಹಸ್ತಂ
ಮಯಾ ಪತ್ಯಾ ಜರದಷ್ಟಿರ್ಯಥಾಸಃ ।
ಭಗೋ ಅರ್ಯಮಾ ಸವಿತಾ ಪುರಂಧಿಃ
ಮಹ್ಯಂ ತ್ವಾದುರ್ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಾಯ ದೇವಾಃ ॥

(ಋ. ವೇ. : 10-85-36)

'ವಧುವೇ ! ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದರೆ ಸಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸುಖ-ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನೊಡನೆ ಬಾಳಿ ವಾರ್ಧಕ್ಯ ಹೊಂದು. ನಿನ್ನ ಮೂಲಕ ನಾನು ಗ್ರಹಪತಿಯಾಗಲೆಂದು ಅರ್ಯಮಾ ಸವಿತಾ ಮತ್ತು ಪೂಷಾದೇವತೆಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ.'

ನತಾ ನಶಂತಿ ನದಭಾತಿ ತಸ್ಕರೋ
ನಾಸಾಮಾಽಮಿತ್ರೋ ವ್ಯಥಿರಾದಧರ್ಷತಿ ।
ದೇವಾಂಶ್ಚ ಯಾಭಿರ್ಯಜತೇ ದದಾತಿಚ
ಜ್ಯೋಗಿತ್ತಾಭಿಃ ಸಚತೇ ಗೋಪತಿಃ ಸಹ ॥

(ಋ. ವೇ. : 6-28-3)

'ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಳ್ಳ ಕದಿಯಲಾರ ; ದುಃಖವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಶತ್ರುಗಳೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾರರು, ವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಧನದಿಂದಲೇ ದೇವಯಜ್ಞವೇ ಮೊದಲಾದ ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಒಡೆಯನಾದ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೂ ಈ ವಿದ್ಯೆಯೂ ನಿರಂತರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.'